JEWISH PUBLIC LIBRARY, TORONTO

3

Donated by .....Mr. & Mrs. A. Charndoff

מתנה פון מר. און מרס. א. טשערנדאף.....

העדא גאבלער

א דראמא אין פיער אקטען

— פון —

הענריק איבסען

איבערזעצט פון א. ים.

פערלאג: מייזעל עט קא.
ניו יארק.

Digitized by the Internet Archive
in 2026

https://archive.org/details/haddagabler0000henr

העדדאַ גאַבלער

איבערזעצט פון א. ים.

Copyright, 1910, by
Maisel & Co., New York

ערשטער אקט.

א גערמער, שעהנער און געשמאקפול־מעבליורטער זאל, דערמיט רירט אין טונקלע קאלערן. צום הינטערגרונד, א בריוטער דורכגאנג, בעהאנגען מיט פונאנדער־גענעפענטע גארדינען, וואס פיהרט צו א קלענערן ציממער, דערמיט רירט אויפ'ן זעלבען ארט ווי דער זאל. אין וואנט, רעכטס פון זאל, א רוק־טיר וואס פיהרט צום קארידאר. אין דער וואנט אנטקעגען, לינקס, א גלעזערנע טיר אויך בעהאנגען מיט פונאנדער־גענעפענטע גארדינען. דורך די שויבען זעהט זיך א טייל פון דער וועראנדא אין דרויסען, און בוימער בעדעקט מיט הערבסט־בלעטער. א האלב־רונדער טיש, בעדעקט, מיט שטוהלען ארום, שטעהט גאנץ פון פארנט. ביי דער רעכטער וואנד שטעהט א בריוטער אוועזען פון דונקלען פאר־צעליי, א לעהן־שטוהל, א וויכער פוס־האלטער און צוויי פוס־בוינקלער. א קושעטקע מיט א קליין רונד טישעל פון פארנט פערנעהמט דעם פאר־דערסטען ווינקעל רעכטס. פון פארנט לינקס, עטוואס אבגערוקט פון וואנד, שטעהט א זאפא. ווייטער אוועק פון דער גלעזערנער טיר שטעהט א פיאנא. אויף יעדער זייט פון'ם דורכגאנג אן עטאזשערקע מיט טער־ראסטא און מאזשאליקא קונסט־זאכען. — ביי דער הינטערסטער וואנד פון מיטעלציממער, א זאפא מיט א טיש און א פאר שטוהלען. איבער דער זאפא הענגט א פארטרעט פון א בילד־שעהנעם, עלטערען מאן אין א געלערנטער'ס מונדיר. איבער'ן טיש איז א הענג־לאמפ מיט אן אבאזשור פון אפאל־גלאז. אין זאל שטעהען אויסגעפוצט אויניגע בוקעטען אין וואזאנען און גלעזער. אנדערע ליעגען אויפ'ן טיש. די דיעלען אין בוידע ציממערן זיינען בעדעקט מיט דיקע טעפיכער. פריהמארגען ליכט. די זון שיינט אריין דורך די גלעזערנע טיר.

פּערזאָנען:

זשאָרזש טעסמאן.

העדדא טעסמאן, זיין פרוי.

פרייליז יוליא טעסמאן, זיין טאַנטע.

פרוי עלווסטעד.

ריכטער בראַק.

עילערט לאוואַרג.

בערטא, א דיענסט ביי די טעסמאנס.

האַנדלונגס־פּלאַץ אין טעסמאַן'ס ווילאַ, אין מערוב־טייל פון קריסטיאַנאַ.

בערטא. אנדערש האָט מען ניט געקענט מאכען. זשארזש, פערשטעהסטו, קען אָהן דיר ניט אויסקומען — ער קען אבסאָלוט ניט. ער איז אזוי געוועהנט דו זאָלסט ארום געהן ארום איהם, זינט ער איז געווען א קליינער אינגעל.

בערטא: אך, פרייליין יוליא, איך קען אָבער ניט פערגעסען אז פרייליין רינא לייגט נעבאך הילפלאָז אין דער היים, און האָט נור די נייע דיענסט־מיידעל ארום זיך. יענע וועט זיך קיינמאָל ניט אויסלערנען ווי ארומצוגעהן ארום א קראנקע.

פרייליין טעסמאן: אָה, איך וועל שוין זעהען זי אויסצולערנען. און, פערשטעהסטו, דעם גרעסטען טייל וועל איך נאטירליך נעהמען אויף זיך. דו דארפסט ניט זיין אונרוהיג וועגען מיין ארימער שוועסטער, מיין ליעבע בערטא.

בערטא: יאָ, דאָ איז אָבער נאָך עפעס אנדערש, פרייליין. איך בין אין איינע ציטערניש טאָמער וועל איך ניט קענען האווירען דער יונגער באלעבאסטע.

פרייליין טעסמאן: אה, נו, די ערשטע צייט קענען פאָרקומען אזעלכע זאכען —

בערטא: זי וועט מסתמא זיך פיהרען געפעהרליך גרויס־ארטיג.

פרייליין טעסמאן: נו, אויף דעם דארפסטו זיך ניט וואונדערן — געגנראל גאבלער'ס טאָכטער! בערעכען צו וואָס פאר א סאָרט לעבען זי איז געווען געוועהנט אין איהר פאָטער'ס צייט. געדענקסטו ווי מיר פלעגען זיי זעהן רייטענדיג אראָב גאם צוזאמען מיט'ן גענראל? אין דעם לאנגען שווארצען רייט־קאָסטיום, מיט פערדערן אין איהר הוט?

בערטא: יא, געווים — איך געדענק עס שוין גוט! אָבער דו ליעבער גאָט, מיר וואָלט זיך קיינמאָל ניט גע'חלום'ט דאמאָלס, אז זי און דער יונגער זשארזש וועלען זיין א פאָאר.

פרייליין טעסמאן: מיר אויך ניט. אָבער גוט וואָס ס'איז געקומען צו רייד, בערטא, גראָד בעת עס איז מיר ארויף

פרויליז יוליאַנא טעסמאן, אין הוט אוז מיט'ן זונען־שירם אין האַנד, קומט אַרויז פון קאַרידאָר, הינטער איהר געהט בערטאַ, וועלכע טראָגט אַ בוקעט אויגגעוויקעלט אין פּאַפּיער. פרויליז טעסמאן איז אַ ליעבליכע דאַמע מיט אַן אַנגענעהמען אויסזעהן, ארום פינף אוז זעכציג יאָהר אַלט. זי איז נעט אָבער אויגפאַך געקליידעט אין אַ גרויען גאַס־קאָסטיום. בערטאַ —אַ מיטעל עלטערליכע פרוי, אויגפאך אוז עטוואָס דאַרפיש אין איהר בענעהמען.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: (שטעלט זיך אָב האַרט ביי דער טיר, האַרכט זיך צו אוז זאָגט שטיל) אויף מיין וואָרט! מיר דאכט אז זיי ריהרען זיך נאָך ניט.

ב ע ר ט א: (אויך שטיל) איך האָב דאָך אייך געזאָגט, פרויי־ליז. פערגעסט ניט ווי שפעט די שיף איז אָנגעקומען לעצטע נאכט. היינט, וועז זיי זיינען אָנגעקומען א היים! ליעבער גאָט, וויפיעל פּעק די יונגע באַלעבאַסטע האָט געמוזט פונאנדער פּאקען איידער זי האָט געקענט געהן שלאָפען!

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: נו, נו, לאָזען זיי זיך אויס־שלאָפען. מען דארף נור זעהן זיי זאַלען דאָ קרינען עפעס א ביסעל פרישע מאַרגען־לופט, וועז זיי וועלען אויפשטעהן.

(זי געהט צו און עפענט אויף די גלעזערנע טיר.)

ב ע ר ט א: (שטעהט ביי'ם טיש און וויים ניט וואָס צו טהון מיט'ן בוקעט וואָס זי האַלט אין האַנד) אזוי וואַהר איך לעב, דאָ איז שוין גאָר קיין פּלאַץ ניט געבליבען. איך רעכען, איך וועל עס אוועק־שטעלען אָט דאָ, פרויליז. (זי שטעלט עס אַוועק אויפ'ן פּיאַנאָ.)

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: נו, האָסטו שוין איצט א נייע באַלעבאַסטע, מיין ליעבע בערטאַ. און גאָט וויים ווי שוועד מיר איז געווען זיך צו שיידען מיט דיר.

ב ע ר ט א: (וויל זיך צעווייגען) און איהר מיינט, אז מיר איז עס ניט שוועד געווען, פרויליז? נאָך די אלע געבענשטע יאָהר, וואָס איך בין געווען ביי אייך און פרויליז רינא.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: מען מוז נעהמען ווי עס גענהט,

ב ע ר ט א : יא, אזוי האָב איך פערשטאנען — פון דער מא־
דאם. דער יונגער זשאַרזש — דער דאָקטאָר — האָט גאָרניט
געזאָגט.

(זשאַרזש טעסמאַן קומט אריין פון רעכטס אין הינטערצימער,
זונגעדונג צו זיך אין טראָגענדוג א לעדוגען שעפעטעל אין האַנד.
ער איז פון מיטלען געוואוקס מיט א יונגען אויסזעהען פון א מאן
פון עשליבע און דרייסיג, א ביכעל דיקלעך מיט א רונדען, אָפענעם און
פרעהליכען פנים, מיט בלאָנדע האָאר און א בערד. ער טראָגט ברילען
אין איז עטוואָס נאכלעסיג אָנגעטאָן אין א בעקוועמען הויז־אָנצוג.)

פ ר י ל י ן ט ע ס מ א ן : גוט מאָרגען, גוט מאָרגען,
זשארזש.

ט ע ס מ א ן : (שטעהענדיג אין טיר) טאנטע יולִיא! ליעבע
טאַנטע יולִיא! (געהט צו צו איהר און דרוקט איהר ווארעם די
האנד) געקומען פון אזוי ווייט — און אזוי פריה! האַ?

פ ר י ל י ן ט ע ס מ א ן : נו, געווים, איך האָב דאָך גע־
מוזט קומען זעהען וואָס איהר מאכט.

ט ע ס מ א ן : ניט קוקענדיג וואָס דו האָסט זיך לעצטע
נאכט אפילו ניט אויסגערוהט ווי געהעריג איז?

פ ר י ל י ן ט ע ס מ א ן : אָה, דאָס איז ביי מיר גאָר־
נישט.

ט ע ס מ א ן : נו, איך האָף דו ביסט אָנגעקומען בשלום
אהיים פון דער שיף, האַ?

פ ר י ל י ן ט ע ס מ א ן : גאנץ זיכער, א דאנק גאָט.
ריכטער בראק איז געווען אזוי פריינדליך מיך צו בעגלייטען ביז צו
מיין טיר.

ט ע ס מ א ן . אונז האָט אזוי באנג געטאָן וואָס מיר האָבען
דיך ניט געקענט מיטנעהמען אין דער קארעטע. דו האָסט דאָך
אליין געזעהן וויפיעל קאסטענס העדרא האָט געמוזט שלעפען מיט
זיך.

אויפ'ן זין — אין דער צוקונפט זאָלסטו מעהר ניט זאָגען דער יונגער זשאָרזש. דו מוזט זאָגען דר. טעסמאן.

ב ע ר ט א: יא, די יונגע מאדאם האָט שוין אויך גערערט וועגען דעם — נעכטען ביי נאכט — דיזעלבע מינוט ווי זיי זיינען נור אריינגעקומען אין שטוב. איז עס טאקע אמת, פרייליז?

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: יאָ, אודאי איז עס אמת. שטעל זיך דיר פאָר, בערטא — א אוניווערזיטעט אין אויסלאנד האָט איהם געגעבען דעם טיטול דאָקטאר — בעת ער איז געווען אויף דער רייזע, פערשטעהסט. איך האָב קיין ווארט ניט געוואוסט וועגען דעם, ביז ער האָט עס מיר אליין דערצעהלט אדונטערגעהענ־דיג פון שיף.

ב ע ר ט א: יא, יא, ער איז געלערנט געוג, איז ער. איך האָב אָבער ניט גערעכענט אז ער וועט זיך נעהמען הייליז קראנקע אויף.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: ניין, ניין, אזא סארט דאָק־טאָר איז ער ניט. (שאָקעדט בעדייטונגספול מיט'ן קאָפּ) אָבער איך ווייל דיר זאָגען, אז באלד, קען זיין, וועלען מיר איהם דארפען רופען מיט נאָך א גרעסערען טיטול.

ב ע ר ט א: וואָס איהר רעדט! און וואָס פאר א נאָמען קען דאָס זיין?

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: (מיט אַ שמייכעל) ה'ם, וואָלסט טאקע וועלען וויסען! (געריהרט) אך, מיין גאָט — וועז מיין זעליגער ברודער וואָלט געקענט ארויסקוקען פון קבר און זעהען וואָס פאר א מענש זיין קליין אינגעל איז געוואָרען! (קוקט זיך ארום) אָבער זעה נור בערטא, צו וואָס האָבטו דאָס געטהון? פאר וואָס האָסטו אראָבגענומען אלע איבערצוגען פון די מעבעל?

ב ע ר ט א: די מאדאם האָט מיר געהייסען. זי קען ניט פער־טראָגען, זאָגט זי, קיין איבערצוגען אויף די שטוהלען.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: וויל־ען זיי דען געברויכען אָט דעם צימער פאר זייער געווהנליכען זאָל?

ט ע ס מ א ן : פון העדא׳ס וועגן, הא?

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : יא, כדי העדא זאל זיך ניט דארפן שעהמען מיט מיר, וועז עס זאל זיך אונז מאכען צו געהן אין גאס צוזאמען.

ט ע ס מ א ן : (גלעט איהר באק) דו רעכענסט אלץ אויס, טאנטע יוהיא. (לעגט אויפן דעם הוט אויף א שטוהל נעבען זיך אין איצטער — ווייסטו וואס — לאמיר זיך גאר אוועקזעצען בעקוועמליך אייפ׳ן זאפע אן שמועסען א ביסעל ביז העדא וועט אריינקומען.

(זיי זעצען זיך. זי שטעלט אוועק איהר זונען־שירם אין א ווינקעל פון דער זאפע.)

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : (נעהמט זיינע בוידע הענד אין קוקט אויף איהם) ווי עס פרעהט מיך דיך וויעדער צו זעהן א לעבעדיגן, א גאנצען פאר מיינע אויגען, זשאַרוש! מיין זשאַרוש — מיין אריימען ברודער׳ס אייגען קינד!

ט ע ס מ א ן : אן מיך פרעהט עס אויך דיך וויעדער צו זעהן, טאנטע יוהיא! הו, וועלכע ביזט געווען פאר מיר א פאַטער־אן א מוטער אין אין פערזאן.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : יא, איך ווייס אז דיינע אלטע טאנטעס וועהן דיר אימער בלייבען איינגעבאקען אין הארצען.

ט ע ס מ א ן : אן וואס מאכט עפעס טאנטע רינא? קיין בעסערונג ניט, הא?

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : אך, ניין — פאר איהר קען מען שוין קיין בעסערונג ניט ערווארטען. זי ליעגט דארט הילפלאז, אזוי ווי זי איז די אלע יאהרען נעלעגען. הלואי זאל נור גאט געבען זי זאל זיך נאך דאלטען בייא מיר. טאכטער פערליר איך זי, וועל איך ניט וויסען וואס צו טאן מיט זיך, זשאַרוש — בעזאנדערס איצטער אז איך דאב שוין ארום דיר אויך ניט וואס צו טהון.

ט ע ס מ א ן : (גלעט איהר אויפ׳ן שולטער) נו, נו, נו!

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : (פלוצלינג ענדערענדיג איהר טאן)

פ ר י ל י ן ט ע ס מ א ן : יאָ, זי האָט ווירקליך געהאט א מאסע קאסטענס.

ב ע ר ט א : (צו טעכמאן) זאָל איך אפשר אריינגעהן זעהן צי איך קען עפעס טהאָן באר דער מאדאם?

ט ע כ מ א ן : ניין, א דאנק, בעדטא, ס'איז ניט נויטיג. זי האָט געוואָגט, זי וועט אָנקלינגען אויב זי דארף עפעס.

ב ע ר ט א : (געהט נאָך רעכטס) גוט.

ט ע כ מ א ן : אָבער קום נאָר אהער — נערם מיט אָט דעם שעפעטעל.

ב ע ר ט א : (נעהמט עס) איך וועל עס אוועקלעגען אויפ'ן בוידים.

(זי געהט ארוים דורך די טיר פון קאָרידאָר.)

ט ע כ מ א ן : שטעל זיך באָר, טאנטע, איך האָב געהאט דעם גאנצען שעפעטעל פול אָנגעשטאָפט מיט איבערגעשריבענע פאקומענטען. די וואָלטט נאָר ניט געקענט גלויבען וויפיעל איך האָב אָנגעוואמעלט אין די אלע אהבייהען וואָס איך האָב אונטערזוכט — מערסיירדיגע אלטע זאכען, פין וועלכע קיין מענש האָט גאָר ניט געוואוסט —

פ ר י ל י ן ט ע כ מ א ן : יאָ, עס זעהט אויס, זשאָרש, אז די האָבט ניט בעצייטעט די צייט איף דיין האָבצייטסדרייוע.

ט ע כ מ א ן : ניין, האָם מעג איך זאָגען. אָבער טהו דאָך אויב דיין רוט, טאנטע. כיב, לאָז מיך אויפמאכען די בענדער, הא?

פ ר י ל י ן ט ע כ מ א ן : (בעת ער טהוט עס) אָך, גאָט — האָם איז אמוראט וווי די וואָלטט נאָך אלץ געוואָגן אין דער הויז ביי אונז.

ט ע כ מ א ן : (האָלט איהר הויז אין האָנד, בעקוקט איהם פון אלע זייטען) זעה נור אבער, וואָם באר א צאצעדיגען הויז די האָבט עס אייגנגעהאנדעלט!

פ ר י ל י ן ט ע כ מ א ן : דאָם האָב איך געקויפט פין העדדא'ס וועגען.

ט ע כ מ א ן: איך האָב די בעסטע אויכזיכטען באקר צו ווערען א פּראָפעסאָר.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יאָ, א פּראָפעסאָר —

ט ע כ מ א ן: ווירקליך, איך קען זאָגען, אז איך בין זיכער דערמיט. אָבער, מיין ליעבע טאנטע, מיר דאכט אז דו ווייסט דאָס שוין!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (לאכט צו זיך) יא, געווים ווייס איך. דערייַן ביזטו געראטן. (אין אַנאַנדער טאָן) אָבער מיר האָבען געדארט וועגען דיין רייזע. עס האָט געמוזט קאָסטען א שרהן ביסעל געלט, זשאָרוש?

ט ע כ מ א ן: נו, פערשטעהסטו מיך, דאָס גרויסע סטי־פענדיום וואָס איך האָב געקראָגען האָט א רעכט ביסעל אויסגע־האלפען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איך זעה נור ניט איין ווי אזוי דאָס האָט געקענט קלעקען פאר צווייען.

ט ע כ מ א ן: ניין, דאָס קען מען טאקע אזוי לייכט ניט אינזעהן, הא?

פ ר י י ל. ט ע כ מ א ן: און איבערהויפט ארומרייזען כיט א דאמע — איך הער אז דאָס מאכט זעהר גרויסע אויסגאבען.

ט ע כ מ א ן: יאָ, גאנץ געווים — דאָס קאָסט א ביסעל טייערע. אָבער ערדאָ האָט געמוזט מאכען די רייזע, טאנטע! זי האָט ווירקליך געמוזט. אנדערש האָט זיך דאָס ניט געפאסט.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: ניין, ניין, איך רעכען אז ניט. אהן א האָכצייט־רייזע געהט עס ניט היינטיגע צייטען. אָבער זאָג מיר נור, האָבטו שוין גוט ארומגעקוקט דאָס הויז?

ט ע ס מ א ן: יא, כעגסט שוין זיכער זיין, אז איך האָב עס געטהאָן. פון בעגינען אָן בין איך אויף די פים.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: און ווי געפעלט עס דיר אין גאנצען?

ט ע ס מ א ן: אויסגעצייכענט! גאָר אויסגעצייכענט!

ווי איך דענק מיר אָבער, אז אָט ביזטו א פערהייראטער מאן, זשאַרזש! און אז דו ביזט דער, וואָס האָט געוואונען העדדא גאבלער — די שעהנע העדדא גאבלער! בערעכען נור — זי, נאָך וועלכער עס האָבען זיך געיאָגט אזויפיעל קאַוואַליערן!

ט ע ס מ א ן: (זינגט אונטער א ביסעל און שמייכעלט צופריע־דען) יא, איך שטעל מיר פאָר, אז איך האָב עטליכע גוטע פרייגד אין שטעדטיל, וואָס זיינען מיך גוט מקנא — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: היינט אזא לאנגע האָכצייט־רייזע וואָס דו האָסט געמאכט! איבער פינף — כמעט זעקס מאָנאט —

ט ע ס מ א ן: נו, פאר מיר איז עס אויך געווען א שטור־דיום־רייזע. איך האָב זיך געדארפט גריבלען אין אזוי פיעל אלטע ארכיוון—און האָב געמוזט אזוי פיעל ביכער דורכלעזען, טאנטע.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: א, יא, איך שטעל מיר פאָר. (פערטרויליך און א ביסעל שמיילער) אָבער הער נור, זשאַרזש — האָסט דו מיר גאָרניט צו דערצעהלען — גאָר ניט ספעציעלעס?

ט ע ס מ א ן: וועגען אונזער רייזע?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא.

ט ע ס מ א ן: ניין, איך וויס ניט קיין אנדער זאך, א חוץ וואָס איך האָב דיר געשריבען אין מיינע בריעף. איך האָב גע־קריגען דעם טיטול דאָקטאָר — אָבער דאָס האָב איך דיר שוין דערצעהלט געסטערן.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, יא, דאָס האָסטו שוין דער־צעהלט. אָבער וואָס איך מיין, איז — האָסטו ניט עפעס — עפעס וועלכע ערוואַרטונגען—?

ט ע ס מ א ן: ערוואַרטונגען?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: ס'הייסט, — פערשטעהסט ניט, זשאַרזש? — איך בין דאָך דיין אלטע טאנטע!

ט ע ס מ א ן: נו, אודאי האָב איך ערוואַרטונגען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אך!

געפֿיהרט פֿאר מיר די בעסטע בעדינגונגען — אזוי האָט ער גע־
שריבען אין א בריעף צו העדאַ'ן.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, דאגה נור ניט, מיין קינד. — א חוץ דעם, פֿאר די מעבעל אוז אלע טעפּיכער האָב איך גוט־
געזאָגט.

ט ע ס מ א ן: דו האָסט גוט־געזאָגט? דו, מיין ליעבע טאַנ־
טע יוליא? וואָס פֿאר א כּארט ערבות האָבסטו געקענט געבען?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איך האָב נעגעבן אין משכון אונזער יעהרליכע הכנסה.

ט ע ס מ א ן: (שפּרינגט אויף) וואָס? דיין אוז טאַנטע רינא'ס הכנסה!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, איך האָב קיין אנדער פֿרען ניט געקענט געפֿינען, פּערשטעהסטו.

ט ע ס מ א ן: (שטעלט זיך אויף אנטקעגען איהר) צי ביזטו פון זינען אראָב, טאַנטע! דיין הכנסה — דאָס איז דאָך דאָס אייג־
ציגע, פון וואָס דו אוז טאַנטע רינא האָבען צו לעבען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: נו, נו, ווער ניט אזוי אויפגע־
רעגט וועגען דעם. דו ווייסט, עס איז אינגאנצען נישט מעהר ווי א פּאַרמאַליטעט — ריכטער בראָך האָט אלץ געזאָגט. ער טאקי איז געווען אזוי פֿרייגדליך דורכצופֿיהרען דעם גאנצען עסק פֿאר מיר. עס איז נישט מעהר ווי א פּאַרמאַליטעט, האָט ער געזאָגט.

ט ע ס מ א ן: יא, דאָס אלעס כּעג זיך זיין גאנץ רעכט. אָבער דאָך —

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איצט וועסטו האָבען דיין איי־
נענעם געהאלט, וועסטו קענען אבצאָהלען. און, גוטער גאָט, וואָס איז דאָרטען אז מיר וועלען אויך אבצאָהלען א בייסל! דיר צו־
העלפֿען א בייסל פון אָנהויב —! וואָס איז, עס וואָלט אונז נור נעמאכט פערגעניגען.

ט ע ס מ א ן: אך, טאַנטע — וועסטו קיינמאל ניט מייער וועלען צו אָפּפֿערען זיך פֿאר מיר!

נישט מעהר, איך בעגריף ניט, ווּאָס וועלען מיר טהאָן מיט די צוויי לעריגע ציימערן ווּאָס צווישען אָט דעם הינטער־סטען זאָל אין הערדא׳ס שלאָף־צימער.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (לאכט) אָ, מיין ליבער זשאָדזש, איך מיין, אז זיי וועלען איך אויך צוציִע קומען — מיט דער צייט.

ט ע ס מ א ן: אָך, געווים, דו ביסט גאנץ געדעכט, טאנטע יוליא! דו מיינסט פאר די ביכער פון מיין ביבליאָטעק ווּאָס ווּאקסט — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: טאקע יאָ, מיין ליעב קינד. איך האָב טאקע געטראכט וועגען דיין ביבליאָטעק...

ט ע ס מ א ן: דערהויפט בין איך צופריעדען פון הערדא׳ס וועגען. נאָך איידער מיר זיינען פערלאָבט געוואָרען פלעגט זי אָפט זאָגען, אז זי וואָלט אנדערשוואו ניט געוואָלט וואָהנען, ווי נור אין דעם שטאָאט־דאטה פאלק׳ס וויללא.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יאָ, עס איז געווען א גליק ווּאָס האָם הויז האָט זיך פערקויפט; אקוראט נאָכדעם ווי איהר זייט אָבגעפאָהרען.

ט ע ס מ א ן: יאָ, טאנטע יוליא, מיר האָבען ווירקליך געהאט מזל, אפשר ניט — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אָבער די לאָסטען, מיין ליעבער זשאָרש! האָם ווּעט דיר בעטרעפען א שעהנע מטבעה.

ט ע ס מ א ן: (קוקט אויף איהר אומעטיגלעך) יא, איך רעכען אזוי, טאנטע!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אך, גאָט!

ט ע ס מ א ן: ווייפיעל רעכענסטו דאָך? אזוי אן ערך? — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איך האָב קיין בעגריף ניט, אייר אלע רעכנונגען זיינען אריינגעקומען.

ט ע ס מ א ן: נו, גליקליכערווייזע האָט ריכטער בראָק אויס־

ט ע ם מ א ן: איבריגענס, עס קען נאָך נעהמען א שטיק צייט אידער דאָס בוך וועט זיין פערטיג. אויך מוז פריהער אלץ זאכונגען אין אָרדנונג ברייננען, פערשטעהסטו מיך.

פ ר י י ל. ט ע ם מ א ן: יא, זאמלען און ברייננען אין אָרדנונג — דערין קען דיך קיינער ניט אריבערשטייגען. דערויף ביזטו געבוירען; ניט אומזיסט ביזטו מיין ארימען ברודער'ס לייבליכער זוהן.

ט ע ם מ א ן: איך קיק שוין ארוים מיט אונגעדולד אויף דער צייט, ייען איך וועל זיך העכען וועצען ארבייטען אויף דעם. איבערייפט איצט, אז איך דאָס מיין אייגען, פראכטפול הויז וואו צו ארבייטען.

פ ר י י ל. ט ע ם מ א ן: און מעהר ווי אלץ איצט, אז דו האָסט די פרייי וואָס דיין דאָטן האָט בעגעהרט, מיין ליעבער זשאַרזש.

ט ע ם מ א ן: (נעהמט זי ארוים) אה, יא, יא, טאנטע יוליא! דערדא — זי איז דאָס בעסטע פון אלץ! (קוקט אויף דעם אריינגאנג) מיר דאבט אז אָט קומט זי — הא?

(העדדא קומט ארויין פון לינקס דורכ'ן מיטעלסטען צימער. זי איז א פרייי פון א יאָהר נייז און צוואנציג. דאָס געזיכט און פיגור, עדעל אין אריכטאַרמטיט. איהר חויפטארב איז בלויד־מאַטעוויע. איהרע שוואַרצ־ברייע אייגען דריקען אייס א קאַלטע, קלאָרע רייהיקייט. איהרע האָר האָבען אַן אַנגענעהמע מוטעל־ברוינע פֿאַרב, אָבער זיי זיינען ניט בעזאָנדערס געדיכט. זי איז אָנגעטאָן אין א געשמאַקפולען, עטוואָס לוויזען מאַרגען־אנצוג.)

פ ר י י ל. ט ע ם מ א ן: (נעהמט איהר אַנטקעגען) גוט מאָרגען, מיין ליעבע העדדא! גוט מאָרגען און הערצליכען ווילקאָמען!

ה ע ד ד א: (גיט איהר די האנד) גוט מאָרגען, ליעבע פרייין טעמפאן! אזוי פרייה שוין צום בעזוך! דאָס איז זעהר פרייונדליך פון אייך.

פ ר י י ל. ט ע ם מ א ן: (פיהלט זיך א ביסעל אין א פער־

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (שטעהט אויף און לעגט איהר האנד אויף זיינע אקסלען) האָב איך דען עפּעס אנדערע פּריידען אויף דער וועלט, ווי זעהן עס זאָל דיר גוט גענען, מיין ליעב קינד? דו האָכט דאָך ניט געהאט ניט קיין פּאָטער, ניט קיין מוטער אויף וועמען זיך אָנצושפּאָרען. איצטער האָבען מיר שוין געגרייכט אונזער ציעל, זשאָרזש! מאנכעסמאָל האָט אויסגעקוקט טרויעריג געגוג; אָבער איצטער, א דאנק גאָט, דארפּסט שוין גאָר קיין מורא ניט האָבען.

ט ע ס מ א ן: יא, עס איז ווירקליך וואונדערבאר, ווי אלעס האָט זיך אויסגערעהט צום בעסטען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, און אלע דיינע געגנער — אלע וואָס זיינען דיר געשטאנען אין וועג — זיי אלע ליגען איצט אונטער דיינע פּיס. זיי זיינען געפאלען, זשאָרזש! דער, וואָס איז געווען דיין געפּעהרליכסטער געגנער — ער איז געפאלען טיעפּער פּאר אלעמען. איצטער ליעגט ער ווי ער האָט זיך אויסגעבעט — דער ארימער, פּערפּיהרטער מענש.

ט ע ס מ א ן: האָסטו עפּעס געהערט וועגען עילערט? זינט מיין אוועקפּאָהרען, מיין איך.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איך האָב נור געהערט זאָגענדיג, אז ער האָט אָבגערוקט א נייעם בוך.

ט ע ס מ א ן: וואָס! עילערט לאָוובאָרג! נישט לאנג — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, אזוי זאָגט מען. ווייס גאָט צי זיין בוך קען עפּעס האָבען א ווערטה! אך, אָבער וועו דיין נייעם בוך וועט ערשיינען — דאָס וועט זיין וואָס אנדערש, זשאָרזש! וועגען וואָס וועט זיך דאָרט האנדלען?

ט ע ס מ א ן: עס וועט בעהאנדלען די הויזליכע אינדוסטריען פון בראָבאנט אין מיטעלאלטער.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: שטעל זיך נאָר פּאָר — אז דו זאָלסט קענען שרייבען איבער אזא געגענשטאנד!

ט ע ס מ א ן: וואָס אזוינס, טאנטע, — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (נעהמט ארויס א פלאַך פּעקיל, איינגעוויקעלט אין צייטונג פּאַפּיער און דערלאַנגט איהם) קוק נור, מיין ליעב קינד.

ט ע ס מ א ן: (עפענט דאָס פּעקעל) נו, איך זאָג אייך! האָסטו עס ווירקליך געהאַלטען פּאר מיר, טאנטע יוליא! זעה נור, העדדא! איז עס ניט ריהרענד — הא?

ה ע ד ד א: (נעבען דער עזאזשערקע, רעכטס) נו, וואָס איז?

ט ע ס מ א ן: מיינע אלטע מאַרגען־שיך! מיינע פּאנטאָפּעל.

ה ע ד ד א: טאקע. איך געדענק אז דו האָסט זיי אָפּט דערמאָנט, וועז מיר זיינען געווען אויף דער רייזע.

ט ע ס מ א ן: יא, זיי האָבען מיר זעהר געפּעהלט. (נעהמט צו צו איהר) איצט קענסטו זיי זעהען, העדדא!

ה ע ד ד א: (נעהמט צום אויווען צו) א דאנק, עס אינטערעסירט מיך ניט.

ט ע ס מ א ן: (נעהט איהר נאָך) בערעכען נור — אין בעט ליעגענדיג א קראנקע האָט עס טאנטע רינא אויסגענעהט פּאר מיר. אה, דו קענסט זיך ניט פּאַרשטעלען וויפיעל עראינערונגען עס זיינען דערמיט פערבונדען.

ה ע ד ד א: (ביים טיש) פּאר מיר ניט.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: געווים ניט פּאר העדדא'ן, זשאַרוש,

ט ע ס מ א ן: יא, אָבער איצטער אז זי געהערט שוין צו אונזער פאמיליע, האָב איך נעקלערט —

ה ע ד ד א: (שלאָגט איהם איבער) מיט דער רייענסט וועלען מיר קיינמאָל ניט קענען אויסקומען, טעסמאן.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: מיט בערטא'ן ניט קענען אויסקומען?

לעגענהייט) האָט די יונגע פרוי גוט געשלאָפען אין איהר נייע היים?

ה ע ד ד א: אה, יא, דאנקע. ציעמליך גוט.

ט ע ס מ א ן: (לאכט) ציעמליך! נו, דאָס געפעלט מיר, העדדא! דו האָסט געשלאָפען ווי א שטיין ווען איך האָב זיך אויפגעכאפט.

ה ע ד ד א: גליקליכערווייז. עס פערשטעהט זיך, מען מוז זיך ערשט צוגעוועהנען צו די נייע אומשטענדען, ביסלעכווייז, פריילין טעסמאן. (קוקט לינקס) אך, די רייענסט איז געגאנגען און האָט געעפענט די טיער צו דער ווארנדא און האָט אריינגעלאָזט א גאנצען שטראָם פון זונען־שיין.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (געהט צום טיר) נו, וועלען מיר עס צומאכען.

ה ע ד ד א: ניין, ניין, ניט דאָס! טעסמאן, זיי אזוי גוט און פערציה די גארדינען. דאָס וועט געבען א וויכערע ליכט.

ט ע ס מ א ן: (נעבען טיר) שוין גוט, שוין גוט, אָט שוין, העדדא. איצט וועסטו האָבען אי שאָטען, אי פרישע לופט.

ה ע ד ד א: יא, פרישע לופט איז דאָ אודאי נויטיג, צו אָט די אלע פעק בלומען — אָבער — פאר וואָס זיצט איהר ניט, פריי־ליין טעסמאן?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: ניין, איך דאנק איך. אז איך האָב שוין געזעהן, אז דאָ ביי אייך איז אלעס אין אָרדנונג, א דאנק גאָט, מוז מען שוין אָנהויבען צו געהן א היים, מיין שוועסטער לייגט דאָרט, נעבאך, און ווארט אויף מיר.

ט ע ס מ א ן: גיב איהר מיין בעסטען גרוס, טאנטע, און זאָג איהר אז איך וועל זיך אריינכאפען זי זעהען שפעטער ביי טאָג.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, יא, איך וועל איהר זיכער איבערגעבען. יא, מחשבות'ן, זשאָרזש, (זוכט אין טאש פון קלייד) איך האָב שיער ניט פערגעסען. איך האָב דאָ עפעס פאר דיר,

קיין נייעס ניט. העדא איז אינגאַנצן געווען שטיל. (זי פּערזיפלירט זיך אין געהט ארויס.)

טעכטער: (געהט איהר נאָך) יא, אָבער האָבטו בעסערקט וווּ געזונד זי זערט אויס? וווי זי איז געווארען פּוּה אין רונד אויף דער רייזע?

העדא: (געהט דורכ'ן צימער) אך, לאָז דאָך צורוה —!

פריילַ. טעכטער: (איז געבליבען שטעהן און דרעהט זיך אום) פּוּלער געווארען?

טעכטער: יא, די העכסט עם אזוי ניט בעסערקען, ווייל זי טראָגט יעצט אָט די קלייד; אָבער איך, וועלכער קען זעהען —

העדא: (נעבען דער גלעזערנער טיר, אונגעדולדיג) אך, דו קענסט נאָרנישט זעהען.

טעכטער: האָב מיר זיין די בערג־הופט אין טיראָל —

העדא: (שרעקט איהם איבער, קורץ) איך בין פּונקט די אייגענע, ווי וועז איך בין ארויסגעפאָהרען.

טעכטער: אזוי זאָגסט דו, איך בין אָבער גאָנץ זיבער או דו ביזט ניט. דאַרפסט די ניט מיט מיר, טאָכטע?

פריילַ. טעכטער: (קוקט אויף איהר מיט צונויפגעצויגענע העגדע) העדא איז ריעבריך — ריעבריך — ריעבריך. (געהט צו איהר, בויגט איהר ארינטער דעם קאָפּ ניט בויזע העגד אין קישט זי איין די חאר) נאָט בעגיט אין בעשיין העדא טעכטיגן פון זשאַרזש'ס וועגען.

העדא: (בעפרייט זיך פון איהר, פּאַרזוכטיג) אך, לאָזט מיך לויז!

פריילַ. טעכטער: (געפיהרפיל, ריהיג) איך וועל אייך קוועטן זעהן יעדען טאָג.

טעכטער: יא, וועסט קומען, טאָכטע? הא?

פריילַ. טעכטער: אריע — אריע!

(זי געהט ארויס דורכ'ן פּאַרציטער, טעכטער בעגלייט זי. די

ט ע ס מ א ן : וואָס הייסט, מיין טייערע? וואָס פאלט דיר עפעס איין — הא?

ה ע ד ד א : (אָנצייגענדיג) זעה נור! זי האָט געלאָזען איהר אלטען הוט זיך ארומוועלגערען אויף א שטוהל.

ט ע ס מ א ן : (אין שרעק, וואַרפט ארונטער די פּאַנטאָפּעל אויף ד'רערד) אָבער, העדדא — !

ה ע ד ד א : שטעל זיך נאָר פּאָר אז איטיצער זאָל אריינקומען און דאָס דערזעהען!

ט ע ס מ א ן : אָבער, העדדא — דאָס איז דאָך טאנטע יוליאָ'ס הוט.

ה ע ד ד א : אזוי?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : (נעהמט דעם הוט) יא, געווים איז עס מיינער, און קיין אלטער איז ער אויך ניט, מאדאם העדדא.

ה ע ד ד א : ווירקליך, איך האָב זיך ניט גוט צוגעקוקט צו איהם, פרייליין טעסמאן.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : (טהוט אָן דעם הוט) איך קען דיר זאָגען, אז עס איז דאָס ערשטע מאל וואָס איך האָב איהם אָנגעטאָן — וואהרהאפטיג צום ערשטען מאל.

ט ע ס מ א ן : און עס איז טאקי א שעהנער הוט אויך — גאָר א פּראכט!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : אָה, ס'איז גאָר ניט אוא גרויסע זאך, זשאָרזש. (זוכט ארום זיך) מיין פּאראסאָל — ? אך, דא. (נעהמט עס), דאָס איז אויך מיינער — (מורמעלט) ניט בערטא'ס.

ט ע ס מ א ן : א נייער הוט און א נייער פּאראסאָל! שטעל זיך פּאָר, העדדא!

ה ע ד ד א : ווירקליך זעהר שעהן.

ט ע ס מ א ן : יא, ניט וואהר — הא? אָבער טאנטע, קוק זיך נור גוט איין אויף העדדא'ן איידער דו גיעהסט. זעה ווי שעהן זי איז!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : אך, מיין ליעב קינד, דאָס איז

ה ע ד ד א : יעדעניפאלס ווילְ איך שוין זעהן זיך איבערבע־
טען מיט איהר.

ט ע ס מ א ן : יא, מיין ליעבע, גוטע העדדא, הלואי וואלסט
דו עס טאקע טהון.

ה ע ד ד א : וועז דו געהסט ארײן צו זיי היינט נאכמיטאג,
קענסטו זיי אײנלאדען אויף היינט אין אבענד.

ט ע ס מ א ן : יאָ, איך וועלְ עס אודאי טהון. און דו וואלסט
נאך עפעס קענען טהון, וואס עס וואלט דערפרעהען אידר הארץ.

ה ע ד ד א : וואס איז עס?

ט ע ס מ א ן : וועז דו וואלסט נור ביי זיך געקענט פועלְן
צו זאגען „דו" צו איהר. דו וועכט עס מיר טהון, העדדא? הא?

ה ע ד ד א : ניין, ניין, טעסמאן — דאס זאלסטו פון מיר־
ניט פערלאנגען. איך האב שוין דיר דאס געזאגט. איך וועלְ זיך
סטארקען זיי רופען „טאנטע", אבער דו מוזט זיך בענוגענען דער־
מיט.

ט ע ס מ א ן : נו, יא. מיר האט זיך געדאכט, איצט אז דו
געהערסט שוין צו דער פאמיליע —

ה ע ד ד א : ר׳ם — איך זעה ניט איין פאר וואס — (זי
געהט צו דעם מיטעלסטען אריינגאנג.)

ט ע ס מ א ן : (נאך א קורצער פויזע) איז דיר עפעס, העדדא?
הא?

ה ע ד ד א : איך קוק נור אויף מיין אלטע פיאנא. זי
פאסט דאָ גאָר ניט צו אלע איבעריגע זאכען.

ט ע ס מ א ן : ווי נור איך וועלְ קריגען מיין ערישטען צע־
האלט וועלען מיר קענען זעהען וועגען אומבייטען זי.

ה ע ד ד א : ניין, ניין — ניט בייטען. איך וויל זיך מיט
איהר ניט שיידען. ווי איז א שטייגער, וועז מיר שטעהען זי איוועק
אין דעם מיטעלסטען צימער אוז קויפען אן אנדערע אוועקצושטעלען
דאָ אויף איהר אָרט? איך מיין, וועז מען וועט קענען.

טיר בלויבט האלב־אָפֿען. עס הערט זיך ווי טעכמאן ווייַדערהאָלט זיין גרום צו מאנטע רינא און דאנקט איהר נאָך אמאָל פאר די פֿאנטאָפֿעל.)

(העדרא שפּאַצירט ארום איבער'ן צימער, הויבט אויף איהרע אָרעמס און דריקט צונויף די פויסטען, שטארק ערביטערט. דאן רוקט זי אָב האַסטיג די גאַרדינען פון דער גלעזערנער טיר, און קוקט ארויס. באַלד קעהרט זיך טעכמאן אום און מאכט צו די טיר הינטער איהם.)

ט ע כ מ א ן: (הויבט אויף די פֿאַנטאָפֿעל פון ד'רערד) וואָס קוקסטו, העדרא?

ה ע ד ד א: (וויידער רוהיג און בעהערשט) איך קוק נור אויף די בלעטער. זיי זיינען אזוי גע — אזוי פערוועלקט.

ט ע כ מ א ן: (וויקעלט ארום די פֿאַנטאָפֿעל און לעגט זיי אוועק אויפ'ן טיש) נו, מיר זיינען דאָך שוין א שטיק אין סעפּטעמ־בער.

ה ע ד ד א: (וויידער אונרוהיג) יא, בערעכען נור! שוין אין — סעפּטעמבער.

ט ע כ מ א ן: מיינסטו ניט, אז טאנטע יוליא איז עפּעס היינט געווען אזוי זאָנדערבאר? אזוי פּייערליך געשטימט? קענסטו בעגרייפען וואָס איז מיט איהר געווען דער מעהר? הא?

ה ע ד ד א: איך קען זי דאָך כמעט גאָר ניט. איז זי דען ניט אָפּט אזוי?

ט ע כ מ א ן: ניין, ניט ווי זי איז היינט געווען.

ה ע ד ד א: (געהט אוועק פון דער גלעזערנער טיר) מיינסטו אז זי האָט פאריבעל געהאט וועגען דעם הוט?

ט ע כ מ א ן: אָה, ניט זעהר. אפשר עטוואָס, גלייך אין כאָמעניט.

ה ע ד ד א: אָבער וואָס איז עס טאקע פאר א וועג צו נעה־מען און לאָזען דעם הוט זיך ארומוועלגערען דא אין זאל! אזא זאך טוט מען ניט.

ט ע כ מ א ן: נו, מעגסט שוין זיבער זיין, אז טאנטע יוליא וועט דאָס שוין נאָך א מאָל ניט טהאָן.

ב ע ר ט א: גנעדיגע פרוי, די דאמע וועלכע האָט א ווייל פריהער געבראכט די בלומען, איז איצט וויעדער דאָ. (וווייזט מיט'ן פינגער) אָט די בלומען וואָס איהר האלט אין האנד.

ה ע ד ד א: אה, זי איז דאָ? נו, זייט אזוי גוט, פיהרט זי אריין.

(בערטאַ עפענט די טיר פאר מאדאם עלווסטעד און גיהט אַליין ארויס. — מאַדאַם עלווסטעד איז א פרוי מיט אַ צארטער פיגור און שיהנע, וויכטיג געזיכטסציגען. איהרע אויגען זיינען העל־בלוי, גרוי־סע, רונדע, עטוואָס ארויסגעשטאַרצט, מיט א שרעקעדיגען, פראגענדי־דיגען אויסדרוק. איהרע האָר זיינען טערקווירדיג העל, כמעט פלאק־סענע, אונגעוועהנליך געדיכט און גרויזעלדיג. זי איז עטליכע יאָהר אונגער פאר העדדא. זי טראגט אַ בונקעלע בעזונדערליך, געשמאקפול אַבער נים אקוראט נאָך דער לעצטער מאָדע.)

ה ע ד ד א: (נעהמט איהר אויף וואראָם) וואָס מאכט איהר, מיין ליעבע פרוי עלווסטעד? עס פרעהט מיך זעהר איך וויעדער צו זעהען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (נערוועז, זוכט זיך צו בעהערשען) יא, עס איז שוין זעהר לאנג, זינט מיר האָבען זיך געזעהען.

ט ע ס מ א ן: (גוט איהר די האנד) און מיר אויך, הא?

ה ע ד ד א: איך דאנק פאר די פראכטפולע בלומען —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אה, ניטא פאר וואָס—. איך וואָלט אריינגעגאנגען גלייך נעסטערן נאָך מיטאָג, נור איך האָב געהערט, אז איהר זייט נעווען פעררייזט —

ט ע ס מ א ן: זייט איהר אקאָרשט געקומען אין שטאָדט, הא?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: איך בין אָנגעקומען נעסטערן ארום מיטאָג־צייט. אה, איך בין נעווען נאנז פערצווייפעלט, וועז איך האָב געהערט, אז איהר זייט ניטא צו הויז.

ה ע ד ד א: נאנז פערצווייפעלט! ויאראם דען?

ט ע ס מ א ן : (אומעטיגליך) יא, עס פערשטעהט זיך, מען קען עס טהון.

ה ע ד ד א : (נעהמט דעם בוקעט פון פּיאנאָ) די בלומען זיינען דאָ ניט געווען נעכטען ביי נאכט וועז מיר זיינען אָנגעקומען.

ט ע ס מ א ן : טאַנטע יוליא האָט זיי געמוזט ברייננען פאר־דיר.

ה ע ד ד א : (בעקוקט דעם בוקעט) א ווייז־קארטע. (נעהמט ארויס און לעזט.) „וועל ווייעדער אריינגעהן שפּעטער ביי טאָג". קענסטו טרעפען פון וועמען דאָס איז?

ט ע ס מ א ן : ניין. פון וועמען? הא?

ה ע ד ד א : דער נאָמען איז „פרוי עלוווסטער".

ט ע ס מ א ן : איז עס ווירקליך? לאנדריכטער עלוו־סטעד'ס פרוי? געווען פריילין רייזינג.

ה ע ד ד א : יא, עס שטימט. די פרוי מיט די אויפרעגנ־דע האָר, מיט וועלכע זי פלעגט זיך אימער גרוים האלטען. איך הער, אז דו ביזט אמאל געווען ניט גלייכגילטיג צו איהר.

ט ע ס מ א ן : (לאכט) אָה, דאָס האָט ניט לאנג אָנגעהאלטען, און עס איז געווען איידער איך האָב דיך געקענט, העדדא. אָבער־וואָס זאָגסטו דערצו, וואָס זי איצט גראָד אין שטאָדט!

ה ע ד ד א : עס איז זאָנדערבאר, אז זי זאָל אונז מאכען א ווייזיט. איך האָב זי כמעט ניט געזעהן זינט מיר האָבען פער־לאָזען די שוהל.

ט ע ס מ א ן : איך האָב זי אויך ניט געזעהען, גאָט ווייס ווי לאנג. עס איז מיר א וואונדער ווי אזוי זי האלט עס אויס צו לעבען אין אזא פערוואָרפענעם העק, הא?

ה ע ד ד א : (דענקט נאָך און זאָגט דען פלוצלונג) זאָג מיר מעסמאן — איז עס ניט ערגיץ דערבי, וואו ער — אָט דער — עילערט לאוובארג וואָהנט?

ט ע ס מ א ן : יא, ער איז טאקע ערגיץ אין יענעם געגענד. (בערטא קומט אריין דורכ'ן פאָרצימער)

ה ע ד ד א: אָבער, מיין ליעבע פרוי עלוומטעד — וואָס נעהמט איהר זיך אזוי צום הארצען וועגען איהם אייגענטליך?

פ ר ו י ע ל ו ו מ ט ע ד: (קוקט אויף איהר דערשראָקען אויז זאָגט שנעל) עך איז געווען די קינדער'ס לעהרער.

ה ע ד ד א: אייערע קינדער'ס?

פ ר ו י ע ל ו ו מ ט ע ד: מיין מאַן'ס קינדער. איך האָב קיינע.

ה ע ד ד א: אייערע שטיף־קינדער, הייסט עס?

פ ר ו י ע ל ו ו מ ט ע ד: יא.

ט ע ם מ א ן: (עמוקאָם אונזיכער) איז ער, הייסט עס, געוועזן — איך ווייס ניט ווי דאָס אויסצודריקען — איז ער געווען נענוג רעגעלמעסיג אין זיין אויפפיהר צו קענען פערנעהמען אזא שטעלע? הא?

פ ר ו י ע ל ו ו מ ט ע ד: פאר די לעצטע צווי יאָהר האָט מען אנקעגען זיין אויפפיהר גאָר ניט געקענט אויסזעצען.

ט ע ם מ א ן: אזוי? דענק נור, העדדא!

ה ע ד ד א: איך הער.

פ ר ו י ע ל ו ו מ ט ע ד: נאָרניט אויסזעצען, איך קען איך פערזיכערן. אין יעדער הינזיכט. דאָך אָבער — איצט אז איך ווייס, אז ער איז דאָ אין אָט דער גרויסער שטאָדט — און כיט א גרייבער כיצע געלט אין די העגד — שרעק איך זיך פאר איהם געפעהרליך.

ט ע ם מ א ן: וואהרום איז ער ניט פערבליבען וואו ער איז געווען? ביי אייך אין אייער מאן? הא?

פ ר ו י ע ל ו ו מ ט ע ד: נאָכדעם ווי זיין בוך איז ערשיענען, איז ער געווארען צו־אונרוהיג, צופיעל אויפגערעגט צו קענען בלייבען ביי אונז.

ט ע ם מ א ן: יא, טאקע, טאנטע יוליא האָט מיר נעזאָגט, אז ער האָט ארויסגעגעבען א בוך.

פ ר ו י ע ל ו ו מ ט ע ד: יא, א גרויס בוך, אין וועלכען

ט ע ס מ א ן : אָבער, מיין לִיעבע פרוי רייזינג — איך מיין פרוי עלוועסטער —

ה ע ד ד א : איך האָף אז עס האָט גאָרנישט פּאסירט?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, עפּעס. און איך קען דאָ ניט קיין אנדער לעבעדיג בעשעפענים צו וועמען זיך צו וועגדען.

ה ע ד ד א : (לעגט אוועק דעם בוקעט אויפ'ן טיש) קומט, לאָמיר זיך דאָ זעצען אויפ'ן זאָפע —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : איך בין צו אויפגערעגט צו קענען זיצען.

ה ע ד ד א : נו, דאָך. קומט אָט דאָ. (זי ציהט זי ארונטער אויפ'ן זאָפע און זעצט זיך נעבען איהר.)

ט ע ס מ א ן : נו, וואָס איז, פרוי עלוועסטער?

ה ע ד ד א : האָט עפּעס וואָס פּאסירט ביי אייך צו הויז?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא און—ניין. אָה, איך וואָלט אזוי ניט וועלען איהר זאָלט מיך כיספערשטעהען —

ה ע ד ד א : דאָן איז דער בעסטער פּלאן איהר זאָלט אונז דערצעהלען די גאנצע כעשה, פרוי עלוועסטער.

ט ע ס מ א ן : איך רעכען אז צוליעב דעם זייט איהר גע־קומען — הא?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, יא, נעווים. נו, אלזאָ, מוז איך אייך דערצעהלען — אויב איהר וויסט שוין דאָס ניט אליין — אז עילערט לאוובארג איז אויך דאָ אין שטאָדט.

ה ע ד ד א : לאָוובאָרג — !

ט ע ס מ א ן : וואָס! איז עילערט לאָוובאָרג צוריקגעקו־מען? דענק נור, העדדא!

ה ע ד ד א : יא, נו, איך הער.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : ער איז שוין דאָ א וואָך צייט. שטעלט זיך נור פאָר — א גאנצע וואָך! איינער אליין אין אָט דער שרעקליכער שטאָדט! וואו ער קען קומען צו א נסיון אויף יעדען שריט און טריט.

ה ע ד ד א : (מיט א לייכטען שמייכעל) אָה, דאָס איז עפּעס אנדערש.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד : (שטעהט אויף שנעל און אונרוהיג) אלזאָ, איך בעט אייך זעהר, הערר טעכמאן — אויב עילערט לאוו־באָרג וועט אריינקומען צו אייך, נעהמט איהם אויף פרייגדליך! אין איך בין זיכער אז ער וועט קומען. איהר זייט דאָך אמאָל געווען אויכטע גרייכע גוטע פריינד. און דערצו זייט איהר דאָך פּראָפעסיאָנעל־עסירט אין דעמזעלבען שטודיום — אין דעמזעל־בען צווייג פּין זייבענשאפט — אויף וואָ וויייט אויף פּערשטעה.

ט ע כ ט א ן : וועניגסטענס, זיינען מיר געווען פּרייגד.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד : דערויבער בעט איך דאָס אזוי שטאַרק, אז איהר — אידר אויך — זאָלט האָבען אן אויג אויף איהם. אָה, איהר וועט עס מיר פּערשפּרעכען, הערר טעכמאן — ניט וואָהר?

ט ע כ ט א ן : איך פּערזיכער אייך, אז איך וועל טהאָן פּאר עילערט'ן אלזן וואָס איך קען נור. איהר מעגט זיך פּערלאָזען אויף מיר.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד : אָה, ווי זעהר, זעהר פּריינדליך דאָס איז פּון אייער זייט! (דריקט איהם די האַנד) איך דאנק, איך דאנק! (דערשראָקען:) אידר פּערשטעהט, מיין מאן האלט אזוי פיעל פּון איהם.

ה ע ד ד א : (שטעהט אויף) דו האָכט געדארפט שרייבען צו איהם, טעכמאן. אפּשר וועט ער ניט וועלען קומען צו דיר אונגעבעטען.

ט ע כ ט א ן : יאָ, אפּשר איז עס טאקי רעכט, העדדא? הא?

ה ע ד ד א : אן וואָס שנעלער, אלזן בעסער. און פּאר וואָס טאקע ניט גלייך?

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד : (מיט געבעט) אָה, וועז איהר וואָלט עס טהאָן!

עם ווערט בעהאנדעלט דער פּאָרטשריט פון דער ציוויליזאציע — אין ברייטע שטריכען, אזוי צו זאָגען — און עס האָט געמאכט אזא אויפרוהר —

ט ע ס מ א ן: האָט עס ווירקליך געהאט אזא ערפּאָלג? דאָס מוז זיין אן ארבייט וואָס איז געלעגען ביי איהם נאָך פון אמאָל, פון זיינע בעסערע צייטען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: גאָר פון אמאָל, מיינט איהר?

ט ע ס מ א ן: יא.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: ניין, ער האָט עס אינגאנצען אָנגעשריבען פאר דער צייט וואָס ער איז געווען ביי אונז. — אין פערלויף פון לעצטען יאָהר.

ט ע ס מ א ן: איז עס ניט א פרעהליכע נייעס, העדדא? דענק גור!

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אך, יא — ווען דאָס זאָל נור אָנהאלטען!

ה ע ד ד א: האָט איהר איהם געזעהען דאָ אין שטאָדט?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: ניין, נאָך ניט. איך האָב געהאט די גרעסטע שוויריגקייט אויסצוגעפינען זיין אדרעס. ערשט היינט אין דער פריה האָב איך עס ענדליך אויסגעפונען.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהר פאָרשלָנד) איהר ווייסט, מיך חדוש'ט א ביסעל אויף אייער מאן — ה'ם —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (מיט א נערוועזען צוק) אויף מיין מאן? וואָס?

ה ע ד ד א: פאר וואָס ער שיקט אייך אין שטאָדט אויף אזא שליחות — פאר וואָס ער איז אליין ניט געקומען אכטונג געבען אויף זיין פרוינד.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אך, ניין, ניין — מיין מאן האָט קיין צייט ניט דערצו, א חוץ דעם, איך — איך האָב דאָ וואָס אייניצוקויפען.

איך זעה עס. זעצט זיך אָט דאָ און מיר ווילן זיך גאנץ בעהוועם און פערטרויליך דורכשמועסן.

(זי צווינגט פרוי עלוויסטעד זיך צו זעצן אין דעם העכסט־מיטרי־וואָס נעבען אוועזען, אָבער זעצט זיך אלײן אויף אינעם פון די פּיסי בייזענקלעד.)

פ ר ו י ע ל ו י ס ט ע ד: (ענגבטויג, קוקט אויף איהר זוי־גער) אָבער, מיין ליעבע פרוי טעכמאן — איך האָב ווירקליך גאר נעדארפט אוועקגעהן.

ה ע ד ד א: אה, וואָס האָט איהר זיך אזוי צו אייליען? נו, דערצעהלט מיר עפעס וויי עס נעהט אייך ביי אייך אין הויז.

פ ר ו י ע ל ו י ס ט ע ד: אָה, וועזען דעם וואָלט אין בעסער וואָס וועניגער וועלען רעדען.

ה ע ד ד א: אָבער מיט מיר, מיין ליעבע — ? מיר זיינען דאָך נעזאנגען אין אַיין שוהל.

פ ר ו י ע ל ו י ס ט ע ד: יא, אָבער איהר זייט נעווען אַיין קלאָס העכער פאר מיר. אָה, ווי אין האָב דאן מורא נעהאט פאר אייך!

ה ע ד ד א: מורא נעהאט פאר מיר?

פ ר ו י ע ל ו י ס ט ע ד: יא, שרעקליך. וואָרים וועז מיר מיר פלעגען זיך בעזעזען אויף די טרעפ, פלעגט איהר מיך אלעמאל רייסען פאר די האָאר.

ה ע ד ד א: פלעג איך עס טהאָן, ווירקליך?

פ ר ו י ע ל ו י ס ט ע ד: יא, אין אייזמאל האט איהר נעוואָנט, אז איהר וואָלט וועלען מיר בערבראנגען די האָאר אייף קאָפּ.

ה ע ד ד א: אה, האָב זיינען אלץ נעווען קינדעריייען. פערשטעהט זיך.

פ ר ו י ע ל ו י ס ט ע ד: יא, אָבער איך בין האמאלס נעווען אזוי נאריש. — אין אויבער דעם, זינט פין רער שיי־

ט ע ס מ א ן: איך וועל די מינוט שרייבען. האָט איהר זיין אדרעס, פרוי — פרוי עלוואסטעד?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא. (נעהמט ארויס א בלעטל פּאַפּיער פון איהר טאַש און דערלאנגט איהם) אָט איז עס.

ט ע ס מ א ן: גוט גוט. אָט נעה איך אריין — (זוכט עפּעס ארום זיך) יא, וואו זיינען מיינע פּאנטאָפּעל? אה, דאָ. (נעהמט דעם פּעקיל און וויל גיהן.)

ה ע ד ד א: זעה נור איהם אָנצושרייבען א וואריכטן, פרייונדליכען בריעף. און א רעכט לאנגען אויף.

ט ע ס מ א ן: יא, איך וועל.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אָבער, איך בעט אייך, דערמאָהנט נור ניט מיט קיין וואָרט, אז איך האָב עס אויפגעטהאָן.

ט ע ס מ א ן: ניין וויי קענט איהר גאָר דענקען, אז איך וואָלט דאָס געטהאָן? האַ?

(ער גיהט ארויס רעכטס דורך דעם מויטעלצימער ציומער.)

ה ע ד ד א: (גיהט צו צו פרוי עלוואסטעד, שמויכעלט און זאָגט אין א נידעריגע שטימע) נו, אָט האָבען מיר געטראָפּען צוויי האזען מיט אַיין קלאַפּ.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: וואָס מיינט איהר דערמיט?

ה ע ד ד א: דאָט איהר ניט פערשטאַנען אז איך האָב געוואָלט ער זאָל אוועקגעהן?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, שרייבען דעם בריעף —

ה ע ד ד א: אין כדי אך זאָל מיט אייך קענען ריידען אליין.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (צושטאַנט) וועגען דעמוטעלבען גענענשטאנד?

ה ע ד ד א: יא, פונקט אזוי.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (ענגסטליד) אָבער עס איז ניטא מעהר וואָס צו רעדען, פּרוי מעכמאן! אבסאָלוט ניטא!

ה ע ד ד א: אה, יא, עס איז דאָ. זעהר פיעל מעהר —

ה ע ד ד א: איך געדענק ניט נענוי — ביזט דאכט זיך פון אַנהויב אַנגענקומען צו הערר עלוואסטער אלס הויז־דאמע?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אייגענטליך בין איך אַנגעקומען צו איהם אלס גובערנאנטין. נור זיין פרוי — זיין זעליגע פרוי — איז נעזונן א קרענקליכע, איז זעלטען־ווען ארונטער פון כעט. נו, האָב איך נעמוזט אויפפאסען אויפ'ן הויז אויך.

ה ע ד ד א: און דאן — ענדליך — ביזטו נעווארען די באלעבאסטע פון הויז?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (אומעטיגלעד) יא, איך בין נעווארען.

ה ע ד ד א: לאמיר זעהען — אן ערך ווי לאנג צוריק איז עס?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: זינט מיין חתונה?

ה ע ד ד א: יא.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: עס איז פינף יאהר.

ה ע ד ד א: טאקע, עס מוז שוין זיין אזוי לאנג.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אָה, די דאזיגע פינף יאהר — ! יערענפאלס די לעצטע צוויי אדער דריי יאהר! אך, ווען איהר קענט זיך דאס פארשטעלען —

ה ע ד ד א: (ניט איהר א ליבטען פאטש איבער'ן האנד) „איהר"? פע, טייא!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, יא, איך וועל פרובירען — אָה, ווען דו וואלבט זיך נור נעקענט פארשטעלען און פערשטעהן—

ה ע ד ד א: (זאכט) עילערט לאוובארג איז געווען אין דיין נאכבארשאפט ארום דריי יאהר, ניט וואהר?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (קוקט איהר אן אונזיכער) עילערט לאוובארג? יא, — ער איז געווען.

ה ע ד ד א: האסטו איהם געקענט פון פריהער, דא אין שטאדט?

האָבען מיר זיך אזוי הערווייטערט אייגע פון די אנדערע. אונזע־
רע קרייזען זייגען געווען אזוי ווייט פערשיעדען.

ה ע ד ד א: נו, גוט, מיר מוזען זעהען זיך וויעדער צונויפ־
צוקומען. איצט האָרכט נור! אין שיהל פלעגען מיר זיך „דו"־
צען אין פלעגען דיפען אייגע די אנדערע ביים ערשטען נאָמען —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: נייז, איך בין זיכער אז איהר
האָט א טעות.

ה ע ד ד א: איך האָב שוין נאָר ניט קיין טעות! איך גע־
דענק עס נאָכ קלאָר. אין לאָמיר איצטער אָבפרישען אונזער אל־
טע פרייגדשאפט. (קוקט צו דאָם פוסבוינקעל נעהנטער צו פרוי
עלווסטעד.) נו, אָט אזוי! (קוישט איהר אין באק) איהר מוזט מיר
זאָגען „דו" און מיך רופען העדדא.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (דריקט און גלעט איהר די הענד)
אך, ווי ניט אין ליעבליכ איהר זייט! איך בין ניט געווען־
צו אזא ליעבליכקייט.

ה ע ד ד א: זעהטו! און איך וועל דיר אויך זאָגען
„דו", נור אין די אמאָלינג צייטען, און וועל דיך רופען מיין ליעבע
טהאָרא.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: מיין נאָמען איז טייא.

ה ע ד ד א: אה. נעיוויס! איך מיין טייא. ((קוקט אויף
איהר מיט מיטליד) אזוי, ביזט ניט געווהנט צו גוטסקייט און
ליעבליכקייט, טייא? אין דיין אייגענער הויס אויך ניט?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אה, ווען איך וואָלט געהאט א
הויס! איך האָב אָבער ניט — איך האָב קיינמאָל ניט געהאט
קיין הויז.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהר א מינוט) מיר האָט זיך גע־
דאכט כמעט אזוי.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (קוקט האָפנונגסלאָז פאָר זיך)
יא — יא — יא.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : איך וויים נוירקליך נישט איר דענק אז ער האלט מיך בלויז פאר א ניצליך אייגענטום. און דערצו קאכט ניט פיעל מיך אויסצוהאלטען. איך בין ניט קיין מייסטער

ה ע ד ד א : דאס איז פון דיר א נארישקייט.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : (שאקעלט מיט'ן קאפ) עס העלפן אנדערש ניט זיין — ניט מיט איהם. איך דענק ניט אז איהם אהרט פאר וועמען עס איז, א חוץ פאר זיך אליין — און אפילו פיעל־ווינציג פאר די קינדער.

ה ע ד ד א : און פאר עילערט לאווברג, טייא?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : (קוקט אויף איהר) פאר עילערט לאווברג? ווי קומט דיר דאס אויפ'ן זינען?

ה ע ד ד א : אבער, מיין טייערע, מיר דאכט, אויב ער האט דיך שיקען פון זיינעטוועגען אוא מהרך אהער אין שטאדט — (צמייבעלט קוים צו בעמערקען) אויסערדעם, האסטו עס דאך אליין געזאגט טעסמאן'ען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : (מיט א נערוועזען צוק) האב איך אזוי נעזאגט? יא, מיסתמא דאס איך. (העפטיג אפער ניט הויך) ניין — איך וועל דיר בעסער ארין גייך ערהערען! דען די זאך מוז ארויסקומען יעדענפאלס.

ה ע ד ד א : וואס הויסט, מיין ליבע טייא? —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : נו, אלזא, קורץ און גוט: מיין מאן האט ניט נעווואוכט אז איך פאהר.

ה ע ד ד א : וואס! דיין מאן האט עס ניט געווואוסט!

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : ניין, עס פערשטעהט זיך אז ניט. דעם אמת נערעדט, איז ער אליין נאר צו־הויז ניט געווען — ער איז נעווען אויף דער רייזע. אה, העדדא, איך האב עס שוין מעהר ניט נעקענט אויסהאלטען! איך האב ווירקליך ניט גע־קענט — לעבען דאהטען ווייטער נאר איננאנצען איינע אליין.

ה ע ד ד א : נו, איז וואס דאן?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : האב איך מיר איינגעפאקט ווי

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : כמעט גאָר ניט. איך מיין — איך האָב געהערט זיין נאָמען, נאטירלעך.

ה ע ד ד א : אָבער דו האָסט איהם אפּט געזעהן דאָרט'ן אויפֿן לאנד?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, ער פלעגט קומען צו אונז יעדען טאָג. דו פערשטעהסט, ער פלעגט קומען לערנען מיט די קינדער, דען שפּעטער־צו האָב איך ניט געקענט טהאָן אלעס אליין.

ה ע ד ד א : יא, דאָס פערשטעהט זיך. — און דיין מאן? איך שטעל מיר פאָר אז ער איז אפּט ניטא אין דער היים?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, דו ווייסט דאָך, אלס לאנד־ריכטער האָט ער א סך ארומצופאָהרען אין זיין בעזירק.

ה ע ד ד א : (שפּאָרט זיך אָן אן זייט שטוהל) טייא, מיין ארימע, ליבע טייא — איצט מוזטו מיר אלעס דערצעהלען — געניו ווי די זאך שטעהט.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : נו, דאן מוזטו מיר שטעלען פראגען.

ה ע ד ד א : וואָס פאר א סאָרט מענש איז דיין מאן, טייא? איך מיין, פערשטעהסט, אין געוועהנליכען לעבען. איז ער גוט צו דיר?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (אויסווייכענדיג) איך בין זיכער, אז זיין מיין איז א גוטער אין אלץ וואָס ער טהוט.

ה ע ד ד א : מיר דאכט, אז ער מוז גאָר אין גאנצען זיין צו־אלט פאר דיר. עס מוז אודאי זיין אן אונטערשיעד פון צוואנציג יאָהר צווישען אייך, איז עס ניט איוי?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (א זרוהיג) יא, דאָס איז אויך ריכטיג. ער איז מיר אין אלץ צו־ווידער זיך! מיר האָבען ניט גע־מיינשאפטליך צווישען אונז קיין איינציג ן געדאנקען. קיין פונקט פון סימפּאטיע צווישען איהם און מיר.

ה ע ד ד א : אָבער ליעבט ער דיך דען ניט וויפיעל עס איז? אויף זיין אייגענעם שטייגער?

ה ע ד ד א : (נאָך א קורצער פּאוזע) און וואָס זייַנען דייַנע פּלענער איצטער? וואָס דענקסטו צו טהאָן?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : איך וויים נאָך ניט. איך וויים נור אייַנס, אז איך מוז לעבען דאָ וואו עיהערט לאָווקאָרג איז — אויב איך קען איבערהויפּט לעבען.

ה ע ד ד א : (נעהמט א שטוהל פון ארום טיש, זעצט זיך נע־בען איהר אין גדעס איהר די העגד) מיין ליעבע טייַא — ווי אזוי איז ענטשטאנען אָט די — די פּרייַנדשאפּט־בערהעלטנים — צווי־שען דיר און ע׳לערט לאָווקאָרג?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אה, עס איז אויסגעוואקסען ביסהעכווייז. איך האָב נעפּרייגען אויף איהם א נעווייסען אייגפּלום.

ה ע ד ד א : אזוי?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : ער האָט אויפגעגעבען זייַנע אלטע נעיוהרנהייטען, ניט וויַיל איך האָב איהם נעבעטען ער זאָל דאָס טהאָן; דאָס האָב איך קיינמאָל ניט נעוואגט. עס פּער־שטע־ט זיך, ער האָט נעזעהן ווי זיי זיינען מיר צו־ווידערליך, האָט ער זיי אוועקגעווארפען.

ה ע ד ד א : (פּעריטעלט א ניט־ווי׳לענדיג שפּאַציישען שמויכעל) דו האָבט אידב, הייבט עס, ארויסגעצויגען פון זוכפּף — ווי עס רעדט זיך — מיין קליינע טייַא.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : ער זאָגט עס אליין, יעדענ־פאלס. ער וויעדער, פון זיין זייַט, האָט פון מיר נעמאכט א ווירק־ליכען מענשען — ער האָט מיך נעלעהרנט דענקען און פערשטעהן אזויפיעל זאכען.

ה ע ד ד א : האָט ער דיר אויך נעגעבען שטונדען, הייסט עס?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : נון, מען העז עס ניט אנרופען אקוראט שטונדען. אבער ער פלעגט רעדען מיט מיר — רעדען וועגען אזויפיעל פערשיעדענע זאכען. און דאן איז נעקומען די

פיעל עס איז פון מיינע זאכען — דאס נויטיגסטע וואס איך האב געמוזט — אזוי שטיל ווי מעגליך. און האב פערלאזט דאס הויז.

ה ע ד ד א: האסט קיינעם נאכנישט געזאגט?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ניין — און האב געטומען די באהן דירעקט אהער.

ה ע ד ד א: אך, מיין ליעבע, גוטע טייא — בערעכען, אז דו זאלסט וואגען טהאן אזא זאך!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (שטעהט אויף און גיהט ארום אין צימער) וואס דען האב איך אנדערש געקענט טהאן?

ה ע ד ד א: אבער וואס דענקסטו וועט דיין מאן זאגען, וועז דו קומסט וויעדער אהיים?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (נעבען טיש, קוקט אויף איהר) קומען צוריק צו איהם?

ה ע ד ד א: עס פערשטעהט זיך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: איך וועל קיינמאל ניט גיהן צוריק צו איהם.

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף און גיהט צו צו איהר) הויסט עס, דו האסט פערלאזען דיין הויס אין גאנצען אויף אייביג?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, עס איז מיר קיין אנדער זאך ניט געבליבען צו טהאן.

ה ע ד ד א: אבער דאך — נעהמען אן ענטליפען אזוי אפען.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אה, אזעלבע זאכען קען מען בסוד ניט האלטען.

ה ע ד ד א: אבער וואס קלערסטו וועלען מענשען זאגען וועגען דיר, טייא?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: זיי מעגען זאגען וואס זיי ווילען — מיך אהרט ניט. (זעצט זיך מיעד און אומעטיג אויפ'ן זאפא) איך האב געטהאן דאס וואס איך האב געמוזט.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : ניין, דעריבער דענק איך אז דאָס האָט געמוזט זיין יענע רויט־האָריגע זינגערקע, מיט וועלכער ער האָט א געוויסע צייט —

ה ע ד ד א : יא, זעהר מעגליך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : וואָרים איך געדענק ווי מען פלעגט זאָגען אויף איהר אז זי טראָגט זיך ארום מיט אָנגעלאָדענע וואפען.

ה ע ד ד א : אָה — דאָן איז עס זיכער, אז זי האָט דאָס געמוזט זיין.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (ברעכט די העגד) און איצט שטעל זיך נור פאָר, העדדא —איך האָב געהערט, אז די דאָזיגע זינגערקע — אז זי איז וויעדער דא אין שטאָדט! אָה, איך וויים ניט וואָס צו טהאָן —

ה ע ד ד א : (קוקט צום הינטערסטען צימער צו) שא! אָט קומט טעפּכאן: (שטעלט זיך אויף און זאָגט איהר שטיל) טייא — דאָס אלעס מוז בלייבען צווישען אונז.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (שפרינגט אויף) אה, יא — יא! אום גאָטעס ווילען — !

(זשאָרזש טעפּכאן מיט א ברוּעף אין האַנד, קומט אריין פון הינטערסטען צימער.)

ט ע פּ כ א ן : נו, שוין — די מגילה איז פארטיג.

ה ע ד ד א : דאָס איז גוט. פרוי ע׳לוואסטעד ווייל שוין טאקע אוועקגעהן. וואַרט א מינוט — איך וועל מיט דיר צוגעהן ביז׳ן טויער.

ט ע פּ כ א ן : דענקסטו ניט, העדדא, אז בערטא וואָלט נעקענט אוועקטראָגען דעם ברוּעף אויף דער פּאָסט?

ה ע ד ד א : (נעהמט דעם ברוּעף) איך וועל איהר זאָגען. (בערטא געהט אריין פון קאָרידאָר.)

ב ע ר ט א : ריכטער בראק איז דרויסען און לאָזט פרעגען צי די מאָראָם וויל איהם אויפנעהמען.

שעהנע גליקליכע צייט, וועו איך האָב אָנגעהויבען נעהמען אנטיי אין זיין ארבייט — וועו ער האָט מיר ערלויבט איהם צו העלפען!

ה ע ד ד א: אזוי — ער האָט דיך געלאָזען?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא! ער האָט קיינמאל אָהן מיין היל‍ף גאָרנישט ניט געשריבען.

ה ע ד ד א: איהר זייט, היים‌ט עס, געווען צווישען זיך גוטע קאמעראדען?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (היציג) קאמעראדען! יא, שטעל זיך פאָר, העדדא — פונקט דאָס אייגענע וואָרט וואָס ער האָט געברויכט! — אה, איך האָב זיך געדארפט שעצען פאל‍קאָם גליקליך. און דאָך קען איך עס ניט, וואָרים איך וויים ניט וויי לאנג דאָס וועט אָנהאלטען.

ה ע ד ד א: אזוי וועניג קענסטו זיך אויף איהם פערלאָזען?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (אומעטיגלעך) דער שאָטען פון א פרוי שטעהט צווישען עיליערט האָוובאָרג און מיר.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהר עגאסטיג) וועו קען דאָס זיין?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: איך וויים ניט. אייגע, וועל‍כע ער האָט געקענט אין זיין — אין זיין פערגאנגענהייט. אזא אייגע, וועמען ער האָט קיינמאל אינגאנצען ניט געקענט פערגע‍סען.

ה ע ד ד א: וואָס האָט ער דיר געזאָגט — וועגען דעם?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אייגמאל נור — אזוי פערביי‍געהענדיג — האָט ער דערמאָהנט וועגען דעם.

ה ע ד ד א: נו, און וואָס האָט ער דאן געזאָגט?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ער האָט געזאָגט, אז וועו זיי זיינען זיך פונאנדערגענאנגען, האָט זי געוואָלט איהם שיסען מיט א פיסטאָל‍עט.

ה ע ד ד א: (קאלט און בעהערשט) אך, אונזין! קיינער טהוט דאָ ניט אזוינע זאכען.

ה ע ד ד א : יא, איהר זייט אן אמת'ער פרויינד. אָבער טייא ווארט מיט אונגעדולד אוועקצוגעהן — נו, צום וויעדערזעהן, הערר ריכטער. איך קום באלד צוריק.

(זיי זעגענען זיך. פרוי עלוועסטעד און העדדא געהען ארויס דורך די פאַרצימער טיר.)

ב ר א ק : נו — איז אייער פרוי עפעס צופריעדען —

ט ע ס מ א ן : יא, מיר קענען אייך גאָר ניט אָבראנקען. נאטירליך, זי מיינט אז מען וועט דארפען אייניגע זאכען איבערשטעלען און וואָס־עס־איז נאָך צו קריגען. מיר וועלען נאָך מוזען אייגקויפען פערשיעדענע קלייניגקייטען.

ב ר א ק : אזוי גאָר?

ט ע ס מ א ן : מיר וועלען אָבער אייך ניט מעהר בעמיהען וועגען די איבעריגע זאכען. הערדא זאָגט אז זי וועט שוין אליין אויפפאסען דערויף. — אפשר וועלען מיר זיך צוזעצען, הא?

ב ר א ק : דאנקע, מען קען זיצען א ווייליע. (זעצט זיך נעבען טיש) איך האָב מיט אייך וועגען עפעס געוואָלט רעדען, מיין ליעבער טעסמאן.

ט ע ס מ א ן : אזוי? אָה, איך פערשטעה! (זעצט זיך) איצטער, רעכען איך, קומט אויף דער רייה דער ערנסטער טייל פון דער שמחה, הא?

ב ר א ק : אָה, די געלד־פראגע האָט נאָך צייט; הגם, אז עס האלט שוין דערביי, וואָלט איך דערמאָנט, אז מיר האָבען גענוג דארפט זיין א ביסעל מעהר עקאָנאָמיש.

ט ע ס מ א ן : אָבער איהר ווייסט דאָך, אז דאָס האָט ניט גענעמט געהן! דענקט נור וועגען העדדא, מיין ליעבער מענש! איהר קענט דאָך זי אזוי גוט — איך האָב אויף קיין פאל איהר ניט גענעמט אָנמוטעד א געמיין־בעל־הבית'שען לעבען.

ב ר א ק : ניין, ניין — דאָס איז טאקע די צרה.

ט ע ס מ א ן : און דאן — גליקליכערווייז — קען עס דאָך לאנג ניט דויערן ביז איך בעקום מיין שטעלע.

ה ע ד ד א : יא, בעט ריכטער בראק אריין. און זעהט נור — לעגט אוועק דעם בריעף אויף דער פּאָסט.

ב ע ר ט א : (נעהמט דעם בריעף) יא, מאדאָם.

(זי עפענט די טיר פאר ריכטער בראק און געהט אליין ארוים. בראק איז א מאן פון פינף און פערציג, דיקלעך אבער גוט געבויט און שעהן־ריהרעוודיג. ער האָט א קיילעכיג געזיכט מיט אַן אריסטאָקראַטישען פּראָפיל ; קורצע, גאנץ שווארצע האָאר, זאַרגפעלטיג פערקאַמט ; לעבהאפטע און פינקעלדיגע אויגען, דיקע ברעמען און שנור־בארד. געקליידעט אין אַן עלעגאנטען אָנצוג, וועלכער איז א ביסעל צו־וי־גענדליך פאר זיין עלטער. ער טראָגט א בריל, וועלכע ער נעהמט אלע ווייל ארונטער.)

ר י כ ט ע ר ב ר א ק : (פערניגט זיך מיט'ן הוט אין האַנד) מעג מען וואגען אבצושטאטען א וויזיט אזוי פריה ?

ה ע ד ד א : געווים מעג מען.

ט ע ס מ א ן : (דריקט איהם די האַנד) איהר זייט ווילקאָמען צו יעדער צייט (שטעלט איהם פאָר:)ריכטער בראק — פרייליז רייזינג.

ה ע ד ד א : אך ! —

ב ר א ק : (פערניגט זיך) זעהר אנגענעהם —

ה ע ד ד א : (קוקט אויף איהם און לאכט) עם איז א פערגעניגען אייך אָנצוקוקען ביי טאָג, הערר ריכטער !

ב ר א ק : געפינט איהר אז איך זעה אוים אנדערש ?

ה ע ד ד א : עטוואָס יונגער, גלויב איך.

ב ר א ק : איך דאנק בעסטענס.

ט ע ס מ א ן : אבער וואָס דענקט איהר וועגען העדדא — הא ? זעהט זי ניט אוים בליהענד ? זי איז ווירקליך —

ה ע ד ד א : אה, לאז מיך געמאך. דו האָסט נאָך ניט בעדאנקט ריכטער בראק פאר זיין מיהע וואָס ער האָט זיך געגומען —

ב ר א ק : אך, אונזין — דאָס איז פאר מיר געווען א פערגעניגען —

ט ע ם מ א ן : שטעלט זיך פאָר! איז עם ניט גוטע נייעס? א כאן מיט אזא אויסערגעווענליכען טאלאנט. — עם האָט מיר אזוי לייד געטאָן וועז איך האָב נעדענקט אז ער איז שוין געווען אינגאנצען א פערפאלענער.

ב ר א ק : דאָס האָבען אלע אזוי געדענקט.

ט ע ם מ א ן : איך קען אָבער נאָר ניט פערשטעהן צו וואָס ער וועט זיך איצטער נעהמען! וואו וועט ער געפינען זיך צו פערדינגען אויפ'ן לעבען, הא?

ה ע ד ד א : (איז ארויסגעקומען דורך די פאַרצימערטיר, אונטערהאפענדיג די לעצטע ווערטער. זאָגט צו בראק מיט א שפּאָטישען גלעזעכטער:) טעמכיאן זאָרגט זיך נאָכאנאנד פאר אלעמען פון וואָס נען זיי וועלען נעהמען צו לעבען.

ט ע ם מ א ן : נו, זערסטו, מיין טייערע, — מיר האָבען געדעט וועגען דעם אָריסען עילערט לאָוובאָרג.

ה ע ד ד א : (גיט אויף איהם א שנעלען קוק) אך, אזוי? (זעצט זיך אין לעהנשטוהל נעבען אויזיען אין פרעגט גלייכגילטיג) וואָס איז דען דער מעהר מיט א י ה ם?

ט ע ם מ א ן : נו, זיין פערמעגען דאָט ער אודאי שוין לאנג אויסגעבראכט, אוז ער קען דאָך ניט אָנשרייבען אלע יאָהר א נייעס כוך — א? — נו, רעז איך ווירקליך ניט פערשטעהן וואָס עס קען ווערען פון איהם.

ב ר א ק : וועגען דעם פונקט קען איך אויך אפישר עטוואָס דערצעהלען.

ט ע ם מ א ן : ווירקליך!

ב ר א ק : אירר מיזט נעדענקען אז זיינע קרובים האָבען א היבש ביסעל אוינפלוס.

ט ע ם מ א ן : אה, צום אונגליק האָבען זיינע קרובים זיך אינגאנצען אָבגעזאָגט פון איהם.

ב ר א ק : פריהער אָבער האָבען זיי איהם אָנגערופען די האָפנונג פון דער פאמיליע.

ב ר א ק: יא, איהר בערשטעהט — אזוינע זאכען טרעפט אז זיי פערציהען זיך א שטיק צייט.

ט ע כ מ א ן: האָט איהר געהערט עטוואָס בעשטימטעס, הא?

ב ר א ק. גאנץ בעשטימטעס ניט — (האקט זיך אָב) יא, וואָס האָב איך געהאָרט זאָגען? — איך האָב פאר איך א שטיקעל נייעס.

ט ע ס מ א ן: נו, וואָס?

ב ר א ק: אייער אלטער פרייַנד, עילערט לאָווּבאָרג, איז דאָ וויעדער אין שטאָדט.

ט ע ס מ א ן: דאָס וויים איך שוין.

ב ר א ק: אזוי! בין וועמען האָט איהר זיך דערוואוסט?

ט ע כ מ א ן: הירך יענע דאמע, וועלכע איז אקאָרשט ארויסגעגאנגען מיט העדדא.

ב ר א ק: ווירקליך? וווּ האָט זי געהויסען? איך האָב ניט גוט געהערט.

ט ע ס מ א ן: פרוי עלוואסטעד.

ב ר א ק: אהא — לאנדריכטער עלוואסטער'ס פרוי? עס פערשטעהט זיך — ער האָט געוואוינט דאָרטען אין זייערע גענדען.

ט ע כ מ א ן: אין שטעלט זיך נור פאָר — צו מיין גרויסער פרייד הער איך אז ער איז וויעדער געוואָרען א גאנץ אנשטענדיגער מענש!

ב ר א ק: יא, אזוי זאָגט מען.

ט ע ס מ א ן: אין דאן האָט ער אָבגעדרוקט א נייעס בוך, הא?

ב ר א ק: יא, אזוי איז עס.

ט ע ס מ א ן: און איך הער, אז ער האָט געמאכט א גרויסען רושם!

ב ר א ק: גאָר אן אונגעוועהנליכען רושם.

ט ע ס מ א ן : (שפּרינגט אויף אונרוהיג) איז עפּעס דאָ אן אָבהאלט אין דעם, הא?

ב ר א ק : עס קען זיין, אז די שטעלע וועט אוועקגענעבען ווערען ערשט נאָך דעם ווי עס וועט געהאלטען ווערען א קאָנקורס־נער עקזאמען —

ט ע ס מ א ן : א קאָנקורסנער עקזאמען! דענק נור, העד־דא!

ה ע ד ד א : (שפּארט זיך אָן טיעפּער אין שטוהל) אהא — אהא!

ט ע ס מ א ן : ווער קען אָבער זיין מיין קאָנקורענט? גע־ווים ניט צוויישען מיר אזן —?

ב ר א ק : גראָד יא — עילערט לאָווּבאָרג.

ט ע ס מ א ן : (נעהמט ציגויף די הענד) ניין, ניין — עס איז נאנץ אונבענרייפליך! נאנץ אונמענליך! הא?

ב ר א ק : ה'ם — מיר קענען אָבער דאָך ערווארטען.

ט ע ס מ א ן : אך, אָבער, הערר ריכטער, דאָס וואָלט דאָך געהייסען בענאהן אנטקענען מיר אן אונגלויבליכע עולה. (זשעסטי־קולירט שטאַרק מיט די הענד) וואָרום, בעדענקט נור — איך בין א פערהייראטער מאן! מיר האָבען געהיראט; מיר האָבען גע־באָרנט געלט אפילו פון טאנטע יוליא. אך מיין גאָט! זיי האָ־בען מיר אזוי גוט ווי פערשפּראָכען די שטעלע — הא?

ב ר א ק : נא, נא — ס'איז קיין צוויייפעל, אז איהר וועט ענדליך קריגען די שטעלע; נאָר ניט אָהן א קאָנקורסיע.

ה ע ד ד א : (שטויף אין איהר לעהנשטוהל) שטעל זיך פאָר, טעסמאן, דאָס קען זיין אינטערעסאנט אלס א נעוויסער ספּארט.

ט ע ס מ א ן : אָבער, מיין ליעבסטע העדדא, ווי אזוי קענ־סטו רעדען אזוי גלייכגילטיג וועגען דעם?

ה ע ד ד א : (זיי פריהער) איך בין נאָר ניט גלייכגילטיג. איך בין העכסט נייגיריג צו זעהען ווער עס וועט געווינען.

ב ר א ק : יעדענפאלס, מאדאם טעסמאן, איז עס בעסער

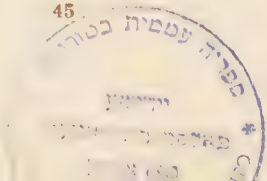

ט ע ס מ א ן : פריהער יא! ער האָט אָבער געמאכט א סוף פון אלעם.

ה ע ד ד א : וואָר וויים? (מיט א לייכטען שמייכעל) איך הער אז דאָרט'ן אין'ם לאנדריכטער עלווסטעד'ס הויז איז ער גאָר א נייער מענש געוואָרען —

ב ר א ק : און דאן דאָס בוך וואָס ער האָט איצט אָבגע־דרוקט —

ט ע ס מ א ן : יא, איך האָף אז זיי וועלען געפינען פאר איהם עפעס וואָס צו טהאָן. איך האָב איהם אקאָרשט געשריבען. איך האָב איהם געבעטען, ליעבע העדדא, ער זאָל קומען אונז בע־זוכען נאָך היינט אין אָוונד.

ב ר א ק : אָבער, מיין ליעבער פרייַנד, היינט אין אָוונד מוזט איהר דאָך גאָר זיין ביי מיר אויף מיין בחור'שע וועטשערינקע. איהר האָט דאָס מיר בערשפּראָבען נאָך לעצטע נאכט אויפ'ן שיף־בריק.

ה ע ד ד א : האָסטו פערגעסען, טעסמאן?

ט ע ס מ א ן : יא, איך האָב אינגאנצען פערגעסען.

ב ר א ק : עס מאכט ניט, וואָרים איהר מעגט זיין זיכער, אז ער וועט ניט קומען.

ט ע ס מ א ן : נאָר וואָס דענקט איהר אזוי, הא?

ב ר א ק : (עטוואָס אונוויליג, שטעהט אויף און שפּאַרט זיך אָן הינטערן שטוהל) מיין ליעבער טעסמאן — און איהר אויך, מא־דאָם טעסמאן — איך רעכען אז איך טאָר איך ניט האלטען אין דונקעלען וועגען עפעס, וואָס — וואָס —

ט ע ס מ א ן : וואָס איז נוגע עילערט'ן —?

ב ר א ק : וואָס איז נוגע אייך בייַדען.

ט ע ס מ א ן : נו, מיין ליעבער ריכטער, ארוים דערמיט!

ב ר א ק : איהר מוזט זיין פאָרבערייט פאר דעם פאל, אז אייער קריגען די שטעלע קען אָבגעלעגט וועריען אויף לענגער ווי איהר ווינשט אָדער ערוואַרטעט.

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף לאנגזאם און מויעד) עס איז נע־
וען א טייל פון אונזער אבמאך, אז מיר זאלען אריין אין „געזעל־
שאפט" — האלטען אן אפען הויז.

ט ע ס מ א ן: וועז דו וואלסט נור געוואוסט ווי איך האב
אויסגעקוקט אויף דעם! דענק נור — דיך צו זעהען אלס ווער־
טהין — אין א געקליבענעם קרייז! הא? נו, נו —פאר דער־
ווייל וועלען מיר זיך מיוזען בעגעהן אהן געזעלשאפט, העדא —
די טאנטע יולי׳א וועלען מיר נור וועלניט־וועז איינלאדען. אה,
איך האב געהאפט, אז דו וועסט קענען פיהרען גאר א גאנץ אנדער
לעבען —!

ה ע ד ד א: קיין דיענער אין ליוורעע, פערשטעהט זיך,
וועל איך דערווייל ניט קענען האבען.

ט ע ס מ א ן: אך, ליידער ניט. וועגען האלטען א דיענער
איז איצט גאר ניט וואס צו רעדען.

ה ע ד ד א: און דעם רייט־פערד וואס איך האב געזאלט
האבען —

ט ע ס מ א ן: (דערשראקען) דעם רייט־פערד!

ה ע ד ד א: וועגען דעם, היסט עס, דארף איך איצט גאר
ניט טראכטען.

ט ע ס מ א ן: ניין, גאט בעוואהר! דאס איז זעלבסט־
פערשטענדליך.

ה ע ד ד א: (געהט דורכ׳ן צימער) נו, איין זאך צום וועי־
נינסטען וועל איך דאך האבען צו פערברייגען די צייט דערמיט
דערווייל.

ט ע ס מ א ן: (שטראהלט פאר פרייד) א דאנק גאט דערפאר!
און וואס איז עס אזוינס, העדא? הא?

ה ע ד ד א: (אין מיטלכטען דורכגאנג, קוקט אויף איהם מיט
אונטערדריקטען צארן) דאס זיינען מיינע פיסטאלעטען, זשארזש.

ט ע ס מ א ן: (אין שרעק) דיינע פיסטאלעטען!

וועז איהר ווייסט ווי די זאך שטעהט. איך מיין — איידער איהר נעהמט זיך אוינקויפען די אלע קליניגקייטען, וועלכע איך הער אז איהר ווילט.

ה ע ד ד א: דאָס קען ניט מאכען קיין אונטערשיעד.

ב ר א ק: אזוי? דאן האָב איך מעהר גאָר ניט וואָס צו זאָגען. אַדיע! (צו טעסמאן) איך וועל זיך אריינכאפען צו אייך געהענדיג צוריק פון מיין נאָכמיטאג שפאצירגאנג און וועל אייך מיטנעהמען צו זיך אהיים.

ט ע ס מ א ן: יא, יא — אייערע נייעס האָט מיך גאָר צו־טומעלט.

ה ע ד ד א: (אהינטער בויגענדיג זיך אין שטוהל, שטרעקט אויס איהר האַנד) אַדיע, הערר ריכטער! גערענקט־זשע אריינצו־קומען נאָך מיטאָג.

ב ר א ק: איך דאנק פיעל מאָל. אדיע, אדיע!

ט ע ס מ א ן: (בעגלויט איהם צו דער טיר) אַדיע, מיין ליע־בער ריכטער! איהר מוזט מיר ווירקליך ענשולדיגען —

(ריכטער ברעכט געהט ארויס דורך דעם פאַרצימער.)

ט ע ס מ א ן: (געהט אויבער'ן צימער) אה, העדדא — מען טאָר קיין מאָל זיך ניט אריינלאָזען אין ריזיקאלישע אונטערנעהמונ־גען. הא?

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהם מיט א שמייכעל) טהוסט דו דאָס?

ט ע ס מ א ן: יא, העדדא — מען קען ניט זאָגען, עס איז געווען ריזיקאליש צו גענען הייראטען און איינפיהרען א הויז אויף בלויזע ערווארטונגען.

ה ע ד ד א: און דעריין ביזטו אפשר גערעכט.

ט ע ס מ א ן: נו, יעדענפאלס האָבען מיר אונזער פּראכט־פאָלע היים, העדדא! דענק נור, די היים, וועגען וועלכער מיר האָבען בוידע געטרוימט — די היים, אין וועלכער מיר זיינען געווען פערליעבט, וואָלט איך כמעט געקענט זאָגען. הא?

צוויי טער אקט.

א צימער ביי טעסמאן ווי אין ערשטען אקט. נור די פּואנאַ פּעהלט, אין אַנשטאָט איהר שטעהט אַן עלעגאַנטער קלוינער שרייבטיש מיט בוכער־אַפּאַראַטען. נעבען דער זאָפּא לינקס שטעהט א קלענערער טיש. פון אַלע בלומען־בוקעטען איז נור געבליבען פּרוי עלוופּטער'ס בוקעט, פּאַרעמט אויפֿן גרויסען טיש. — עס איז נאַכמיטאָג.

ה ע ד ד א, איבערגטאָן אין א עמפּאַנגס־אַנצוג, איז אליין אין צימער. זי שטעהט נעבען דער אָפּענער גלעזערנער טיר און לאָדט אַן א רעוואָלווער. דער צוויישטער פּון דער פּאָר ליגט אין א אָפּענעם פּיסטאָלעטען־שאַכטעל אויפֿן שרייב־טיש.

ה ע ד ד א: (קוקט ארונטער אין גאַרטען און רופט:) אזוי, זייט איהר שוין וויעדער דא, הערר ריכטער!

ב ר א ק: (רופט פּון ווייטען) יא, ווי איהר זעהט, מאדאם טעסמאן!

ה ע ד ד א: (הויבט אויף דעם פּיסטאָלעט און ציעלט) אָט דערשיס איך אייך, הערר בראַק!

ב ר א ק: (רופט פּון אונטען) ניין, ניין, ניין! ציעלט ניט פּונקט אויף מיר!

ה ע ד ד א: אָט דאָס קרינט מען וועז מען גנב'ט זיך הינ־טער ארום. (זי שיעסט אוים.)

ב ר א ק: (קומט נעהנטער) זייט איהר פּון זינען אראָב —!

ה ע ד ד א: וועה מיר — האָב איך אייך אפּשר נעטראַ־פּען?

ב ר א ק: (נאָך אלץ פּון דרויסען) ווארפּט דאָך אוועק די נאַ־רישע קוגצען!

ה ע ד ד א : (מיט א קאלטען בליק) געגעראל גאבלער׳ס פּי־סטאָלעטען.

(זי געהט אַרויס דורך דעם מיטעלסטען צימער, לינקס.)

ט ע ס מ א ן : (לויפט צו דעם מיטעלסטען דורכגאַנג און שרייט צו איהר :) ניין, אום גאָטעס ווילען, העדדא, טייערינקע — טשע־פּע ניט יענע געפּעהרליכע זאכען ! מהו דאָס ניט, פּון מיינעטוועגען, העדדא ! הא ?

זען אין מיין צימער די גאנצע צייט נאָכ'ן אָנבייסען, און האָב זיך איבערגעטאָן.

ב ר א ק: און איז דאָרט ניטאָ עפּעס א שמאָלינקער ישפּעלטעל, דורך וועלכען מיר וואָלטען זיך געקענט דורכשמועסען?

ה ע ד ד א: אירער דאָט פערגעסען צו לאָזען דאָס מאכען.

ב ר א ק: דאָס איז געווען נאָך א שטיק נאָרישקייט פון מיין זייט.

ה ע ד ד א: נו, מיר מוזען אלזאָ זיך דאָ אוועקזעצען — און ווארטען. טעסמאן וועט ווארשיינליך נאָך ניט קומען צוריק אזוי גיך.

ב ר א ק: עס מאכט ניט; איך וועל ניט זיין אונגעדולדיג.

(העדדא זעצט זיך אין א ווינקעל פון זאָפע. בראָק לעגט אוועק זיין אויבערראָק אויפ'ן הינטען פון נעהנסטען שטוהל, און זעצט זיך אַניידער, האַלטענדיג דעם הוט אין האנד. א קורצע פּאָזע. זיי קוקען זיך ביידע אָן.)

ה ע ד ד א: נו?

ב ר א ק: (אין דעמזעלבען טאָן) נו?

ה ע ד ד א: איך האָב געפרעגט צוערשט.

ב ר א ק: (בויגט זיך א ביסעל צו פּאָרעגס) לאָמיר געמיטליך א ביסעל פּלוידערן, מאדאם העדדא.

ה ע ד ד א: (שפּאָרט זיך אָב א ביסעל מעהר אויף הינטען אין זאָפע) זעהט עס ניט אויס ווי א גאנצע אייביגקייט זיכט אונזער לעצטען געשפּרעך? נאטירליך, איך רעכען ניט די עטליכע ווערטער פון געסטערן אָוועגד און היינטיגען פריהמאָרגען.

ב ר א ק: איהר מיינט זיכט אונזער לעצטען אינטימען געשפּרעך? אונטער פיער אויגען?

ה ע ד ד א: נו, יא — אויב איהר רופט עס אזוי.

ב ר א ק: עס איז ניט אוועק א טאָג ווען איך האָב ניט גע־וואונשען איהר זאָלט שוין וויעדער זיין צו הויז.

ה ע ד ד א : נו, קומט אריין, הערר ריכטער.

(ריכטער בראַק, אָנגעטאָן ווי פֿאר א מענער־אבענד, קומט אריין דורך די גלעזערנע טיר. ער טראָגט א לויכטען אויבערראָק אויפֿן אַרעם.)

ב ר א ק : צום טייפֿעל — האָט אייך נאָך ניט דערעכען דער דאָזיגער ספּאָרט? וואָס שיעסט איהר אייגענטלעך?

ה ע ד ד א : אַך, איך שיעס נור גלאט אזוי אין דער לופֿט.

ב ר א ק : (נעהמט זאכט ארויס דעם פּיסטאָלעט ביי איהר פֿון האַנד) ערלויבט מיר, מאַדאַם! (קוקט אויף דעם) אָה, דעם פּיסטאָלעט קען איך גוט! (קוקט זיך ארום) נו, אין דעם שפּיעל וועלען מיר היינט מעהר ניט שפּיעלען.

ה ע ד ד א : אָבער, אין הימעל'ס נאָמען, וואָס וואָלט איהר געוואָלט איך זאָל טהאָן מיט זיך?

ב ר א ק : האָט איהר גאָר ניט געהאט קיין בעזוכער?

ה ע ד ד א : (מאכט צו די גלעזערנע טיר) קיין איינציגען ניט. איך רעכען אז אלע פון אונזער קרייז זיינען נאָך אויפֿן לאנד.

ב ר א ק : און איז טעסמאן אויך ניט צו הויז?

ה ע ד ד א : (נעבען שרייב־טיש, לעגט אריין דעם פּיסטאָלעטען־שאַכטעל אין טיש־קעסטיל און פערמאכט עס.) ניין. גלייך נאָך אָנבייסען איז ער אוועקגעלאָפען צו זיין טאנטע. ער האָט אייך ניט ערוואַרט אזוי פריה.

ב ר א ק : ה'ם — ווי נאריש דאָס איז געווען פון מיין זייט וואָס איך האָב וועגען דעם ניט געדענקט!

ה ע ד ד א : (דרעהט אום דעם קאָפּ א קוק צו טהאָן אויף איהם) פאר וואָס נאריש?

ב ר א ק : ווייל אויב איך וואָלט געדענקט וועגען דעם, וואָלט איך געקומען א ביסעל — פריהער.

ה ע ד ד א : (גיהט אריבער דעם צימער) דאן וואָלט איהר קיינעם ניט געפונען אויף אויפצונעהמען; וואָרים איך בין נע־

ב ר א ק: (שאקעלט צושטיומענד מיט'ן קאפ) אין דער פריה, בייטאג און ביינאכט, יא — אין אלע מעגליכע צייטען.

ה ע ד ד א: איך האב געזאגט „אייביג".

ב ר א ק: גאנץ ריכטיג. איך זאל עס אבער דענקען, אז מיט אונזער פארטרעפליכען טעסמאן וואלט מען געקענט —

ה ע ד ד א: טעסמאן איז — א ספעציאליסט, מיין ליעבער ריכטער.

ב ר א ק: דאס קען מען ניט אבליקענען.

ה ע ד ד א: און מיט ספעציאליסטען ארומצורייזען איז נאר ניט אמוזאנט. ניט אויף לאנג, יעדענפאלס.

ב ר א ק: אפילו ניט מיט דעם ספעציאליסט — וועכען עם טרעפט אז מען האט ל י ע ב?

ה ע ד ד א: פוי — געברויכט ניט דעם חלשות'דינן וואָרט.

ב ר א ק: (איבערראשט) וואס זאגט איהר, מאדאם העדדא?

ה ע ד ד א: (האלב לאכעדיג, האלב בייזלעך) פרובירט נור אמאל! מעהר נאר נישט הערען ווי די געשיכטע פון ציוויליזאציע, אין דער פריה, ביי טאג און ביי נאכט —

ב ר א ק: אייביג.

ה ע ד ד א: יא, יא, יא! און דאן די מעשה מיט דער הויזלייכער אינדוסטריע פון בייטעראיטער — דאס איז דאס עקעלהאפטיגסטע פון אלעם!

ב ר א ק: (קוקט איהר אן פארשענדיג) זאגט מיר אבער — וויבאלד אזוי, ווי זאל איך זיך ערקלערען אייער —? ה'ם —

ה ע ד ד א: מיין הייראטען מיט זשארזש טעסמאן, מיינט איהר?

ב ר א ק: נו, יא, לאמיר עס אזוי אויסדריקען.

ה ע ד ד א: מיין נאט, איז דאס ביי אייך אזא וואונדער?

ב ר א ק: יא און ניין — מאדאם העדדא.

ה ע ד ד א: איך האב פאזיטיוו זיך אנגעטאנצט ביז צום מיער ווערען, מיין ליעבער ריכטער. מיין טאג איז געווען צו ענד

ה ע ד ד א: און עס איז ניט אוועק א טאג, וואס איך האָב זיך ניט געוואונשען דאָס אייגענע.

ב ר א ק: איהר? ווירקליך, מאראָם העדדא? און איך האָב געמיינט אז איהר האָט זיך אזוי פּראכטפאָל אמוזירט אויף אייער רייזע!

ה ע ד ד א: אה, יא, איהר מעגט עס מיינען!

ב ר א ק: אָבער טעסמאן'ס בריעף זיינען דאָך געווען אזעלכע פּרעהליכע.

ה ע ד ד א: אך, ט ע ס מ א ן! ער, זעהט איהר, דענקט אז קיין זאָך איז ניט אזוי אנגענעהם ווי צו האָבען זיך אין ביבליאָטעקען און קאָפּירען אלטע פּארמעט־בלעטער, אָדער ווי עס הייסט דאָרטען.

ב ר א ק: (א ביסעל שטעכעדיג) נא, דאָס איז זיין בערוף אין לעבען — וועניגסטענס א טייל פון זיין בערוף.

ה ע ד ד א: יא, נאטירליך; און פּאר אזעלכען מענ עס זיין אינטערעסאנט — אָבער איך! אָה, מיין ליעבער הער בראק, ווי שטערבליך לאנגוויליג מיר איז געווען.

ב ר א ק: (סימפּאטיש) איז עס ווירקליך אזוי געווען? איהר מיינט עס ערנסט?

ה ע ד ד א: יא, איהר קענט עס דאָך פערשטעהן — ! ארומפאָהרען נאנצע זעקס מאָנאט, ניט בענגענדיג איין מענשען, וועלכער ווייס כאטש וויפיעל עס איז וועגען א ו נ ז ע ר קרייז, אָדער קען עפּעס זאָגען וועגען די זאכען וואס אינטערעסירען אונז.

ב ר א ק: יא, יא — מיר וואָלט דאָס אויך געמאנגעלט.

ה ע ד ד א: און דאן, דאָס העכסט אונערטרענליכסטע פון אלץ —

ב ר א ק: נו?

ה ע ד ד א: איז דאָס אייביגע זיין אין דער נעזעלשאפט פון — איין און דערזעלבער פערזאָן —

באנד פון עהע — פאר דער עהע אלס אן אינכטיטוציע, מאדאם העדדא.

ה ע ד ד א: (שפאסהאפטיג) אה, אויף אייך, גלויבט מיר זי־כער, האב איך קיינמאל קיין האפנונגען ניט געהאט.

ב ר א ק: אלין וואס איך פערלאנג, איז אן אנגענעהמער און אינטימער קרייז, וואו איך קען זיין בעהילפיג מיט ראטה אין טהאט, און בין פרוי אריין־און־ארוים צו נעהן — ווי א פערטרוי־טער פרוינד —

ה ע ד ד א: פון דעם בעל־הבית פון הויז, מיינט איהר?

ב ר א ק: (פערנייגט זיך) אויפריכטיג געזאגט — פון דער בעל־הבית'טע די ערשטע זאך; עס פערשטעהט זיך פון בעל־הבית אויך, צווייטענס. אזא דרייווינקעלדיגע פרוינדשאפט — אויב איך קען עס אזוי אנרופען — איז ווירקליך זעהר אנגענעהם פאר אלע דריי, לאזט מיר אייך זאגען.

ה ע ד ד א: יא, איך האב זיך פיעל מאל געוואונשען צו האבען וועמען עס איז א דריטען אויף אונזערע רייזען. אך — דאס זיצען זאלבענאנד אין דער קופעע —!

ב ר א ק: צום גליק איז אייער האכצייטס־רייזע שוין פאר־איבער.

ה ע ד ד א: (שאקעלט מיט'ן קאפ) ניין, נאך לאנג, לאנג ניט. איך בין נור אנגעקומען דערווייל אויף א סטאנציע אונטער־ווענס.

ב ר א ק: נו, דאן שפרינגט מען ארוים און מען בעווענגט זיך א ביסעל, מאדאם העדדא.

ה ע ד ד א: איך שפרינג קיינמאל ניט ארוים.

ב ר א ק: ווירקליך ניט?

ה ע ד ד א: ניין — וואהרים אימער געפינט זיך ווער עס איז, וואס —

ב ר א ק: (לאכט) וואס וואלט כאפען א קוק אויף אייערע קנעכלעך, מיינט איהר?

— (לויבט אויפציטערעניג) יאָ, נײַן! — דאָס וועל איך ניט זאָגען, און דענקען אויך ניט!

ב ר א ק: איהר האָט גאָנץ זיכער קיין גרונד ניט דאָפיר.

ה ע ד ד א: אָך, גרינדע — (בעראַכט איהם געגנט) אין זשאַרוש טעסמאן — נאָך אַלעמען מוזט איהר צוגעבען אז ער איז א העכסט קאָרעקטער מענש.

ב ר א ק: אז ער איז קאָרעקט און רעספעקטאַבעל — דעריין איז קיין צווייפעל ניט.

ה ע ד ד א: און איך זעה ניט אין איהם קיין זאך וואָס זאָל זיין אבסאָלוט לעבערליך. — זעהט איהר?

ב ר א ק: לעבערליך? נײַן — איך קען עס ניט זאָגען —

ה ע ד ד א: נו, און ער איז יעדענפאַלס א זעהר פליסיגער באָרשער. איך זעה ניט איין, פארוואָס ער זאָל ניט קענען וועלן עס איז זיך ארויפארבייטען.

ב ר א ק: (קוקט אויף איהר ניט זיכער) איך האָב געגלויבט אז איהר, אזוי גוט ווי יעדער אנדערער, ערוואַרטעט ער זאָל ארויפשטייגען ביז'ן העכסטען שטאפעל.

ה ע ד ד א: (מיט א מיעדען אויסדרוק) יא, אזוי האָב איך ערוואַרטעט — און דאן, ווי באלד ער איז געווען אזוי ענטשלאָסען מיט אַלע זיינע קרעפטען מיך צו בעזאָרגען, זעה איך ווירקליך ניט איין, פאר וואָס איך זאָל ניט האָבען אָנגענומען זיין האנד.

ב ר א ק: יא — אויב איהר קוקט אויף דעם פון ד ע ר זייט —

ה ע ד ד א: דאָס איז געווען מעהר ווי פיינע מיינע אנדערע פערעהרער זיינען געווען בעריט צו טהאָן פאר מיר, מיין ליעבער בראָק.

ב ר א ק: (לאכט) נו, איך קען ניט ענטפערען פאר אַלע אין־בעריגע, אָבער וואָס עס בעטרעפט מיך אליין, ווייסט איהר גאנץ גוט, אז איך האָב אימער געהאט — א געווייסע אכטונג פאר דעם

ה ע ד ד א: וועגען דיין ספעציאליטעט?

ב ר א ק: יא, ביכער אויף זיין ספעציאליטעט, מאדאם טעסמאן. (בראק אין העדדא שמייכלען איינע צו די אנדערע פערטרויליך.)

ה ע ד ד א: ברויכסטו נאך מעהר ביכער פאר דיין ספעציאליטעט?

ט ע ס מ א ן: יא, מיין ליעבע העדדא, מען קען קיינמאל ניט האבען צופיעל. מען מוז נאטירליך זיין בעקאנט מיט אלעם וואס איז געשריבען אין געדרוקט אין דעם פאך.

ה ע ד ד א: יא, איך דענק אז מען מוז.

ט ע ס מ א ן: (זוכט צוזוישען די ביכער) זעה נור — איך האב מיר איינגעשאפט עיניגע אוועבארג'ס בוך אויף. (דערלאנגט איהר דאס בוך) וואלכט אפשר וועלען עס דורכקוקען, העדדא, הא?

ה ע ד ד א: ניין, א דאנק. אדער — אפשר שפעטער.

ט ע ס מ א ן: איך האב אביסעל אריינגעקוקט אין איהם געהענדיג אהיים.

ב ר א ק: נו, וואס דענקט איהר וועגען דעם בוך אלס ספעציאליסט?

ט ע ס מ א ן: איך דענק, אז עס צייגט ארוים א מערקווירדיג געזונטען פערשטאנד. עד האט קיינמאל פריהער אזוי גוט ניט געשריבען. (געהמט צינוויף די ביכער) איצטער ווייל איך האס אלעם אריינטראגען צו מיר אין קאביגעט. איך וואלט שוין וועלען אויפשניידען די בלעטער. — און דאן מוז איך זיך איבערטאן. (צו בראק) איך מיין, אז מיר האבען נאך צייט צו גההן, הא?

ב ר א ק: אה, ניין, איהר דארפט זיך ניט אנהויבען צו אייגען.

ט ע ס מ א ן: אלזא גוט, וועל איך מיר נעהמען צייט. (עד געהט מיט די ביכער, שטעלט זיך אס אין דורכגאנג און קעהרט

ה ע ד ד א: יא, ריכטיג.

ב ר א ק: נו, אָבער מיין גאָט —

ה ע ד ד א: (מאכט אוועק מיט'ן האנד) דאָס ווייל איך ניט. איך בלייב שוין בעסער זיצען וואו איך בין, אין צווייען.

ב ר א ק: אָבער ווי איז א שטייגער, וועז א דריטע פערזאָן שפרינגט אריין און זעצט זיך צו צו דעם פּאָריל?

ה ע ד ד א: אה — דאָס איז שוין עפעס אנאנדער זאך.

ב ר א ק: א פערטרויטער, סימפאטישער פרוינד —

ה ע ד ד א: וועלכער קען אונטערהאלטען און פיהרען געשפּרעכען וועגען אלע מעגליכע נענעגשטאנדען —

ב ר א ק: און איז א ברעקיל ניט קיין ספּעציאליסט...

ה ע ד ד א: (זיפצט אויף) יא, דאָס וואָלט טאקע געווען אן ערלייכטערונג.

ב ר א ק: (הערט ווי עס עפענט זיך די פאָדערסטע טיר און קוקט אַהין צו) דער דרייי־עק איז געשלאָסען.

ה ע ד ד א: און דער צוג פאָהרט ווייטער.

(זשאָרזש טעסמאן, אין א גרויען אַנצוג מיט א ווייכען פילצ־הוט, קומט אריין פון קאָרידאָר. ער טראָגט אויניגע ניט־גרעבונדע־נע ביכער אונטער'ן אָרעם און אין די טאָשען.)

ט ע ם כ א ן: (געהט צו צום טיש נעבען דער זאָפע אין ווינ־קעל) פוה — וואָס פאר א שווערע משא אָט די אלע ביכער זיינען אין א היסען טאָג! (לעגט זיי אויפ'ן טיש) איך בין פאָזיטיוו פערשוויצט, העדדא. אך, זעהט נור! איהר זייט שוין דאָ, מיין ליעבער ריכטער, הא? בערטא האָט מיר גאָר ניט געזאָגט.

ב ר א ק: (שטעהט אויף) איך בין אריינגעקומען דורכ'ן גאָרטען.

ה ע ד ד א: וואָס פאר־א ביכער האָסטו דאָרטן?

ט ע ם מ א ן: (שטעהט אין קוקט זיי דורך) עטליכע נייע ביכער וועגען מיינע ספּעציעלע שטודיען — וועלכע איך מוז נוי־טיג האָבען.

העדרא, ווי אזוי האָט איהר געקענט טהאָן אזא זאך? און וועמען? — אזא לייבעגסווירדיגער עלטערער דאמע!

ה ע ד ד א: (געהט אויבער'ן צימער נערוועז) יא, איהר ווייסט — אזא שגענון קומט אויף מיר אָן מיט אין מאָל, און איך קען עס ניט גובר זיין. (ווארפט זיך אַנידער אויפ'ן העהנשטוהל בייס אויגון) אה, איך ווייס ניט ווי זיך דאָס צו ערקלערען.

ב ר א ק: (היגטער דעם לעהנשטוהל) איהר זייט אין אמת'ן ניט גליקליך — דאָס איז די זאך.

ה ע ד ד א: (קוקט גליך אַנטקעגגען) איך ווייס קיין אורזאך ניט פאר וואָס איך זאָל זיין — גליקליך. קענט איהר מיר אפשר זאָגען?

ב ר א ק: יא — ציוויישען אנדערע, דערפאר ווייל איהר האָט נעקריגען די הייס, וועלכע איהר האָט אקוראט נעווואונשען.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהם אין לאבע) איהר גלויבט אויך אין דער דאָזיגער לעגענדע?

ב ר א ק: איז עס דען ניט אמת?

ה ע ד ד א: אה יא, ע ט ו ו ס אמת שטעקט אין דעם.

ב ר א ק: נו?

ה ע ד ד א: אָט דאָס שטערט אין דעם, וואָס איך האָב נעברויכט טעסמאן'ן אויף צו בעגלייטען מיך אהיים פון בעלער לעצטען זומער —

ב ר א ק: ליידער איז מיר אויסגעקומען צו נעהן מיט אנדערע וועג.

ה ע ד ד א: דאָס איז אמת. איך ווייס אז איהר זייט נעגאנגען מיט אנאנדערע וועג לעצטען זומער.

ב ר א ק: (לאבע) שעהמען זאָלט איהר זיך, מיאדאם העדדא! נו, אלזאָ — איהר און טעסמאן —?

ה ע ד ד א: יא, אין אבענד האָט זיך נעמאבט אז מיר זיינען דאָ פערבייגענאנגען; טעסמאן, דער אומגליקליכער נע-

זיך אום) יא, ווייסטו, העדדא — טאנטע יולֿיא וועט היינט אין אבענד ניט קומען.

ה ע ד ד א: זי קומט ניט? אפשר צולֿיעב דער געשיכטע מיט'ן הוט?

ט ע ס מ א ן: אָה, א האָר ניט דעריבער. ווי קענסטו גאָר טראכטען אזא זאך אויף טאנטע יולֿיא — בערעכען נור! דער פאקט איז, אז טאנטע רינא איז זעהר קראנק.

ה ע ד ד א: זי איז אלעמאָל קראנק.

ט ע ס מ א ן: יא, אָבער היינט פיהלֿט זי נעבעך א סך ערגער ווי אלעמאָל.

ה ע ד ד א: נו, אויב אזוי, איז עס נישט מעהר ווי רעכט, אז איהר שוועסטער זאָל בלייבען מיט איהר. איך וועל שוין אריבערטראָגען דעם שאָדען.

ט ע ס מ א ן: אוֹן דו קענסט זיך גאָר ניט פאָרשטעלֿען ווי צופריעדען טאנטע יולֿיא איז — ווייל דו האָסט זיך אזוי גוט ערהאָלֿט אויף דער רייזע.

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף, האלב־לויט) אך, די דאָזיגע אייביגע טאנטעם!

ט ע ס מ א ן: וואָם?

ה ע ד ד א: (גיהט צו דער גלעזערנער טיר) גאָרנישט.

ט ע ס מ א ן: נו, גוט. (ער גיהט ארויס דורכ'ן מיטעלסטען צימער רעכטס.)

ב ר א ק: וועגען וואָם פאר א הוט האָט איהר דאָם גערעדט?

ה ע ד ד א: אך, דאָס איז א שטיקעל געשיכטע וואָם האָט זיך אָבגעשפיעלֿט מיט פרייליין טעסמאן היינט אין דער פריה. זי האָט געראָטען אויסגעלֿעגט איהר הוט אויף יענעם שטוהל דאָרטן — (זי קוקט אויף איהם אין שמייכעלֿט) — און איך האָב זיך געמאכט, ווי איך וואָלֿט געדענקט אז דאָס איז דער דיענסט'ס.

ב ר א ק: (שאָקעלֿט מיט'ן קאָפּ) אָבער, מיין לֿיעבע מאדאם

ב ר א ק: (לאכט) ניין, איך דענק או דאָס איז געבליבען א ירושה פון דער פערשטאָרבענער פרוי מיניסטאָרין פאלק.

ה ע ד ד א: יא, עס הערט זיך טאקע אין דעם א גערוך פון שטערבליכקייט. עס דערמאָהנט מיך אָן א בלומען־קראנץ — אויף מאָרגען נאָכ'ן באל. (לענט ציגויף די הענד אונטער'ן קאָפ, שפּארט זיך אָן הונגעריג אויפ'ן שטוהל אין קיקט אויף אירע אימהם) אה, מיין ליעבער בראק — איהר קענט זיך ניט פאָרשטעלען ווי שרעקליך איך וועל זיך דאָ לאנגווייליגען.

ב ר א ק: פאר וואָס זאָלט איהר אויך ניט געפינען זיך עפעס א בערוף אין לעבען, מאדאם העדדא?

ה ע ד ד א: א בערוף — וואָס זאָל האבען עטוואס אנצי־העגדעס פאר מיר?

ב ר א ק: עס פערשטעהט זיך, אויב מענליך.

ה ע ד ד א: גאָט ווייס וואָס פאר א מין בערוף דאָס וואָלט נעקענט זיין. איך קלער מיר אפט צו וואָלט ניט — (האקט זיך איבער) אָבער דאָס וועט אויך ניט געהן.

ב ר א ק: ווער קען וויסען? לאָמיר הערען וואָס דאָס איז.

ה ע ד ד א: איך מיין, איך זאָל ניט זעהען, אז טעסמאן זאָל זיך אריינלאָזען אין דער פאָליטיק.

ב ר א ק: (לאכט) טעסמאן? ניין, ווירקליך דאָס איז ניט פאר איהם — ניט פאר זיין כאראקטער.

ה ע ד ד א: ניין, איך האָב מורא אז ניט. — וועז איך וואָלט איהם דאָך געקענט בריינגען דערצו?

ב ר א ק: יא, — אָבער וואָס פאר א צופריעדנשטעלונג וואָלט איהר נעקענט האָבען דערפון? אויב ער טוט זיך ניט פאר אזא מין זאך, איז פאר וואָס זאָלט איהר איהם דוקא וועלען אריינ־טרייבען אין דעם?

ה ע ד ד א: ווייל מיר איז לאנגווייליג, זאג איך דאָך איך! (נאר א פאוזע) דיינקט איהר, הייסט עס, אז עס איז נאָר אונמענ־ליך טעסמאן זאָל וועז עס איז קענען וועלען א מיניסטער?

בעך, האָט זיך געדרעהט אין דרייען מאטערענדיג זיך אנצופיהרען א געשפּרעך — נו, האָב איך רחמנות געהאט אויף דעם געלעהרטען מאן —

ב ר א ק: (שמייכעלט צווישפּעלהאפטיג) א י ה ר האָט רחמנות געהאט? ה'ם?

ה ע ד ד א: יא, עס האָט מיר ווירקליך לייד געטהאָן. און אזוי זיך — כדי איהם ארויסצוהעלפען פון א פערלעגענהייט — איז מיר לייכטזיניג איינגעפאלען איהם צו זאָגען, אז איך וואָלט געוואָלט וואוינען אין אָט דער ווילאָא.

ב ר א ק: מעהר גארנישט?

ה ע ד ד א: מעהר גארנישט י ע נ ע ם אבענד.

ב ר א ק: אבער נאכהער?

ה ע ד ד א: און מיין לייכטזיניגקייט האָט געהאט פאלגען, מיין ליעבער בראָק.

ב ר א ק: לייבער טרעפט דאָם צופאָפט, מאדאם הערדא.

ה ע ד ד א: איך דאנק אייך! איהר זעהט אלזא, אז אָט דער חשק צו דעם מיניכטער פאלק'ס ווילאָא איז געווארען דער ערשטער באנד פון כימפאטיע צווישען זשארזש טעמפאן און מיר. דערפון איז ארויסגעקומען אונזער פערלאבונג, אונזער חתונה, און אונזער הייראט־רייזע, אין אלע איבערינע זאכען. יא, יא, מיין ליעבער בראָק — וויי בעט זיך אויס, אזוי ליעגט מען, ווילט זיך מיר זאָגען.

ב ר א ק: דאס איז גרויסאַרטיג! און אין אמת'ן איז אייך גארניט אָנגענאנגען די גאנצע זאך?

ה ע ד ד א: ניין, גאָט איז מיין עדות אז ניט.

ב ר א ק: אבער איצטער? איצט ווען מיר האָבען אלץ אזוי הייפיש איינגעארדענט דא פאר אייך?

ה ע ד ד א: אה — אין אלע צימערן, דוכט זיך, שמעקט מיט לאיינדער אין געטרוקענטע ראזען. — נור אפשר האָט עס טאנטע יולי'א געבראכט דעם ריח מיט זיך.

ה ע ד ד א : (שארף) פאר אזעלכע זאכען האָב איך קיין נייגונג ניט, הערר ריכטער. קיינע פעראנטוואָרטלעכקייטען פאר מיר!

ב ר א ק : זייט איהר דען אזוי פערשיעדען פון דעם כלל פרויען, אז איהר האָט גאָר קיין נייגונג ניט פאר אזוינע פלייכטען, וועלכע —?

ה ע ד ד א : (בייַ דער גלעזערנער טיר) אה, שווייגט שטיל, זאָג איך אייך! — אָפט דאכט מיר, אז עס איז דאָ נור אײַן זאך אויף דער וועלט, פאר וועלכער איך האָב עפעס א נייגונג.

ב ר א ק : (צרעט צו נעהנטער צו איהר) און וואָס איז עס, אויב איך מעג פרעגען?

ה ע ד ד א : (שטעהט קוקענדיג דרויסען) זיך לאנגווייליג צום טויט. איצט וווייסט איהר שוין. (קעהרט זיך אום, קוקט צום מיטעלסטען צימער צו אין לאבּ) יא, פונקט ווי איך האָב געקלערט! אָט קומט דער פראָפעסאָר.

ב ר א ק : (זאבּ, אין א טאָן פון וואַרנונג) נא, נא, נא, מאדאם העדרא!

(זשארזש טעכמאן, אָנגעטאָן צום אבענד, מיט די האנדשוה און חוט אין האנד, קומט אריין פון רעכטס דורכ'ן מיטעלסטען צימער.)

ט ע ס מ א ן : העדרא, איז ניט געקומען קיין נאכריכט פון עילערט לאָווּבאָרג? הא?

ה ע ד ד א : נייַן.

ט ע ס מ א ן : דאן וועסטו זעהען אז ער וועט דאָ באלד אליין זיין.

ב ר א ק : און איהר דענקט ווירקליך אז ער וועט קומען?

ט ע ס מ א ן : יא, איך בין כמעט זיכער אז ער וועט. וואָרים דאָס וואָס איהר האָט אונז דערצעהלט היינט אין דער פריה האָט אודאי געמוזט זיין ניט מעהר ווי לייטישע רייד.

ב ר א ק : דענקט איהר אזוי?

ט ע ס מ א ן : יעדענפאלס האָט טאנטע יוליא געזאָגט או

ב ר א ק: ה'ם — פערשטעהט איהר מיך, מיין ליעבע מא־דאם העדדא — כדי צו קענען ווערען א מיניסטער, וואלט ער ער־שטענס געראדפט זיין א היבש רייכער מאן.

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף אונגעדולדיג) יא, אט דא ליעגט דער הונד בענראבען! עס איז דער קבצנ'ישער יהוס, אין וועלכען איך האב זיך דא ארייניגעדרעהט —! (געהט איבער'ן צימער) אט דאס איז עס, וואס מאכט דאס לעבען אזוי יאמערליך! אזוי לע־כערליך דורכאויס! — דען אט דאס איז עס.

ב ר א ק: און איך וואלט געזאגט, אז דער פעהלער גע־פינט זיך גאר אנדערסווא.

ה ע ד ד א: ווא־ דען?

ב ר א ק: איהר האט קיינמאל ניט דורכגעמאכט אין אייער לעבען קיין ווירקליך אויפמונטערענדע ערפאהרונג.

ה ע ד ד א: איהר מיינט עפעס ערנסטעס?

ב ר א ק: יא, איהר מעגט עס אזוי אנרופען. נור אפשר שטעהט אייך איצטער וואס פאר.

ה ע ד ד א: (שהוט א וואהרע מיט'ן קאפ) אה, איהר דענקט פון די אונאנענעהמליכקייט ווועגען דער טרויעריגער פראפעסאר־שטעלע? ניין, דאס מוז בלייבען טעסמאן'ס אייגענער עסק. איך פערזיכער אייך, אז איך וועל עס ניט האבען אין זינען אפילו איין מינוט.

ב ר א ק: ניין, ניין, דערפון רעד איך ניט. נור ווי איז א שטייגער, אז איהר וואלט איצטער געקריגען וואס אין א עדעלען לשון הייסט — אן ערנסטע פעראנטוואָרטליכקייט? (ער שמיי־כעלט) אזוי צו זאגען, א נייע פעראנטוואָרטליכקייט, מאדאם העד־דא?

ה ע ד ד א: (בייז) שווייגט שטיל! אזא מין זאך וועט קיינמאל ניט פאסירען!

ב ר א ק: (פאַרזיכטיג) נו, וועגען דעם וועלען מיר נאך רע־דען — א יאהר שפעטער, העכסטענס.

ה ע ד ד א : אבער הער ׳אָווכאָרג׳ם פרינציפען זיינען איצט אַהן צווייפעל שטרענג נענוג. א זינדיגער וואָס האָט תשובה געטהאָן —

(בערטא בעווייזט זיך אין אריינגאנגם טיר.)

ב ע ר ט א : טאראָם, איין הערר איז געקומען וועגן בער פרעגט אויב איהר זייט צו הויז.

ה ע ד ד א : לאָזט איהם אריין.

ט ע ם כ א ן : (שטיל) איך בין זיכער אז דאָם איז ער! שטעלט זיך סאָר!

(עילערט ׳אָווכאָרג קומט אריין פון קאָרידאָר. ער איז שלאנק און מאָגער; פון דיזעלבע יאָהרען ווי טעממאן, ער זעהט אָבער אויך עלטער און עטוואָס אָבגעלעבט. די האָר אין דער באָרד זיינען שווארץ־ברוין, דאָס געזיכט לאנג און בלאס מיט רוטזיכטע פלעקען אויף די באקען. ער איז געקלייידט אין א ערגאנטען שווארצען בעזונדער־אנצוג, נאָר גאר א נייעם. טראָגט טיקקעץ האנדשוה און א צילינדערהוט אין האנד. ער שטייט זיך אָ נעבען טיר, פערניגט זיך שנעל, פיהרט זיך עטוואָס אין סערלעגענהייט.)

ט ע ם כ א ן : (געהט צו צו איהם אין דרוק איהם ווארעם די האנד) נו, מיין ליעבער עיעלערט — אָט אזוי טרעפען מיר זיך ענדליך וויעדער!

ע י ל ע ר ט ׳ א ו ו ב א ר ג : (דרעט מיט א שטילער שטימע) איך דאנק דיר פאר דיין ברוף, טעממאן. (געהט צו צו העדדא) קען איך איך אויך גאבען די האנד, טאראָם טעממאן?

ה ע ד ד א : (נעהמט זיין האנד) עס פרעהט מיך איך צו זעהן, הערר ׳אָווכאָרג. (אָנצייגענדיג מיט׳ן האנד) איך וויים ניט, אויב די בייזע הערדן —?

׳ א ו ו ב א ר ג : (צערניסט זיך ליכט) הערר ריכטער בראָ גלויב איך.

ב ר א ק : (פערניגט זיך אויך) אה, יא — אכאָליגע צייטען —

יי נעיבט ניט, אי ער וועט זען עס איז מיר וויערער שטעהען אין וועג. שטעלט זיך נאָר באָר!

ב ר א ק: נו אויב אזוי, איז גאנץ גוט.

ט ע ם מ א ן: (לעגט אויף זיין חוש און האנדשיה אויף א שטיהל העכסט) יא, אבער איהר וועט מיר מוזען לאָזען ווארטען אויף איהם אזוי לאנג ווי מעגליך.

ב ר א ק: מיר האָבען נאָך געניג צייט. קיינע פון מיינע געכט ווילען ניט קומען פריהער פאר זיבעבן אָדער האלב־אכט.

ט ע ם מ א ן: דאן קענען מיר אונטערהאלטען העדדא'ן הערווויילע און זעהען וואָם ס'וועט זיין, הא?

ה ע ד ד א: (לעגט אויעק בראק'ס חוט און אויבערראָק אויף דער וויינקעלזאָפע) אין אין ערגסטען פאל קען הער לאוואָרג בלייבען דאָ מיט מיר.

ב ר א ק: (זיהל אליין נעהמען זיינע זאכען) אך, ביטע, מארַאם טעכמאן! — וואָם מיינט איהר אייגענטליך מיט „אין ערנסטען פאל"?

ה ע ד ד א: אויב ער וועט ניט געהן מיט איהך און טעסמאן

ט ע ם מ א ן: (קוקט אונגעדולדיגען אויף איהר) אָבער, מיין ליעבע העדדא — דענקסטו אז עס פאסט זיך אז ער זאל דאָ בלייבען מיט דיר, הא? פערגעס ניט אז מאנטע יוליא קען ניט קומען.

ה ע ד ד א: ניין, אָבער פרוי עלוועסטעד וועט קומען. מיר דריי קענען פערבריינגען צוזאמען ביי א גלעזיל טהעע.

ט ע ם מ א ן: אָה, יא, דאָם איז שוין רעכט.

ב ר א ק: (שמייכעלט) און אפשר וואָלט דאָם טאקע גענוג דער זיכערסטער פלאן פאר איהם.

ה ע ד ד א: פאר וואָם עפעם?

ב ר א ק: נו, איהר נעדענקט דאָך, מיאדאם טעסמיאן, ווי איהר פלעגט אבלאכען פון מיינע קלייניע וועטשערינקעס. איהר פלעגט זאָגען, אז זיי פאסען זיך נור פאר מענשען מיט גאנץ שטרענגע פרינציפען.

לאובאר ג: דאָס איז די פאַרטזעצונג.

טעסמאן: די פאַרטזעצונג? פון וואָס?

לאובאר ג: פון דעם בוך.

טעסמאן: פון דעם נייען בוך?

לאובאר ג: פערשטעהט זיך.

טעסמאן: וואָס הייסט, מיין ליבער עיערט — גרייכט ניט דיין בוך ביז דער לעצטער צייט?

לאובאר ג: יאָ, עס גרייכט טאַקע, אָבער דיעזעם האָנדעלט וועגען דער צוקונפט.

טעסמאן: וועגען דער צוקונפט! אָבער, מיין גאָט, וועגען דעם וווּיסען מיר דאָך גאָרנישט!

לאובאר ג: נייַן, דאָך לאָזט זיך שוין עפעס זאָגען וועגען דעם. (עפענט דעם פאַקעט) טהו נור א קוק —

טעסמאן: אָבער דאָס איז דאָך ניט דיין האַנדשריפט.

לאובאר ג: איך האָב עס רעקטירט. (מישט די בלעטער) עס צופאַלט אין צוויי טייַלען. דער עדשטער טייל וועגען די ציוויליזירעדע קרעפטען פון דער צוקונפט. און אָט איז דער צווייטער טייל — (רייפט דורך די בלעטער ביז'ן עגד) אין דעם האַנדלט זיך וועגען דעם וואַדרשיינליכען גאַנג פון דער ענטוויקלונג.

טעסמאן: מערקווירדיג! מיר וואָלט קיינמאָל אויפ'ן זין ניט ארויף זאָוואס צו שרייבען.

הערדאַ: (שטעהט בייַ דער גלעזערנער טיר און קלאַפט מיט די פינגער אויף די שיבען) הם — איך מיין עפעס, אז ניט.

לאובאר ג: (פערווויקעלט דעם מאנוסקריפט אין דעם זאַפיער און לעגט עס אוועק אויפ'ן טיש) איך האָב עס געבראכט מיט זיך, דענקענדיג אז איך וועל קענען דיר לעזען א ביסעל פון דעם היינט אין אבענד.

טעסמאן: דאָס איז נעווען זעהר שעהן פון דיר, עיערט. אָבער היינט אין אָבענד — ? (קוקט אויף בראַק'ן) איך

ט ע ס מ א ן: (צו לאויבאַרג, ארויפלעגענדיג די הענד אויף זייגע אקסלען) און איצט קענסטו זיך דאָ בייַ אינז פירלען אינ־ גאנצען הויכייט, עילערט! ניט וואהר, העדא? — וואָרים איך הער אז דו מיינסט וועדער זיך צו בעזעצען אין שטאָדט, הא?

ל א ו ב א ר ג: יא, איך דענק אזוי.

ט ע ס מ א ן: גאנץ רעכט, גאנץ רעכט. דער נאר, איך האָב שוין נעקרינען דיין נייען בוך; איך האָב אָבער נאָך קיין צייט ניט געהאט איהם צו לעזען.

ל א ו ב א ר ג: דו מעגסט זיך פארשפּאַרען די טרחה.

ט ע ס מ א ן: וואָס עפעס?

ל א ו ב א ר ג: ווייל עס איז דאָרטן גאָרנישט ניטאָ.

ט ע ס מ א ן: בערעכען נור — ווי אזוי קענסטו דאָס זאָגען?

ב ר א ק: ווי איך הער, לויבט מען דאָס בוך גאָר זעהר פיעל.

ל א ו ב א ר ג: דאָס איז וואָס איך האָב געוואָלט; דאָרום האָב איך דאָס בוך געשריבען אזוי, אז יעדער אייגער זאָל קע־ נען דערמיט איינשטימען.

ב ר א ק: דאָס איז זעהר קלוג פון אייער זייט.

ט ע ס מ א ן: יא, אָבער, מיין ליעבער עילערט —!

ל א ו ב א ר ג: וואָרים איך האָב איצטער בדעה צו גע־ווינען פאר זיך א פאָזיציע פון דאָס־ניי — איך ווייל וועדער אָנ־ הויבען פון אָנפאנג.

ט ע ס מ א ן: (אביסעל אין פערלעגענהייט) אה, אָט דאָס ווילסטו טהאָן?

ל א ו ב א ר ג: (שמייכעלט, לעגט אוועק זיין הוט און נעהמט ארויס פון טאש פון ראָק א פאקעט אייגעוויקעלט אין פאפּיער) וועל אָט ד א ס וועט זיין געדרוקט, זשאָרזש טעסמאן, וועסטו עס מוזען לעזען. וואָרים ד א ס איז דאָס אמת'ע בוך — דאָס בוך, אין וועלכען איך האָב אריינגעלעגט מיין ריכטיגען „איך".

ט ע ס מ א ן: ווירקליך? וואָס איז עס דען?

ל א ו ב א ר ג: אה — (לייכט) איך האָב זי געוואָרן א מינוט היינט אין דער פריה.

ה ע ד ד א: איהר האָט זי געזעהן? נו, זי קומט היינט אין אבענד. און דערביבער זייט איהר כמיעט פערפליכטעט דאָ צו בלייבן, הערר לאָווּבאָרג, ווארים אויב ניט, וועט זי ניט האָבען וועד עס זאָל זי בענלייטען א היים.

ל א ו ב א ר ג: דאָס איז ריכטיג. איך דאנק אייך זעהר, מיראם טעפמאן — וויבאלד אזוי בלייב איך.

ה ע ד ד א: דאן וועל איך גיהן עפעס אנזאָגען דער דיענסט.

(זי גיהט צו דער טיר פון קאָרידאָר און קלינגט. בערטאַ קומט ארויין. העדדא זאָגט איהר עפעס אין דער שטיל און צייגט איהר אָן אויפ'ן מיטערבטען צימער. בערטאַ שאָקעלט צו מוט'ן קאָפּ אין גיהט ארויס.)

ט ע פ כ א ן: (זאָגט אין דערזעלבער צייט צו לאָווּבאָרג) זאָג מיר, עיהערט — איז עס וועגען אָט דעם נייען געגענשטאנד — וועגען דער צוקונפט — וואָס דו וועסט האלטען דיינע פאָרטרעגע?

ל א ו ב א ר ג: יא.

ט ע פ מ א ן: בייס בוכהענדלער האָט מען מיר נעזאָגט, אז דו וועסט נעבען א קורס לעקציעס היינטיגען פריהלינג.

ל א ו ב א ר ג: יא, דאָס איז מיין אבזיכט. איך האָף אז דו וועסט אויך מיר קיין פעראיבעל ניט האָבען, טעפמאן.

ט ע פ מ א ן: אָה ניין, ניט א האָר! אָבער —?

ל א ו ב א ר ג: איך קען אפילו פערשטעהן, אז דאָס מוז דיר זיין אונאנגענעהם.

ט ע פ מ א ן: (אומעטיג) אה, איך קען דאָך ניט ערווארטען אז צוליעב מיר זאָלסטו —

ל א ו ב א ר ג: איך וועל נור וואַרטען ביז דו וועסט האָבען פריהער נעקראָגען דיין שטעלע.

יעד ניט וי מיר וועלען עס קענען אריינפרינגען —

לאוו ובאדג: ני ניט, יעמ זיין אנאנדער צייט. עס איז כיין איילעניש.

בראק: איר מיז איך דערצערלען, הערר לאווכארג — הייגט אין אבענד וועלען זיך צונויפקלויבען א קלייגע קאמפאניע בייַ מיר אין רייז — הייפטזעכליך לכבוד טעסמאן'ען, פערשטעהט אייר —

לאוובאדג: (זיכט זיין חוט) אה, אויב אזוי וועל איך אייך ניט פערהאלטען —

בראק: ניין, הערט אבער — ווילט איהר ניט מיר טהון רעם גרעסלען און מיטגרהן מיט אונז?

לאוובאדג: (קורץ און שארף) ניין, איך קען ניט — איך דאנק אייך זעהר.

בראק: אך וואס — קומט דאך! מיר וועלען האבען א געקלייבענעם קלייגעם קרייז מענשען. און איך פערזיכער אייך אז מיר וועלען „לעבען א טאג" — ווי מארמס הער — ווי מארמס טעסמאן זאגט.

לאוובאדג: הערין איז ביי מיר קיין ספק ניט. דאך אבער —

בראק: און דאן קענט איהר מיטנעהמען אייער מאנוסקריפט און איהם לעזען פאר טעסמאן'ען ביי מיר אין הויז. איך וואלט אייך נעגעבען א צימער אינגאנצען פאר אייך.

טעסמאן: יא, בעטראכט נור, עיעלרט — פארוואס זאלסטו דאס ניט טהאן? הא?

הערד דא: (מישט זיך אריין) אבער, טעסמאן! וועו הערר לאוובארג ווייל עס ניט — איך בין זיכער הערר לאוובארג איז כערר צופריעדען צו בלייבען דא און עסען וועטשערע מיט מיר.

לאוובאדג: (קוקט אויף איהר) מיט אייך, מארמס כעסמאן?

הערד דא: און מיט פרוי עלוווסטער.

ט ע ס ט א ן: א קאפיטאלנער גראנק, העדא! פונקט די ריכטיגע זאך! איצט, אז ס'איז מיר אראָב א יאָך —

ה ע ד ד א: וועט איהר אויך ניט נעהמען א ביסעל, הערר לאָווברג?

ל א ָו ו ב א ָר ג: (מיט א בעוועגונג פון עכשואגונג) ניין, איך דאנק. ניט פאר מיר.

ב ר א ק: מיין גאָט — קאלטער פונש איז דאָך זיכער ניט קיין גיפט.

ל א ָו ו ב א ָר ג: אפשר ניט פאר אלעמען.

ה ע ד ד א: איך וועל דערווייל אונטערהאלטען העררן לאָווברג'ן.

ט ע ס ט א ן: יא, יא, ליעבע העדדא, טהו דאָס.

(ער איז בריאק געהען אין מיטעלסטען צימער, זעצען זיך אניידער, טרינקען פונש, רויכערען ציגארעטען אין פיהרען אן א לעבעדיגען גע־שפּרעך. עולערט לאָווברג בליבט שטעהן נעבען אויוועו. העדא געהט צו צום שרויבטיש.)

ה ע ד ד א: (אין עסוואס א העכערער שטימע) וואָלט איהר חשק האָבען אָנקוקען אייניגע פאָטאָגראפיען, הערר לאָווברג? איהר ווייסט, אז איך מיט טעסמאן'ען האָבען גענאכט א רייזע דורך טיראָל, פאָהרענדיג צוריק א היים?

(זי נעהמט אן אלבום און לעגט עס אוועק אויפ'ן טיש נעבען זאָ־פע, אין א ווינקעל פון וועלכער זי זעצט זיך אניידער. עולערט לאָוו־בּאָרג גענהט צו, שטעלט זיך אָב און קוקט אויף איהר. דאן נעהמט ער אָ שטיהל זעצט זיך נעבען איהר לינקס, מיט'ן רוקען צום מיטעלסטען צימער.)

ה ע ד ד א: (עפענט דעם אלבום) זעהט איהר די קיוט פון פעלזען בערג, הערר לאָווברג? דאָס איז די אָרטלער גרופע. טעסמאן האָט אונטערגעשריעבען דעם נאָמען. אָט שטעהט עס: „די אָרטלער גרופע נעבען מעראן".

ל א ָו ו ב א ָר ג: (וועלכער האָט די גאנצע צייט פון איהר

ט ע ס מ א ן : וועסטו ווארטען ? יא, אָבער — אָבער — ווילסטו ניט קאָנקורירען מיט מיר ? הא ?

ל אָ ו ב אָ ר ג : ניין ; מיך קימערט נור דער מאָראַלעָר זיעג.

ט ע ס מ א ן : אך, גאָט — איז דאָך טאנטע יוליא פאָרט גערעכט געווען ! אה יא, איך האָב עס געוואוסט ! העדדא ! בערעכען נור — עילערט לאָווּבאָרג מיינט ניט צו שטעהן אין אונזער וועג !

ה ע ד ד א : (שארף) אין א ו נ ז ע ר וועג ? איך בעט דיך לאָז מ י ך ארוים פון חשבון.

(זי גיהט צום מיטעלסטען צימער צו, וואו בערטא שטעלט אוועק אויפ'ן טיש א טאץ מיט גראַפינען און גלעזער. העדדא שאָקעלט צו מיט'ן קאָפ און קומט צוריק אין פאָדערסטען צימער. בערטא גיהט ארוים.)

ט ע ס מ א ן : (אין דערזעלבער צייט) און איהר, ריכטער בראַק — וואָס זאָגט איהר צו דעם ? הא ?

ב ר א ק : יא, איך זאָג, אז א מאָראַלעָר זיעג — ה'ם — קען זיך זיין א גאנץ פיינע זאך —

ט ע ס מ א ן : יא, געווים. אָבער דאָך —

ה ע ד ד א : (קוקט אויף טעסמאן מיט א קאלטען שמייכעל) דו שטעהסט דאָרטן און קוקסט ווי פערטויבט פון א דונערשלאג —

ט ע ס מ א ן : יא — אזוי פיהל איך — איך הויב אָן צו דענקען —

ב ר א ק : זעהט איהר דען ניט, מאדאם טעסמאן, אז מיר האָבען אקאָרשט אויסגעמידען א גרויסען דונער־שטורעם ?

ה ע ד ד א : (צייגט אָן אויפ'ן מיטעלסטען צימער) ווילט איהר אפשר, מיינע העררען, טרינקען א גלאָז קאלטען פונש ?

ב ר א ק : (קוקט אויף זיין אוהר) אן אבשיעד טרונק ? יא, דאָס איז גאָר ניט קיין נאריש זאך.

ט ע ס מ א ן: לויבע העדדא, — איך האָב דיר געוואָלט פרעגען צי זאָל איך דיר אפשר דאָך ברויננען א ביסעל פוגש? פאר דיר אליין יעדענפאלס, הא?

ה ע ד ד א: יא, ברויננ; און פילייכט אויך עטליכע קיכ־לעך.

ט ע ס מ א ן: קיינע ציגארעטען?

ה ע ד ד א: ניין.

ט ע ס מ א ן: זעהר גוט.

(ער גענומט צום מיטעלסטען ציגער, רעכטס. בראָק זיצט אין מיטעלסטען ציגער און ווארפט אלע ווייל אן אויג אויף העדדא און לאָוובאָרג.)

ל א ו ב א ר ג: (ווייך אזוי ווי פריהער) ענטפער מיר, העדדא, ווי אזוי האָסטו דאָס געקענט טהאָן?

ה ע ד ד א: (לפנים אריינגעטאָן אין אלבום) אויב איהר וועט ווייטער מיר זאָגען „דו", וועל איך צו אייך ניט רעדען.

ל א ו ב א ר ג: טאָר איך ניט זאָגען „דו" אפילו ווען מיר זיינען אליין?

ה ע ד ד א: ניין. איהר מעגט עס טראכטען, אָבער איהר מוזט עס ניט זאָגען.

ל א ו ב א ר ג: אה, איך פערשטעה. עס איז א בעליידי־גונג אנטקעגען זשאַרזש טעכמאן, וועמען איהר — ליעבט.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהם אין שמייכעלס) ליעבע? א שעהנע אידעע.

ל א ו ב א ר ג: ריסט עס אז איהר ליעבט איהם ניט!

ה ע ד ד א: איך ווייל אָבער ניט וויסען פון קיין סאָרט אונטרייהייט! געדענקט עס.

ל א ו ב א ר ג: העדדא — ענטפערט מיר נור איין זאך —

ה ע ד ד א: שא!

(בעכמאן קימט אריין מיט א קלויגעם טאן פון מיטעלסטען צי־מער.)

די אויגען ניט אראָבגענומען, זאָגט שטויל און לאנגזאם) העדרא — גאבלער!

ה ע ד ד א: (קוקט האסטיג אויף איהם) אה! שטיל!

ל א ו ב א ר ג: (וויעדערחאלט וויך) העדרא גאבלער!

ה ע ד ד א: (קוקט אין אלבום) אזוי האָב איך געהויסען א־מאל — וועז מיר האָבען זיך געקענט איינער מיט דעם אנדערן.

ל א ו ב א ר ג: און איך מוז זיך איצטער לערנען מעהר קיינמאל ניט זאָגען העדרא גאבלער — קיינמאל ניט, זאָלאנג איך וועל לעבען.

ה ע ד ד א: (אלץ בלעטערנדיג דעם אלבום) יא, איהר מוזט זיך לערנען. און איך מיין אז איהר מוזט בעציטענס אָנהויבען צו פראקטיצירען. וואָס פריהער אלץ בעסער, מיין איך.

ל א ו ב א ר ג: (ערביטערט) העדרא גאבלער פערהיראַ־טעט! און מיט וועמען — מיט זשאַרזש טעסמאן!

ה ע ד ד א: יא, אזוי געהט די וועלט.

ל א ו ב א ר ג: אה, העדרא, העדרא — ווי קומסט דו זיך אזוי אוועקצו־וואַרפען!

ה ע ד ד א: (קוקט איהם אָן שארף) וואָס! דאָס ערלויב איך ניט!

ל א ו ב א ר ג: וואָס מיינסטו?

(טעסמאן קומט אריין אין ציווער און געהט צו דער זאָפע.)

ה ע ד ד א: (הערט ווי ער קומט אין זאָגט אין א גלויבגיל־טיגען טאָן) און אָט דאָס, הערר לאָוובאָרג, איז א בליק־קארטע פון וואָל ד'אמפעצצא. קוקט נור אָן אָט די בערג־שפיצען! (קוקט ליעבליך אויף טעסמאן) ווי הויסען אָט די שפיצען־בערג, מיין ליעבער?

ט ע ס מ א ן: לאָמיר זעהען. אה, דאָס זיינען די דאָלאָ־מיטען.

ה ע ד ד א: יא, טאקע! דאָס זיינען די דאָלאָמיטען, הערר לאָוובאָרג.

ל א ו ב א ר ג: דאכ האָט איהר דאָך געוואָלט.

ה ע ד ד א: וועז איך קוק צוריק אויף דער גאנצער זאך, איז עס איז ווירקליך געווען עטוואס שעהנעס, עטוואס בעצויבערעגדעס — עטוואָס מוטהיגעס — אין — אין יענער געהיימער אינטימקייט — אין דער קאמעראדשאפט, פון וועלכער קיין לעבעדיגער מענש האָט קיין ברעקל אהנונג ניט געהאט.

ל א ו ב א ר ג: יא, יא, העדדא! ניט וואהר? וועז איך פלעג קומען נאכמיטאג צו אייער פאָטער — אוז ער, דער נענערא, איז געזעסען דארטן ביים פענסטער אוז האָט געלעזען זיין צייטונג — אומגעקערט מיט'ן רוקען צו אונז —

ה ע ד ד א: אוז מיר ביידע אויף דער זאָפע אין ווינקעל —

ל א ו ב א ר ג: אלעמאל מיט דעם זעלבען אילוסטרירטען צייטונגס־בלאט פאר אונז —

ה ע ד ד א: יא, ווייל מיר האָבען ניט געהאט קיין אלבום.

ל א ו ב א ר ג: יא, העדדא, אוז וועז איך האָב זיך מיתודה געווען פאר אייך — האָב אייך דערצעהלט אזויפע זאכען וועגען זיך, וועלכע קיין אנדערער האָט דאמאלס ניט געוואוסט! איך פלעג דארט זיצען אוז אייך דערצעהלען פון מיינע „טייערע" מעשים, ווי איך האָב פערהולטעוועט כייניע טעג אוז נעכט. אה, העדדא — וואָס פאר א קראפט האָט געשטעקט אין אייך, וואָס האָט מיך געצוואונגען זיך כידה צו זיין פאר אייך אין די דאָזיגע זאכען?

ה ע ד ד א: דענקט איהר אז דאָס איז געווען אין מיר אזא קראפט?

ל א ו ב א ר ג: ווי קען איך עס אנדערש ערקלערען? אוז די אלע — די אלע פערשטעלטע פראגען, וואָס איהר פלעגט מיר שטעלען —

ה ע ד ד א: וועלכע איהר האָט פון דעסטוועגען אזוי קלאָר פערשטאנען —

ל א ו ב א ר ג: ווי אזוי האָט איהר געקענט זיצען אוז

ט ע ס מ א ן: היער! אָט קומען די גוטע זאכען. (שטעלט אוועק דעם טאַץ אויפֿן טיש.)

ה ע ד ד א: פאר וואָס סערווירסט דו אליין?

ט ע ס מ א ן: (גיסט אָן די גלעזער) וויל עס מאכט מיר אזוי פיעל פערגעניגען דיך צו בעדיענען, העדדא.

ה ע ד ד א: דו האָסט אָנגענאָסען צווויי גלעזער. הערר לאָווּבאָרג האָט געזאָגט אז ער וויל קיינע —

ט ע ס מ א ן: יא, אָבער פרוי עלווסטער וועט דאָ באלד זיין, ניין?

ה ע ד ד א: יא, קירצליך — פרוי עלווסטער —

ט ע ס מ א ן: האָסט שוין פערגעסען וועגען איהר? האַ?

ה ע ד ד א: מיר זיינען געווען אזוי אריינגעטאָהן אין אָט די פאַטאָגראפיעס. (זי צייגט איהם א בילד) געדענקסטו דאָס דאָזיגע קליין דערפיל?

ט ע ס מ א ן: אך, דאָס איז דאָס דערפיל גלייך אונטער דעם ברענער פאסס. דאָרטן האָבען מיר געגעכטיגט —

ה ע ד ד א: — און בעגענענט די לוסטיגע קאָמפּאניע טוריסטען.

ט ע ס מ א ן: יא, דאָס איז דער פלאץ. דענק נור — וועז מיר וואָלטען דיך געקענט מיט אונז, עילערט! האַ? (ער גיהט צוריק אין מיטעלסטען צימער און זעצט זיך נעבען בראק.)

ל ָא ו ו ב ָא ר ג: ענטפערט מיר אָט די איין זאך, העדדא —

ה ע ד ד א: וואָס?

ל ָא ו ו ב ָא ר ג: איז אין אייער פרייונדשאפט צו מיר אויך ניט געווען קיין ליעבע? קיין פונק ניט — ניט א שאָטען פון ליעבע?

ה ע ד ד א: איך וויים ניט אויב עס איז געווען. מיר שיינט עס אקוראט ווי מיר וואָלטען געווען צווויי גוטע קאמעראדען — צווויי נאָנץ אינטימע פריינד. (שמייכעלט) איהר בעזאָנדערס זייט געווען זעהר אָפענהערציג.

לאָוובאָרג: קאמעראדשאפט אין דעם דורשט נאָך לעבען. אָבער פארוואָס זאָל כאָטשע דאָס ניט האָבען אָנגעהאלטען?

העדדא: די שולד איז געווען אייערע.

לאָוובאָרג: אי הער האָט אָבגעשניטען מיט מיר.

העדדא: יא, ווען אונזער פריינדשאפט האָט נעדראָהט זיך צו ענטוויקלען אין עטוואָס מעהר ערנסטעס. שעהמען זאָלט איהר זיך, עילערט לאָוובאָרג! ווי אווי האָט איהר געקאָנט טהאָן אזא אונרעכט אייער — אייער אָפענהערציגען קאמעראד?

לאָוובאָרג: (קוועטשט ציטוויף די הענד) אָה, פארוואָס האָט איהר ניט אויסגעפיהרט אייער דראָהונג? פארוואָס האָט איהר מיך ניט דערשאָסען?

העדדא: ווייל איך האָב אזוי מורא פאר א סקאנדאל.

לאָוובאָרג: יא, העדדא, איהר זייט א פייגלינג אין גרונד הארצען.

העדדא: א שרעקליכער פייגלינג. (ענדערט איהר טאָן) פאר איך אין עם אָבער געווען א גליק. און איצט האָט איהר געפונען א טרייבט פאר אייער צער ביי די עלוסטעדם.

לאָוובאָרג: איך ווייס אז טייא האָט זיך פערטרויט פאר אייך.

העדדא: און אפשר האָט איהר זיך אויך פערטרויט פאר איהר וועגען אונז?

לאָוובאָרג: ניט א וואָרט. זי איז צו־דום צו פערשטעהן אזוינע זאכען.

העדדא: דום?

לאָוובאָרג: זי איז דום אין אזוינע זאכען.

העדדא: און איך בין א פייגלינג. (זי בויגט זיך צו צו איהם, ניט קוקענדיג איהם אין געזיכט, און זאָגט שטיל:) איצטער וועל איך איר עפעס פערטרויען.

לאָוובאָרג: (געשפאנט) נו?

מיר שטעלען אזוינע פראגען? אויספרעגען מיך אזוי פראנק און פריי —

ה ע ד ד א: אין א פערשטעלטער פאָרם, געדענקט, זייט מוחל.

ל אָ ו ו ב אָ ר ג: יא, אָבער דאָך גאנץ פריי. נעהמען מיך אויפ'ן פערהער וועגען — אלע זיעבען זאכען?

ה ע ד ד א: און ווי אזוי האָט איהר מיר געקענט ענטפערען, הערר לאָווּבאָרג?

ל אָ ו ו ב אָ ר ג: יא, אָט דאָס איז טאקע וואָס איך קען ניט פערשטעהן — וועז איך קוק צוריק אויף דעם. זאָגט מיר אָבער איצטער, העדדא — איז אין גרונד פון אונזער פרייַנדשאפט ניט גענוג קיין ליעבע? האָט איהר ניט פון אייער זייט געפיהלט ווי איהר וואָלט געווען אימשטאנד אָבצואוואשען אלע מיינע פלעקען — אזוי ווי איהר האָט אויסגעהרט מיין וידוי? איז עס ניט אזוי?

ה ע ד ד א: ניין, ניט גאָר אזוי.

ל אָ ו ו ב אָ ר ג: וואָס זיינען געווען אייערע מאָטיווען דערביי?

ה ע ד ד א: מיינט איהר אז דאָס איז אזוי גאָר אונמעגליך צו ערקלערען, אז א יונג מיידעל — וועז עס האָט זיך גראָד אזוי געמאכט — אן קיינער האָט ניט געוואוסט —

ל אָ ו ו ב אָ ר ג: נו?

ה ע ד ד א: זאָל וועלען כאפען א קוק וועז-ניט-וועז אין א וועלט, וועגען וועלכער —

ל אָ ו ו ב אָ ר ג: וועגען וועלכער —?

ה ע ד ד א: — וועגען וועלכער עס איז איהר פערבאָטען עפעס צו וויסען?

ל אָ ו ו ב אָ ר ג: איז דאָס געווען די זאך?

ה ע ד ד א: מיילוויז. טיילוויז דוכט זיך מיר כמעט.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : געהען זיי דען אוועק?

ה ע ד ד א : יא, אויף א וועטשערינקא.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (שנעל צו לאוובאַרג) א י ה ר נעהט דאָך ניט?

ל א ו ו ב א ר ג : ניין.

ה ע ד ד א : הערר לאוובארג בלייבט דאָ מיט אונז.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (נעהמט א שמוהל אין זיך זיי זעצען נעבען איהם) אָה, ווי גוט דאָ איז!

ה ע ד ד א : ניין, א דאנק דיר, מיין קליינע טייא! ניט ראַטן! זיי אזוי גוט און קום אריבער אהער צו מיר. איך ווילּ זיצען צווישען אייך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : זאָל זיין אזוי, ווי דו ווילּסט. (זי געהט ארום דעם טיש און זעצט זיך אויפ'ן זאָפע, רעכטס פון העדדא. לאוובארג זעצט זיך ווידער אויף זיין שטוהל.)

ל א ו ו ב א ר ג : (נאָך א קורצער פּאוזע, צו העדדא) איז זי ניט שעהן, א פערגניגען צו קוקען?

ה ע ד ד א : (גלעטענדיג איהר לייבּ די האָאר) נור צו קוקען?

ל א ו ו ב א ר ג : יא. ווארים מיר ביידע — זי און איך — מיר זיינען צוויי אמת'ע קאמעראדען. מיר האָבען אן אבסאָלוטען פערטרויען אויינער דעם אנדערן; און מיר קענען דעריבער זיצען און רעדען גאנץ אָפענהערציג —

ה ע ד ד א : ניט פערשטעלטערהייט, הערר לאוובארג?

ל א ו ו ב א ר ג : נו —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (זאַכט, טוליעט זיך שטארק צו העדדא'ן) אה, ווי גליקליך איך בין, העדדא! ווארים, דענק נור, ער זאגט אז איך האָב איהם אויך בעגייסטערט.

ה ע ד ד א : (קוקט אויף איהר מיט א שמייכעל) אה, זאגט ער דאס, ליעבסטע?

ל א ו ו ב א ר ג : און ווי בראוו זי איז, מאדאם טעסמאן!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : מיין גאָט — בין איך בראוו?

ה ע ד ד א: דער פאקט וואָס איך האָב ניט געוואגט אייך צו דערשיסען —

ל ָא ו ו ב ָא ר ג: יא!

ה ע ד ד א: דאָס איז ניט געווען מיין ערגסטע פייגהייט — יענעם אבענד.

ל ָא ו ו ב ָא ר ג: (קוקט אויף איהר א מינוט, פערשטעהט זי און מורמלט לוידענשאפטליך) אה, העדדא! העדדא גאבלער! איצט הויב איך אָן צו זעהען א פערבאָרגענעם גרונד אין אונזער קאמעראדשאפט! דו און איך — ! דאָס האָט דאָס לעבען געשפּאָרט אין דיר, נאָך אלעם דעם —

ה ע ד ד א: (שטויסט מיט א שארפען בליק) היט זיך! גלויבסט דאָס ניט!

(עס הויבט אָן צו ווערען דונקעל. בערטא עפענט די ארויסגאנגס טיר פון דרויסען.)

ה ע ד ד א: (מאַכט צו דעם אַלבאָם מיט א קלאַפ און רופט אויס שמייכלענדיג) אך, ענדליך! מיין ליעבינקע טייא — קום נור אהער!

(פרוי עלווסטעד קומט אַריין פון קאָרידאָר, אָנגעמאָן אין א באלקליד. די טיר ווערט צוגעמאכט הינטער איהר.)

ה ע ד ד א: (אויפן זאפע, שטרעקט אויס איהרע אָרעמס צו איהר) מיין זיסע טייא — דו קענסט זיך ניט פאָרשטעלען ווי איך האָב געגארט נאָך דיר!

(פרוי עלווסטעד, גריכט זיך פערביגעהענדיג מיט די הערדען אין מיטעלסטען צימער, דאָן געהט זי צו צום טיש און גיט העדדאַ'ן די האַנד. עילערט לאוובארג איז אויפגעשטאַנען. ער און פרוי עלווסטעד גריסען אייניער דעם אַנדערן שטיל פערניגעענדיג זיך.)

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: זאָל איך ארויסגעהן און רעדען צו דיין מאן א ווייל.

ה ע ד ד א: אה, ס'איז גאָר ניט נויטיג. לאָז יענע צוויי דאָרטן צורוה. זיי וועלען באלד אוועקגעהן.

לאוובארג: לייט מעגען מיינען וואס זיי ווילען — דערווייל.

פרוי עלוסטעד: (פרעהליך) יא, לאזען זיי!

העדדא: איך האָב עס קלאָר געזעהן אויף ריכטער בראָק'ס געזיכט א מינוט פריהער.

לאוובארג: וואָס האָט איהר געזעהען?

העדדא: זיין פערעכטליכען שמייכעל, וועו איהר האָט ניט געוואגט געהן מיט זיי אין מיטעלסטען ציכער.

לאוובארג: ניט געוואגט? עס פערשטעהט זיך, אז איך האָב בעסער געוואלט פערבלייבען דאָ און רעדען מיט איר.

פרוי עלוסטעד: דאָס איז דאָך גאנץ נאטירליך, העדדא.

העדדא: אבער בראָק האָט דאָס ניט געקענט טרעפען. און איך האָב אויך געזעהען ווי ער האָט געשמייכעלט און געקוקט אויף טעפּמאן בעת אידר האָט ניט געוואגט אָנצוגעהמען די אייגלאדונג צו זיין מיזעראבלער וועטשערינקע.

לאוובארג: ניט געוואגט! איהר זאָגט אז איך האָב ניט געוואגט?

העדדא: איך זאָג עס ניט. אבער אזוי האָט ריכטער בראָק דאס פערשטאנען.

לאוובארג: נו, לאָזער.

העדדא: וועט איהר אלזאָ ניט געהן מיט זיי?

לאוובארג: איך וועל דאָ בלייבען מיט אייך און טייא.

פרוי עלוסטעד: יא, העדדא — ווי אזוי קענסטו גאָר צוויי־פלען דעריין?

העדדא: (שמייכעלט און שאָקעלט דעם קאָפּ צושטיימענד) אלזאָ, פעסט ווי א פעלז! געטריי צו איערע פרינציפען פון הייגט אָן אויף אייביג! אה, אָט אזוי דארף א מאן זיין! (קעהרט זיך אום צו פרוי עלוסטעד און גלעט זי) נו, וואָס האָב איך דיר גע־

לאובארג: זהר — וועז עס האנדעלט זיך וועגען אייער קאמראד.

העדדא: אך יא — מוטה! וועז מען האָט נור מוטה!

לאובארג: איז וואָס? וואָס מיינט איהר?

העדדא: דאן וואָלט דאָס לעבען אפישר עפעס ווערטה געוואָן, נאָך אלעס דעם. (ביים איבער שנעל דעם טאָן) נו איצטער, מיין ליעבסטע טייא, מוזטו ווירקליך נעהמען א גלאָז קאלטען פונש.

פרויי עלוסטעד: ניין, איך דאנק — איך טרינק אזעלבע זאכען קיינמאָל ניט.

העדדא: נו, דאן איהר, הערר לאוובארג.

לאובארג: איך אויך ניט, א דאנק.

פרויי עלוסטעד: ניין, ער טרינקט אויך ניט.

העדדא: (קוקט אזוי איהם פעכט) אוז אויב איך זאג, אז איהר זאָלט?

לאובארג: וואלט גארנישט העלפען.

העדדא: (לאַכט) דאן האָב איך, ארימע בעשעפענים, גאָר קיין קראפט ניט איבער אייך?

לאובארג: ניט אין דער הינזיכט.

העדדא: איך מיין ערנכט, מיר דאכט אז איהר האָט עס געדארפט טהאָן — פון אייערטוועגן אליין.

פרויי עלוסטעד: אך, העדדא! —

לאובארג: ווי אזוי קומט עס אויס?

העדדא: אדער גיכער פון לייטענס וועגען.

לאובארג: ווירקליך?

העדדא: אויב ניט וועלען לייטען אייך חושד זיין, אז אין אייער טיעפען הארצען — פיהלט איהר זיך אליין נאָך ניט זיכער — אז איהר טרויט זיך אליין ניט.

פרויי עלוסטעד: (זאַכט) אה, איך בעט דיך, הערא —

אויף, מאדאם טעסמאן. א דאנק פאר דער וואהריט, הורא פאר דער וואהריט! (טרינקט אויס די גלאָז און וויל אָנגיסען נאָך אריבער)

ה ע ד ד א: (לעגט איהר האנד ארויף אויף זיין אָרעם) נא, נא, — גענוג פאר איצטער. געדענקט אז איהר גענהט אויף דער וועטשערינקע.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ניין, ניין, ניין!

ה ע ד ד א: שא! זיי זיצען אן קוקען אויף דיר.

ל א ו ב א ר ג: (שטעלט אוועק די גלאָז) איצט, טייא — דערצעהל מיר רעם אמת —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא.

ל א ו ב א ר ג: דאָס דיין מאן געוואוסט אז דו ביזט נאָך געפאהרען נאָך מיר?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (בראכט די הענד) אה, העדדא — דו הערסט וואָס ער פרעגט?

ל א ו ב א ר ג: איז עס געווען אבגעמאכט צווישען דיר און איהם, אז דו זאָלסט קומען צוזאָהרען אין שטאָדט און אכטונג געבען אויף מיר? אפשר האָט דאָס דער לאנדריכטער אליין דיר איינגערעדט אהער צו קומען? אדא, מיין טייערע — ער דאַרף מיך אודאי האָבען אין זיין ביורא! ארער פעהל איך איהם צו א האנד אין קאָרטען?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (שטויל, לוידענד) אה, לאוובארג, לאוובארג — !

ל א ו ב א ר ג: (כאפט א גלאָז און וויל זי אָנגיסען) מיר וועלען מאכען לחיים פאר דעם אלטען לאנדריכטער אויף!

ה ע ד ד א: (לאז איהם נים) איצט ניט מעהר. געדענקט אז איהר דארפט לעזען אייער מאנוסקריפט פאר טעסמאן'ען.

ל א ו ב א ר ג: (ריהיג, שטעלט אוועק די גלאָז) עס איז געוען דום פון מיין זייט, די גאנצע זאך, טייא — אזוי דאָס אויפצופאסען, מיין איך. זיי ניט אין כעם אויף מיר, מיין ליעבע, ליעבע קאמעראדין. דו וועסט זעהען — אי דו, אי די איבעריגע —

זאָגט וועַן דו ביסט געקומען צו אונז היינט אין דער פרי֫ה אזא פערקלאָגטע —

לאוובארג: (איבערראַשט) א פערקלאָגטע!

פרוי עלוומטעד: (א פערצויטערטע) העדרא — אך, העדרא — !

העדרא: אָט קענסטו אליין זעהען! דו האָסט קיין גרונד ניט אזוי געפֿעהרליך זיך צו שרעקען — (האַקט זיך איבער) נו! איצטער קענען מיר זיצען אלע דריי און פערבריינגען!

לאוובארג: (אויפֿאַפֿענדיג זיך) אבער וואָס מיינט אָט דאָס אלעס, מאדאם טעסמאן?

פרוי עלוומטעד: אך, מיין נאָט, העדרא! וואָס מהוסטו?

העדרא: וועַר ניט אויפגערעגט! דער שרעקליכער ריכטער ברא֫ק זיצט און קוקט אויף דיר.

לאוובארג: אזוי, איז זי געווען אין טוידט־שרעקענים! איבער מיר!

פרוי עלוומטעד: (שטיל, מיט א פערווייטערטער שטימע) אה, העדרא — איצט האָסטו אלעס רואינירט!

לאוובארג: (קוקט אויף איהר א מינוט פעסט. דאָס גיכט איז איהם געווארען פערקרימט) הויסט עס, אָט אזוי האָט דאָס מיין קאמעראד כיך אָפענהערציג געטרויט?

פרוי עלוומטעד: (מיט געצעט) אך, מיין ליעבסטער פריינד — דו מוזט מיר נור אויסהערען —

לאוובארג: (נעהמט א גלאָז פונש, ברויגט עס צו די לי־פען און זאָגט אין א נידעריגער, היזעריגער שטימע) לחיים, טייא! (טרינקט אויס די גלאָז, שמעלט זי אַוועק אין נעהמט די צווייטע.)

פרוי עלוומטעד: (שטי) אה, העדרא, העדרא — ווי אזוי האָסטו דאָס געקענט טהאָן?

העדרא: איך האָב עס געטהאָן? איך? ביזטו משוגע?

לאוובארג: אָט טרינק איך אויפס צו אייער גענוד

טער) אזוי אונגעפֿאהר ארום צעהן, מיאדאם טעפֿמאן? איז עס רעכט?

ט ע כ מ א ן: נו, אלזאָ, איז אלעס גוט. דו דארפֿסט אבער מיך ניט ערוואַרטען אזוי פֿריה, העדדא.

ד ע ד ד א: אך, דו קענסט בעסערבלייבען אזוי לאנג — אזוי לאנג ווי דו ווילסט נור.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (זוכט צו פֿערבאַרגען איהר אנגעסט) נו דאן, העכר לאָווכאָרג — ווען איך דאָ בלייבען ביז וואנען איהר קומט.

ל א ו ב א ר ג: (מיט׳ן הוט אין האַנד) יא, ביטע, פֿרוי עלוועסטעד.

ב ר א ק: און איצט, מיינע הערהען, געהט אָב דער צוג! איך האָב מיר ווען לעבען א טאָג, ווי א געווייסע שהנע דאמע האָט עס אויסגעדריקט.

ד ע ד ד א: אך, ווען די שהנע דאמע וואָלט געקענט דערביי זיין אונגעזעהען — !

ב ר א ק: פֿאר וואָס אונגעזעהען?

ד ע ד ד א: כדי צו הערען א ביסעל פֿון אייערע לוסטיגע ווערטלעך, פֿון ערשטער האנד, הערר בראַק.

ב ר א ק: (לאכט) איך וואָלט ניט גראטהען די שהנע דאמע דאָס צו פֿרובירען.

ט ע כ מ א ן: (לאכט מיט) נא, דו ביזט א וואויליגקע, העדדא! דענק נור!

ב ר א ק: נו, אדיע, אדיע, מיינע דאמען.

ל א ו ב א ר ג: (פֿערנייגט זיך) אלזאָ, ארום צעהן אוהר.

(ברעכט, לאָווכאָרג און טעכמאן גענען ארויס דורך די טיר פֿון רעכטס. אין דערזעלבער צייט קומט בערטאַ אַרויין פֿון מיטעלסטען צימער מיט אַן אָפֿגעצונדענעם לאָמפּ, ווען שטעלט אוועק אויפֿן קאַמין־טיש. געהט ארויס דורך דעמזעלבען וועג וואָס זי איז געקומען).

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (איז אויפֿגעשטאַנען און געהט

אז אויב איך בין אמאל געפאלען — בין איך איצט וויעדער אויפ־
געשטאנען! דיר צו פערדאנקען טייא!

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: (שוינט פאר פרויד) אך, נאָט זיי
דאנק —!

(אין צווישענצייט האָט בראַק געקוקט אויף די אוהר. ער איז
כעכמאן שטעהען אויף און קומען אריין־אין זאַל.)

ב ר א ק: (נעהמט זיין הוט און ראָק) אלזאָ, מאדאם טעס־
מאן, ס'איז געקומען אונזער ציימ.

ה ע ד ד א: יא, איך רעכען אז ס'איז געקומען.

ל א ו ב א ר ג: (שטעהט אויף) מיין צייט אויך, הערר ריכ־
טער.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: (זאַכט אוז בעטענדיג) אָה, לאוו־
בארג, טהו דאס ניט!

ה ע ד ד א: (קנייפט איהר אין ארעם) זיי קענען דיך הערען!

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: (מיט א אוכטערדריקטען גע־שרייי)
אוי!

ל א ו ב א ר ג: (צו בראַק) איהר זייט געווען אזוי פריינד־
ליך מיך אייגצולאדען.

ב ר א ק: נו, קומט איהר דאָך?

ל א ו ב א ר ג: יא, איך דאנק בעסטענס.

ב ר א ק: עס פרעהט מיך זעהר —

ל א ו ב א ר ג: (צו כעכמאן, לעגט אריין דעם מאנוסקריפט
צו זיך אין טאַש) איך וואָלט דיר וועלען צייגען א פאָר שטעלען אוי־
דער איך גיב עס אריין אין דרוק.

ט ע ס מ א ן: דענק נור — דאס וועט זיין גרויסארטיג.
אבער, מיין ליעבע העדדא, וועד וועט בעגליטען פרוי עלווסטעד
אהיים? האַ?

ה ע ד ד א: אָה, מיר קענען שוין געפינען א וועג.

ל א ו ב א ר ג: (קוקט אויף די דאמען) פרוי עלווסטעד?
נאטירליך, איך וועל אריינקומען און זי מיטנעהמען. (נעהמט צו נעהג־

ב ע ר ט א (שטעהט אין טיר) טהעע איז בערטיג אין שפייז־צימער, מאדאם.

ה ע ד ד א: זעהר גוט. מיר קומען גלייך.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: ניין, ניין, ניין! איך וועל בעסער געהן אהיים אליין! שוין גלייך!

ה ע ד ד א: אונזין! ערשטענס וועסטו טרינקען א גלעזל טהעע, דו קליינע נאַרעלע. און דאן — אום צעהן אוהר — וועט דאָ זיין עילערט לאָוובאָרג — מיט ווינטרויב בלעטער אין די האָאָר.

(זי שלעפט פרוי עלווסטעד כמעט מיט געוואלט צום מיטעלסטען דורכגאַנג.)

אונטערוועג ארום אין ציימער) העדדא — העדדא — וואס קען דערפון ווערען?

ה ע ד ד א: אום צעהן אוהר ווערט ער דאָ זיין. איך קען איהם שוין זעהען — מיט וויין־טרויב בלעטער אין די האָאָר — צו־היצט און פורכטלאָז —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אה, וועלן ער קומט נאָר אזוי!

ה ע ד ד א: און דאן, זעהסטו — דאן וועט ער וויעדער האָבען געוואונען די מאכט איבער זיך. דאן וועט ער זיין א פרייער מענש זיין גאנצען לעבען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אה, נאָט! — וועלן ער וואָלט נאָר קומען, אזוי ווי דו זעהסט איהם איצטער!

ה ע ד ד א: ער ו ו ע ט קומען, ווי איך זעה איהם — אזוי און ניט אנדערש! (שטעהט אויף און גיהט צו טיר) דו קענסט אין איהם צוויי־פלעלן אזוי לאנג ווי דו ווילסט; א י ך גלויב אין איהם. און איצטער וועלען מיר פרובירען —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: דו האָסט עפעס א פערבאָרגענעם מאָטיוו דערין, העדדא!

ה ע ד ד א: יא, איך האָב. איך ווייל כאָטש אייניגאָל אין מיין לעבען האָבען די מאכט איבער דעם שיקזאל פון א מענשען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: האָסטו דען ניט די מאכט?

ה ע ד ד א: איך האָב ניט, און האָב קיינמאָל ניט געהאט.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: איבער דיין מאן אויך ניט?

ה ע ד ד א: דענקסטו אז ד א ס איז ווערטה די מיה? אה, וועלן דו וואָלסט געקענט פערשטעהן ווי ארים איך בין. ־יך האָט דער שיקזאל גראד געמאכט אזוי רייך! (נעהמט איהר ליי־דענשאפטליך ארום) איך דענק, איך מוז דיר אבערענען די האָאָר נאָך אלעם דעם.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: לאָז מיך לויז! לאָז מיך לויז! איך האָב מורא פאר דיר, העדדא!

ב ע ר ט א : פֿרייליך טעכמאן׳ס דיענסט האָט עס געבראכט. איך וועל עס אוועקלעגען דאָ אויפֿן טיש.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : יא, לעגט עס אוועק.

ב ע ר ט א : (לעגט אוועק דעם בריף) איך רעכען איך וועל בעסער פערלעשען דעם לאָמפּ. ער רויכערט.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : יא, לעשט איהם אויס. עס מוז שוין באַלד טאָגען.

ב ע ר ט א : (לעשט אויס דעם לאָמפּ) עס טאָגט שוין, מאַדאַם.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : יא, גרויסער טאָג! און קיינער איז נאָך ניט געקומען — !

ב ע ר ט א : זאָל נאָט שומר ומציל זיין, מיאַדאַם — איך האָב מיר געקלערט אז ס׳וועט אזוי זיין.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : אידר האָט געקלערט אזוי?

ב ע ר ט א : יא, וועז איך דאָך געזאָהן, אז א געוויסע פּערזאָן איז געקומען צוריק אין שטאָדט — און אז ער איז אוועקגענגען מיט זיי. וואַרים מיר דאָבען זיך שוין פּריהער געגוג אָנגעהערט וועגען יענעם העררן.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : רעדט ניט אזוי הויך. איהר וועט אויפֿוועקען די מאַדאַם טעכמאן.

ב ע ר ט א : (קוקט צו דער זאָפּע און זיפצט) ניין, ניין — לאָז זי שלאָפען, נעבעך. זאָל איך ניט ארויפלעגען א ביסעל האָלץ אויפֿן פּייער?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : א דאנק, ניט פון מיינטוועגען.

ב ע ר ט א : נו, זאָל זיין. (זי געהט זאַכט ארויס דורך די קאָרידאָר־טיר).

ה ע ד ד א : (כאַפּט זיך אויף פון דעם קלאַפּ פון דער טיר און קוקט זיך ארום) וואס איז — ?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : דאס איז נור געווען די דיענסט—

ה ע ד ד א : (קוקט זיך ארום) אָה, מיר זיינען דאָ — ! יא,

דריטער אקט.

דערזעלבער צימער ביי טעסמאן. די פֿאַרהאַנגען זויגען פֿערצויגען איבער דעם מיטעלסטען דורכגאנג און אויך איבער דער גלעזערנער טיר. דער לאָמפּ, האַלב אויסגעדרעהט, אונטער אַן אַבאַזשור, ברענט אויפֿן טיש. אין אויוועז מיט אַן אָפּען טירעל איז געווען א פּיעיר, וועלכער איז איצט כמעט אויסגעלאָשען.

פרוי עלווסטעד, אייגעהילט אין א גרויסער שאַל, מיט די פּיס אויף א פוס־בויגקעל, זיצט נעבען אוועזען אָנגעשפּאַרט אויף הינטען אין לעהנשטוהל. העדדא, אין גאנצען אן אָנגעטאָנען, ליעגט און שלאָפט אויפֿן זאָפּע, צעגעדעקט מיט א דעקע.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (זעצט זיך אויף פלוצלונג און הערט זיך צו געשפּאַנט. דאַן פּאַלט זי צוריק אויף הינטען א מיעדע און קרעכצט צו זיך אליין) נאָך ניטאָ! אה, גאָט — אָה גאָט — נאָך ניטאָ!

(בערטאַ קומט אריין פֿאַרזיכטיג דורך די קאָרידאָר־טיר. זי האַלט א בריף אין האַנד.)

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (קעהרט זיך אום און זאָגט געשפּאַנט) נו, איז ווער געקומען?

ב ע ר ט א: (זאַכט) יא, א מיידעל האָט אָפּאָרשט געבראכט אָט דעם בריף.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (שנעל, שטרעקט אויס די האַנד) א בריף! גיט עס מיר!

ב ע ר ט א: ניין, מאדאם, עס איז פאר דר. טעסמאן.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אַך, אזוי.

ה ע ד ד א : און דאן, פערשטעהסטו, האָט טעסמאן ניט גע־
וואָלט קומען אהיים און אויפּוועקען אונז אין מיטען נאכט.
(לאכט) אפשר האָט ער דערצו אויך טאקע ניט געוואָלט זיך צייגען
— גלייך נאָך דער הוליאנקע.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אויב אזוי אבער — איז וואו
האָט ער געקענט געהן?

ה ע ד ד א : עס פערשטעהט זיך אז ער איז מסתמא אוועק־
געגאנגען צו זיין טאנטע און האָט דארט געשלאָפען. זיי האָבען
דאָרט זיין אלטען צימער איבער גרייט פאר איהם.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : ניין, ער קען ניט זיין ביי זיי,
וואָרים אָט ערשט איז געקומען פאר איהם א בריעף פון פרייליין
טעסמאן. דארט'ן ליענט עס.

ה ע ד ד א : ווירקליך? (קוקט אויפ'ן אדרעס) יא, טאקע,
עס איז געשריבען כיט טאנטע יוליא'ס אייגענער האנד. נו, אויב
אזוי איז ער געבליבען אין בראק'ס הויז. און וואָס אנבעטרעפט
עילערט לאָוובארג — זיצט ער מיט ווינ־טרויב בלעטער אין די
האָאר און לעזט פאר זיין מאנוסקריפט.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אָה, העדדא, דו זאָגסט זיך אָב
זאכען, אין וועלכע דו הויבסט אליין ניט אָן צו גלויבען.

ה ע ד ד א : דו ביזט אויך אָן אמת א קליינער דומקאָפּ,
טייא.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אָה, יא, איך האָב מורא אז איך
בין.

ה ע ד ד א : יוי שרעקליך־מיעד דו זעהסט אוים.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, איך בין שטערבליך מיעד.

ה ע ד ד א : נו, אלזא, דו מוזט טהאָן וואָס איך היים דיר.
דו מוזט געהן אין מיין צימער און זיך אניעדערלעגען פאר א
וויילע.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אָה, ניין, ניין — איך וועל ניט
קענען איינשלאָפען.

אויצט געדענק איך. (זעצט זיך אויף גלייך אויפ'ן זאָפע, ציהט זיך אן רייבט די אויגען) ווי שפעט איז עס, טייא?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (קוקט אויף איהר אוהר) ס'איז נאָך זיעבען.

ה ע ד ד א: ווען איז טעסמאן געקומען אהיים?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ער איז ניט געקומען.

ה ע ד ד א. נאָך ניט געקומען אהיים?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (שטעהט אויף) קיינער איז ניט געקומען.

ה ע ד ד א: בערעכען נור, ווי מיר זיינען דאָ געזעסען און געווארט ביז פיער פארטאָג —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (ברעכט די הענד) און ו ו י א ז ו י האָב איך געווארט און אויסגעקוקט אויף איהם!

ה ע ד ד א: (געגעצט און זאָגט פערשטעלענדיג דאס מויל מיט דער האנד) נו, נו — מיר האָבען זיך געקענט פארשפּאָרען די טרהה.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: האָסטו כאָטש געשלאָפען א ביסעל?

ה ע ד ד א: אָה, יא; איך גלויב אז איך האָב געשלאָפען גאנץ גוט. און דו ניט?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ניט איין רגע. איך האָב ניט געקענט, העדדא! אפילו ווען עס וואלט מיר געגאנגען אום לעבען.

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף און גענהט צו איהר צו) שא, שא, שא! ס'איז נאָר ניטא פאר וואָס זיך צו שרעקען. איך פערשטעה גאנץ גוט וואס עס האָט פאָסירט.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: איז וואס דענקסטו? קענסטו מיר ניט זאָגען?

ה ע ד ד א: פארוואָס ניט — עס פערשטעהט זיך, אז די שמחה ביי ריכטער בראק האָט זיך פערצויגען גאנץ שפעט —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, יא — דאס איז שוין קלאָר. דאָך אבער —

די שפּיץ־פּינגער אין מויטעלטען דורכגאנג און וויל זיך דורכרוקען דורך די גאַרדינען).

ה ע ד ד א: (ביים אויוועז, ניט קוקענדיג אויף איהם) גוט מאָרגען.

ט ע ס מ א ן: (קעהרט זיך אום) העדדא! (געהט צו צו איהר) מיין גאָט — אזוי פריה ביזטו שוין אויף? הא?

ה ע ד ד א: יא, איך בין היינט אויפגעשטאנען זעהר פריה.

ט ע ס מ א ן: אין ביי מיר איז קיין כּסף ניט געווען אז דו שלאָפּסט נאָך גאנץ געשמאק. העגק נור, העדדא!

ה ע ד ד א: רייד ניט אזוי הויך. פרוי עלוועסטער האָט זיך צוגעלעגט אין מיין צימער.

ט ע ס מ א ן: איז פרוי עלוועסטער דאָ געווען די גאנצע נאכט?

ה ע ד ד א: יא, אזוי וויי ריינער איז ניט געקומען זי אבּ־נעהמען.

ט ע ס מ א ן: יא, דאָס איז ריכטיג.

ה ע ד ד א: (מאכט צו דאָס טירעל פון אויוועז און הויבט זיך אויף) נו, האָבטו עפּעס גוט פערבראכט ביי ריכטער בראק?

ט ע ס מ א ן: ביסטו געווען אונרוהיג וועגען מיר? הא?

ה ע ד ד א: ניין, מיר פאלט קיינמאל ניט אין צו זיין אונ־רוהיג. אָבער איך האָב דיר געפרעגט, צי דו האָסט גוט פער־בראכט?

ט ע ס מ א ן: אָה, יא — איין מאל פאר אלע מאל. איבער־הויפּט אין אנפאנג פון אבענד, בעת עילערט לאָוואָרג האָט מיר פארגעלעזען א טייל פון זיין בוך. מיר זיינען אננעקומען אויף מעהר וויי א שטענדע צו פריה — העגק נור! און בראק האָט געהאט נאָך פערשיעדענעם אייניצוריכטען — האָט עילערט דערווייל געלעזען פאר מיר.

ה ע ד ד א: (זעצט זיך ביים טיש, רעכטס) נו, דערצעהל מיר —

ה ע ד ד א : איך בין זיכער אז דו וועסט קענען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : גוט, אָבער דיין מאן וועט דאָך אודאי גלייך קומען, און איך ווייל גלייך ווייסען —

ה ע ד ד א : איך וועל זעהן אז דו זאָלסט ווייסען גלייך ווי ער קומט.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : זאָגסטו מיר דאס צו, העדדא?

ה ע ד ד א : פערלאָז זיך אויף מיר. דו געה נור אריין און שלאָף זיך דורך דערווייל.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : א דאַנק; איך וועל פֿרובירען.

(זי געהט אָב דורך דעם מיטעלסטען צימער. העדדא געהט צו צו דער גלעזערנער טיר און רוקט אב די פארהאנגען. אין צימער שטראמט אריין א העלע ליכטיגקייט פון גרויסען טאָג. זי נעהמט דאן א קלייגעם האנד־שפּיעגעל פון שרייבטיש, קוקט זיך אויף און מאַכט צורעכט איהרע האָאר. דערנאָך געהט זי צו דער קאָרידאָר־טיר און שטופט א דויק א גלאָק־קנעפּל. אין א ווייל ארום בעווייזט זיך בערטא אין טיר.)

ב ע ר ט א : האָט איהר עפּעס געוואָלט, מאַדאַם?

ה ע ד ד א : יא, איהר מוזט אריינלעגען אביסעל מעהר האָלץ אין אויוועז. מיך טרייסעלט פון קעלט.

ב ע ר ט א : וועה מיר — אָט שוין מאך וואַרעם. (זי שאַרט צוזאַמען די קויהלען און לעגט ארויף א שויט האָלץ. שטעלט זיך אָב און האַרכט.) דאס האָט מען נעקלונגען די פאָדערסטע טיר, מאַדאס.

ה ע ד ד א : דאן געהט צו דער טיר. איך וועל אכטונג געבען אויפ'ן פייער.

ב ע ר ט א : עס וועט שנעל אויסברענען.

(זי געהט ארוים דורך די קאָרידאָר־טיר. העדדא שטעלט זיך אויף די קניע און לעגט אריין נאָך עטליכע שויטלעך האָלץ אין אויוועז. נאָך א קורצער פּאָוזע קומט זשאַרזש טעסמאן אריין פון קאָרידאָר. ער זעהט אויס מיעד און האָט אָן ערנסט געזיכט. ער גנב'ט זיך אריין אויף

טערט אין דער ארבייט — יא, אָט דעם אויסדרוק האָט ער גע־ברויכט.

ה ע ד ד א : האָט ער זי אנגערופען ביים נאָמען?

ט ע ס מ א ן : ניין, דאָס האָט ער ניט געטהאָן. איך קען מיר אבער אנדערש ניט דענקען סיידען נור אז ער האָט געמיינט פרוי עלווסטעד. נו מעגסט זיין זיכער אז ער האָט זי געמיינט.

ה ע ד ד א : נו, און וואו האָסטו זיך מיט איהם געשיידט?

ט ע ס מ א ן : אויפ'ן וועג אין שטאָדט אריין. מיר האָבען פערלאָזט דאס הויז — וועניגסטענס די וואס זיינען פערבליבען בין צו לעצט — אלע צוזאמען; און בראָק איז מיט אונז מיטגענאַנ־גען כאפען אביסל פרישע לופט. דאן, פערשטעהסטו, האָבען מיר אָבגערעדט אָבצופיהרען עילערט'ן אהיים, וואָרים ער האָט געהאט געגומען א קאפעטשקע צו־פיעל.

ה ע ד ד א : איך רעכען אזוי.

ט ע ס מ א ן : איצט אבער קומט דער זאנדערבארער טייל פון דער מעשה, אדער איך האָב ריכטיגער געדארפט זאגען, דער טרויעריגער טייל דערפון. איך זאג דיר אז איך שעהם מיך, פון עי־לערט'ס וועגען, דיר צו דערצעהלען —

ה ע ד ד א : אָך, דערצעהל שוין —!

ט ע ס מ א ן : נו, איז וועז מיר זיינען שוין באלד געווען נע־בען שטאָדט, בין איך צופעליג געבליבען אביסל פון הינטען. עט־ליכע מינוטען נור — שטעל זיך פאָר!

ה ע ד ד א : יא, מיין נאָט, אבער — ?

ט ע ס מ א ן : און וועז איך בין דאָן זיי נעכגעלאָפען — וואס דענקסטו האָב איך געפונען ליעגענדיג אויפ'ן וועג? האָ?

ה ע ד ד א : אָך, ווי אזוי זאל איך עס וויסען?

ט ע ס מ א ן : דו זאלסט עס נור קיינעם ניט זאגען, הער־דא! דו הערסט! פערשפרעך עס מיר פון עילערט'ס וועגען. (שלעפט ארויס א פאקעט, איינגעווויקעלט אין פאפיער, פון זיין טאש)

דענק נור — אָט דאָס האָב איך געפונען!

ט ע ס מ א ן : (זעצט זיך אויף א פוס־ביינקעל נעבען אויוועז) אָה, העדרא! דו קענסט גאָר ניט בעגרייפען וואס פאר א בוך דאס וועט זיין! איך גלויב אז דאס איז איינע פון די מערקווירדיגסטע זאכען, וואס זיינען וועז עס איז געשריבען געווארען. דענק נור!

ה ע ד ד א : יא, יא; דאס געהט מיך ניט אָן —

ט ע ס מ א ן : איך מוז זיך פאר דיר מודה זיין, העדרא. וועז ער האָט געענדיגט לעזען — איז אויף מיר אנגעקומען א שרעקליכער געפיהל.

ה ע ד ד א : א שרעקליכער געפיהל?

ט ע ס מ א ן : איך האָב מקנא געווען עיליערט'ן פאר וואס ער האָט געקאנט אנשרייבען אזא בוך. דענק נור, העדרא!

ה ע ד ד א : יא, יא, איך דענק.

ט ע ס מ א ן : אוז דאן אבער ווי טרויעריג עס איז צו דענקען, אז טראץ אלע זיינע פעהיגקייטען איז ער נאָך אלעם דעם דאָך א פערפאלענער.

ה ע ד ד א : דו מיינסט מסתמא צו זאגען, אז ער האָט מעהר לעבענס־מוטה אויידער אלע איבעריגע?

ט ע ס מ א ן : ניין, גאָר ניט דאָס — איך מיין אז ער קען ניט נעהמען זיינע פערגעניגענס מיט א מאָס.

ה ע ד ד א : אוז וואס איז פון דער גאנצער זאך געוואָרען — צום סוף?

ט ע ס מ א ן : נו, דעם אמת נעזאגט, העדרא, דענק איך אז אם בעסטען וואלט מען עס קענען אָנרופען א הוליאנקע פון שכורים

ה ע ד ד א : האָט ער געהאט ווין־טרויב בלעטער אין די האָאר?

ט ע ס מ א ן : ווין־טרויב בלעטער? ניין, איך האָב אויסם אויף איהם ניט געזעהן. נור ער האָט געהאלטען א לאנגע, פערדרעהטע רעדע אין עהרע פון דער פרוי וועלכע האָט איהם בעגייס־

ט ע ס מ א ן : איך און נאָך א פּאָר אנדערע זיינען אוועק אהיים צו איינעם פון די לוסטיגע חברה־לייט און האָבען ביי איהם געטרונקען אונזער פריה־מארגען קאפע ; אדער אפשר דארף מען עס בעסער רופען אונזער נאכט־קאפע, הא ? נו, איצטער אז איך האָב זיך אביסעל אבגערוהט און דער ארימער עילערט האָט שוין נעהאט צייט דורכצושלאָפען זיך א ביסעל, מוז איך נעהן איהם דאס אוועקצוטראָגען.

ה ע ד ד א : (שטרעקט אויס די האנד נאָכ'ן פּאָקעט) ניין — גיב עס איהם נאָך ניט ! איך מיין, ניט אין אזא אייל. לאָז מיך דאָס דורכלעזען אפריהער.

ט ע ס מ א ן : ניין, מיין ליעבסטע העדדא, איך טאָר עס ניט, ווירקליך איך טאָר ניט.

ה ע ד ד א : דו טאָרסט ניט ?

ט ע ס מ א ן : ניין — ווארים דו קענסט זיך פּאָרשטעלען ווי פערצווייפעלט ער ווערט זיין ווען ער שטעהט אויף און כאפט זיך אז ער האָט ניט דעם מאנוסקריפט. דו מוזט וויסען, אז ער האָט ניט קיין קאָפּיע דערפון. ער האָט עס מיר אליין געזאגט.

ה ע ד ד א : (קוקט אויף איהם פאָרשענד) לאָזט זיך דען אזא זאך ניט רעפּראָדוצירען ? וויעדער אָנישרייבען ?

ט ע ס מ א ן : ניין, איך דענק ניט אז מען וואָלט עס געקענט. דען די בעגיסטערונג, פערשטעהסט —

ה ע ד ד א : יא, יא — איך רעכען אז עס הענגט אָב פון דעם — (לייכט) אבער, גוט וואָס איך האָב זיך דערמאָנט — דאָ איז פאראן א בריעף פאר דיר.

ט ע ס מ א ן : דענק נור ! —

ה ע ד ד א : (דערלאנגט עס איהם) עס איז געקומען היינט נאכן פריה.

ט ע ס מ א ן : עס איז פון טאנטע יוליא ! וואס קען עס זיין ? (ער לעגט אוועק דעם פּאָקעט אויף דעם אנדער פוסבויינקעל, עפענט אויף דעם בריעף, קוקט איהם שנעל דורך און שפרינגט אויף)

ה ע ד ד א : איז דאס ניט דער פּאַקעט, וואס ער האָט דאָ געהאט מיט זיך געסטערן?

ט ע ס מ א ן : יא, דאס איז אין גאנצען דער טייערער מאַנוסקריפּט זיינער, וועלכער וואָלט געווען פערפאַלן אויף אייביג! און ער איז געגאנגען און האָט עס פערלאָרען און האָט גאָר ניט געווואוסט וועגען דעם. דענק נור, העדדא! אזא טרויעריגע —

ה ע ד ד א : אבער פאר וואס האָסטו איהם גלייך ניט צוריקגעגעבען דעם פּאַקעט?

ט ע ס מ א ן : דאס האָב איך ניט געוואָגט צו טהון — אין דעם צושטאנד אין וועלכען ער איז געווען —

ה ע ד ד א : האָסטו ניט דערצעהלט קיינעם פון די איבעריגע אז דו האָסט עס געפונען?

ט ע ס מ א ן : אַך, גאָט בעהיט! דאָס קענסט דאָך פערשטעהן, אז איך וואָלט עס ניט געטהאָן ,טאקע פון עילערט׳ס וועגען אליין.

ה ע ד ד א : הייסט עס, אז קיינער וויים ניט, אז עילערט לאוובערג׳ס מאנוסקריפּט געפינט זיך ביי דיר?

ט ע ס מ א ן : ניין, און קיינער ט א ר עם אויך ניט וויסען.

ה ע ד ד א : און וואס האָסטו איהם געזאגט נאכהער?

ט ע ס מ א ן : מעהר איז מיר שוין גאָר ניט אויסגעקומען מיט איהם צו רעדען; וואַרים וועז מיר זיינען אריינגעקומען אין די גאסען, האָט ער, מיט נאָך א צווויי, דריי פון די אנדערע, זיך ארויסגעדרעהט פון אונטער אונזערע הענד און איז פערשוואונדען. דענק נור!

ה ע ד ד א : ווירקליך? זיי האָבען איהם אודאי געמוזט אָבפיהרען אהיים.

ט ע ס מ א ן : יא, עס זעהט אזוי אוים. און בראָק איז אויך געווען אוועקגענגען.

ה ע ד ד א : און וואו האָסטו זיך ארומגעטריבען זייט דאן?

טעל. טעסמאן שטעהט אן אויפגערעגטער פון אויגענויש אזן קען ניט ארויסציהען זיינע האנדשוה.

ר י כ ט ע ר ב ר א ק (קומט ארויס פון קאָרידאָר.)

ה ע ד ד א : (שאקעלט צו איהם מיט'ן קאָפּ) נא, איהר זייט אבער א פריהער פויגעל.

ב ר א ק : יא, מיינט איהר ניט? (צו טעסמאן:) און איהר זייט שוין אויך אויף די פים?

ט ע ס מ א ן : יא, איך מוז שנעל גיהן צו מיינע טאנטעס. דענקט נור — די קראנקע לייגט א מינוט פאר'ן טוידט — די ארימע בעשעפענים, נעבעך.

ב ר א ק : מיין גאָט, ווירקליך? דאן ווי איך אויך קיין פאל ניט פערהאלטען. אין אזא קריטישען מאמענט —

טעסמאן : יא, איך מוז ווירקליך זיך אייליען. אדיע! אדיע! (לויפט ארויס דורך די קאָרידאָר־טיר.)

ה ע ד ד א : (צוגעהעדיג) ווי עס שיינט איז ביי אייך אין הויז געווען גאנץ לעבעדיג לעצטע נאכט, הערר בראק.

ב ר א ק : גלויבט מיר, מאראם העדרא, אז איך האָב זיך נאָך ניט אויסגעטאָן זייט געסטערן.

ה ע ד ד א : אזוי, איהר אויך ניט?

ב ר א ק : ניין, ווי איהר זערט מיך אָן. אבער וואס האָט אייך טעסמאן דערצעהלט וועגען לעצטער נאכטס־פאסירונגען?

ה ע ד ד א : אה, עפעס א לאנגוויליגע געשיכטע. אז זיי זיינען געגאנגען אין האָבען ערגיץ וואו געטרונקען קאפע.

ב ר א ק : איך האָב שוין געהערט וועגען דער קאפע־חברה. עילערט לאוובארג שטעל איך מיר פאָר איז מיט זיי צוואמען ניט געווען?

ה ע ד ד א : ניין, זיי האָבען איהם נאָך פריהער אבגעפיהרט אהיים.

ב ר א ק : טעסמאן איז אויך געווען מיט זיי?

אָה, העדרא, — זי שרייבט אז די אָרימע טאנטע האלט ביים שטארבען!

ה ע ד ד א: נו, דאָס איז דאָך ניט אונערוואַרטעט.

ט ע ס מ א ן: און אויב איך וויל זי נאָך זעהען, מוז איך זיך צואיילען. איך'ל גלייך אריבערלויפען.

ה ע ד ד א: (האלט זיך איין צו שמייכלען) דו וועסט לויפען?

ט ע ס מ א ן: אָה, מיין ליעבסטע העדרא — וועז דו וואָלסט געקענט ביי זיך פּועל'ן מיט צוגעהן מיט מיר! דענק נור!

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף און זאָגט איבערדריסיג, אוועקמאַכענדיג מיט'ן האַנד) ניין, ניין, בעט מיך ניט. איך וויל ניט קוקען אויף קראַנהייט און טוידט. מיך עקעלט פון אלערלייי העסליכקייטען.

ט ע ס מ א ן: נו, נו, אלזוֹ —! (ער פּאדעט ארום) מיין הוט? — מיין אויבערראָק? — אָה, אין קאָרידאָר — הלואי זאָל איך נור ניט קומען צו־שפּעט העדרא! הא?

ה ע ד ד א: אָה אז דו וועסט לויפען — (בערטא בעווייזט זיך אין אריינגאַנגס־טיר.)

ב ע ר ט א: ריכטער בראָק איז דרויסען און פרעגט אויב ער מעג אריינקומען.

ט ע ס מ א ן: איצטער, אזוי פריה? ניין, איך קען איהם אויף קיין פאל ניט זעהען.

ה ע ד ד א: אבער א י ך קען. (צו בערטא:) בעט ריכטער בראָק ער זאָל אריינקומען. (בערטא געהט אָב.)

ה ע ד ד א: (האַסטיג, שטיל) דעם פאַקעט, טעסמאן! (זי כאפט עס צו פון שטוהל.)

ט ע ס מ א ן: יא, גיב עס מיר!

ה ע ד ד א: ניין, ניין, איך וועל עס האלטען ביז דו וועסט צוריק קומען.

(זי געהט צו צום שרייבטיש און לעגט עס אוועק אין ביכער־שאַפ־

נאנצער זאך. ער האָט אבער עקסטאַגט די אויפֿהאַלונג; דען ווי אידר יודיש איז ער דאָך איצט געווארען אַ׳אנדער מענש.

ה ע ד ד א: דאָרט ביי די עלווסטעד׳ס, יא. ער איז אבער געגאנגען, נאָך אלעם דעם?

ב ר א ק: נו, אידר זעלט, מאדאם העדדא — אונגליקלי־כערווייז איז איך אידר אנגעריטען דער גויסט לעצטע נאכט ביי מיר אין הויז —

ה ע ד ד א: יא, איך רעד אז ער האָט זיך בעגייסטערט.

ב ר א ק: נאָר גוואלטיג בעגייסטערט. נו, קלער איך, אז דאָס האָט מסתמא געאנדערשט זיין געדאנק; דען מיר מאנסביל זיינען לויטער ניט אלעמאָל אזוי בעסט אין אונזערע פֿרינציפּען ווי מיר זאלען זיין.

ה ע ד ד א: אה, איך בין זיכער אז א י ה ר, הערר בראָק, זייט אן אייבנאכט פֿון דעם כּלה. אבער מכּה האוובארט׳ן —?

ב ר א ק: קורץ אין גוט — די עצה איז געווען אז ער איז אריינגעפאלען אין מאמזעל דיאנא׳ס סאקאן.

ה ע ד ד א: אין מאמזעל דיאנא׳ס?

ב ר א ק: מאמזעל דיאנא׳ס עם געגעבען דעם „אבענד" פאר א נעקליבענעם קרייז פון איהרע פערעהרער און פרייגדינען.

ה ע ד ד א: איז זי א פרוי וואס האָט רויטע האָאר?

ב ר א ק: עס שטימט.

ה ע ד ד א: א געווייסע — זינגערקע?

ב ר א ק: אה, יא — נאָר זי איז ניט פערנומען מיט עפעס אנדערש. דער־וויבט אבער איז זי א מעכטיגע יעגערין — פון מע־נער, מאדאם העדדא. איהר האָט אודאי געמוזט הערען פון איהר. עילערט האוובארג איז געווען איינער פון איררע העכסט ענטוזיאס־טישע בעשיצער — אין די צייטען פון זיין אמאָליגען גלאנץ.

ה ע ד ד א: און וואס איז פון דעם אלעם געווארען?

ב ר א ק: וווי עס שיינט, ווייט ניט ליעבליך. נאָך א העכסט צערטליכען עמפּאנג, זעהט עס אויס, איז מען געקומען צו קלעפּ־

ה ע ד ד א : ניין, וועד עס איז פון די אנדערע, האָט ער גע־זאָגט.

ב ר א ק : (שמייכעלט) זשאַרזש טעמאן איז ווירקליך א כשר'ה נשמה, מאדאם העדדא.

ה ע ד ד א : יא, דאס ווייס גאָט. שטעקט אבער נאָך וואס הינטער דעם?

ב ר א ק : יא, אפשר שטעקט עפעס.

ה ע ד ד א : גוט, אלזא, זעצט זיך אנידער, מיין ליעבער ריכטער, און דערצעהלט אייער געשיכטע בהרחבה.

(זי זעצט זיך ביי דער לינקער זייט פון טיש. ברַאק נעבען איהר ביי דער לינקער זייט.)

ה ע ד ד א : נו, אלזא.

ב ר א ק : איך האָב געהאט ספעציעל אורזאכען לעצטע נאכט אכטונג צו געבען וואו מיינע געסט — אדער ריכטיגער גע־זאָגט איניגע פון זיי — געהען.

ה ע ד ד א : צווישען די אנדערע, אפשר אויך וואו עילערט לאווברג געהט?

ב ר א ק : אָפען געזאָגט — יא.

ה ע ד ד א : איצט מאכט איהר מיר ווירקליך נייגיריג —

ב ר א ק : ווייסט איהר וואו ער און נאָך א פּאָר אנדערע האָבען געעגדיגט די נאכט, מאדאם העדדא?

ה ע ד ד א : אויב עס איז ניט צו־מיאוס צו רעדען וועגען דעם, דאן דערצעהלט.

ב ר א ק : אָה, ניין, עס איז גאָר ניט צו־מיאוס. קורץ, זיי זיינען זיך אוועקגעגאנגען אויף א בעזונדערס־פרעהליכען אבענד.

ה ע ד ד א : פון דעם לעבעדיגען סאָרט?

ב ר א ק : פון דעם סאמע לעבעדיגסטען —

ה ע ד ד א : דערצעהלט, דערצעהלט, הערר בראק —

ב ר א ק : לאווברג אזוי גוט ווי די אנדערע זיינען נאָך פריהער אייניגע לאדען געווארען. איך האָב געוואוסט וועגען דער

גילטיגע זאך אין פאר וועלן עס שטעלט זיך ארויס אין פאליציי־
געריכט, אז ער איז געקומען אהין גלייך פון מיין הויז.

ה ע ד ד א: דענקט איהר אז די זאך וועט קומען אין גע־
ריכט?

ב ר א ק: נאנץ געווים. דאך וואלט איך זיך וועגען דעם
אלעין נאך ניט אזוי שטארק געקימערט. איך האב אבער נערע־
כענט, אז אלס פרייגד פון דער פאמיליע, איז עס מיין פליכט צו
צושטעלען איך און טעכמאנען א פולען בעריכט וועגען זיינע בייי־
נאכטיגע העלדישקייטען.

ה ע ד ד א: וואהרום דען, הערר בראק?

ב ר א ק: וואהרום? וויל איך האב א שארפען חשד אז ער
וויל איך געבראכען פאר א מין שירם־וואנד...

ה ע ד ד א: ווי אזוי קענט איהר גאר אזוי־וואס דענקען!

ב ר א ק: מיין גאט, מיר זיינען דאך ניט בלינד, מאדאם
העדדא. נעדענקט מיינע ווערטער! אט די פרוי עלווסטעד וועט
זיך ניט אנהויבען אויפען אוועקצופאהרען פון שטאדט.

ה ע ד ד א: נא, און אפילו אויב די ביידע האבען עפעס א
שיכות צווישען זיך, מיין איך אז עס זיינען פאראן גענוג אנדערע
פלעצער וואו זיי קענען זי הצונויפקומען.

ב ר א ק: אין קיין אייגציגער פאמיליע ניט. פון איצט אן,
אזוי ווי פריהער, וועט יעדעס אנשטענדיג הויז זיין פערשלאסען
פאר עילערט לאווכארגען.

ה ע ד ד א: און אזוי דארף אויך מיין הויז זיין, מיינט איהר?

ב ר א ק: יא, איך בין זיך מודה, אז עס וואלט מיר זעהר
שמערצליך געווען אויב די דאזיגע פערזאן וואלט געהאט די פרייי־
הייט פון דיזען הויז. ווי איבערפליסיג, ווי צודרינגליך ער וואלט
זיין, וועט ער זאל זיך דא אריינשטופען —

ה ע ד ד א: — אין דעם דריי־עק?

ב ר א ק: ריכטיג. דאס וואלט פאר מיר געמיינט, בלייבען
אוינמאל הייטלאג.

ה ע ד ד א : לאווּבאַרג אוּן זי ?

ב ר א ק : יאָ. ער האָט זי אַדער איהרע בּרוידינעז בע־
שולדיגט, אז זי האָבען איהם בערויבט. ער האָט ערקלערט, אז זיין
געלד־טאַש איז איהם פערשוואונדען — אוּן נאָך אַנדערע זאַכען
אויך. קורץ, עס שיינט אז ער האָט דאַרט געמאַכט א שרעקליכען
אויפרוהר.

ה ע ד ד א : אוּן וואָס איז פּוּן דעם אַלעם געוואָרען ?

ב ר א ק : עס איז געווארען אַן אַלגעמיינע רייסערייַ, אין
וועלכער עס האָבען זיך בעטיליגט די דאָמען אַזוי גוט ווי די העררן.
צום גליק איז די פּאָליציי ענדליך אַנגעקומען אויף דער סצענע.

ה ע ד ד א : די פּאָליציי אויך ?

ב ר א ק : יאָ. אויך שטעל מיר פּאָר אז דער שפּאַס וועט עי־
לערט לאַווּבאַרג'ן קאָסטען טייער, פּערריקטער קערל וואָס ער איז.

ה ע ד ד א : פּאַר וואָס עפּעס ?

ב ר א ק : מען זאגט אז ער האָט זיך געשטעלט דאַנעגען מיט
געוואַלט — אז ער האָט א פּאָליציאַנט צושלאָגען דעם קאָפּ אוּן
צערריסען דעם ראָק. נו, האָבען זיי איהם מיט די איבעריגע
אוועקגעפיהרט אין פּאָליציי־הויז.

ה ע ד ד א : פּוּן וואַנען האָט איהר זיך דאָס אַלעם דער־
וואוסט ?

ב ר א ק : פּוּן דער פּאָליציי אליין.

ה ע ד ד א : (קוקט גליך פּאָר זיך) אָט אזוי איז עס נאָר צו־
געגאַנגען. ער האָט אַלזאָ ניט געהאט קיין ווייַן־טרויב בלעטער אין
זיינע האָאָר.

ב ר א ק : ווייַן־טרויב בלעטער, מאַדאַם העדדא ?

ה ע ד ד א : (בייטעדיג דעם טאָן) איצט זאגט מיר נור,
הערר ריכטער — וואס איז געווען אייער ווירקליכער גרונד פּאַר
וואָס איהר האָט אזוי געגוי נאָכגעשפּיהרט עילערט לאַווּבאַרג'ס יע־
דען טריט ?

ב ר א ק : ערשטענס איז עס פּאַר מיר גאָר ניט קיין גליכ־

ד ע ד ד א: איהר מיינט וועז אימיצער איבט זיך אין שיסען אוז עס לויפען די קויגלען?

ב ר א ק: (אין טיר, לאַבענדיג צו איהר) אָה, קיינער, דענק איך, דערשיסט ניט זיינע עופות אין קאָרב.

ה ע ד ד א: (ראַבט אויך) אָה, ניט וועז עס איז דאָ נור אין „האָהן אין קאָרב".

(פערניגען זיך ראַבענדיג אויבער צום אַנדערן צום אבשיעד. ער גיהט אב. זי פערמאַכט די טיר הינטער איהם. ה ע ד ד א, וועלכע איז געיאַרען גאַנץ ערנסט, שטעהט א ווייל אין קוקט ארויס. אַ ווייל שפעטער גיהט זי אין קוקט דורכ'ן פארהאַנג אין מוטעלסטען ציממער אריין. דאַן גיהט זי צום שרייבטיש, נעהמט ארויס לאוובארג'ס פאַקעט פון בייכער־שאַבטעך אין יויר עם נעהמען רייענען. מען הערט ווי בערגאַ רעדט הויך אין קאָרידאָר. העדדא קעהרט זיך אום אין האַרבט צו. דאן פערשריבט זי האַבטיג דעם פאקעט אין שופלאָד און לעגט אוועק דעם שליסעל אויפ'ן שרייבגעציג.)

(עירערט לאוובארג, אין א שוועכען מאַנטעל מיט'ן הוט אין האנד רויסט אויף די טיר. ער זעהט אויס אביסעל צוטומעלט און אויפגערעגט.)

ל א ו ב א ר ג: (קוקט צום קאָרידאָר צו) און איך זאָג אייך אז איך מוז און וועל אריין. אָט!

(ער מאַכט צו די טיר, קעהרט זיך אום, דערזעהט העדדא'ן, קאגטראַלירט זיך באלד און פערניגט זיך.)

ה ע ד ד א: (בייס שרייבטיש) נו, הערר לאוובארג, איהר קומט אביסעל שפעטער אבצוגעהמען טייא'ן.

ל א ו ב א ר ג: איהר מיינט גיבער, אז כ'איז אביסעל צופריה צו קומען צו אייך. איך בעט אום ענטשולדיגונג!

ה ע ד ד א: זיי אייך יויסט אייהר אז זי איז נאָך דאָ?

ל א ו ב א ר ג: זיי דאַבען מיר געזאגט אייך איהר קוואַרטיר, אז זי איז אויסגעבליבען די נאַצע נאבט.

ה ע ד ד א: (געהט צו צום רינדען טישעל) האָט איהר עפעם

ד ע ד ד א : (קוקט אויף איהם מיט א שמייכעל) דאס הויסט אז איהר ווילט זיין דער „אייניציגער האָהן אין קאָרב" — אָט דאָס איז אייער צוועק.

ב ר א ק : (שאָקלט לאנגזאם מיט'ן קאָפ און זאָגט אין א נידער ריגע שטימע) יא, דאָס איז מיין צוועק. אין פאר דעם וויל איך קעמפֿען — מיט אַלע מיטלען וועלכע שטעהען מיר צום האנד.

ה ע ד ד א : (איהר שמייכעל פֿערשווינדעט) איך זעה אז איהר זייט א געפֿערליכע פֿערזאָן — ווען עס קומט צום פֿונקט.

ב ר א ק : דענקט איהר אזוי ?

ד ע ד ד א : איך הויב אָן אזוי צו דענקען. און איך בין העכסט צופֿרידען צו דענקען — אז איהר האָט אויף מיר ניט קיין סאָרט בייטש.

ב ר א ק : (לאכט צווישידווישיג) יא, יא, מאדאם העדדא — דעריין זייט איהר אפֿשר גערעכט. ווען איך וואָלט עס געהאט, ווער וויסט וואס איך וואָלט געקענט טהאָן דערמיט ?

ה ע ד ד א : נא, נא, הערר ריכטער ! דאָס קלינגט שוין כמעט ווי א דראָהונג.

ב ר א ק : (שטעהט אויף) אה, וויט דערפון ! דער דריי־עק, פערשטעהט איהר, מוז, ווען מעגליך, פרייוויליג צונויפֿגעשטעלט ווערען.

ה ע ד ד א : אין דעם שטים איך מיט אייך אין.

ב ר א ק : נו, איצט דאָ איך שיין אבגעזאגט אַלעם וואס איך האָב געהאט צו זאָגען, און כען דארף שוין אָנהויבען געהן צוריק אין שטאָדט אריין. אדיע, מאדאם העדדא. (ער גיהט צו דער גלעזערנער טיר).

ה ע ד ד א : (שטעהט אויף) געהט איהר דורכ'ן גארטען ?

ב ר א ק : יא, דער וועג איז פאר מיר דער קירצעראר.

ה ע ד ד א : און דערצו איז עס אויך א הינטערווועג.

ב ר א ק : גאנץ ריכטיג. איך האָב גארנישט דאגעגען הינטערווועגען. אָפּטמאָל זיינען זיי גאנץ פּיקאנט.

ה ע ד ד א: אפשר וואָלט איהר וועלען רעדען מיט איהר אליין? דאן גיעה איך אוועק.

ל א ו ב א ר ג: ניין, בלייבט דאָ — איהר אויך. איך בעט אייך.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: יא, איך וויל אָבער גאָרנישט הערען, זאָג איך דיר.

ל א ו ב א ר ג: ניט וועגען לעצטער נאכט'ס פּאסירונגען וויל איך רעדען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: וועגען וואָס דען? —

ל א ו ב א ר ג: איך וויל זאָגען, אז אונזערע וועגען מוזען זיך פון איצט אָן שיידען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: שיידען זיך!

ה ע ד ד א: (רעדט זיך ארויס ניט זויליגנדיג) איך האָב עס נעוואוסט!

ל א ו ב א ר ג: דו קענסט פאר מיר כיעהר גאָר ניט טהאָן, טייא.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: און דו קענסט דאָס זאָגען! איך קען דיר מעהר ניט נוצען! דארף איך דיר ניט העלפען איצטער אזוי גוט ווי פרידער? וועלען מיר דען ניט פּאַרטזעצען אַרבייטען צוואמען?

ל א ו ב א ר ג: פון איצט אָן און ווייטער וועל איך מעהר קיין ארבייט ניט טהאָן.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (פערצווייפעלט) איז וואָס זאָל איך איצט טהאָן מיט מיין לעבען?

ל א ו ב א ר ג: דו מיוזט זעהען צו לעבען דיין לעבען אקוראט ווי דו וואָלסט מיך גאָר קיינמאָל ניט געקענט.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: דו ווייסט דאָך, אז דאָס קען איך ניט טהאָן!

ל א ו ב א ר ג: זעה נור צי דו קענסט ניט, טייא. דו מיוזט צוריק געהן א חיים —

געמערקט אויף די לייטע פון הויז וועז זיי האָבען אייך דאס גע־זאגט?

לאוובארג: (קוקט זי אָן פערוואונדערט) עפעס גע־מערקט אויף זיי?

העדדא: איך מיין, האָט עס אויסגעזעהען ווי זיי וואָלטען עס בעטראכט פאר זאנדערבאר?

לאוובארג: (באַפּט זיך גלייך) אָה, יא, געווים! איך שלעפּ זי אריין אין בלאָטע מיט מיר צוואמען! איבעריגם האָב איך קיין זאך ניט בעמערקט. — טעסמאן איז נאָך ניט אויפגע־שטאנען?

העדדא: ניין, איך גלויב ניט.

לאוובארג: וועז איז ער געקומען אהיים?

העדדא: זעהר שפּעט.

לאוובארג: האָט ער אייך עפּעס דערצעהלט?

העדדא: יא, איך האָב פערשטאנען אז איהר האָט גע־האט א העכסט פרעהליכען אבענד ביי ריכטער בראַק.

לאוובארג: מעהר נאָרנישט?

העדדא: ניין, איך גלויב ניט. איבעריגם בין איך געווען אזוי שרעקליך שלעפּעריג —

פרוי עלוועסטעד: (קומט ארויין, געהט צו איהם צו) אָה, לאוובארג! ענדליך דאָך —!

לאוובארג: יא, ענדליך און צו־שפּעט!

פרוי עלוועסטעד: (קוקט אויף איהם בעזאָרגט) וואָס איז צו־שפּעט?

לאוובארג: אלץ איז צו־שפּעט איצטער. מיט מיר איז שוין אויס.

פרוי עלוועסטעד: אָה ניין, ניין — זאָג דאָס ניט!

לאוובארג: דו וועסט זאָגען דאָס אייגענע, וועז דו וועסט הערען —

פרוי עלוועסטעד: איך וויל נאָרנישט ניט הערען!

לאוובאַרג: (קוקט אויף איהר) ניט אמת, דענקט איהר?

העדדא: (בעהערשט זיך) אָה יא, נאטירלעך — ווובאלד אידר זאָגט אזוי. עס האט אבער געקלונגען אזוי אונוואהרשיינליך.

לאוובאַרג: עס איז אבער דאך אמת.

פרויעלוסטעד: (ברעכט די הענד) אה גאָט — אה גאָט, הער־דא — ער האָט צערריסען זיין ווערק אויף שטיקלעך!

לאוובאַרג: איך האָב מיין אייגען לעבען צערריסען אויף שטיקלעך. באר וואָס זאָל איך אויך ניט צערריסען מיין לעבענס־ארבייט —?

פרויעלוסטעד: און דו האָסט עס געטהאָן לעצטע נאכט?

לאוובאַרג: יא, זאָג איך דיר! כ'האָב עס צערריסען אויף טויזענד שטיקלעך — האב עס אריינגעווארפען אין פיאָרד — ווייט ארוים. דאָרט איז דאָ וועניגסטענס פרישעס ים־וואסער — זאָלען זיי האָבען שוויטען - שווימען מיט'ן פלוס און מיט'ן וויינד. אין דאָן שפּעטער וועלען זיי זינקען — טיפער און טיפער ווי איך אליין וועל זינקען, טייא!

פרויעלוסטעד: ווייסטו, לאוובאַרג, אז דאָס וואָס דו האָסט געטאָן מיט'ן בוך — אז איך וועל דענקען פון דעם בין דעם טאָג פון מיין טויט אקיראט ווי דו וואָלסט געטוידטעט א קליין קינד.

לאוובאַרג: יא, דו ביזט גערעכט. ע ס איז א מין קינדער־מאָרד.

פרויעלוסטעד: ווי האָסטו עס געקענט טהאָן—! האָט ניט דאָס קינד געהערט מיר אויך?

העדדא: (כמעט אונהערבאר) אה, דאָס קינד —

פרויעלוסטעד: (אטהעמט שווער) שוין אלעס פאַראיבער. יא, יא, איצט וועל איך גיהן, העדדא.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (אין העכסטער אויפרעגונג) קיינ־מאל אויף דער וועלט ניט! וואו דו ביזט דאָרט וועל איך אויך זיין. איך וועל זיך ניט לאָזען אזוי אוועק טרייבען! איך בלייב דאָ! איך וויל זיין מיט דיר וען דאָס בוך וועט ערשיינען.

ה ע ד ד א : (האַלב חויך, געשפּאַנט) אך יא, — דאָס בוך!

ל א ו ב א ר ג : (קוקט אויף איהר) מיינער און טייא׳ס בוך. דען אזוי איז די זאך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, איך פיהל אז אזוי איז עס. און דערפאר האָב איך א רעכט צו זיין מיט דיר וען עס וועט ערשיינען! איך וויל זעהן כיט מיינע אויגען וויּ אלע וועלען דיר וויע־דער אָבגעבען עהרע אן אכטונג. און די פּרייד — די פּרייד וויל איך זיך מיט דיר טיילען!

ל א ו ב א ר ג : טייא — אונזער בוך וועט קיינמאל ניט ערשיינען.

ה ע ד ד א : אה!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : קיינמאל ניט ערשיינען?!

ל א ו ב א ר ג : עס ק ע ן קיינמאל ניט ערשיינען.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (מיט גרויס שמערץ, ווי דאָס הארץ זאָגט איהר) לאָוובאַרג, וואָס האָסטו געטהאָן מיט׳ן מאנו־סקריפט?

ה ע ד ד א : (קוקט אויף איהם געשפּאַנט) יא, דער מאנו־סקריפט —?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : וואו איז עס?

ל א ו ב א ר ג : אה, טייא — פּרעג מיך ניט וועגען דעם!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, יא, איך וויל וויסען. איך פאָדער דו זאָלסט מיר גליך זאָגען.

ל א ו ב א ר ג : דער מאנוסקריפט — נו יא — איך האָב צעריסען דעם מאנוסקריפט אויף מויזענד שטיקלעך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (שרייט) אה ניין, ניין! —

ה ע ד ד א : (ניט וויליגדוג) אָבער דאָס איז דאָך ניט —

ל א ו ב א ר ג: גוט. איצט לאָזט מיר אייך דערצעהלען, אז דאָס וואָס איך האָב אקאָרשט געזאָגט איז ניט געווען אמת.

ה ע ד ד א: מכח דעם מאנוסקריפט?

ל א ו ב א ר ג: יא. איך האָב עס ניט צעררייסען אויף שטיקלעך — און ניט אריינגעוואָרפען אין פיארד.

ה ע ד ד א: ניין, ניין — אָבער — וואו איז עס דען?

ל א ו ב א ר ג: איך האָב עס אָבער אלץ איינס פערניכטעט — לחלוטין פערניכטעט, העדדא!

ה ע ד ד א: איך פערשטעה ניט.

ל א ו ב א ר ג: טייא האָט געזאָגט, אז איהר זעהט אויס וואָס איך האָב געטהאָן וויי א קינדער־מאָרד.

ה ע ד ד א: יא, אזוי האָט זי געזאָגט.

ל א ו ב א ר ג: אָבער הרג'נען זיין קינד — דאָס איז נאָך ניט דאָס ערגסטע וואָס א פאָטער קען טהאָן.

ה ע ד ד א: ניט דאָס ערגסטע?

ל א ו ב א ר ג: ניין. איך האָב געשאָנעווען טייא'ן און האָב ניט געווואלט זי זאל הערען דאָס ערגסטע.

ה ע ד ד א: וואָס איז דען דאָס ערגסטע?

ל א ו ב א ר ג: שטעלט זיך פאָר, העדדא, אז א מאן קומט אהיים — א שעה פאר טאָג — צו זיין קינד'ס מוטער, נאָכדעם ווי ער האָט פערבראכט א נאכט אין ווילדער אויסגעלאסענהייט, און זאָגט: „האָרך — איך בין געווען דאָרטן און דאָרטן, אין דעם פלאץ און אין יענעם. און איך האָב מיטגענומען מיט זיך אונזער קינד — אין דעם פלאץ אין אין יענעם. און איך האָב פערלאָרען דאָס קינד — לחלוטין פערלאָרען עס. דער טייוועל וויים אין וועלבע הענד ער האָט געקענט אריינפאלען — ווער עס האָט געקענט ארויפלענען זיינע לאפעס אויף איהם".

ה ע ד ד א: גוט — אָבער אז מען בערעכענט זיך צום סוף — איז עס דאָך געווען נישט מעהר ווי א בוך —

ה ע ד ד א: דו פֿאהרסט דאָך ניט אוועק פון שטאָדט?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אָה, איך וויים ניט וואָס איך וועל טהאָן. איך זעה מעהר גאָרנישט ווי חושך פאר מיר (זי געהט אוועק דורך די קאָרידאָר טיר.)

ה ע ד ד א: (שטעהט א מינוט וואַרטענדיג) וועט איהר זי ניט בעגלייטען אהיים, הערר לאָווּבאָרג?

ל א ו ב א ר ג: איך? דורך די גאסען? וואָלט איהר וועלען אז מענשען זאָלען זי זעהען ווי זי געהט מיט מיר?

ה ע ד ד א: נאטירליך איך וויים ניט וואָס נאָך עם האָט פאסירט לעצטע נאכט. אָבער צי דען קען עם שוין גאָר ניט וויערער גוט וועלען?

ל א ו ב א ר ג: עם וועט זיך ניט ענדיגען מיט לעצטער נאכט — איך וויים עם גאנץ גוט. און די זאך איז, וואָס איך האָב איצטער מעהר גאָר קיין געשמאק ניט פאר דעם סאָרט לעבען. איך ווייל ניט אָנפאנגען פון דאָס נייע. זי האָט געבראָכען מיין מוטה און מיין קראפט זיך אויסצוקעמפפען מיין לעבען.

ה ע ד ד א: (קוקט גלייך פאָר זיך) יעדענפאלס אָבער, ווי האָט איהר געקענט אזוי אכזריות'דיג זי בעהאנדלען?

ל א ו ב א ר ג: אה, זאָגט ניט אז עס איז געווען אכזריות'דיג!

ה ע ד ד א: נעהמען און פערניכטען וואָס עס האָט אָנגעפילט איהר גאנצער נשמה פאר מאָנאטען און יאָהרען! איהר רופט עס ניט אונדערבאראמליך?!

ל א ו ב א ר ג: אייך קען איך דערצעהלען די וואהרהייט, העדדא.

ה ע ד ד א: די וואהרהייט?

ל א ו ב א ר ג: אפריהער פערשפרעכט מיר — גיט מיר אייער עהרען־וואָרט — אז דאָס וואָס איך פערטרוי אייך איצטער זאָל טייא קיינמאָל ניט וויסען.

ה ע ד ד א: איך גיב אייך מיין וואָרט.

ל א ו ב א ר ג : איהר דאַט עס דאן בעדארפט געבויכען.
ה ע ד ד א : נעהמט עס און געבויכט א י ה ר דאַס איצ־
טער.
ל א ו ב א ר ג : (לעגט ארויף דעם פּיסטאָלעט אין זיין בוזום־
קעשענע) איך דאנקע!
ה ע ר ר א : אין ש ע ה ן זאָלט איהר עס מאכען, עילערט
לאָוובאָרג. פערשפּרעכט מיר דאָס!
ל א ו ב א ר ג : אדיע, העדדא גאבלער. (ער גענט ארויס
דורך די קאָרידאָר־טיר.)
(העדדא הערט זיך צו א ווייל בוי דער טיר. דאן גענט זי צו
צום שרויבטיש. נעהמט ארויס דעם מאנוסקריפּט, קוקט ארויף אונטערן
מאָוועל, ציהט האַלב ארויס עטליכע בלעטער און קוקט אויף זיי. דער־
נאָך גענט זי ארויבער אין זעטט זיך אין לעהן־שטוהל נעבען אוועזען
מיט'ן פּאקעט אויף איהר שויס. א ווייל ארום עפענט זי אויף דאָס
טירעל פון אוועזען, און דאן דעם פּאקעט.)
ה ע ד ד א : (ויארפט ארויס אויגען פון די בויגענס אין פייער
אין מורמעלט צי זיך:) איצט פערברען איך דיין קינד, טייא! איך
פערברען עס, די געברייעלטע האָאר! (ויארפט ארויס נאָך עטליכע
בויגענס אין אוועזען) דיין קינד און עילערט לאָוובאָרג'ס. (ווארפט
די איבריגע ארויף) איך פערברען — איך פערברען דיין קינד.

ל א ו ב א ר ג : טייא׳ס ריינע נשמה איז געווען אין דעם בוך.

ה ע ד ד א : יא, אזוי פערשטעה איך עס.

ל א ו ב א ר ג : און איהר קענט אויך פערשטעהן, אז פאר איהר און מיר צוזאמען איז שוין קיין צוקונפט ניט מעגליך.

ה ע ד ד א : אויף וואס פאר א וועג, אלזא, מיינט איהר זיך איצטער צו נעהמען?

ל א ו ב א ר ג : קיין וועג ניט. איך וועל נור זעהן מאכען א סוף פון אלעס — און וואס גיכער, אלץ בעסער.

ה ע ד ד א : (געהט צו צו איהם א טריט נעהנטער) עילערט לאוובארג — הערט זיך צו צו מיר — ווילט איהר ניט זעהן — ניט זעהן דאס צו טהאן ש ע ה ן?

ל א ו ב א ר ג : שעהן? (שמייכעלט) מיט ווינטרויב־בלעטער אין די האאר, ווי איהר פלעגט טרוימען אמאל, אין די אלטע צייטען? —

ה ע ד ד א : ניין, ניין. אין די ווינטרויב־בלעטער גלויב איך ניט מעהר. אבער דאך, שעהן זאל עס זיין! כאטשע איין מאל!—אדיע! איהר מוזט איצט אוועקגעהן — און קומט אהער מעהר קיינמאל ניט.

ל א ו ב א ר ג : אדיע, מאדאם טעסמאן. און גריסט זשארש טעסמאן. (ער האלט שוין ביים געהן.)

ה ע ד ד א : ניין, ווארט נאך! איך מוז אייך געבען אן אנדענקען אויף מיטצונעהמען.

(זי געהט צו צום שרייבטיש, עפענט דעם שופלאד און דאס פיסטא־לעטען־שאכטעל; דאן קעהרט זי זיך אום צו לאוובארג מיט אייניגע פון די פיסטאלעטען.)

ל א ו ב א ר ג : (קוקט אויף איהר) אה ד א ס? איז דאס דער אנדענקען?

ה ע ד ד א : (שאקעלט לאנגזאם מיט׳ן קאפ) דערקענט איהר עס? אמאל איז עס שוין געווען אנגעשטעלט אויף אייך.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, ער האָט מיר פערשפּראָכען דאָס צו טהאָן. דאָך האָב איך געדעכטנט, אז דאָ צו העדא'ן — אין דעם הויז פון לעבען — מוז איך אליין בריינגען די נאכריכט פון טוידט.

ה ע ד ד א: דאָס איז זעהר שעהן פון אייך.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אה, רינא האָט אונז ניט גע־דארפט פערלאָזען גראָד איצטער. איצט איז ניט די צייט העדא'ס הויז זאָל זיין א הויז פון טרויער.

ה ע ד ד א: (בייט אום דעם געשפּרעך) זי איז געשטאָרבען גאנץ רוהיג, ניט וואהר, פריילין טעסמאן?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אָה, איהר ענדע איז געווען אזוי רוהיג, אזוי שעהן. און זי איז געווען אזוי גלייקליך וואָס זי האָט געקענט זערען זשאָרזש'ן נאָך אמאל — אין זיך זעגענען מיט איהם. — איז ער נאָך ניט געקומען?

ה ע ד ד א: ניין. ער האָט געשריבען, אז עס קען זיין ער וועט זיך פערזאמען. אָבער וואהרום זיצט איהר ניט?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: ניין, איך דאנק, מיין ליעבע, ליעבע העדא. איך וואָלט גערן געזעסען א ווייל, איך האָב אָבער אזויפיעל צו טהאָן. איך מוז פאָרבעריטען פאר מיין טייערער שוועסטער'ס רוה, אזוי גוט ווי איך קען. שעהן אויסגעבעט און זויבער זאָל זי ליגען אין איהר קבר.

ה ע ד ד א: קען איך אייך אפשר העלפען מיט עטוואָס?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אה, דו מוזט גאָר ניט טראכטען וועגען דעם! העדא טעסמאן דארף זיך ניט מישען אין אזעלכע טרויעריגע ארבייט. אפילו איהרע געדאנקען דארפען זיך ניט אָב־שטעלען אויף דעם — ניט ביי איצטיגער צייט.

ה ע ד ד א: מען קען ניט אלעמאל זיין דער בעל־הבית איבער די אייגענע געדאנקען —

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (זעצט פאָרט) אה, יא — אזוי נעהט עס אויף דערוועלט. צו הויז וועלען מיר נעהען תכריכים,

פּיערטער אקט.

דיזעלבע צימערן אין טעסמאן׳ס הויז. אבענד. אין זאַל איז טונקעל. דער היינטערצימער איז בעלויכטעט פון׳ם ענגלאַמפּ איבערן טיש. די פאַרהאנגען אויף דער גלעזערנער טיר זיינען פעסט פערצויגען.

ה ע ד ד א, אַנגעטאָן אין שוואַרצען, שפּאַצירט ארום הין און צו־ריק אין טונקעלען צימער. דאן געהט זי אריין אין היינטערסטען צי־מער און פערשווינדט א ווייל ליינקס. עס הערט זיך ווי זי נעהמט אַ פּאָר טענער אויפ׳ן פּיאַנאָ. באַלד קומט זי וויעדער ארויס און קעהרט זיך אום צוריק אין זאַל.

ב ע ר ט אַ קומט אריין פון רעכטס, דורכ׳ן מיטעלסטען צימער, מיט אן אנגעצונדענעם לאָמפּ, וועלכען זי שטעלט אוועק אויפ׳ן טיש נע־בען ווינקעל זאָפע אין זאַל. איהרע אויגען זיינען רויט פון ווייגען און זי טראָגט שוואַרצע בענדער אויף איהר הויבעל. זי געהט ארויס שטיל און פאַרזיכטיג רעכטס. העדדא געהט צו צו דער גלעזערנער טיר, רוקט דעם פאַרהאנג אַ ביסעל אָן א זייט און קוקט ארויס אין די פינ־סטערניש.

א ווייל שפּעטער קומט אריין פריולין טעסמאן, אין טרויער־קלײדער מיט א הוט און א שלייער, פון קאַרידאָר. העדדא געהט איהר אנטקעגען און שטרעקט איהר אויס די האנד.

פ ר י ל. ט ע ס מ א ן: יא, העדדא, איך קום איצט אין טרויער און אַ פּראָמערטע; דען מיין אָרימע שוועסטער האָט ענדליך געפונען רוה.

ה ע ד ד א: ווי איהר זעהט, האָב איך שוין געהערט די נייי־עס. טעסמאן האָט מיר געשיקט א קארטע.

אַרומער אינאמיר, אדער עפעס אנאנדערער וואָס דארף טען זאָ: ארום איהם ארומגעהן, לייזער גאטעס.

ה ע ד ד א: אין איהר וואָלט ווירקליך נעהמען אויף זיך וויעדער אזא לאסט?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: א לאסט! זאָל דיר גאָט פערצייהען פאר דיינע ריידע, הינד — עס איז פאר מיר ניט געווען קיין לאסט.

ה ע ד ד א: אבער יעצן איהר וואָלט געהאַבט ארומגעהן ארום א גאנצן פרעמדען? —

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אה, מיט קראנקע מענשען וועלט מען שטעל בעפרייען־עט; אין איך מוז נויטוועגדיג דאָבען איר בעצייגן, דין ייעצטיגם יועגען צו רעבען. נו, געהויבט דער אייבערשטער — אין דיין דען איין באהר עפעס ייין, ביי ויאָס אן אלטע טאנטע קען צוגיין קומען.

ה ע ד ד א: אָה, זאָרגט זיך ניט וועגען קיין זאך דאָ ביי אונז.

ט ע ס מ א ן: יא, שטעל זיך נור פאָר ווי גוט עס וואָלט געווען אונז דרייען, וועו —

ה ע ד ד א: וועו —?

ט ע ס מ א ן: (אונרוהיג) אר, גאָרנישט. עס וועט שוין גוט זיין. מיר וועלען האָבען, הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, יא, איהר ביידע וויל אודאי רעדען צווישען זיך. (שמייכעלט) אוז אפשר האָט אויך העדא דיר וואָס צו הערצעלען, זשאָרזש. אדיע! איך מוז גיהן אהיים צו רינא. (הערט זיך אום ביי דער טיר) ווי זאָנדערבאר דאָס איז זיך באָרגישטעלען, אז איצט איז רינא צוגליוק אי ביי מיר, אי ביי מיין זעלבגען ברודער!

ט ע ס מ א ן: יא, שטעל זיך דאָס פאָר, טאנטע יוליא! הא?

(פרייולין טעסמאן גיהט ארוים דורך די קאָרידאָר־טיר.)

און דאָ וועט מען מסתמא אויך באלד עפעס נעהען — אָבער אנ־
אנדער סאָרט געגנער, א דאנק גאָט!

(זשאָרזש בעסמאן קומט אריין דורכ'ן קאָרידאָר־טיר.)

ה ע ד ד א: אה, ביזט געקומען — ענדליך!

ט ע ס מ א ן: דו ביזט דאָ, טאנטע יולִיא? מיט העדדא'ן? דענק גור!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איך האָב זיך שוין געקליבען אוועקגעהן, מיין ליעבער יונג. נו, האָסטו געטהאָן אלץ וואָס דו האָסט פערשפראָכען?

ט ע ס מ א ן: ניין; איך האָב מורא אז א העלפט דערפון האָב איך אפישר פערגעסען. מאָרגען וועל איך אריינגעהן צו דיר וויעדער. דער קאָפּ איז מיר היינט אזוי פערדרעהט, אז איך קען מיינע געדאנקען ניט צוזאמענהאלטען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אָבער, מיין ליעבער זשאָרזש, דו מוזט זיך ניט נעהמען אזויפיעל צום הארצען.

ט ע ס מ א ן: איך מוז ניט? — ווי מיינסטו דאָס?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אפילו אין דיין שמערץ מוזטו זיך פרעהען, ווי איך — זיך פרעהען וואָס זי איז געקומען צו איהר רוה.

ט ע ס מ א ן: אה יא, יא — דו דענקסט וועגען טאנטע רינא.

ה ע ד ד א: איהר וועט איצט פיהלען איינזאם, פרויליין טעסמאן.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אין אָנהויב, יא. איך האָף אָבער אז עס וועט ניט דויערן זעהר לאנג. איך מיין אז איך וועל באלד האָבען א שכן פאר דער אָרימער רינא'ס קליינעם צימער.

ט ע ס מ א ן: ווירקליך? ווער, דענקסטו, וועט עס נעה־מען, הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אה, עס געפינט זיך שוין אן

ה ע ד ד א: (קאלט און אונבעוועגליך, שטעהט אנגעשפּאַרט אויפֿ'ן לעהן־שטוהל) איך האָב עס ניט.

ט ע ס מ א ן: ד ו ה ָא ס ט ע ס נ י ט? וואָס מיינ־סטו דערמיט?

ה ע ד ד א: איך האָב עס פערברענט — ביז'ן לעצטען בלע־טל.

ט ע ס מ א ן: (כאַפּט זיך אויף אַ דערשראָקענער) פ ע ר־ ב ר ע נ ט! האָסט פערברענט עילערט'ס מאנוסקריפּט!

ה ע ד ד א: שרייי ניט אזוי! די דיענסט וועט דיך דער־הערען.

ט ע ס מ א ן: פערברענט! אך, ליעבער גאָט —! ניין, ניין, ניין! עס קען ניט זיין!

ה ע ד ד א: עס איז אָבער דאָך א פאקט.

ט ע ס מ א ן: וווייסטו וואָס דו האָסט געטאָהן, העדדא? דאָס הייסט דאָך אונגעזעצליך פערכאפּען פרעמדען אייגענטום. דענק נור! דו פרעג נור ריכטער בראָק, וועט ער דיר זאָגען וואָס דאָס הייסט.

ה ע ד ד א: איך ראטה דיר דו זאָלסט וועגען דעם ניט רע־דען — ניט צו ריכטער בראָק און אויך ניט צו קיין אנדערן.

ט ע ס מ א ן: אָבער ווי אזוי האָסטו געקענט טהאָן אזא אונערהערטע זאך? ווי איז דאָס דיר איינגעפאלען? וואָס פאר א שגעון איז אויף דיר אָנגעקומען? ענטפער מיר נור דאָס — הא?

ה ע ד ד א: (אונטערדריקט א קויס־בעמערקליכען שמייכעל) איך האָב עס געטהאָן פון דיינעטוועגען, זשאָרזש.

ט ע ס מ א ן: פון מיינעטוועגען?!

ה ע ד ד א: היינט אין דער פריה, וועז דו האָסט מיר דער־צעהלט וועגען וואָס ער האָט דיר פאָרגעלעזען —

ט ע ס מ א ן: יאָ, יאָ — איז וואָס?

ה ע ד ד א: האָסטו מודה נעווען, אז דו האָסט איהם מקנא נעווען זיין ווערק.

ה ע ד ד א : (קוקט נאָך טעסמאן'ען קאלט און פֿאַרשענד מיט די אויגען) איך גלויב כמעט אז דו נעהמסט זיך מעהר צום הארצען דיין טאנטע רינא'ס טוידט, איידער טאנטע יולי'א אליין.

ט ע ס מ א ן : אה, עס איז ניט דאָס אליין. וועגען עילערט'ן בין איך דאָס אזוי שרעקליך אונרוהיג.

ה ע ד ד א : (האכטיג) ווייסטו עפעס נייעס וועגען איהם?

ט ע ס מ א ן : איך בין אריינגעגאנגען היינט נאָכמיטאָג אויף זיין קוואַרטיר כדי איהם צו זאָגען אז זיין מאנוסקריפט גע־פינט זיך אין גוטע הענד.

ה ע ד ד א : נו, האָסט איהם ניט געטראָפען?

ט ע ס מ א ן : ניין. ער איז ניט געווען אין דער היים. שפעטער אָבער האָב איך בעגעגנט פרוי עלווסטעד, האָט זי מיר נעזאָגט, אז ער איז דאָ געווען היינט אין דער פריה.

ה ע ד ד א : יא, גלייך נאָכדעם ווי דו ביזט געווען אוועק־גענאנגען.

ט ע ס מ א ן : און ער האָט נעזאָגט, אז ער האָט צעררייסען דעם מאנוסקריפט אויף שטיקלעך, הא?

ה ע ד ד א : יא, אזוי האָט ער נעזאָגט.

ט ע ס מ א ן : נו, מיין גאָט, ער האָט אודאי נעמוזט זיין אויסער זיך! און דו האָסט נעווים גערעכענט, אז ס'איז בעסער איהם דאָס ניט אָבצוגעבען, העדדא?

ה ע ד ד א : ניין, ער האָט עס ניט בעקומען.

ט ע ס מ א ן : אָבער דו האָסט איהם, פערשטעהט זיך, גע־זאָגט אז מיר האָבען עס?

ה ע ד ד א : ניין. (שנעל) האָסטו נעזאָגט פרוי עלווסטעד?

ט ע ס מ א ן : ניין; איך האָב איהר דאָס ניט געוואָלט זאָגען. אָבער א י ה ם האָסטו יא נעראַרפט זאָגען. דענק נור, אין פערצווייפלונג קען ער זיך נאָך עפעס א מעשה אָנטהאָן! ניב מיר נור דעם מאנוסקריפט, העדדא, און איך וועל עס איהם די מי־נוט אוועקטראָגען. וואו איז עס?

ה ע ד ד א : אה, — פארוואָס טאקע ניט דאָס אויך?

ט ע ס מ א ן : ניין, ניין, דערווייל ניט! אָבער טאנטע יוליא מוז איך עס גאנץ געווים דערצעהלען. און דאָס אויך, וואָס דו האָסט מיך אָנגעהויבען רופען זשאָרזש! דענק נור! אך, ווי טאנטע יוליא וועט זיין גליקליך — אזוי גליקליך!

ה ע ד ד א : וועז זי וועט הערען אז איך האָב פערבראַנט עילערט לאָווברג'ס מאנוסקריפט פון דיין טובה וועגען?

ט ע ס מ א ן : ניין, אגב — וועגען דער מעשה מיט'ן מאנוסקריפט — נאטירליך דארף קיינער ניט וויסען וועגען דעם. אָבער אז דו ברענסט (פון ליעבע) פאר מיר, העדדא — דערין מוז איך טיילען מיין פרייד מיט טאנטע יוליא! איך וואָלט נור וועלען וויסען, צי דאָס איז א געוועהנליכע זאך ביי יונגע פרויען? הא?

ה ע ד ד א : איך דענק, אז די פראגע האָסטו אויך געדארפט פרעגען ביי טאנטע יוליא.

ט ע ס מ א ן : דאָס וועל איך טאקע פרעגען וועז עס איז. (זועדט אונרוהיג אין וויעדער אומעטיג) און דאָך דער מאנוסקריפט — דער מאנוסקריפט! ליעבער גאָט! עס איז שרעקליך צו דענקען וואָס וועט איצטער וועדען פון דעם אָרימען עילערט'ן.

(פרוי עלוועסטעד, אָנגעטאָן זיי אין ערשטען אקט, אין א הוט און מאַנטעל קומט אריין פון קאָרידאָר־טיר.)

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (גרויס זיי האסטוג און זאָגט אין אויפרעגונג) אָה, ליעבע העדדא, עגטשולדיג וואָס איך קום וויעדער.

ה ע ד ד א : וואָס האָט דיר פאסירט, טייא?

ט ע ס מ א ן : וויעדער עפעס וועגען עילערט לאָווברג — הא?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא! איך האָב שרעקליך מורא, אז איהם האָט אודאי נעטראָפען עפעס אן אומגליק.

ה ע ד ד א : (כאָפט איהר אָן ביים האנד) אה — דו דענקסט אזוי?

ט ע ם מ א ן : נו, עם פערשטעהט זיך, אז איך האָב עם ניט געמיינט בוכשטעבלעך.

ה ע ד ד א : קיין אונטערשיעד ניט — איך האָב ניט געקענט אריבערטראָגען דעם נעדאנק, אז אימיצער זאָל דיך אריבערשטיי־גען.

ט ע ם מ א ן : (שרייט אויס מיט א געפיהל געמישט פון צווייי־פעל און פרייד) העדדא! אה, איז דאָס אמת וואָס דו זאָגסט? יא — אָבער — איך האָב פריהער ניט בעמערקט דו זאָלסט אָט אזוי האָבען ארויסגעצייגט דיין לִיעבע. דענק נור!

ה ע ד ד א : יא, איך קען עס דיר גראדע אזוי גוט זאָגען — גלייך איצטער — (האלט זיך אָן אונגעדולדיג) ניין, ניין. דו קענסט פרעגען טאנטע יוליא. ז י וועט דיר זאָגען שנעל גענוג.

ט ע ם מ א ן : אה, מיר דאכט זיך כמעט אז איך פערשטעה דיך, העדדא! (קלאפט צונויף די הענד) לִיעבער גאָט! מיינסט דאָס טאקע אויף אן אמת! הא?

ה ע ד ד א : שריי דאָך ניט אזוי. די דיענסט קען דיך דער־הערען.

ט ע ם מ א ן : (לאכט און קען זיך ניט איינהאלטען פון שמחה) די דיענסט! ווי מאָדנע דו ביזט, העדדא. עס איז דאָך נור מיין אלטע בערטא! וואָס הייסט? איך וועל בערטא'ן אליין דער־צעהלען.

ה ע ד ד א : (דריקט צונויף איהרע הענד אין פערצווייפלונג) אה, איך וועל עס ניט אויסהאלטען — איך וועל דאָס אלעס ניט אויסהאלטען!

ט ע ם מ א ן : וואָס איז, העדדא? הא?

ה ע ד ד א : (קאַלט, קאַנטראָלירט זיך) אָט דעם גאנצען — אונזין, זשאַרגש.

ט ע ם מ א ן : אונזין! וואָס פאר אן אונזין זעהסטו אין דעם וואָס איך פרעה זיך מיט די נייעס? און פערקעהרט — אפשר וועל איך עס בעסער ניט דערצעהלען בערטא'ן.

טהאָן? איך האָב די אונזיכערהייט שוין מיהר ניט געקענט ארי־ בערטראָגען.

ט ע ס מ א ן: אָבער דאָרטן האָט איהר איהם אויך ניט גע־ פונען, הא?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ניין, זיי האָבען דאָרטן קיין זאך ניט געוואוסט וועגען איהם. ער איז ניט געווען צו־הויז, האָבען זיי נעזאָגט, זינט געסטערן נאָכמיטאָג.

ט ע ס מ א ן: זינט געסטערן! בערעבענט נור, ווי אזוי קענען זיי דאָס זאָגען?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אה, איך בין זיכער אז עפעס א שרעקליכע זאך האָט איהם געמוזט פאסירען.

ט ע ס מ א ן: מיין ליעבע העדדא — וואָס דענקסטו, וועז איך זאָל אריבערגעהן זיך נאָכפרעגען —?

ה ע ד ד א: ניין, ניין — דו מיש זיך נור ניט אריין אין דעם.

(ריכטער בראק, מוט'ן הוט אין האנד, קומט ארויס פון קאָריד־ אָר, וועלכע בערטא האָט געעפענט פאר איהם. ער האָט אן ערנסטען אויסזעהן און פערניגט זיך שווייגענדיג.)

ט ע ס מ א ן: אָה, דאָס זייט איהר, מיין ליעבער ריכטער, הא?

ב ר א ק: יא, איך האָב אונבעדינגט געמוזט קומען אייך זעהן נאָך היינט אין אָבענד.

ט ע ס מ א ן: איך קען אויך אייך זעהן, אז איהר האָט שוין געהערט די נייעס וועגען טאנטע רינא.

ב ר א ק: יא, דאָס אויך צווישען אנדערע זאכען.

ט ע ס מ א ן: איז עס ניט טרויעריג, הא?

ב ר א ק: יא, מיין ליעבער טעסמאן, דאָס וועגדט זיך ווי איהר קוקט אויף דעם.

ט ע ס מ א ן: (קוקט איהם אָן אונזיכער) האָט עפעס נאָך וואָס פאסירט?

ט ע ס מ א ן : אבער, מיין גאָט — פאר וואָס דענקט איהר אזוי, פרוי עלוואסטעד?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אויף מיין קוואַרטיר האָב איך געהערט מענשען רעדען וועגען איהם — באלד ווי איך בין אריינגעקומען. אה, עס גיהען ארום וועגען איהם היינט די אונגלויבליכסטע גשיכטען.

ט ע ס מ א ן : יא, מאָלט אייך, איך האָב עס אויך געהערט! און איך קען דאָך עדות זאָגען אז ער איז לעצטע נאכט געגאנגען דירעקט אהיים שלאָפען. בערעכענט נור!

ה ע ד ד א : נו, וואָס האָבען זיי געזאָגט אויף דיין קוואַרטיר?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אה, איך האָב פון זיי גאָרנישט געקענט אויסגעפינען אויף קלאָר. ענטוועדער זיי האָבען אליין קיין זאך בעשטימט ניט געוואוסט, אדער אפשר — ווי זיי האָבען מיך דערזעהן, האָבען זיי אויפגעהערט רעדען; און איך האָב קיין מוטה ניט געהאט צו פרעגען.

ט ע ס מ א ן : (געהט ארום אונרוהיג) מיר מוזען האָפען — מיר מוזען האָפען אז איהר האָט זיי שלעכט פערשטאנען, פרוי עלוואסטעד.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : ניין, ניין; איך בין זיכער, אז דאָס האָבען זיי גערעדט וועגען איהם. און איך האָב עפעס געהערט וועגען א האָספיטאל, אדער —

ט ע ס מ א ן : א האָספיטאל?

ה ע ד ד א : ניין — עס קען ניט זיין!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אה, איך האָב געפיהלט אזא טוידט־שרעקעניש! איך בין אוועק אויף זיין קוואַרטיר און האָב זיך דאָרט נאכגעפרעגט אויף איהם.

ה ע ד ד א : און דו האָסט זיך געקענט בעשלימסען דאָס צו טהאָן, טייא!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : וואָס דען האָב איך געקענט

ט ע ס מ א ן : אירר מיינט דאָך ניט, אז ער האָט זיך אליין — הא?

ר ע ד ד א : יא, איך בין זיכער אז ער האָט עס אליין געטהאָן.

ט ע ס מ א ן : העדדא — ווי אזוי קענסטו — ?

ב ר א ק : (ניט ארונטערנעהמענדיג פּין איהר די אויגען) איהר דאָט לייִדער ריכטיג געטראָפען, מאדאם טעסמאן.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : אך, ווי שרעקליך!

ט ע ס מ א ן : אליין, הייסט עס, בערעבענט נור!

ה ע ד ד א : ער האָט זיך דערשאָסען!

ב ר א ק : ווייִדער ריכטיג געטראָפען, מאדאם טעסמאן.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : (זוכט זיך צו בעהערשען) ווען האָט עס פאסירט, הערר בראק?

ב ר א ק : היינט נאכמיטאג — צווישען דרייַ און פיער.

ט ע ס מ א ן : אבער, מיין גאָט, וואי דאָט ער עס געטראָן, הא?

ב ר א ק : (עטוואָס צוריקהאלטענדיג זיך) ווא? נו — מסתמא אויף זיין קווארטיר.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : ניין, דאָס קען ניט זיין; דען איך בין דאָרט געווען צווישען זעקס און זיעבען.

ב ר א ק : נו, דאן האָט ער געמוזט זיין ערגיין אנדערסווא. איך ווייס ניט געווי. איך ווייס נור, אז מען האָט איהם געפונען — ער האָט זיך געשאָסען — אין ברוסט.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : אה, ווי שרעקליך! ער זאל שטארבען מיט אזא טוידט!

ה ע ד ד א : (צו בראק) אין ברוסט האָט ער זיך געשאָסען?

ב ר א ק : יא — ווי איך האָב אייך געזאָגט.

ה ע ד ד א : ניט אין די שלייפען?

ב ר א ק : אין דער ברוסט, מאדאם טעסמאן.

ב ר א ק : יא.

ה ע ד ד א : (בעשפאנט) עטוואָס טרוערינגעם, הערר ריכטער?

ב ר א ק : האָב הענגט אויף אָב ווי מען קוקט אויף דעם, מאדאם טעכמאן.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (קען שוין מעהר זיך ניט אויפהאלטן) אָה! עס איז געווים עטוואָס ווענגען עילערט לאָווברָג!

ב ר א ק : (בהוט אויף איהר א קוק) פין וואנען נעהמט איהר עס, מאדאם? האָט איהר אפשר שוין עפעס געהערט — ?

פ ר ו י ע ל ו ו כ ט ע ד : (צוזומעלט) ניין, גאָרנישט, אָבער —

ט ע כ מ א ן : אה, איס גאָטעם ווילען, דערצערלט שוין!

ב ר א ק : (צוקט מיט די אקסלען) נו — לויידער — עילערט לאָווברג'ן האָט מען היינט אָבגעפירדט אין האָספיטאל. ער איז אין א געפערליכען צושטאנד.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (מיט א געשריי) אך גאָט! אך גאָט! —

ט ע כ מ א ן : אין האָספיטאל! און ער איז געפערליך!

ה ע ד ד א : (כאפט זיך ארויס ניט ווילענדיג) אזוי שנעל, אלזא —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (קלאָגט) און מיר זיינען זיך פונאנדערגענאנגען אין כעס, הערדא!

ה ע ד ד א : (זאָגט איהר אין דער שטוב) טויא — טויא — זיי פאָרזיכטיג!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (שענקט איהר ניט קיין אכטונג) איך מוז געהן צו אירם! איך מוז אירם נאָך זעהן בייס לעבען!

ב ר א ק : עס איז אומזיסט, מאדאם. מען לאָזט צו איהם קיינעם ניט צו.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אה, דאן זאָגט מיר וועניגסטענס וואָס האָט פאסירט מיט איהם? וואָס איז געווען?

ט ע ם מ א ן : אין בעיצייטינג!

ה ע ד ד א : דאָס איז ניט אייך. איך בין איבערצייגט דערין.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : יאָ, יאָ! אין וואהנזין! פּונקט ווי בעת ער האָט צערריסען אונזער מאניסרייפט.

ב ר א ק : (טוהט זיך א כאַ) דעם מאניסרייפט? האָט ער עס צערריסען?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : יאָ, לעצטע נאכט.

ט ע ם מ א ן : (רעדט אין דער שטיר) אָה, העדדא, מיר וועלען דאָס ניט אריבערטראָגען.

ב ר א ק : ה'ם, זעהר זאָנדערבאר.

ט ע ם מ א ן : (רעדט אריס איבער'ן צימער) ווען מען דענקט נור אז עיערט זאָל אזוי אייערגעדן פון דער וועלט! אין ניט לאָזען נאָך זיך דאָס בייַ, ייאָס ייאָרט אינשטערכייך נעמאכט זיין נאָכען —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : אה, ווען מען וואָלט עס נעהענט וויעדער צוואמענשטעלען!

ט ע ם מ א ן : יאָ, ווען מען וואָלט עס נור נעהאָנט! וואָס וואָלט איך ניט נעגעבען דערפאר —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : אפשר הען מען, העדר טעסמאן.

ט ע ס מ א ן : וואָס מיינט איהר?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : (זיכט אין איהר קלייד-טאש) הויטט זיך נור אויף. איך האָב נעראַטען אַ לייוע פּאפּיערלעך, פון וועלכע עד פּלענט דיקטירען צו מיר.

ה ע ד ד א : (נעהט צו א טרוס נעהנטער) אך —!

ט ע ם מ א ן : אירר דאָס זיי נעראַטען, פרוי עלוסטער, הא?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : יאָ, איך האָב זיי דא. איך האָב זיי אריינגעלעגט אין העשענע ווען איך בין אויהגעפאָדרען פון דער הויס. און אט זיינען זיי דא נאך —

ר ע ד ר א : יא, יא — אין בזוכט איז אויך א גוטער פּלאץ.

ב ר א ק : ווי מיינט איהר, מאדאם טעסמאן?

ר ע ד ר א : (אבי־יוקנדיג) אר נאַרנישט — גאַרנישט.

ט ע ס מ א ן : אין די וואונד, זאָגט איהר, איז א געפערלי־כער, הא?

ב ר א ק : יא, אבסאָלוט טיר־טלוק. ביי דער צייט מוז ער שוין זיין געשטאָרבען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ר : יא, יא, איך פיהל עס. עס איז א סוף! א סוף! אה, העדדא —!

ט ע ס מ א ן : זאָגט מיר ניר, ווי אזוי האָט איהר עס אלעס זיך דערוואיסט?

ב ר א ק : (קורץ) דורך אייניעם פון דער פאָליציי. א מע־שען מיט וועמען איך האָב געוויכט געשעפטען.

ר ע ד ר א : (מיט א קאַרט שטיפט) ענדליך אמאל א ווירדי־גע טהאט!

ט ע ס מ א ן : (א דערשראקענער) מיין גאָט, העדדא! וואָס דערמט?

ה ע ד ר א : איך זאג אז אין דער טהאט איז דאָ עטוואָס שהענעס.

ב ר א ק : ה'ם, מאדאם טעסמאן —

ט ע ס מ א ן : שהענעס! דענק נור!

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ר : אה, העדדא, ווי קענסטו דערען וועגען שהענקייט אין אזא טהאט?

ה ע ד ר א : עילעט לאוובארג האָט אלץ אבגעמאכט זיי־נע השבונות מיט'ן לעבען. ער האָט געהאט דעם מוטה צו טהאן — די אוינציג ריכטיגע זאך.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ר : נייז, גלויב ניט אז א ז ו י איז דאָס ציגעאנגען! ער איז מסתמא ניט געווען ביים זין ווען ער האָט דאָס געטהאן.

זו מהיט אייך הוט אן מאנטל. זיי זאלן זיך נישט אויף
כוים מיט אונטער'ן העמדאלע אין פערזיכטיקן זיך אזוי אריבערלויפן
דוג פרוסוג די פאשוערען. העדא נעמט אריבער צום אויבן אין
נעמט זיך אין העמד־שטיהר. באריר נעהט בראך צו צו אייר)

ה ע ד ד א: (אין א גידערונג שטימע) אה, יואם זאל א נע־
פידל פון פרייהייט אט די טראט ע'ערט 'אויבאר'ס גיט אויפן
איבער.

כ ר א ת: פרייהייט, מאדאם רעדא! די יאטירניק מאר
איהם אין עס א בעפרייאונג —

ה ע ד ד א: איך מיין פאר מיר. עס גיט מיר א נעפידל
פון פרייהייט. יוען איך וויים, אז אין רעד וועלט אין נאר מעגליר
צו בעגרען אוא פרייוויליג מיטהינג טראט — א טראט פון פרייער
נאטירליכער שהנקויט.

כ ר א ת: (שטייכערט) ח'ם — מיין ליעבע מאדאם רעד־
דא —

ה ע ד ד א: אר איך ווייס ויאס אידר ווילט זאגן. דען
אידר זייט אייך א בארט כפעציאליסט ווי — די אידר ווייסט
דאך!

כ ר א ת: (ריכט אויף אידר פעכט) עיקרט לאיבארן אי
אייך נעזיכן טייערער אידער אידר ווילט עס ווערן ווי אליין
מודה זיין. האב איך א טעות?

ה ע ד ד א: איך עזטפער ניט אויף פראגן. איך
וויים נור אז עיקרט לאיבארן דאס נעראט דעם מיטר צו לעבן
זוין אויפנעכם לעבען אויף ווי אויפנעכם אינ דא — די
לעצטע נרויבע טראט. ניט אידר שעקנדייט! אר! א נעריש יאר
דאבען דעם ווילן אוך די בריאפס אויצראייבדע דעם באורגן
פון לעבען — אזוי פריה.

כ ר א ת: עס טוט מיר ליד מאדאם רעדא — איך האר
אבער מירא אי איך וועל מיין ריבען פון אייך א שעדינ אויף
בילדונג.

ט ע ס מ א ן: אה, לאָזט מיר זיי נור א קוק טהאָן!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (דערלאנגט איהם אַ פּעקל פּאפּיר־רעז) זיי זיינען אָבער אין אזא אונאָרדנונג — אלעס צומישט.

ט ע ס מ א ן: דענקט נור, וועז מיר וואָלטען דאָך עפּעס געקענט ארויסבריינגען פון דעם! אפשר וועז מיר זאָלען ביידע צונויפּלעגען אונזערע קעפּ —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אה, יא — לאָמיר עס וועניגסטענס פּרוּבירען —

ט ע ס מ א ן: מיר וועלען עס דורכפּיהרען! מיר מוזען! איך גיב אָב מיין לעבען פאר דער אויפגאבע.

ה ע ד ד א: דו, זשאָרזש? דיין לעבען?

ט ע ס מ א ן: יא, אָדער ריכטיגער גענאָגט — וויפיעל צייט איך קען נור אָבשפּארען. מיינע אייגענע זאמלונגען מוזען דערווייל ווארטען. העדדא — דו פערשטעהסט, הא? איך בין דאָס שולדיג עילדערט'ס אנדענקען.

ה ע ד ד א: פילייכט.

ט ע ס מ א ן: אלזאָ, מיין טייערע פרוי עלוווסטעד, לאָמיר זיך אינאנצען אָבגעבען דערצו. וואָס איז די פּעולה צו גריבלען זיך איבער דאָס וואָס איז שוין פערפאלען, הא? מיר מוזען זעהען צו בעהערשען אונזער טרויער וויפיעל מעגליך, און —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, יא, הערר טעסמאן, איך וועל טהאָן דאָס בעסטע וואָס איך קען.

ט ע ס מ א ן: גוט, אלזאָ, קומט אהער. איך קען ניט רוהען ביז וואנען מיר וועלען האָבען דורכגעקוקט די אלע נאָטיצען. יואו זאָלען מיר זיך זעצען? דאָ? ניין, דאָרטן, אין הינטערשטען צימער. ענטשולדיגט מיר, מיין ליעבער ריכטער. קומט נור מיט מיר, פרוי עלוווסטעד.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אה, וועז דאָס וואָלט נור מעגליך געווען!

(טעסמאן און פרוי עלוווסטעד געהען אין הינטערשטען צימער.

ה ע ד ד א : אה — דאָס אַריין אין נעזיכן די אהולאך —

ב ר א ק : איך דאָס נעריכטיק אי ער דאָס מכתמא נעמיינט זיין מאניסקריפט ; דאָ רעד איך אבער אז ער דאָס עס אליין פערניכטעט. שטעל איך מיר פאָר, אי דאָס דאָס נעמיוט זיין זיין נעדר־ טאוש.

ה ע ד ד א : יא, דאָס דאָס עס נעמוזט זיין. הייסט עס דאָרטן — דאָרטן דאָס מען אירם נעפינען ?

ב ר א ק : יא, דאָרטן. מיט אן אבנעפייערטען פיכטאָעט אין זיין בויכקעשענע. ער ווייס אין נעפאָרען אין א לעבענס־נע־ פעהרליכען אָרט.

ה ע ד ד א : אין דער ברוכט — יא.

ב ר א ק : ניין — אין בוך.

ה ע ד ד א : (קוקט אויף איהם מיט אן אויסדרוק פון עקעל) דאָס נאָך אויך ! אה, ווען דאָס פאר א בוך אין עס, אז יעדע זאך, צו ווען איך רידר זיך צו, ווערט העכערליך אין נעמיין !

ב ר א ק : עס אין דאָ פאראן נאָך א פונקט, מאראם העדרא — נאָך אן אונאנגענעמער שטריך אין דער זאך.

ה ע ד ד א : און ווען אין עס ?

ב ר א ק : דער פיכטאָעט ווען ער דאָס נעדאט כיי זיך —

ה ע ד ד א : (אחי אמתם) נו ? ווען ווענען דעם ?

ב ר א ק : דאָס ער נעמיוט דאָבען נע׳נגב׳ט.

ה ע ד ד א : (שפרינגט אויף) נע׳נגב׳ט ! דאָס אין ניט אמת ! ער האָט עס ניט נע׳נגב׳ט !

ב ר א ק : עס אין ניטאָ קיין אנדער ערקלערונג. ער האָט עס נעמוזט האָבען נע׳נגב׳ט — שא !

(בעכמאן אין פרוי עלייסעד זיינען אויפגעשטאנען פון טיש אין הויכערכטען צימער אין כימען ארויין אין זאָאל.)

ט ע כ ט א ן : (מיט די שאוועלען אין בוידע העגד) העדרא, מען זעהט כמעט נאָרניט פאר יענעם לאָמפ. דענק נור !

ה ע ד ד א : יא, איך דענק.

ה ע ד ד א : אן איינביל̇דונג ?

ב ר א ק : וועל̇כע וואָל̇ט יעדענפאל̇ס ניט ל̇אנג אָנגעהאל̇טען.

ה ע ד ד א : וואָס מיינט איהר דערמיט ?

ב ר א ק : עיל̇ערט ל̇אָוובאָרג האָט זיך ניט נעשאָסען -- פרייווי̇ליג.

ה ע ד ד א : ניט פרייווי̇ליג ?

ב ר א ק : ניין. די זאַך האָט ניט פאַסירט געוני וויי איך האָב עס דערצעהל̇ט.

ה ע ד ד א : (נעשפּאַנט) האָט איהר עטוואָס פערשוויגען ? זאָגט וואָס איז עס ?

ב ר א ק : פון דער אָרימער פרוי על̇וסטער׳ס וועגען האָב איך די פאַקטען אביסעל̇ע אידעאל̇יזירט.

ה ע ד ד א : וואָס זיינען די פאַקטען ?

ב ר א ק : ערשטענס, אז ער איז שוין נעשטאָרבען.

ה ע ר ר א : אין האָספּיטאל̇ ?

ב ר א ק : יא — ניט קומענדיג צו בעזינונג.

ה ע ד ד א : וואָס נאָך האָט איהר פערשוויגען ?

ב ר א ק : דאָס — אז דער פאל̇ איז ניט פאַרגעקומען אויף זיין קווארטיר.

ה ע ד ד א : אה, דאָס איז קיין אונטערשיעד ניט.

ב ר א ק : און אפשר יא. דען איך מוז אייך דערצעהל̇ען — עיל̇ערט ל̇אָוובאָרג׳ן האָט מען געפונען א דערשאָסענעם אין — אין מאמוזל̇ דיאַנאַ׳ס פריוואט־צימער.

ה ע ד ד א : (וויל אויפשפרינגען, זינקט אָבער וויעדער צוריק) דאָס איז אונמענל̇יך, הערר בראק! ער האָט ד א ר ט ן ניט געקענט הייבט וויעדער זיין.

ב ר א ק : ער איז דאָרט געווען הייבט נאָכמיטאָג. ער איז דאָרט געגאנגען, האָט ער געזאָגט, אויפצו־מאַהנען עפּעס וואָס זיי זאָל̇ען האָבען געהאט אוועקגענומען ביי איהם. ער האָט עפּעס וויל̇ד געוועדט וועגען א פערל̇אָרען קינד —

ה ע ד ד א : פאר וואָס עפעס דוקא ג׳ענב׳ט ?

ב ר א ק : ווייל עכ ט א ר ניט זיין קיין אנדער ערקלערונג, מאדאם העדדא.

ה ע ד ד א : ווירקליך ?

ב ר א ק : (מהומ א קוק אויף איהר) עס פערשטעהט זיך עי־לערט לאָווברג איז דאָ געווען היינט אין דער פריה. אפשר ניט ?

ה ע ד ד א : יא.

ב ר א ק : זייט איהר ניט ארויסגעגאנגען פאר א ווייל בעת ער איז דאָ געווען ?

ה ע ד ד א : ניין.

ב ר א ק : דערמאָנט זיך נור. זייט איהר ניט ארויסגעגאנ־גען פאר א רגע ?

ה ע ד ד א : יא, אפשר נור פאר א מינוט — אין קאָרידאָר אריין.

ב ר א ק : און וואו איז נעהענען אייער פיסטאָלעטען־שאכ־טל אין יענער צייט ?

ה ע ד ד א : עס איז געווען פערשלאָסען אין —

ב ר א ק : נו, מאדאם העדדא ?

ה ע ד ד א : דאָס שאכטל איז געשטאנען דאָרט אויפ׳ן שרייבטיש.

ב ר א ק : נו, ס׳איז ניט נויטיג. איך האָב געזעהן דעם פיסטאָלעט. יעצט מען דאָס נעפינען אין עילעדט לאָווברג׳ס קע־שענע, אין איך האָב אירם נעזייך העדהענט : עס איז דער אייגע־נער וואָס איך האָב געזעהן געסטערן — און פריהער אויך.

ה ע ד ד א : האָט איהר איהם מיט זיך ?

ב ר א ק : ניין, די פאָליציי האָט איהם.

ה ע ד ד א : וואָס וועט די פאָליציי מיט איהם טהאָן ?

ט ע כ מ א ן : וואָלכטו אונז ערלויבען זיצען ביי דיין שרייב־טיש, הא?

ה ע ד ד א : פון מיינעטוועגען. (שנעל) ניין, ווארט א ווייל! לאָמיך איהם פריהער אָבריניגען!

ט ע כ מ א ן : אָה, דו דארפסט זיך ניט בעמיהען, העדדא. עס איז דאָ גענוג פּלאץ.

ה ע ד ד א : ניין, ניין, לאָז מיך איהם אָבריניגען, זאָג איך! איך וועל נעהמען אָט די זאכען און זיי אוועקלעגען אויפ'ן פּיאנאָ. שוין!

(זי האָט ארויסגענומען א געגענשטאנד, צוגעדעקט מיט נאָטען־בלעטער, פון אונטער דער ביכער־פּאָליצע, לעגט ארויף אויף דעם נאָך נאָטען־בלעטער און טראָגט עס אלעם אוועק אין מיטלסטען צימער לינקס. טעכמאן לעגט אוועק די שטיקלעך פּאַפּיער אויפ'ן שרייבטיש און רוקט איבער אהין דעם לאָמפּ פון זוינקעל־טיש. ער און פרוי עלוועסטער זעצען זיך און גיהען אָן מיט זייער ארבייט. העדדא קעהרט זיך אום.)

ה ע ד ד א : (שטעהט אונטער פרוי עלוועסטער'ס שטוהל, שפּיעלט זיך לייכט מיט איהרע האָאר) נו, מיין זיסע טייא — ווי גיהט עס מיט עילערט לאָוובאָרג'ס מאָנומענט?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : (קוקט אויף איהר מוטהלאָז) אָה, עס וועט זיין שרעקליך שוואר צו בריינגען עס צוריק אין אָרדנונג.

ט ע כ מ א ן : מיר מ ו ז ע ן עס אויספיהרען. איך בין ענטשלאָסען. און דאן — בריינגען אין אָרדנונג אנאנדערנם פּא־פּיערען איז פונקט די ריכטיגע ארבייט פאר מיר.

(העדדא גיהט אריבער צום אויוון און זעצט זיך אויף אויענם פון די פוס־בויזנקלעך. בראק שטיהט נעבען איהר אָנגעשפּאנט אויף א לעהן־שטוהל.)

ה ע ד ד א : (שטילערהייט) וואָס האָט איהר געזאָגט וועגען דעם פּיסטאָלעט?

ב ר א ק : (זאכט) אז ער האָט איהם געמוזט גנב'נען.

ה ע ד ד א : אָבער א י ך האָב גאָרנישט צו טהאָן מיט דעם גאנצען עקעלהאפטען עסק.

ב ר א ק : ניין, איהר וועט אָבער דאַרפען ענטפערן אויף דער פראגע : ווארום האָט איהר געגעבען עילערט לאָווּבאָרג'ן דעם פיסטאָלעט? און וואָס פאר־א שלוסען וועלען מענשען ציהען פון דעם פאקט וואָס איהר האָט עס איהם געגעבען ?

ה ע ד ד א : (לאָזט איהר קאָפּ ארונטערזינקען) דאָס איז אמת. דאָס האָב איך ניט איבערגעטראכט.

ב ר א ק : צום גליק איז אין דעם קיין געפאהר ניטאָ אזוי לאנג ווי איך זאָג גאָרנישט.

ה ע ד ד א : אזוי, הייסט עס, בין איך ביי אייך אין די הענד הערר בראק. פון איצט אָן און ווייטער וועל איך מוזען טאנצען נאָך אייער פייפעל.

ב ר א ק : (רעדט צו איהר זאנפט) ליעבסטע העדדא — גלויבט מיר — איך וועל מיין פאָזיציע ניט מיסברויכען.

ה ע ד ד א : דאָך בין איך אליין ביי אייך אין די הענד. אבר הענגיג פון אייער ווילען און פערלאנג. א שקלאף, א שקלאף, הייסט עס! (שטעהט אויף האַסטיג) ניין, איך קען ניט אריבער־טראָגען דעם געדאנק דערפון! קיינמאל ניט!

ב ר א ק : (קוקט זי אָן שפאַהאפטיג) מען וועלט געוועהנט צו דאָס וואָס מען קען ניט העלפען.

ה ע ד ד א : (ערווידערט זיין בליק) יא, פילייכט. (געהט אריבער צום שרייבטיש. זי אונטערדריקט א ניטווילענדיגען שמייכעל און מאַכט נאָך טעכמאן'ס אָרט רעדען) נו ניט עס זיך דיר איין, זשארזש? האַ?

ט ע ס מ א ן : נאָט וויים, מיין טייערע. אין בעסטען פאל איז עס אן ארבייט אויף מאָנאטען.

ה ע ד ד א : (ווי פריהער) דענק נור! (זי פיהרט דורך מיט די הענד דורך פרוי עלוואסטעד'ס האָאר) זעהט עס דיר ניט אוים

ב ר א ק : זיי וועלען זוכען ביז זיי וועלען געפינען צו וועמען ער געהערט.

ה ע ד ד א : דענקט איהר אז זיי וועלען אויסגעפינען?

ב ר א ק : (בויגט זיך אריבער צו איהר און זאגט שטיל) ניין, העדדא גאבלער — כל זמן איך וועל שווייגען, וועלען זיי ניט אויסגעפינען.

ה ע ד ד א : (קוקט אויף איהם א דערשראָקענע) און אויב איהר וועט נ י ט שווייגען — איז וואָס דאן?

ב ר א ק : (צוקט מיט די אקסלען) עס בלייבט אלעמאל די מעגליכקייט, אז מען האָט דעם פיסטאָלעט גע׳גנב׳ט.

ה ע ד ד א : (פעסט) בעסער דער טוידט אויידער דאָס.

ב ר א ק : (שמייכעלט) אזעלכע זאכען ז אָ ג ט מען — אָבער מען טהוט עס ניט.

ה ע ד ד א : (ניט ענטפערענדיג) און ווי איז אויב ער האָט ניט גע׳גנב׳ט דעם פיסטאָלעט, און מען געפינט אוים דעם אייגענטהימער? וואָס איז יעמאָלט?

ב ר א ק : נו, העדדא — דאן קומט דער סקאנדאל.

ה ע ד ד א : דער סקאנדאל!

ב ר א ק : יא, דער סקאנדאל — פאר וועלכען איהר שרעקט זיך אזוי געפעהרליך. מען וועט אייך נאטירליך, ברייננגען פאר׳ן גערייכט — אי אייך, אי מאמזעל דיאנא׳ן. זי וועט דארפען ערקלערען ווי אזוי די זאך איז פאָרגעקומען — צי עס איז געווען א צופעליגער שאָס, אָדער א מאָרדטהאט? צי דער פיסטאָלעט האָט אויסגעשאָסען בעת ער האָט איהם געוואָלט ארויסשלעפען פון קעשענע, כדי איהר צו סטראשען? אָדער זי האָט ארויסגעריסען דעם פיסטאָלעט פון זיין האנד, האָט איהם דערשאָסען, און אריינגעלעגט עס צוריק אין זיין קעשענע? גלויבען אויף איהר קען מען עס; דען זי איז א קערפערליך־שטארקע, יונגע פערזאן — אָט די מאמזעל דיאנא.

צוזוזהן ווי כיר זיצען ביי אָט דער טרויעריגער ארבייט. איך וועל אייך זאָגען וואָס, פרוי עלוסטער — איהר דארפט נערמען דעם לעדינגען ציכער ביי טאנטע יוליא, אזן דאן וועל איך אריבער־קומען אין אָוונד אזן כיר וועלער ד אָ ר ט ן קענען זיצען אין ארבייטען — הא?

ה ע ד ד א: (אין מישעלסטען צימער) איך הער וואָס דו זאָגסט, טעסמאן. ווי אָבער וועל איך דאָ אריין פערבריינגען די אבענדען?

ט ע ס מ א ן: (בלעטערט די פאפיערען) אה, איך רעכען אז ריכטער בראק וועט זיין אווי גוט אזן אריינקומען פון צייט צו צייט, אפילו וועז איך וועל ניט זיין צו־הויז.

ב ר א ק: (אין לעהן־שטוהל רופט אוים פרעהליך) יעדען לויעבען אבענד, מיטן גרעסטען פערגענוגען אין דער וועלט, מאדאם טעסמאן! כיר וועלען זיך אמוזירען גרויסארטיג, כיר בייידע!

ה ע ד ד א: יא כייזט איהר ניט, אז כיר וועלען פוין פערבריינגען, הערר בראק? איצט אז איהר זייט „דער אויצינער האהן אין קאָרב“ —

(עס הערט זיך אָ שאָס אויסווענדיג. טעסמאן, פרוי עלוסטעד אזן בראק שפרינגען אויף.)

ט ע ס מ א ן: אה, זי שפיעלט שוין וויעדער מיט די פיסטאָלעטען.

(ער שלעפט אויסך די גארדינען אזן לויפט ארויז. נאָך איהם פרוי עלוסטעד. העדדא לויגט אויסגעצויגען אויפ'ן זאָפע אָ טוידעק. טומעל אזן גערויזען. בערטא קומט אריין א דערשראָקענע פון רעכטס.)

ט ע ס מ א ן: (שרייט צו בראק) זי האָט זיך דערשאָסען! זי האָט זיך גשאָסען אין די שלייפען! שטעלט זיך פאָר!

ב ר א ק: (האַלב אונטערטוך אין לעהן־שטוהל) אך נאָט! — אזעלכע זאכען טהוט מען דאָך ניט.

ע נ ד ע.

זאָנדערבאר, טייא? דו זיצט זיך דאָ מיט טעסמאן — פונקט ווי דו פלעגסט זיצן מיט עילערט לאָווּבאָרג'ן?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אך, ווען איך וואָלט גור געקענט בעגייסטערן דיין מאן אויפ'ן זעלביגען אופן!

ה ע ד ד א: אָה, דאָס וועט אויך קומען — מיט דער צייט.

ט ע ס מ א ן: יא, ווייסטו, העדדא — איך דענק ווירקליך אז איך הויב אָן צו פיהלען עפעס דערגלייכען. ווילסמו אָבער ניט זיך געהן זעצען צוריק מיט בראק'ן?

ה ע ד ד א: קען איך ביידען גאָרנישט העלפען?

ט ע ס מ א ן: ניין, גאָרנישט. (קעהרט אום דעם קאַפּ) איך פערלאָז זיך אויף איך, מיין ליעבער בראק, אז איהר וועט אונטער־האלטען העדדא'ן.

ב ר א ק: (טהוט א בליק אויף העדדא) אָך אודאי, מיט'ן גרעסטען פערגעניגען.

ה ע ד ד א: דאנקע. איך בין אָבער מיער היינט אין אבענד. איך וועל געהן זיך צולעגען אביסעל אויפ'ן זאָפע.

ט ע ס מ א ן: יא, טהו דאָס, ליעבסטע. הא?

(העדדא געהט אין הינטערסטען ציממער און פערציהט די גארדינען. א קורצע פּאוזע. פּלוצלינג הערט זיך ווי זי שפּיעלט אויפ'ן פּיאנא א ווילדען טאַנץ.)

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (כאַפּט זיך אויף פון שטוהל) אָה — וואָס איז דאָס?

ט ע ס מ א ן: (לויפט צו דער אריינגאנג־טיר) אך, מיין ליעבסטע העדדא — שפּיעל דאָך ניט היינט אבענד קיין טאנץ־מוזיק! דענק נור וועגען טאנטע רינא! און וועגען עילערט'ן אויך!

ה ע ד ד א: (רוקט ארויס דעם קאַפּ צווישען די גארדינען) און וועגען טאנטע יוליא, און וועגען אלע איבריגע. נאָך דעם וועל איך רוהיג זיין. (פערמאכט די גארדינען וויעדער.)

ט ע ס מ א ן: (כוים שרייבטיש) עס איז ניט גוט פאר איהר

דער בוימיסטער

א דראמא אין דריי אקטען

—פון—

הענריק איבסען

איבערזעצט פון א. גאלדווין

אייגליטונג פון מ. ווינטשעווסקי

פערלאג: מייזעל עט קאמפאני
נ י ו י א ר ק.
1910.

לימעראַרישער פערלאַג

מ. נ. מיזעל און דר. ק. פארנבערג

(קאַטאַלאָג)

אַריגינעלע ווערקע פון

ח. אַלעקסאַנדראָוו, דר. מ. בראנאָוו, י. גאָרדין, ד. הערמאַלין, מ. ווינטשעווסקי, פּ. וויערניק, דר. ה. זאלאַטאַראָוו, דר. ח. זשיטלאָווסקי, יהואש, י. כהן, ז. ליבין, דר. י. א. מעריסאָן, ד. פינסקי, דר. ק. פּאַרנבערג, ב. פייגענבוים, א. פרומקין, דר. אב. קאַספּע, מ. קאַריפלאָוו, מ. קאַפּלאַן, פּ. קראַנץ אין מאַרים ראָזענפעלד.

פון דער וועלט־ליטעראטור. טרייע איבערזעצונגען פון די בעסטע ווערקע פון די פּאָלגענדע פערפּאַסער:

ה. איבסען, ל. אנדרעיעוו, ב. ביערנסאָן, פּ. האַל־לענדער, א. ווייוד, טהאַרא, ל. נ. טאָלסטאָי, א. טשעחאָוו, א. טורגענעוו, דזש. סטו. מיל, מ. מעטערלינק, ה. ספּענסער, א. סטרינדבערג, דר. פּ. עלצבאַכער, ס. פּשיבישעווסקי, אליו שרייַנער, ה. קאמפּף.

די ווערקע זיינען פאר דעם פערלאַג איבערזעצט און אייַנגעלייטעט פון:

אַלגין, אַלעקסאַנדראָוו, בעל מחשבות, גאָלדווין, דייוויד, וואַרשע, מ. ווינטשעווסקי, דר. זאלאַטאַראָוו, ק. טעפּפּער, ש. יאַנאָווסקי, מ. לאפין, דר. מעריסאָן, י. ענטין, ש. עפּשטיין, א. פרומקין, מ. קאטץ, ס. שאפּירא און אנדערע.

YIDDISH LITERARY PUB. CO.

256 E. Broadway, New York

אינלייטונג

פון מאָרים ווינטשעווסקי

1.

זיי זיינען זיך דאָרטען געזעסען, די צוויי,
דורך הערבסט־טעג און ווינטער־טעג, געהענדיג רעַש,
און פֿלוצלונג אַ שרפה דאָס הויז האָט ביי זיי
פערברענט, און איצט גראָבען זיך ביידע אין אַש.

ווייל דאָרטען אין אַש ליגט אַ דימענט פערשאַרט,
דער דימענט, ער ווערט ניט אין פייער פערברענט,
מען דאַרף איהם נור זוכען, ער ליגט און ער וואַרט
פאַר איהם אָדער איהר, צווישען חרוב'ע וועלט.

און דאָך צי'ס געפֿיגט דער וואוועל זיך, צי ניט,
צוויי זאַכען גיט נ י ט זיי דאָס לעבען צוריק:
זי רעטעט פון בראַנד מעהר איהר גלויבען שוין ניט,
אין פייער אויף אויבּיג פערליערט ע ר זיין גליק.
— העגריק איבסען.

אויף דיעזען געדיכט, וועלכעם איבסען האָט געשריבען מיט יאָהרען פריהער, האָט ער, ווי מען זאָגט, געבויט זיין דראַמא „סאָלנעס". אויב דער לעזער געהערט צו דעם קלוגען קלאַס (עס זיינען דאָ דרייַ קלאַסען לעזער: דער נאַררישער, וועלכער לעזט די איינלייטונג פאר דעם ווערק, דער קלוגער וועלכער לעזט זי נאָכדעם, און דער קליגסטער, וועלכער לעזט זי גאָר ניט; דער

::

Copyright, 1910, by
Maisel & Co., New York.

האָלט זי, אז טאָקע דורך זיין קראַנקהייט, כּמעט־משוגעת און אונפּראַנטוואַרטלעכקייט איז ער פּעוויג זיך צו פערליעבן אין די ערכטע בעכטע, אָדער עראָסטע, אויב איהר ווילט, מיידעל אָדער ווייבעל אָן איהר פּיכט בעשטעהט אין דעם, אז זי, הגם זי האָט א רעכט צו זיין אייגערזיכטיג, זאָל ניט זיין אין וועג, אז זי זאָל זיך עהרליבן, פיעליכט א סאָרקאַסטישען שמייכעל, אָבער ניט קיין שום בעמערקונג, וואָס זאָל קענען אָנגעהופען וועהרן א דירעקטער טאָדעל. וואָס איז האָלוואַרד צו איהר? וואָס איז זי צו האָלוואַרד? כּמעט גאָר נישט. אויב זי ליעבט איהם — און דאָס איז צווייפעלהאפט — איז דאָס נור אַלס פּליכט, ווייל זי איז זיין ווייב און זי האָט ביין אָלטאָר פערשפּראָכען „צו ליעבען און געהאָרכען". זיכער איז, אז זי פיהלט זיך גליקליכער, רוהיגער, וואַרעמער, פרייער אין דער געזעלשאפט פון זייער הויז־דאָקטאָר, וועלכער, ווי דר. ראַנק ביי נאַכט, שיינט צו זיין אויך זייער הויז־פריינד, און כּיון קען ניט זאָגען, אז זי ליעבט אפילו איהם. יעדענפאַלס איז איהר אכונה א קראַנקע, ניט קיין זעהר פעסטע, ניט אָן אכונה וואָס קען רעגולירען א לעבען, נור אויעלכע וואָס קען פאַרבעריטען צום טויט. די געזונדע אכונה איז געבליבען אין די אש.

דאָס איז אלינא סאָלנעס.

האָלוואַרד איז א גאַנץ אנדער סאָרט כּינש, הגם ער גראָבט זיך אויך אין די זעלביגע אש, פון די זעלביגע שרפה, הגם ער, ווי זי, איז זיכט יענער שרפה ניט כּיהר קיין נאָרמאָלער כּינש.

ער איז איינגעבילדעט, אז דער בראַנד אויף זיין הויז איז געקימען ווייל אין גרונד האַרצען האָט ער געוואָלט, האָט ער געוויסט, אז דאָס הויז זאָל אָבברענען, כּיחנת דער אויפבויען פון דעם נייעם בנין אויף דעם אָרט פון דעם אלטען וועט בעטייטען דעם אויפבויען פון זיין גרויסער רעפוטאציע, פון זיין גרויסען שם פאר א כּייכטער אין זיין פאַך, ווי דאָס איז זיכרקליך געווען דער פאל.

אויף דעם אופן איז די שרפה, וועלכע האָט געמאכט א וועג

לעצטער איז פֿאר אונז שוין צו קלוג, אָבער אויב אונזער לעזער געהערט, ווי געזאָגט, צום קלוגען קלאַס) און ער וועט לעזען דיעזע צייַלען נאָכדעם ווי ער וועט האָבען געלעזען דאָס דראַמאַ גופא, וועט ער זעהן, אז דאָס ציטירטע געריכטעלע איז ווירקליך דער פונדאַמענט פון „בוימייסטער סאָלנעס".

האָלווארד און אָלינא סאָלנעס — „די צוויי" — גראָבען זיך כסדר אין די אש פון א שרפה, וואָס האָט פערוויסטעט זייער הויז און איז געווען די סבה דערפון, וואָס זייערע צווויי קינדערלעך זיינען געשטאָרבען אין דער ערסטער קינדהייט. דערביי איז נאָך זיכער, אז וואָס זיי זאָלען ניט זוכען אין די א ש

„ז י רעטעט פון בראַנד מעהר איהר גלויבען שוין ניט,
„אין פּייער אויף אייביג פערליערט ע ר זיין גליק."

און דאָך איז פֿאר איהר א לעבען נור א לעבען מיט אַן אמונה, און זיינם — נור מיט גליק פֿאר א באזים.

ווי דער קלוגער לעזער וויים שוין, איז אָלינא געקנאָטען און געבאָקען פון לויטער אמונה. זי קוקט אויף דעם גאַנצען לעבען ווי אויף א לאַנגע רייהע פון פליכטען, ווי אויף א פרוזדור לטרקלין פֿאר יענע וועלט, וואו דער מענש, ספעציעל דער מענש אָהן זינד — אַן עופעלע, למשל, ווי איהרע צווויי — לעבט אין אייביגע, געטליכע פרייַדען, עטוואָס גליקליכער ווי א מלאך, ווייל ער איז געוען אויף דער ערד, עטוואָס קלענער ווי גאָט, ווייל ער איז א ילוד אשה, און ווען זי טראַכט וועגען איהרע צווויי געשטאָרבענע עופעלעך, זעהט זי אין זיי מלאכים'לעך אין גן־עדן, וועלכע זי איז פון גאַנצען האַרצען מקנא זייער פריהצייטיגען טויט. נור אזוי לאַנג ווי זי מוז נעבעך צוברענגען די עטליכע יאָהר אויף אונזער זינדיגער ערד, איז פֿאר איהר דאָ נור אין אינציגע זאך צו טאָן און דאָס איז, צו ערפילען איהרע פיעלע פליכטען אזוי גיך ווי זי דערזעהט זיי. די שווערסטע און די וויכטיגסטע פליכט ביי איהר איז דער אויפֿפאַסען אויף איהר מאַן, וועלכען זי פערשטעהט ניט. ער קומט איהר פֿאר קראַנק, האַלב־משוגע, אונפֿראַנטואַרטליך פֿאר זיינע מעשים און איהר פליכט איז אויף איהם אויפצופאַסען. דאָן

ער בויען פאר מענשעלעך, מיטשטען אזן כוונה! ניין, ניט הייזער זאר פראסטע מענשען ווי ער אליין, (אזן ווער רעדט פון שטאלען פאר בהמות, כאטדאלעם פאר פערד אדער בודקעס פאר הינט?) דאס אלץ איז ניט זיין עסק אינ'ם לעבען. ער וועט בויען קירכען אזן טעמפלען פאר געטער אזן מוזען, פאר די הייליגקייט אזן די קונסט. ער וועט די קירכען בויען הויך, מיט גרויסע קופאלאם אזן הויכע, הויכע טורעמס אויף זיי, אזן הויכע, הויכע שפיצען אויף די טורעמס, מיט א גאניקעל ארום דעם שפיץ, וואו ער אליין וועט שטעהן, דער קאפ אין די וואלקענס, די פעהנדעל אין דער האנד אזן א וועלט אינטער איהם, פול מיט בעוואונדערונג, כמעט מיט פערגעטערונג, בשעת דער ווינד טראגט פאנאנדער זיין נאמען צום מזרח אין צום מערב, צום צפון אזן צום דרום. הללויה!

האט זיך ארויסגעשטעלט אז דאס איז איבער זיינע כוחות אין מעהר ווי א י י נ מ א ל איז ער אזוי הויך ניט געגאנגען, האט ער אזוי הויך ניט געבויט, אזן יעצעם איינציגען מאל האט זיין שטרעבען צום אידעאל כמעט איהם געקאסט דעם לעבען. פון דעסמאל אן איז ער א מענש מיט אלעמען צוגלייך, נור א זשעניע.

אזן דא קומט זיין הויפט־צרה.

פין דער נאטור א מענש אין ניט מעהר, פון דער ערציהונג א בייסייטער אהן א רי־פלעקס, ד. ה. אהן א געשריבענע אזן געהתמ'עטע הסכמה פון ערגיין אן אוניווערזיטעט אויף בוי־קונסט, קריעגט סאלנעם, וואס עלטער ער וועלט, אלץ מעהר מורא, אז זיין הזקה אויף דעם גרויסען נאמען קען פון איהם אויסקענומען ווערען פין אימיצען ארום איהם, וועלכער וועט קומען ענטוועדער מיט א כתב אין האנד, אדער מיט חוצפה אין זיך אזן וועט זיך פראקטיסירען פאר דעם אמת'ען בויימייסטער, פאר דעם ווירקליכען הינכטלער, ערקלערענדיג איהם, סאלנעסטען, פאר א גענוועזענעם, פאר אן אויסגעשפילטען טרומף, פאר א פאר־א־אהריגען לוח.

פון וואנען אבער וועט ער, דער נייער, ווער ווייס, קומען? פון וואנען וועט ער זיך נעהמען? זיכער ניט פון צווישען די

פאר דעם גרויסען בויסייסטער סאָלנעם — א מין יחיד ברורו — געזיכן דער כּלאָך המית פאר זיינע צוויי קינדערלאָך, נאָך וועלכע ער האָט שיין מעהר קיין קינדער ניט געהאַט, דער פערניכטער פון זיין זייב'ס קאַריערע אלס א „בויסייסטערין פון קינדערשע נשמה'לעך" זיי ער רופט איהר. ער איז אָבער אין דאָס אלץ אייגענטלעך ניט אבכאָלוט זיכער אזן ער, זיי אלינא, האָלט זיך אין איין גראָבען אין די אש פון יענער שרעקליכער שרפה. דאָרטען איז בעגראָבען דער דימענט, וואָס איז ז י י ן גליק, וואָס איז א י ה ר פעסטער, געזונדער גלויבען.

אָבער ווער איז סאָלנעם?

ער איז א „זעלבסטגעמאכטער" קינסטלער, אן אווטאָדידאקט. ניט אבטענדיג אויף דעם, וואָס ער בויט בעסער פאר אלעמען, העבער פאר אלעמען, שעהנער פאר אלעמען, האָט ער אפילו ניט דעם טיטעל ארכיטעקט. ער האָט טאקע אויך ניט די וויסענשאפט אין איהר גאנצע טהעאָרעטישע פולקויט. ווי דער וויליגער בעל־הבית'ל איז געווען א זשעניע א חזן אָהן א דיפלאָם פון א שול, אדן א כאנערוואטאריום אזן אָהן די פעהיגקייט צו לעזען נאָטען, אזוי איז כאָלנעם געווען א בויסייסטער, פאר וועלכען יעדער בויפאָטאטש האָט געהאט מעהר שול, מעהר בוך־קענטניס, מעהר מעטהאָדע.

אין דער וועלט א בויסייסטער איז אָנגעקומען ניט לייכט. איהם האָט אין אָנהויב טאקע געפעהלט דער דיפלאָם כדי זיך לייכט צו עראבערן די אָנערקענונג פון אלע ארומיגע מענשען. דערפאר אבער האָט ער געמוזט קעמפפען; אין דעם קאמפף האָט ער געמוזט זיין ניט איבריגם סקרופולעז, ווייל ער איז געווען געצוואונגען אין זיין האסטיג־נעהען צו זיין ציעל דא און דאָרטען אימיצען אניעדערצושטויסען, איבער איהם אריבערצושפרייזען און ווייטער צו מארשירען, ווייטער, ווייטער...

הויז דעם איז ער ארוים אויף זיין קאריערע מיט אן אידעאל פאר די אויגען, וועלכער האָט זיך שפעטער ארויסגעוויזען איבער זיינע קרעפטען. ניט הייזקעס, הייזער אדער אפילו פאלאצען וועט

הויבט אָן צו ווערן א גרעסערער בעל־הוצאה, ער נעהמט בויען אויף זיין אייגענעם השבון, און מיט דער צייט ווערט ער דאָס דער דאָזיגער נייער דור, פּאַר וועלכען ער האָט די גאַנצע צייט מורא געהאַט. עס איז קלאָר, אז ראַגנאַר טאָר אזוי גיך ניט היירא־טען. ווי אָבער מאַכט מען אז ער זאָל ניט קענען? סאָלנעס פּרו־בירט. ער טוט אזוי: ער נעהמט קאַייא פּאַסלי אריין צו זיך אין אָפּיס אָלס בוכהאַלטערין. אין אָנהויב איז ראַגנאַר אליין דערמיט צופריעדען: זיין כּלה איז נעבען איהם, ער איז אימער אין איהרע ד' אמות. א ל ע זיינען צופריעדען. מיט דער צייט ווערט דאָס נאָך בעסער, — בעסער פּאַר סאָלנעס'ן: קאַייא פּאַסלי, ראַגנאַר בראָווי־ק'ס כּלה פערליעבט זיך אין האַלוואַרד סאָלנעס, דעם גרוי־סען בייסייסטער! פערשטעהט זיך, כּאָלנעס האָט ניט און קען ניט האָבען קיין שום געפיהל, ווּאָס זאָל האָבען ערגיץ א שייכות מיט ליעבע פּאַר זיין בוכהאַלטערין, אָבער ער ווייזט דאָס ניט ארוים. פערקעהרט, ער לאָזט איהר די אילוזיע, אז איהר שטילע ליעבע האָט געפונען אָן אבקלאַנג אין זיין האַרצען, מעהר נישט... נו, ווּאָס איז דאָ צו רעדען, זיין „סאַציאַלע שטעלונג", אלינא, ראַגנאַר, די וועלט... שש...!

דאָס טוט סאָלנעס דורכאוים ניט בערעכענט, במזיד, א שטייגער וועלענדיג בעטריגען די אָרעמע מיידעל. ניין, דאָס טוט זיך ביי איהם כמעט אליין, דאָס טוט דער שרעק פּאַר'ן קומעדיגען קלאַפּ אין טיר. פּישוט, ווּאָס מעהר קאַייא איז זיינע אלע לענגער וועט רויערן די צייט ביז איהר חתונה מיט ראַגנאַר, אלע שפּעטער וועט קומען ראַגנאַר בראָווי־ק'ס וועלבסטשטענדיגקייט און זיין קאָנ־קורענץ.

פון דעסטוועגען קען דאָס נור אָבגעלענט, ניט אָבגעמאַכט ווערן. אפשר ניט קאַייא, אָבער ראַגנאַר הויבט אָן צו וועלען ענד־ליך מאַכען א סוף פון דעם חתן־כּלה פערהעלטנים און צו שטעלען חופה. דאָן דער אלטער: ער האָט מורא פּאַר א קלאַפּ אין טיר ניט פון ערגיץ א דור, נור טאַקע פון מלאַך־המות, און דערפּאַר ווייל ער זעהען זיין זוהן ווּאָס גיכער ניט נור חתונה געהאַט, נור

אלטע, זיכער ניט פון די רייהען פון די געוועזענע. וואר דען וועט דאס, אלזא, זיין? דאס וועט זיין א יונגער, איינער וואס איז דער־ווייל אפשר נאך אן עופע׳לע, אן עופע׳לע אין א קעסטעלע פון פימסענהאלץ, וואס שוויימט נאך ארום אויף די וואסערן פון טיף נילום, אבער אזעלכער, וואס מוז פריהער אדער שפעטער קומען און דערלאנגען א פאסיר־צעטעל און זאגען: „דו גיעה אין תחום ארויין; איך בין דער פיהרער!"

און סאלנעם זיצט און ציטערט, טראכטענדיג אט־אט קלאפט אן אין טיר דער יונגער דור! דער יונגער דור מיט׳ן פאסיר־צעטעל אין דער האנד!

ערגער ווי אלץ איז, וואס ער זעהט, ווי איהם דוכט זיך, ניט נור דעם יונגען דור כמעט פאר די אויגען, נור ער זעהט אויך אין איהם א מין נוקם ונוטר, וואס דארף זיך מיט איהם, סאלנעם׳ען, אברעכענען פאר א פאסירצעטעל, וואס ער אליין האט געגעבען דעם דור פ א ר איהם, בעת ער איז ארויף אויף דעם טהראן פון זיין צייט און האט צום ערסטען מאל ארויינגענומען דעם שרביט הזהב אין זיין האנד. בקיצור, ער האט ביי זיך צוויי בראוויקס, אן אלטען, גרייז־גרויען פאטער און זיין יונגען אמביציעזען זוהן.

אי דער, אי יענער איז איהם א דארן אין אויג. דער אלטער דערמאנט איהם, אז איבער זיין קערפער, דורך זיין פאל, האט סאלנעם אריבערגעשפרייזט, זיך ניט נעהמענדיג די מיה דעם ארונטערגעוואלפענעם אויפצוהויבען פון דער ערד, בשעת ער איז ארויסגעפאהרען צו זיין נייעם קעניגרייך. דער יונגער, ראגנאר בראוויק, שיינט איהם צו קריכען אויף זיין פלאץ, מעהר נישט סאלנעם גלויבט ניט שטארק אין זיין כח, אין זיין פעהיגקייט, אז ער זאל ווירקליך קענען פערנעהמען דעם דאזיגען פלאץ, — ער, ראגנאר, א פראסטער צייכנער, ווי דער אלטער בראוויק אליין.

מורא האבענדיג — מעהר אדער וועניגער, ווי אמאל — פאר ראגנאר בראוויק, געפינט ער איין טאג, אז דער יונגער מאן האט א כלה, א געוויסע קאייא פאסלי. עטוואס דערשראקען, מאלט ער זיך אוים אוא בילד: אט האט ראגנאר חתונה מיט קאייא, ער

צייטיג גענוג צו בויען פאר זיך די פיינסטע לופט־שלעסער, האָט זיך אין געדאנקען מיט איהם פער׳קנס׳ט און האלוואַרד סאָלנעם, דער גרויסער, „וועלטבערוהמטער" בוי־מייסטער, דער וואָלקען־קלעטערער, דער אויבערמענש איז געווארען איהרער, הילדא׳ס, הילדא וואַנגעל׳ס, און וואָס געהט אויף אָן ווי אָלט זי איז? א חוצפה אביסעל!

טאָמער האָט נאָך וואָס געפעהלט, איז סאָלנעם יענעם טאָג פון זיין טריומף געקומען צו־גאַסט צו איהר פאָטער, דר. וואַנגעל, אין האָט איהר, הילדא׳ן געקוסט, און טאָקע מעהר ווי איינמאל... ער האָט איהר, פערשטעהט איהר מיך, אריינגענומען דעם קאָפּ צווישען זיינע הענד און האָט איהר געקוסט, אָבער און וויעדער, אין נאָך אמאל, — ער, דער גאָט, איהר, הילדען...

אָבער ער באַדרט אַוועג. זי גיט איהם צעהן יאָהר צייט צוריק צו קומען נאָך איהר, נאָך די כלה פון זיין גייסט, פון זיין רוהם, פון זיין גלאַנץ־פעריאָדע. זי יאַרט אויף איהם, ווי א פרומער איד אויף משיח׳ן, א שטייגער, אט־אט קומט ער.

א טאָג נאָך א טאָג געהט אַוועג, איין וואָך נאָך די אנדערע, עס בייטען זיך אָב חדשים, יאָהרען, עס פערגעהען די גאנצע צעהן יאָהר און נאָר ניט... אין קיל ואין קשב... ער קומט ניט.

אנאנדער מיידעל וואָלט אין אזא פאל זיך בענוגענט מיט דענקען און נאָהרען און הלש׳ן און אויסגעהן מיט די כוות... זי האָלט געיוואָרען מאָגערער און בלייכער, מיט אויגען וואָס זינקען אַין טיפער אין שארבען אריין, און וואָס קריגען אונטער זיך אַין בלויערע און דונקעלערע פאבען. זי וואָלט געזיפצט און געשלויבצעט אין קיסען אריין, און וואָלט אזוי לאנג געקוקט אויף די לבנה ביז זי וואָלט געוואָרען אזוי בלייך ווי די לבנה אליין.

ניט אזא מיידעל איז הילדא וואַנגעל. קומט ניט דער בארג צום נביא, געהט דער נביא צים בארג... ביקיצור, הילדא נעהמט איהר עטליכע זיעבען זאכען, אין מיני׳ן העהעל־פערעל איבער׳ן פלייצע אויף א לאנגען שטעקען, קומט זי נ ע ה מ ע ן דעם מאן, אויף וועלכען זי האָט איצט א צערניהרינג חזקה.

אויך עטאַבלירט. אַיי ער האָט ניט קיין דיפּלאָם? האָט דען סאָל־נעם געהאט? האָט ער אַליין געהאט? אָט איז געקומען א יונגע פּאָר פּאָלק נאָך א פּלאַן פּאר א הייזקע, ראַגנאר האָט עם שוין געצייכענט און לאָז נור סאָלנעם געבען דאַרויף זיין הסכמה (נע־שריעבען) און ראַגנאר איז א „געמאַכטער מאַן".

דער אַלטער פּרעסט, ער האָט ניט קיין צייט. ער בעט רחמים: הערר סאָלנעם, אָנא, הושיעה נא! אָבער סאָלנעם ווייל פון קיין זאך ניט הערען. קאַייא? יא, זי בעט אויך, אָבער איהר גיט מען א גלעט אין בעקלע און זי פערגעסט אַן ראַגנאר, דעם אַלטען, די צוקונפט, אַן אַלץ...

2.

אויף דיעזען פונקט הויבט זיך אַן דאָס דראַמא. און טאקע מיט א קלאַפּ אין טיר, און ווירקליך פון דעם נייעם דור, מעהר ניט פון אַנאַנדער מין, ווי דער, וועלכער פלעגט דעם בוימייסטער ביז איצט קומען צו־חלום.

אין טיר קלאַפּט אַן הילדא וואַנגעל.

ווער און וואָם איז זי?

הילדא איז א מיידעל, צוויי־דריי און צוואַנציג יאָהר אַלט, מיט א שטאַרקען כאַראַקטער, מיט א ווילען, וואָם איגנאָרירט גע־וועהנליך יעדען שטער אין וועג, מיט א סך ענטהוזיאַזמום אין זיך און — ועל כולם! — א גרויסע אידעאַליסטקע.

דיעזע הילדא האָט געזעהען דעם בוימייסטער נור איינמאָל פריהער, איינמאָל אין איהר לעבען. דאָס איז אָבער געווען דעם איין אייגציגען מאָל ווען כאַלנעס האָט ערלייכט די העכסטע מדרגה אין זיין קאַריערע, ווען ער האָט דערגרייכט ביז'ן סאָמע שפּיץ פון א הויכען טורעם, אויף א הויכען קופּאַלא, אויף א גרויסען טעמפּעל.

זי האָט איהם אויף דעם אופן געזעהען אין זיין גלאַנץ, און זי, יעמאַלט צוועלף יאָהר אַלט, מיט איהר בלוטיונגען, כמעט קינדערשען ענטהוזיאַזמום, אָבער שוין רייפען אידעאַליזמום, —

איצט מעהר אין נאָהענטערע קרובים מיט'ן ציבוק פון דער פּיפּקע ווי מיט איהר, הילדען, מיט איהר אין איהר אונפערגעסליכען תנאים פון פּאַר צעהן יאָהרען...

אין — אָרעמער, בלינדער אידעאַליזמוס! — דאָ איז פּאַראַן נאָך אַנאַנדער צרה.

פּאַר צעהן יאָהרען, אין דער צייט פון איהר עלית נשמה, האָט זי איהר העלד, איהר גאָט געוועהען ניט נור אין זיעבעטען הימעל, נור אַליין — בגפו — אָהן אימיצען ביי זיין טיש. אין טאָקע ווי קומט אַ גאָט צו האָבען אַ ווייב? העכסטענס איז לעבען איהם דערקבאַר אַן אינבעפעלקטע יונגפרוי, א הילדא־מאריא, א נשמה, וואָס קען אין וועט קיינמאָל ניט האָבען קיין שום שייכות מיט אַנאַנדערן ווי אַ רוח הקדש; העכסטענס, קען מען זיך אָרום אַ גאָט פּאַרשטעלען אַ פּמליא של מעלה, דאָס הייסט אַ פּאַמיליע פון לויטער געפּליגעלטע מלאכים; אָבער אַ גאָט מיט אַ פּרוי, אין אַ פּרוי אַ פּישוט'ען בישר ודם, יואָס קאָכט אין באָקט; אַ גאָט מיט קינדער, אפילו געשטאַרבענע, — דאָס וואָלט קיין הילדא אין דער וועלט זיך ניט קענען פּאַרשטעלען.

אין דאָ גלייך ביין ערסטען צוזאַמענשטויס פון דעם מיידעל־שען אידעאַליזמוס מיט די רויהע, גראָבע, וואָכעדיגע ווירקליכ־קייט, ווייזט זיך אַרויס, אז... פערקנייטשט איין פינגער... אז

ע ר ס ט ע נ ס, איז דאָ אַ ווייב, אַ געווייסע מרה־שחורה'דיגע אַלינא, מיט פּליכטען אין קריסטליכע מדות א. אז. וו.

צ ו ו י ט ע נ ס — פערקנייטשט נאָך א פינגער — אז דיע־זע אַלינא האָלט זיך פּאַר איהר גאָט'ס בעל־הבית'טע אין האָט איהם כסדר אין די געדאַנקען, פונקט ווי ער איהר האָט אויפ'ן געוויסען... דאָס איז אָבער נאָך ניט אַלעס: קנייטשט אין צעהלט ווייטער:

ד ר י ט ע נ ס, איז פון דער דאָזיגער אַלינא שוין דערפּאַר אַליין שוואַר צו עמאַנציפּירען דעם גאָט, ווייל זי איז פּריינדליך אין העפּליך אין וואָס מען רופט אויף טייטש צופּאַרקאָמענד. וואָלט זי געזידעלט, וואָלט דער עסק א סך לייכטער געווען, ווי

און דאָס איז דער קלאַפּ אין טיר בעת דאָס שוישפּיעל הויבט זיך דאָ אָן.

א שוישפּיעל? ניין, דאָ הויבט זיך אָן א טראַגעדיע, און א טראַגעדיע ניט אין דעם אויסלאָז, ווי אין געוועהנליכע טרויער־שפּיעלען, נור אין דעם אָנהויב, הגם דער אויסלאָז איז געווען טראַגיש געווען. זי בעשטעהט אָט אין וואָס.

ווען הילדאַ און סאָלנעס טרעפען זיך איצט צום צווייטען מאָל אין זייער לעבען, געפינען זיי ביידע, אז אין די צעהן יאָהר צייט זיינען זיי, איך וואָלט זאָגען, אַוועג־געוואַקסען איינער פון דעם אנדערן.

ביידע זיינען געוואָרען צעהן יאָהר עלטער, אָבער וועהרענד הילדאַ די יונגינקע אידעאַליסטקע ע ל ע איז הייגט א יונגע אידעאַליסטקע, איז סאָלנעס לאַנג שוין ניט מעהר קיין וואָלקען־קלעטער־רער, האָט ער זיך שוין לאַנג געזעגענט מיט זיינע יוגענד־אידעאַלען, איז ער שוין לאַנג ניט מעהר קיין טעמפּעל־בויער און איהם אינטערעסירט שוין לאַנג ניט מעהר ניט די הויבקייט פון א טוערעם, ניט די הייליגקייט פון א טעמפּעל, ניט די געטליכקייט אין ביידע, צ ו וועלכע מען דאַרף אַרויפבליקען און א י ן וועלכע מען דאַרף אַריינבליקען. ער איז דערביי עלטער, פיעל עלטער געוואָרען און פערטיעפטער אין זיך, אין זיין פערגאַנגענהייט, אין די שרפה, אין די פאַלגען פון דער שרפה און אנשטאָט זיך הויבען אין דער הויך און צו שוועבען אין די הימלען, ווי הילדאַ האָט ערוואַרטעט, גראָבט ער זיך אין אש... אין טונקעלע אש, ניעדריג, אונטער די פיס... א וואָרעם וואָלט דאָס געקענט...

און די קוסען! יענע ליידענשאפטליכע קוסען, מיט וועלכע ער האָט זי — ווי זי גלויבט — פער'קנס'ט ; יענע הייליגע, הימלישע קוסען, וועלכע זי האָט צעהן לאַנגע יאָהר נאָך אַנאַנד טעגליך איבערגעקוסט זיי אימער פון דאָס ניי, איבערקעהרענדיג פון איין ליפּ אויף די אַנדערע, — יענע קוסען, אך, ער האָט זיי שוין — דאָס זעהט זי, די ארעמע, אלע מעהר און מעהר אין — לאַנג, לאַנג פערגעסען און זיינע פראָזאַאיש־געוואָרענע ליפּען זיינען

איהר סאָלנעם, דער אמאָליגער. הויך, הויך, הימעל־הויך מוז ער ארויפשטייגען, ער, מיט'ן קראנץ אין דער האנד, מיט די גערא־קעז — זיינע אין איהרע — אין דער הויך, זעהר הויך, דאָרטען וואו די אטמאָספערע איז ריין אוז פריש אוז קלאָר אוז אייביג־קינדיש, אייביג עהרליך, אייביג זויבער... אַרויף מוז ער, אהין מוז ער! אוז וויעדער אמאָל ווערט זי איהם זעהן אויפ'ן גאניקעל ארום דעם שפיז, דערהויבען אוז ערהאבען, אוז וויעדער אמאָל ווערט זי הערען יענעם ווואונדערבאָרען פאר־צעהן־יאָהריגען גע־זאנג אין דער לופט...

שווער אין האנגזאם געהט די ארבייט, אבער זי געהט.

ביסלעכווייז, צאָלווייז הויבט איהם זיין גוטע פעע אלץ מעהר ארויף, אלץ מעהר ארוים פון דעם זומפ אין ווועלכען ער האָט גע־האלטען ביין פערזונקען ווערען פאר איהר קומען. זיין גייסט שטעהט לאנגזאם, פאמעלאך אויף תהית המתים. אין סאָלנעם'עם הארצען פאנגט אן זיך צו רעגען א געפיהל פון לויידענשאפטליכער ליעבע צו דער גוטער פעע, וועלכע ער האָט אין אנהויב גאָר ניט פער־שטאנען. אין זיין ברוסט וואקסט ביסלעכווייז אוים א וואונש זיך צו בעפרייען פון דעם טויט, צו וועלכען ער איז צוגעבונדען.

כיט איין פינגערל פון איהר האנד, כיט איין שמייכעלע אויף איהרע ליפען, כיט איין רעגונג פון איהר גרויסע, טיעפע אמונה אין זיין געטליכקייט, אין זיין העלדישקייט הויבט זי איהם אויף אזוי הויך, אז ער וואגט זיך שוין אויף די סטאָלבאָוואניע פוג'ם טורעם, קלעטערענדיג אלץ העכער און העכער מיט'ן קראנץ אי־בער'ן ארעם, כיט איהר ליעבע פאר די אויגען... חוץ וואָס זי הויבט איהם אריף פון אנאנדער זומפ: זי צווינגט איהם ענדליך צו געבען זיין געשריבענע הסכמה אויף ראגנאר'ס פלאן פאר די יונגע פאר פאלק.

הוררה! דער אלטער, דער אמאָליגער, גרויסער בוימייסטער סאָלנעם! אט איז ער שוין אויפ'ן טורעם, אונגעשטערט פון די אנגסט־געשרייען פון זיין גוטע, קלייניליכע פרוי, אונגעהינדערט פון דעם שפאָט פון דער אונגלויביגער מאסע, צווישען וועלכע עם הערט

עם איז לייכטער צו קעמפֿען געגען דעם בייזען ווינד ווי געגען די פֿרייהליכע אָבער ווּאַרעמע שטראַהלען פֿון דער זון.

פּ י ע ר ט ע נ ס , איז דער גאַט אַזוי שוואַך לגבי די ווּאָס בוקען זיך פֿאַר אים אין אַזוי שטייף לגבי די ווּאָס זיינען מורד אין אים, אז ער גלעט איבער'ן בעקעלע א קאַיאַ פֿאָסלי, וועלכע ער ליעבט ניט אין ער־טרעט אונטער די פֿיס א ראַגגאַר בראַווּיק, וועלכען ער האָכט גאָר ניט.

פֿינפֿטענס, זעקסטענס, זיבעטענס און אַזוי ווייטער ביז עס בלייבט שוין ניט מעהר קיין פֿינגער צו קנייטשען, איז דער גאַט נאָך מעגשליכער ווי ביי די גרויכען יופּיטער בן קראָנאָס מימות עולם ושנים קדמוניות. עס ווייזט זיך ארוים, אז סאָלנעם האָט זיך צוריקגעקהרט צו דער ערד פון וואַנען ער שטאַמט און אז דאָ שטעהט פֿאר הילדען בּאָר אַזאַ אַרבייט, פֿאר וועלכער הערקולעס אליין וואָלט זיך פֿערטראכט.

אָבער זי פֿערצוויפֿעלט ניט. ניט הילדא! אָה, ניין!

אמת, זי וויסט סאָלנעס'ען ניט אָבנעהמען פון אלינען. „וואָס איך וואָלט געקענט טאָן געגען א פֿרעמדע פֿרוי, זאָגט זי, קען איך ניט טאָן געגען איינע, וואָס איך קען, וואָס האָט מיך פֿרייהר־ליך ארייגענעמען אונטער איהר דאַך," אפילו וען אויך נור אַלס פֿליכט, נור ווייל זי האָט „געמוזט".

יא, זי וויסט איהם פֿיזיש געווּיס ניט אוועקנעהמען פון זיין ווייב, אָבער זי וויסט איהם עמאנציפּירען פון זיך אליין, זי וויסט אייבלעזען כאָלנעם דעם העלד, דעם גאָט, פון דעם גלות, אין וועל־כען ער געפֿינט זיך ביי סאָלנעם דעם מענשען, דעם קלייניליכען מענשען מיט דער פֿיפֿקע אין מויל, מיט די קאָפּ אַראָבגעלאָזען. מיט די פֿיס אין אלטע אש פון א פֿערגעסענע שרפה.

און זי נעהמט זיך צו דער ארבייט.

צים גליק, אויער צים אונגליק וועלט אָקאַרשט געענדיגט דער בנין פֿון א נייע ריזן, ייאי עס איז דאָ א הויכער טורעם, מיט א הייצען שפּיץ. מאַרגען דאַרף אויך דעם טורעם אויפגעהאנגען ווערן א בלומענקראנץ. הילדא בעשליסט, אז דאָס מוז ע ר טאָן, ער,

דער בוימייסטער

זיך דער שפּאָט פון ראָגנאָר ברָאָוויק אָם מיסטען, אונגעהינדערט פון די אייגענע אָנגסט אין דער שוואכער ברוסט, וועלכע וואָלט פּלאָצען אויפֿן אָרט, וועו ניט, אין געדאנקען, הילדא׳ס פעס־טע אומארמונג, וועו ניט הילדא׳ס פּאָנצער און איהר שילד איבער דער דאָזיגער ברוסט.

ער שטייגט און שטייגט. ער איז שוין אויבען. אָבער... עס זיינען דאָ זאכען, גוטע הילדא, וואָס מען קען מעהר ווי א י י נ־ מ א ל ניט טאָן אויב זיי זיינען א י ב ע ר ד י כ ח ו ת. אפילו א „פאוסט" ביי געטהע וויעדערהאָלט זיך ניט, קריעת ים סוף ביי משה׳ן וויעדערהאָלט זיך ניט, און וועו שלמה פרובירט טאָן דאָס וואָס ער האָט זיך געקענט ערלויבען גלייך ווי ער האָט פון גאָט געקראָגען זיין דיפּלאָם אויף חכמה, וועלט ער א ניזק.

סאָלנעס קען איצט ניט מעהר טאָן וואָס איהם האָט זיך אייג־געגעבען מיט צעהן יאָהר צוריק און וועו ער דערגרייכט דעם סאמע שפּיץ, פאָלט ער ארונטער און וועלט גע׳הרג׳עט...

פון דעסטוועגען, הילדא פאָלט ביי זיך ניט אראָב. דער גע־הרג׳עטער גאָט איז איהר נאָך אימער ליעבער ווי דער לעבעדיגער מענש און בשעת ער פאָלט און זיין פרוי יאָמערט, און אָנגסט־געשרייען הערען זיך פון אַלע זייטען, זעהט הילדא נור דעם ש ט י י ג ע ן פון איהר העלד, הערט זי דעם געזאנג און די האַרפען אין דער לופט, און מיט ענטציקונג רופט זי אויס:

„מיין, מיין בוימייסטער!"

זי האָט געזיעגט, די ליעבע האָט געזיעגט!

ערשטער אקט

אַן אוינפאַך־מעבלירטער אַרבײט־צימער בײ האַלוואַרד סאָלנע אין הויז. פון לינקער זײט, פלויגל־טירען צום פאַרצימער. פון רעכטער זײט, אַ טיר, וואָס פיהרט אין די אינווײניגסטע צימערען פון הויז. פון דער חינטערשטער וואַנט, אַן אָפענע טיר אין אַ צימער וואו עס אַרבײטען די צײכנער. פון פאָרנט, לינקס אַ שרײבטיש מיט ביכער, פאַפּירען און שרײב־מאַטעריאַל. וווײטער הינטער די טירען אַן אײנוועג. אין ווינקל פון רעכטער זײט, אַ זאָפע, אַ טיש און אַ שטוהל אַדער צוויי. אויפֿן טיש, אַ פלאַש מיט וואַסער און אַ גלאָז. פון פאָרנט, רעכטס אַ קלײן טישעל, אַ שאָקל־שטוהל און אַ לעמפּשטוהל. אָנגעצונדענע לאָמפּען מיט אַבאַזשורען אויפֿן טיש בײ די צײכנער, אויפֿן טיש אין ווינקל און אויפֿן שרײבטיש.

אין צימער פון די צײכנער זיצען קנוט בראָוויק און זײן זוהן ראַגנאַר, פערנומען מיט פֿלענער און רעכענונגען. בײם שרײב־טיש שטעהט קאַי אַפּסלי, שרײבענדדיג אין קאָנטאָר־בוך. קנוט בראָוויק איז אַן אַלטער, מאָגערער מאַן מיט ווײסע האָר און באָרד. ער טראָגט אַן אַלטען, אָבער רײנעם, שוואַרצען סורדוט, בריללען אין אַ פערגעלטען ווײסען האַלזטוך. ראַגנאַר בראָוויק איז אַ בלאָנדער, גוט־געקלײדעטער יונגערמאַן, אין די דרײסיגער, אַ בוסעל אײנגעבויגען. קאַי אַפּסלי — אַ יונג מיידעל פון אײבער 20 יאָהר, צאַרט, מיט אַ קראַנקלוכען אויסזעהען, געקלײדעט אײנפאַך און ציבטיג. זי טראָגט אַ גרינעם דאַשעק אײבער די אויגען. אַלע דריי אַרבײטען אַ ווײלע שטילערהײד.

קנוט בראָוויק: (גיט זיך מיט אַמאָל אַ הויב פון טיש ווי פערצווײפעלט; ער אַטעמט שווער, קומענדיג נעהענטער צו דער טיר) נײן, איך קען דאָס שוין מעהר ניט אַריבערטראָגען.

פערזאנען:

האלוארד סאלנעס, בוי־מויסטער

אלינא סאלנעס, זיין פרוי.

דר. הערדאל.

קנוט בראוויק, א געוועזענער ארכיטעקט, איצט בעשעפטיגט ביי סאלנעסען.

ראגנאר בראוויק, זיין זוהן, א ציוכנער.

קאיא פאסלי, זיין פלימעניצע, א בוכהאלטערין.

פריילין הילדע וואנגעל.

אייניגע דאמען.

אן עולם אין גאס.

די האנדלונג קומט פאר אין און ארום סאלנעס'עס הויז.

פּינגער אויף דעם ציפער פֿון די ציפערבלאט, שטילערהייד) זיינען זיי שוין אוועק?

ק א י א : (ווייך, שאָקלענדיג מיט'ן קאָפּ) ניין.

(זי נעהמט צאָפּ דעם דאָשעק פֿון אויבער די אויגען. ס א ל נ ע ס גיט אַ קוק אויף דעם ציפער, גיט אַ וואַרף זיין הויט אויף אַ שטוהל, לעגט די פֿאַרשאָפֿליעס אויפֿ'ן טיש כּדי דער זאָפֿע, און נעהמט צו צום שרייבטיש.)

ק א י א : (זעצט פֿאָרט אויבן שרייבען, נאָר זי זעהט אויס נערוועז און עוטראָגען).

ס א ל נ ע ס : (אין דער הויך) וואָס פּעדשרייבט איהר דאָס, פּריילין פּאָסלי?

ק א י א : (גיט זיך אַ וואַרף) אָה, עס איז נור עפּעס, וואָס...

ס א ל נ ע ס : לאָזט מיר אַ קוק טאָן, פּריילין פּאָסלי. (בויגט זיך צו איהר, מאַכט זיך אַז ער קוקט אין בוך און זאָגט שטיל־דערהייד) קאָא!

ק א י א : (ווייך, פֿאַרזעצענדיג דאָס שרייבען) וואָס איז?

ס א ל נ ע ס : וואָרום נעהמט איהר איבער אַרונטער דעם דאשעק, וועז איך קום אַריין?

ק א י א : (אין זעלבען טאָן וויז פֿריהער) ווייל כּיט איהם זעה איך אויס העסליך.

ס א ל נ ע ס : (שמייכעלענדיג) אזוי, ווילט איהר, הייסט עס, ניט אויסזעהן רעסליך, קאָא?

ק א י א : אין קיין פֿאל ניט. ניט אין א י י ע ר ע אויגען.

ס א ל נ ע ס : (גלעט ליכט איהרע האָר) אַרעמע, אַרעמע קאָאלע.

ק א י א : (אַנבויגענדיג דעם קאָפּ) שיש! זיי קענען נאָך דערהערען.

ס א ל נ ע ס : (שפּאַצירט אַרום איך דער רעכטער זייט פֿון ציפער, דרעהט זיך אום אין שטעהט אַ ווייל ביים ציפער פֿון די ציבנער) קאָא, איך דאָ אימיצער נאָבגעפֿרעגט אויף מיר?

ק א י א : (צוגעהענדיג צו איהם) דו פיהלסט זיך היינט אבענד זעהר שלעכט, ניט אמת, אָנקעל?

ב ר א ו ו י ק : אָה, עס זעהט אויס, אז מיר וועלט ערגער פון טאָג צו טאָג.

ר א ג נ א ר : (חויבט זיך אויף און גענט צו צו איהם) דו וואָלסט בעסער אהיים געגאַנגען, פאָטער. פרוביר זיך דורכשלאָפען —

ב ר א ו ו י ק : (אונגעדולדיג) אפשר זיך לעגען אין בעט? דו ווילסט, איך זאל דערשטיקט ווערען, א?

ק א י א : געה־זשע אביסעל שפאַצירען.

ר א ג נ א ר : טאָקע אזוי. איך וועל אויך גענהן מיט דיר.

ב ר א ו ו י ק : (האַסטיג) איך גענ ניט בין ער וועט קומען! איך האָב בעשלאָסען היינט אבענד זיך אויסצוטעננה'ן מיט — (מיט א טאָן פון פערשטיקטער ביטערקייט) — מיט איהם — מיט דעם פרינציפאל.

ק א י א : (מיט אנגסט) אָה, ניין, אָנקעל — וואלט דאָך א ביסעל אוידער דו טוסט ד א ס!

ר א ג נ א ר : טאָקע, פאָטער, וואלט בעסער צו.

ב ר א ו ו י ק : (אטעמט שווער) הא — הא — ! א י ך האָב ניט פיעל צייט צו וואלטען.

ק א י א : (זיך צוהערענדיג) שש! איך הער איהם גענהן אויף די טרעפ. (אַלע דריי גענהן צוריק צו דער אַרבייט. א קורצע פאוזע.)

ה א ל ו א ר ד ס א ל נ ע ס : (קומט אַריין פון פאָרדער־צימער. ער איז א מאָן אין די מיטעלע יאָהרען, געזונד און שטאַרק געבוים, מיט קורץ־געשאָרענע, געגרייזעלטע האָר, א טונקעלען שנור־באָרד און געדיכטע ברעמען. ער טראָט א גרויליך־גרוינעם ראָק, פער־קנעפעלט, מיט א שטעהענדיגען קאָלנער און ברייטע לאַצען. אויפ'ן קאָפ א ווייבער גרויער הוט און א פאָר פאָרטפאָליעס אונטער זיין אָרעם.)

ס א ל נ ע ס : (שטעהענדיג נעבען טיר און ווייזענדיג מיט'ן

ב ר א ו י ק : (זיך אויפהויבענדיג) מיינט איהר דאָס ווירקליך?

ס א ל נ ע ס : (בלאָזט זיך) יא, נעווים — זאָל דאָס מאָל זיין אָזוי. (שפּאַציערט איבער'ן צימער.)

ב ר א ו י ק : (וואַרפט זיך איבער מיט אַ בליק מיט ראַגנאַרעז, וועלכער מאַכט אַ וואַרנונגס־צייכען. דאַן קומט ער אַרויס אין פאַדערשטיגן צימער) קען איך מיט אייך רעדען עטלעכע ווערטער?

ס א ל נ ע ס : נעווים.

ב ר א ו י ק : (צו קאַיאַ'ן) נעה אריין אהין אויף א ווייל, קאַיא.

ק א י א : (אונרוהיג) אה, אָבער אָנקעל —

ב ר א ו י ק : טו, ווי איך היים דיר, מיין קינד, און פערמאַך די טיר הינטער זיך.

(קאַיא נעהט אהן חשק אין צימער פון די צוייכנער, זעהט אַן פאַלגעסען בעטענדיג און מאַכט צו די טיר.)

ב ר א ו י ק : (שטילער) איך וויל ניט אז די אָרעמע קינדער זאָלען וויסען, ווי קראנק איך בין.

ס א ל נ ע ס : יא, איהר זעהט זעהר שלעכט אוים די לעצטע צייט.

ב ר א ו י ק : באלד וועל איך אינגאַנצען ניט זיין אויף דער וועלט. מיינע כחות נעהען אוים פון טאָג צו טאָג.

ס א ל נ ע ס : זעצט זיך.

ב ר א ו י ק : איך דאנק אייך — אויב איהר ערלויבט.

ס א ל נ ע ס : (אַוועקשטעלענדיג דעם לעהנשטוהל בעקוועמער) אָט דאָ, ביטע. נו?

ב ר א ו י ק : (זעצט זיך שווערליך) דאָס וויל איך מיט אייך רעדען וועגען ראגנארען. עס ליעגט מיר א לאסט אויפ'ן קאָפּ. וואָס וועט פון איהם ווערען?

ס א ל נ ע ס : נו, נאטירליך, בלייבט ער ביי מיר אזוי לאנג ווי ער ווייל נור אליין.

ר א ג נ א ר : (הויבט זיך אויף) יא, דאָס יונגע פּאָר פּאַלק, וואָס ווילען זיך לאָזען בויען א ווילאַ נעבען לאָווסטראַנד.

ס א ל נ ע ס : (ברומענדיג) אַה, יענע צוויי! זיי מוזען ווארטען. איך בין נאָך אַליין ניט זיכער וועגען דעם פּלאַן.

ר א ג נ א ר : (קומענדיג נעהענטער, אויפגעהאַלטען) זיי האָבען געוואָלט באַלד זעהן די צייכנונגען.

ס א ל נ ע ס : (ווי פריהער) נו יא, פערשטעהט זיך, זיי אַלע ווילען אַליץ אויף גיך.

ב ר א ו ו י ק : (אַרויפקוקענדיג) זיי זאָגען, זיי וואָלטען שוין זעהר וועלען אַרייגצייהען אין אַן אייגענער הויז.

ס א ל נ ע ס : יא, יא — דאָס וויסען מיר! דעריבער זיינען זיי צופריעדען צו נעהמען וואָס מאַכט זיך. זיי בעקומען א דאַך איבער זייערע קעפּ — אַן אַרעם, אָבער ניט וואָס מען קען רופען א הויס. ניין, איך דאַנקע! אויב אַזוי, לאָזען זיי גאָר נעהן ערגעץ אַנדערסוואו. זאָגט זיי דאָס, וועז זיי וועלען נאָך אַמאָל קומען.

ב ר א ו ו י ק : (רוקט אַרויף די ברילען אויפ'ן שטערען און קוקט אויף איהם פּאַרוואונדערט) ערגעץ אַנדערס. זייט איהר בעריט אויפצוגעבען די אַרבייט?

ס א ל נ ע ס : (אונגעדולדיג) יא, יא, דער טייפעל זאָל דאָס נעהמען! אויב עס מוז אַזוי זיין — בעסער דאָס, אייידער בויען אַהן א שום טאַלק. (אַרויספּלאַצענדיג) אוז דאַן קען איך נאָך די לייטע זעהר ווינציג.

ב ר א ו ו י ק : די לייטע זיינען זיכער גענוג. ראַגנאַר קען זיי. ער איז דאָרט אַן אייגענהאַר אין הויז. גאַנץ זיכערע מענשען.

ס א ל נ ע ס : אַה, זיכער — זיכער! ניט דאָס בין איך אויסען. מיין גאָט — פערשטעהט איהר מיך אויך ניט? (מיט כעס) איך וועל גאָר ניט האָבען צו טאָן מיט די פ ר ע מ ד ע מענשען. פון מיינטוועגען מעגען זיי זיך וועגדען צו וועמען זיי ווילען.

גען דעם יעדען טאָג. (בעשענדיג) אָה, איהר מוזט — איהר מ ו ז ט איהם העלפען קריגען עפּעס זעלבסטשטענדיגע ארבייט! איך מ ו ז זעהן וואָס דער יונג קען אויפטאָן. איהר הערט?

ס א ל ג ע ס: (צוריצט) איהר קענט דאָך ניט ערווארטען אז איך זאָל איהם קריגען בעשטעלונגען פון דער לבנה!

ב ר א ו ו י ק: איצט האָט ער גראָד א געלעגנהייט צו קריגען א גוטע בעשטעלונג, אן אויסגעצייכענטע שטיקעל אר־בייט.

ס א ל ג ע ס: (אונרוהיג און צומישט) האָט ער ווירקליך?

ב ר א ו ו י ק: ווען א י ה ר זאָלט געבען אייער צושטימונג.

ס א ל ג ע ס: וואָס פאר אן ארבייט מיינט איהר?

ב ר א ו ו י ק: (א ביסעל צוריקגעהאַלטען) ער קען קריגען צו בויען יענע ווילאַ ביי לאווסטראנד.

ס א ל ג ע ס: יענע! אָבער יענע ווילּ איך דאָך אליין בויען!

ב ר א ו ו י ק: אָה, אָבער איהר ווילט דאָך דאָס ניט זעהר שטארק.

ס א ל ג ע ס: (ווערעניג אויפגערעגט) איך ווילּ דאָס ניט! איך! ווער וואגט דאָס צו זאגען?

ב ר א ו ו י ק: איהר האָט דאָס ערשט אליין געזאגט.

ס א ל ג ע ס: אָה, קיטערט זיך ניט וועגען דעם וואָס איך ז א ג. — וואָלטען זיי דען געגעבען ראגנארען די ארבייט?

ב ר א ו ו י ק: יא. פערשטעהט איהר מיך, ער קען די פאמיליע. און דאָן האָט ער — נור אזוי צום שפאס — געמאכט צייכנונגען, אויסרעכענונגען און אזוי ווייטער —

ס א ל ג ע ס: זיינען זיי צופריעדען מיט די צייכנונגען? איך מיין די מענשען, וואָס דארפען דאָרט וואָהנען?

ב ר א ו ו י ק: יא, ווען איהר זאָלט זיי נור דורכקוקען און זאָגען אז זיי זיינען גוט.

ס א ל ג ע ס: דאָן וואָלטען זיי געלאָזט ראגנארען בויען זייער הויס?

ב ר א ו י ק : דאָס איז טאקע וואָס איהם געפעלט ניט. ער פיהלט, אז ער קען מעהר ביי אייך ניט פערבלייבען.

ס א ל נ ע ס : פּאר וואָס? מיר דאכט, עס געהט איהם דאָ גאנץ גוט, אויב ער וויל מעהר געהאלט וועל איך גערן...

ב ר א ו י ק : ניין, ניין, ניט דאָס איז דער עיקר. (אונגעדולדיג) פריהער אדער שפעטער מוז ער דאָך אויך האָבען די מעגליכקייט צו טאָן עפעס זעלבסטשטענדיג.

ס א ל נ ע ס : (ניט קוקענדיג אויף איהם) דענקט איהר, אז ראגנאר האָט גענוג טאלאנט צו ארבייטען זעלבסטשטענדיג?

ב ר א ו י ק : ניין, אָט דאָס איז טאקע דער אומגליק — איך האָב אָנגעהויבען צוויפלען אין דעם יונג, וויל איהר האָט נאָך קיין מאל קיין איין גוט וואָרט וועגען איהם ניט געזאגט. און דאָך, שיינט מיר, אז אין איהם זאל עפעס זיין — עס איז אונמעגליך, אז ער זאל גאָר קיין טאלאנט ניט האָבען.

ס א ל נ ע ס : אָבער ער האָט נאָך גארנישט געלערנט — אויסער, נאטירליך, צו צייכנען.

ב ר א ו י ק : (קוקט אויף איהם מיט פערבאָרגענעם האָס און זאָגט הייזערדיג) א י ה ר האָט זעהר וועניג געלערנט, וועג איך האָב אייך בעשעפטיגט. דאָך האָט דאָס אייך ניט צוריקגעהאלטען פון נעהמען זיך צו דער ארבייט — (אָטעמט שווער) שטייגען הויך, און ארויסנעהמען דעם ווינד פון מיינע זעגלען — פון מיינע — און פיעלע אנדערע.

ס א ל נ ע ס : יא, זעהט איהר — מ י י נ ע אומשטענדען זיינען געווען גינסטיג.

ב ר א ו י ק : דאָ זייט איהר גערעכט. דער שיקזאל איז געווען גוט צו אייך. אָבער ווי האָט איהר דאָס הארץ צו לאָזען מיך אוועקגעהן פון דער וועלט — ניט האָבענדיג געזעהען וואָס ראגנאר קען אויפטאָן? און דאן וואלט איך טאקע זעהר וועלען זיי זעהען פערהיראטעט — אירדער איך שטארב.

ס א ל נ ע ס : (שארף). הייסט עס, זי וויל דאָס אזוי?

ב ר א ו י ק : ניט אזוי קאיא ווי ראגנאר. ער רעדט וועג-

א שיין פֿון גליק? אָהן א שום גלויבען און פֿערטרויען אין האנאַ־
רען? ניט האָבענדיג געוואהן כאָטש אין שטיקעל אַרבייט זיינע?
מ ו ז עס אַזוי זיין?

כאָ ל נ ע ם: (קאָהרט זיך אום האַלב אָן א זויט און מורמלט)
ה'ם — פֿרעגט מיך אַצונד נישט מעהר.

ב ר א ו ו י ק: אָבער אין זאָך ענטפֿערט מיר: מוז איך
אייעק פֿון לעבען אין אזא אַנשטענדיגען דלות?

כ א ל נ ע ם: (שווענט צו קעמפֿען מוט זיך אַליין; ענדליך
זאָגט ער אין א שטילען אָבער בעשלאָסענעם טאָן) איהר מוזט אַוועק
פֿון לעבען אַזוי גוט ווי איהר קענט.

ב ר א ו ו י ק: נו, זאָל זיין אזוי. (געהט דורכ'ן צימער).

כ א ל נ ע ם: (געהט איהם נאָך, האַלב פֿערצווייפֿעלט) פֿער־
שטעהט איהר דען ניט, אז איך קען ניט אנדערש? וואָס איך בין,
בין איך, און איך קען מיין נאטור ניט ענדערען!

ב ר א ו ו י ק: ניין, ניין, דאָס קענט איהר מסתמא ניט.
(ער ייאַקעט אין שפּאַרט זיך אָן אָן זאָפֿאַ־טיש) קען איך קריגען א
גלאָז וואַסער?

כ א ל נ ע ם: געוויס, געוויס! (גיסט אָן א גלאָז וואַסער און
דערלאַנגט איהם).

ב ר א ו ו י ק: איך דאנק אייך (טרינקט און שטעלט צוריק
אַוועק די גלאָז).

כ א ל נ ע ם: (געהט צו און עפֿענט די טיר פֿון די צוייבנער'ס
צימער) קומט אַריין און פֿיהרט אַוועק אייער פֿאָטער אהיים.

(ר א נ נ ע ר הויבט זיך שנעל אויף. ער און ק א י א קומען
אַרויין אין אַרבייט־צימער).

ר א נ נ א ר: וואָס איז געשעהן, פֿאָטער?

ב ר א ו ו י ק: גיב מיר דיין האַנד. איצטער קענען מיר
נעהן.

ר א נ נ א ר: גוט. און דו, קאיא, האָסט זיך אויך געראַרפֿט
אָנטון און געהן.

ב ר א ו י ק : זיי זיינען זעהר צופרידען מיט זיין פּלאן. זיי האלטען עס פאר גאנץ אריגינעל.

ס א ל נ ע ס : אהא ! אריגינעל ! ניט די אלטמאדישע זאכען, וואס איך ברייג געווענליך ארויס.

ב ר א ו י ק : עס האט זיי געשיינט צו זיין א נ ד ע ר ס.

ס א ל נ ע ס : (מיט איינגעהאלטענע אויפגערעגטקייט) הייסט עס, זיי זיינען געקומען אהער צו ראגנארען — וועז איך בין דא ניט געווען !

ב ר א ו י ק : זיי זיינען געקומען צו א י ך — און צו דערזעלבער צייט, נאכצופרעגען אויב איהר ווילט זיך ניט צוריק־ציהען —

ס א ל נ ע ס : (מיט כעס) צוריקציהען זיך ! איך !

ב ר א ו י ק : אין פאל איהר וואלט דענקען, אז ראגנארס צייכנונגען...

ס א ל ע נ ס : איך ! צוריקציהען זיך פון אייער זוהנס וועגען !

ב ר א ו י ק : זיי האבען געמיינט זיך צוריקציהען פון דעם אבמאך.

ס א ל נ ע ס : אה, עס איז אלץ איינס. (לאכט מיט כעס) הייסט עס, אזוי איז דאס, הא ? האלוארד סאלענס דארף שוין זעהן זיך צוריקציהען ! מאכען פלאץ פאר די יונגע ! פילייכט פאר די גאר יונגענקע ! ער דארף מאכען פלאץ ! פלאץ ! פלאץ !

ב ר א ו י ק : ווארום דען, מיין גאט ! עס איז דאך זיכער דא פלאץ פאר מעהר ווי איין מענשען.

ס א ל נ ע ס : אה, עס איז גאר ניטא אזוי פיעל איבעריג פלאץ, ווי איהר מיינט. נור ווי די זאך זאל ניט זיין — איך וועל זיך קיין מאל ניט צוריקציהען ! איך וועל קיין מאל קיינעם קיין פלאץ ניט אבטרעטען ! קיין מאל ניט פרייוויליג ! קיין מאל אין מיין לעבען וועל איך ד א ס ניט טאן !

ב ר א ו י ק : (הויבט זיך אויף מיט מיה) דאן זאל איך, הייסט עס, אוועקגעהן פון דער וועלט אהן א שום געווייסהייט ? אהן

ק א י א : איך האָב ראגנארען אַמאָל זעהר ליעב געהאט — איידער איך בין צו אויף געקומען.

ס א ל נ ע ס : אָבער איצט שוין ניט מעהר ? גאָר אין גאנצען ניט ?

ק א י א : (לייזענשאַפטליך, אויסשטרעקענדיג צו איהם איהרע צוזאַמענגעלעגטע הענד) אָה, איהר ווייכט גאנץ גוט אז איצט אין דאָ נור אייניגער, ווען איך ליעב ! אין אייניציגער אין דער גאנצער וועלט. איך ווייל שוין מעהר קיין מאָל קיין אנדערען ניט ליעבען !

ס א ל נ ע ס : יאָ, איהר זאָגט אזוי און דאָך גייהט איהר אַוועק — און לאָזט מיך אַליין מיט אזוי פיעל זאַבען אויף מיין קאָפּ.

ק א י א : אָבער, קען איך דען ניט בלייבען מיט אייך, אפילו ווען ראגנאר — ?

ס א ל נ ע ס : (צירקוויוועדיג דעם געדאַנק) ניין, ניין, דאָס איז אונמעגליך. אויב ראגנאר ווען מיך פערלאָזען און אָנפאַנגען ארבייטען זעלבסטשטענדיג, דאן ווען ער אייך גאָווים אַליין דארפען.

ק א י א : (ברעכענדיג די הענד) אָה, איך ק ע ן זיך פון אייך ניט שיידען ! עס איז דורכאוים אונמעגליך !

ס א ל נ ע ס : אויב אזוי, זעהט זיצ, טרייבט ארוים די נאַרישע געדאנקען פון ראגנארם קאָפּ. האָט זיך מיט איהם חתונה ווי פיעל איהר ווילט — (ענדערט דעם טאָן) איך מיין — לאָזט איהם ניט אַוועקווארפען די גוטע שטעלע, וואָס ער האָט ביי מיר, ווייל אזוי קען איך א י י ך אויך האַלטען, ליעבע קאיא.

ק א י א : אָה, יאָ, ווי גוט דאָס ווארט געווען, ווען עס זאָל נור מעגליך זיין.

ס א ל נ ע ס : (נעהמט ארום איהר קאָפּ מיט בויידע הענד. שטיל) ווייל איך ק ע ן אָהן איך ניט זיין, איהר פערשטעהט. איך מוז אייך יעדען טאָג האָבען נעבען זיך.

ק א י א : (נערוועז ענטציקט) מיין גאָט ! מיין גאָט !

ס א ל נ ע ס : פרייליך פאסלי מוז דא בלייבען א ווייל.
איך וויל זי זאל אנשרייבען א בריף.

ב ר א ו י ק : (קוקט אויף סאלנעסען) גוטע נאכט. שלאפט
רוהיג — אויב איהר קענט.

ס א ל נ ע ס : גוטע נאכט.

(ב ר א ו י ק און ר אג נ א ר געהען ארויס דורכ'ן פארדערצימער. ק א י א געהט צו צום שרייב־טיש. ס א ל נ ע ס שטעהט מיט אן ארא־בגעלאזענעם קאפ ביי דער רעכטער זייט פון לעהנשטוהל).

ק א י א : (אונזיכער) מיינט איהר טאקע א בריף ? —

ס א ל נ ע ס : (קורץ) ניין, נעווים ניט. (קוקט אויף איהר שטרענג) קאיא !

ק א י א : (שטיל, מיט אנגסט) נו ?

ס א ל נ ע ס : (ווייזט אן, בעפעהלעדיג, אויף א פלאץ) קומט אהער ! שנעל !

ק א י א : (ניט אויפענדיג) יא.

ס א ל נ ע ס : (ווי פריהער) נעהענטער !

ק א י א : (פאלגענדיג) וואס וויל איהר פון מיר ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר א ווייל) דארף איך עס א י י ך דאנקען פאר דאס אלעס ?

ק א י א : ניין, ניין, גלויבט עס ניט !

ס א ל נ ע ס : אבער, זאגט דעם אמת — איהר וויל חתונה האבען ?

ק א י א : (וויך) ראגנאר און איך זיינען פערלאבט שוין פיער—פינף יאהר, און דעריבער —

ס א ל נ ע ס : און דעריבער, דענקט איהר, איז שוין צייט, עס זאל נעמען אן ענדע. ניט וואהר ?

ק א י א : ראגנאר און דער אנקעל זאגען איך ז א ל. דענק איך, אז איך וועל מוזען נאכגעבען.

ס א ל נ ע ס : (עדעלער) קאיא, האט איהר ניט, אין גרונד גענומען, אביסעל ליעב ראגנארען ?

ס א ל נ ע ס : פילייכט, שפּעטער, שפּעטער, ליעבע אלינע, באלד.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (וואַרפט נאָך אַ מאָל אַ בליק אויף קאַיאַ'ס.) נו, זאָלסט דו שוין ניט פערגעסען, האלוואַרד. (געהט אַרויס און פערמאַכט די טיר הינטער זיך.)

ק א י א : (וויינט) מיין גאָט, מיין גאָט — די גנעדיגע פרוי מוז אודאי האָבען עפּעס א שלעכטע מיינונג וועגען מיר !

ס א ל נ ע ס : אָה, ניט א האָאָר ! ניט ערגער ווי אימער, יעדענפאַלס. אָבער בעסער געהט איצט אַוועק, קאַיא.

ק א י א : יא, יא, איצט מוז איך גענען.

ס א ל נ ע ס : (שטרענג) און געדענקט צו ברענגען אין אָרדנונג יענע גענשיכטע פאר מיר, איהר הערט ?

ק א י א : אָה, וועז עס וואָלט זיך נור וועגדען אָן מיר. —

ס א ל נ ע ס : איך ו י ל דאָס האָבען אין אָרדנונג בראַכט, זאָג איך ! אין טאקע מאָרגען — ניט איין טאָג שפּעטער !

ק א י א : (דערשראָקען) אויב עס קען אנדערס ניט זיין, בין איך בערייט צו מאַכען אָן ענדע מיט איהם.

ס א ל נ ע ס : (מיט כעס) אָן ענדע מאַכען ? זענט איהר פערדריקט ? איהר ווילט גאָר מאַכען אָן ענדע ?

ק א י א : (פערצווייפעלט) יא, אויב נויטהיג. ווייל איך מ ו ז — איך מ ו ז בלייבען מיט איהר ! איך קען פון איהר ניט אַוועקגעהן ! דאָס איז גאָר — גאָר אונמענליך !

ס א ל נ ע ס : (אַרויספּלאַצענדיג מיט א מאָל) אָבער צום טיי־פעל — וואָס וועט דאן זיין וועגען ראגנארען ! ראגנאר איז עס דאָך וועלכען איך...

ק א י א : (קוקט אויף איהם מיט צוישראָקענע אויגען) הייסט עס, אז די הויפּט זאך איז צוליעב ראגנאר'ן וואָס איהר — וואָס איהר...

ס א ל נ ע ס : (וועריגדיג געלאַסענער) ניין, ניין, געווים ניט ! איהר פערשטעהט מיך אויך ניט. (עדעל און וויינט) געווים זייט א י ה ר דאָס, וועמען איך ווילּ האלטען — איך הויפּטזעכליך,

ס א ל נ ע ס : (קושט איהרע האָאר) קאַיא — קאַיא !

ק א י א : (זינקט ארונטער נעבען איהם) אָה, ווי גוט איהר זייט צו מיר ! ווי אונבעשרייבליך גוט איהר זייט !

ס א ל נ ע ס : (היציג) שטעהט אויף ! אום גאָטעס ווילען שטעהט אויף ! מיר דאכט, איך הער אימעצען קומען !

(ער העלפט איהר אויפשטעהן. זי שלעפט זיך צו צום שרייב־טיש.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס קומט אריין פון טיר רעכטס. זי זעהט אוים מאָגער און אויסגעצעהרט פון צרות, אָבער עס זיינען אין איהר דאָ סימנים פון אמאָליגער שעהנהייט. בלאָנדע לאָקען. געשמאַקפאָל געקליידעט דעט אין גאַנצען אין שוואַרצען. רעדט שטיל און אין אַ ווייכעדיגער שטימע.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (אין טיר) האלוואָרד !

ס א ל נ ע ס : (קעהרט זיך אום) דאָס ביסט דו, ליעבע — ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (וואַרפעגדיג א בליק אויף קאַיאַ'ן) איך האָב מורא, איך שטער אייך.

ס א ל נ ע ס : דורכאוים ניט. פרייליך פאָסלי האָט נור א קורצען בריעף צו שרייבען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: יאָ, דאָס זעה איך.

ס א ל נ ע ס : וואָס ווילסט דו, אלינא ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איך האָב דיר נור געוואָלט זאָגען, אז דר. הערדאל איז אין גאַסט־צימער. וועסט פילייכט אַרייגעהן זיך זעהן מיט איהם, האלוואָרד ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר מיט פערדאַכט) ה'ם — איז דער דאָקטאָר אזוי שטאַרק געהן מיט מיר צו רעדען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : נו, ניט גראָד זעהר שטאַרק, אר איז אייגענטליך געקומען צו מיר. אָבער, אז אר איז שוין דאָ, וואָלט אר דיך אויך ווילען זעהן.

ס א ל נ ע ס : (לאַכט צו זיך אַליין) יאָ, וואָהרשיינליך. נו בעט איהם, אר זאָל וואַרטען א ווייל.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : וועסט דו שפעטער אריין קומען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ער האָט געמוזט זיין זעהר קורץ.
ס א ל נ ע ס : איצט קענט איהר געהן, פרייליז פאָסלי, און קומט אין צייט מאָרגען פריה.
ק א י א : געווים וועל איך קומען אין צייט. א גוטע נאַכט, גנעדיגע פֿרוי. (זי גיהט אַרויס דורכ'ן פֿאַרערציומער.)
פ ר ו י ס א ל נ ע ס : דו מוזט זיין זעהר צופריעדען מיט איהר, האלוואַרד, — מיט פרייליז פאָסלי.
ס א ל נ ע ס : יאָ, ווירקליך. זי איז נוצליך אין פערשיעדענע הינזיכטען.
פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אזוי זעהט עס אויס.
ד ר. ה ע ר ד ע ל : איז זי א גוטע בוכהאלטערין אויך ?
ס א ל נ ע ס : נו געווים, עפעס פראקטיקע האָט זי דאָך געהאַט אין די ציווי יאָהר. און דאן איז זי אזוי גוטמוטיג און געהאַרכזאם.
פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יאָ, דאָס מיז זיין זעהר אנגענעהם —
ס א ל נ ע ס : יאָ. בפרט וועז מען איז ניט געוועהנט דערצו.
פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט מיטלדן פאַרוואורף) האלוואַרד, קענסט דו דאָס זאָגען ?
ס א ל נ ע ס : אָ, ניין, ניין, ליעבע אלינע ; פערצייה מיר.
פ ר ו י ס א ל נ ע ס : עס מאַכט ניט אוים. נו, דאָקטאָר, וועט איהר קומען טהיי טרינקען מיט אונז ?
ד ר. ה ע ר ד ע ל : איך דאַרף נור איין קראַנקען בעזוכען, און דאן קום איך צוריק.
פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איהר זייט זעהר ליעבענסווירדיג.
(זי גיהט אַרויס דורך די טיר רעכטס.)
ס א ל נ ע ס : איהר אויילט זיך, דאָקטאָר ?
ד ר. ה ע ר ד ע ל : ניין, דורכאוים ניט.
ס א ל נ ע ס : קענען מיר זיצען און שמועסען אביסעל ?
ד ר. ה ע ר ד ע ל : מיט דעם גרעסטען פערגעניגען.
ס א ל נ ע ס : לאָמיר זשע זיך אַנידערזעצען. (ווייזט דעם

קאיא. נור טאקע דערפאר מוזט איהר זעהן, אז ראגנאר זאל ניט אוועקווארפען זיין שטעלע. נו — איצט געהט אהיים.

ק א י א : יא, יא, — א גוטע נאכט !

ס א ל נ ע ס : א גוטע נאכט. (ווי זי געהט אוועק) אך ! וואר ט א ווייל ע ! זיינען ראגנאר'ס צייכנונגען דארטען ?

ק א י א : איך האב ניט בעמערקט, ער זאל זיי האבען גענומען מיט זיך.

ס א ל נ ע ס : נו, געהט זשע ארויז און זוכט זיי מיר אויס. אפשר וועל איך זיי איבערקוקען.

ק א י א : (גליקליך) אה, יא, איך בעט אייך, טוט עס !

ס א ל נ ע ס : פון אייערט וועגען, ליעבע קאיא. נו, גיט־זשע מיר זיי גלייך !

ק א י א : (געהט געשווינד ארויז אין צימער פון די צייכנער, זוכט מיט אנגסט אין טיש־קעסטעל, נעהמט ארויס א פאר־טפאליע און ברענג עס ארויז) אט דא זיינען אלע צייכנונגען.

ס א ל נ ע ס : גוט. לעגט זיי דארט אוועק אויפ'ן טיש.

ק א י א : (אוועקלעגענדיג די פארטפאליע) איצט, א גוטע נאכט . (מיט א טאן פון געבעט) נור דענקט וועגען מיר צו גוטען.

ס א ל נ ע ס : אה, דאס טוה איך אימער. א גוטע נאכט, ליעבע קאיאלע. (קוקט רעכטס) נו, איצט געהט, געהט שוין !

(פ ר ו י ס א ל נ ע ס און ד ר. ה ע ר ד ע ל קומען ארויז דורך די טיר רעכטס. ער איז אן עלטערער, דיקער מאן מיט א רונ־דען, גוטען געזיכט, ראזירט, מיט דינע, העלע חאר און גאלדענע ברילען).

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (נאך אלץ שטעהענדיג אויפ'ן שוועל) האלוואדא, איך קען דעם דאקטאר שוין לענגער ניט פערהאלטען.

ס א ל נ ע ס: נו ,קומט ארויז דא.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (צו קאיא'ן, וועלכע פערדרעהט דעם לאמפ אויפ'ן שרייב טיש) האט איהר שוין אנגעשריבען דעם בריעף, פרויליין פאסלי ?

ק א י א : (צומישט) דעם בריעף — ?

ס א ל נ ע ס : יא, עס איז געווען א גאנץ קורצער.

ס א ל נ ע ס : ניין, קיינער ניט.

ה ע ר ד ע ל : (צורוקענדדוג נעהענטער זיין שטוהל). הערט מיך אויס, מיין ליעבער הערר טאהנעס. כעג איך אייך פרעגען אן אינטימע פראגע ?

ס א ל נ ע ס : ביטע.

ה ע ר ד ע ל : פרויען, פערשטעהט איהר מיך, האבען אין געוויכטען א פערדאמט שארפען אינסטינקט.

ס א ל נ ע ס : דאס האבען זיי ווירקליך, קיין צוויייפעל ניט. אבער — ?

ה ע ר ד ע ל : נו, גוט. הערט זשע ווייטער. וואן אייער פרוי קען אזוי ניט ליידען אט די קאיא פאסלי — ?

ס א ל נ ע ס : נו, איז וואס ?

ה ע ר ד ע ל : האט זי דען ניט גאר — גאר קיין שום שאטען פין אן אירזאך באר אזא אינסטינקטיווע שנאה ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהם זיך אויפהויבענדיג) אהא !

ה ע ר ד ע ל : האט ניט קיין פעראיבעל — אבער ה א ט זי ניט ?

ס א ל נ ע ס : (קורץ און שארף) ניין.

ד ר . ה ע ר ד ע ל : אזוי גאר, קיין שום אורזאך ?

ס א ל נ ע ס : קיינע, אויסער איהר אייגענע פערדעכטיגע נאטור.

ה ע ר ד ע ל : איך ווייס, אז איהר האט פיעלע פרויען גע־קענט אין אייער לעבען.

ס א ל נ ע ס : דאס לייקען איך ניט.

ה ע ר ד ע ל : און אייניגע פון זיי האט איהר גאנץ גערן געהאט.

ס א ל נ ע ס : אה, יא, דאס איז אויך אמת.

ה ע ר ד ע ל : אבער, וואס אנבעלאנגט פרייליין פאסלי — ? היימט עס, איז דאס גאר ניט דער פאל ?

ס א ל נ ע ל : ניין, ניט פון מ י ר ן זייט.

ה ע ר ד ע ל : אבער, פון דער אנדערער זייט ?

דאָקטאָר אויף דעם שאָקעל־שטוהל און אליין זעצט ער זיך אין לעהנ־שטוהל ; מיט אַ פּאָרשענדען בליק) זאָגט, האָט איהר עפּעס בעמערקט אויף אלינען ?

ד ר. ה ע ר ד ע ל : איהר מיינט נאָר־וואָס, וועז זי איז דאָ געווען ?

ס א ל נ ע ס : יאָ. אין איהר בענעהמען צו מיר. האָט איהר גאָרניט געמערקט ?

ד ר. ה ע ר ד ע ל : (שמויכלענדיג) נו, הערט — דאָס מוז יערערער מערקען. אייער פרוי — ה'ם —

ס א ל נ ע ס : נו ?

ד ר. ה ע ר ד ע ל : אז אייער פרוי איז ניט שטאַרק פער־ליעבט אין דיעזער פריילין פאָסלי.

ס א ל נ ע ס : איז דאָס אלעס ? ד א ס האָב איך אויך בעמערקט.

ה ע ר ד ע ל : און עס איז מיר אייגענטליך קיין וואונדער ניט.

ס א ל נ ע ס : וואָס איז איך ניט קיין וואונדער ?

ה ע ר ד ע ל : וואָס זיא איז ניט שטאַרק צופריעדען, אז איהר זאָלט גאנצע טעג נעבען זיך האָבען אַן אַנדער פרויענצימער.

ס א ל נ ע ס : נו, אין דעם, קען זיין, זייט איהר געוועט. און אלינע אויך. אָבער ד א ס — דאָס קען אנדערש ניט זיין.

ה ע ר ד ע ל : קענט איהר דען ניט קריגען קיין בוכהאלטער ?

ס א ל נ ע ס :דעם ערשטען־בעסטען וואָס וואָלט זיך מאכען ? ניין, א דאנק אייך — דערמיט קען איך קיינמאל ניט זיין אייג־שטימיג.

ה ע ר ד ע ל : אָבער אויב אייער פרוי — ? איך מיין, ווי איז, א שטייגער, אויב דאָס איז פאר אייער פרוי, מיט איהר שוואַ־כען געזונד, א צוג־גרויסע אויפרעגונג ?

ס א ל נ ע ס : נו, דאן, קומט מיר אוים צו זאָגען, אז מען קען דערצו גאָר ניט העלפען. איך מ ו ז האַלטען קאיא פאסלי. קיינער קען ניט פערנעהמען איהר שטעלע.

ד ר. ה ע ר ד ע ל : קיינער ניט ?

די קובישע מאַסען — מיט די אַלע איבעריגע פערדרעהענישען דאָר־
טען, פערשטעהט איהר מיך.

ה ע ר ד ע ל : אָה, יאָ. דאָס איז אָהן צווייפעל זעהר
וויכטיג.

ס א ל נ ע ס : געוויס. אָבער ראַנגאַר האָט זיך אייניגע־
שפּאַרט, אַז ער וויל ניט אַנדערש ווי אַנפאַנגען ארבייטען פּאַר זיך.
עס האָבען קיין רייד ניט געהאַלפּען.

ה ע ר ד ע ל : אוּן ער איז פּון דעסטוועגען דאָך געבליבען
ביי אייך.

ס א ל נ ע ס : אָט וועל איך אייך דערצעהלען וווי אזוי דאָס
איז געוואָרען. איין מאָל איז אָט די מיידעל, קאַיא פּאַסלי, געקומען
אהער זיי זעהען ווענען עפּעס — פּריהער איז זי דאָ קיין מאָל ניט
געווען — אוּן ווען איך האָב בעמערקט ווי שטארק פערליעבט זיי
זיינען איינס אין צווייטען, איז מיר אריין א געדאַנק אין קאָפּ:
ווען עס גיט זיך מיר איין אריינצוקריגען זי אהער אין ביורא, וואָלט
דאָן ראַנגאַר אפשר אויך געבליבען ביי מיר.

ה ע ר ד ע ל : דאָס איז טאַקע גאָר ניט געווען קיין שלעכטער
אויספאַל.

ס א ל נ ע ס : יא. אָבער דאַמאָלס האָב איך קיין אויניציג
ווארט ניט געוואָגט ווענען דעם. איך בין נור געשטאַנען אוּן האָב
געקיקט אויף איהר, אוּן געהאַטטען אין איין שטאַרקען ו ו ע ל ע ן,
אַז איך זאָל זי קענען דאָ האָבען. דאָן האָב איך צו איהר געזעגט
א פּאָר פּרייַנדליכע ווערטער — ווענען פּערשיעדענע זאכען. אוּן
זי איז זיך אַוועק געגאַנגען.

ה ע ר ד ע ל : נו?

ס א ל נ ע ס : קורץ אוּן גוט, אויף מאָרגען, שפּעט אין
אָבענד, ווען ראַנגאַר אוּן בראַוויק זיינען שוין געווען אוועקגעגאַנ־
גען אַהיים, איז זי נאָך א מאָל געקומען אוּן האָט זיך אזוי בענומען
פּונקט ווי איך וואָלט שוין געהאַט אָבגעמאַכט מיט איהר.

ה ע ר ד ע ל : אָבגעמאַכט? ווענען וואָס?

ס א ל נ ע ס : טאַקע ווענען דאָס, ווּאָס איך האָב זיך אריינ־

ס א ל נ ע ס : אזעלכע פראגען, שיינט מיר, האָט איהר קיין רעכט ניט צו פרעגען, דאקטאר.

ה ע ר ד ע ל : אמת, אָבער, פערשטעהט איהר, מיר שמועסען דאָך וועגען אייער פרוי׳ס אינסטינקטיוון געפיהל.

ס א ל נ ע ס : גאנץ ריכטיג. אין, דעם אמת זאָגענדיג (רעדט שטיל״), איז אליינעם אינסטינקטיווער געפיהל, ווי איהר רופט עס, אין א געווייסען זינן גאָרניט אזוי ווייט פון וועג.

ה ע ר ד ע ל : אה, זעהט איהר שוין !

ס א ל נ ע ס : (זעצט זיך) דר. הערדעל — איך וועל אייך דערצעהלען א זאָנדערבארע געשיכטע — אויב איהר האָט חשק אויסצוהערען.

ה ע ר ד ע ל : זאָנדערבארע געשיכטען הער איך אימער גערן.

ס א ל נ ע ס : נו, גוט. איך רעכען איהר געדענקט נאָך, אז איך האָב אריינגענומען קנוט בראָווויק מיט זיין זוהן צו זיך — וועז דעם אלטען׳ס געשעפטען האָבען אָנגעהויבען צו גיהן זעהר שלעכט.

ה ע ר ד ע ל : יע, דאָס ווייס איך.

ס א ל נ ע ס : אין גרונד גענומען זיינען זיי, ווייסט איהר, בויד זעהר פעהיגע מענשען. יעדער פון זיי האָט טאלאנט אין זיין פאך. נו, האָט זיך אָבער דעם זוהן פערגלוסט א חתן צו ווערען ; און אז ער איז געווארען א חתן האָט ער שוין נאטירליך, געוואלט חתונה האָבען און אנפאנגען בויען זעלבסטשטענדיג. אזוי זיינען שוין אלע יונגע לייט.

ה ע ר ד ע ל : (לאבענדיג) יא, זיי האָבען א שלעכטע געווועהנהייט צו וועלען חתונה האָבען.

ס א ל נ ע ס : גאנץ ריכטיג. עס האָט אָבער, פערשטעהט זיך, פאר מיר ניט געלוינט ; ווייל איך האָב אליין געדארפט האָבען ראגנארען — און דעם אלטען אויך. ער איז אויסגעצייכענט גוט אויך אויסצורעכענען דעם אויסהאלט פון געשפאנטקייט און

ה ע ר ד ע ל : און איהר האָט אייער פרוי ניט דערצעהלט דעם גאַנצען אמת וועגען דער געשיכטע ?

ס א ל נ ע ס : ניין.

ה ע ר ד ע ל : אָבער דו, ליעבער גאָט, פֿאַרוואָס דען ניט ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט זיך אויף אין איהם אין זאָגט שטיל) יוויל איך געפֿין א מין — א מין אנגענעהמע זעלבסט־קוועלעריי אין דעם וואָס איך לאָז אלינען מיר צו טהאָן אן אונרעכט.

ה ע ר ד ע ל : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) איך הייב ניט אָן פֿער־שטעהן וואָס איהר מיינט.

ס א ל נ ע ס : פערשטעהט איהר מיך, עס קומט אוים, ווי איך וואָלט דערמיט אָבגעצאָהלט א קליינעם טהייל פון א גרויסען, שרעקליכען חוב —

ה ע ר ד ע ל : א חוב צו אייער פרוי ?

ס א ל נ ע ס : יא ; און דאָס העלפט א ביסעל צו בערוהי־גען דעם געמיטה. עס לאָזט זיך א ווייל לייכטער אטעמען, פער־שטעהט איהר.

ה ע ר ד ע ל : נא, דער גוטער יאָהר וויים עס. איך הייב ניט אָן זעהען —

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף, אונטערברעכענדיג) נו, נו, נו, מיר וועלען מיעהר וועגען דעם ניט רעדען. (ער גיהט איבער'ן צי־מער, קאָהרט זיך אום אין שטעלט זיך אָב ביים טיש. קוקט אויפ'ן דאָקטאָר מיט א גנבי'שען שמייכעל) איהר דיינקט, וואהרשיינליך, אז איצט האָט איהר ביי מיר אלעס אַרויסגעצויגען, דאָקטאר ?

ה ע ר ד ע ל : (אביסעל גערייצט) אַרויסגעצויגען ? איך הייב נאָך א מאָל ניט אָן צו וויסען וואָס איהר מיינט, הער סאָלנעס.

ס א ל נ ע ס : אה, קומט אַרוים אָפּען ; איך האָב עס דאָך גאַנץ קלאָר געזעהן.

ה ע ר ד ע ל : וואָס האָט איהר געזעהן ?

ס א ל נ ע ס : (שטיל אין לאַנגזאָם) אז איהר האָט פון מיר שטילערהייט קיין אויג ניט אַראָבגענומען.

געגומען אין זין, אָבער האָב קיין אײנציג וואָרט ניט געזאָגט.

ה ע ר ד ע ל : דאָס איז מערקווירדיג.

ס א ל נ ע ס : יאָ, ניט וואָהר ? זי האָט זיך נאָכגעפרעגט, וואָס זי האָט דאָ צו טאָן, צי זי קען גלייך אויף מאָרגען אָנפאַנגען א. ז. וו.

ה ע ר ד ע ל : דענקט איהר ניט, אַז זי האָט דאָס געטאָן, כדי צו קענען זיין צוזאַמען מיט איהר תתן ?

ס א ל נ ע ס : דאָס האָב איך אויך נעקלערט אין אָנפאַנג. אָבער ניין, ניט דאָס איז געווען די אורזאַך. זי האָט זיך פון א י ה ם אין גאַנצען דערווייטערט, ווי נור זי איז אהער צו מיר געקומען.

ה ע ר ד ע ל : וואָס, זי איז דאָן אריבערגענאַנגען צו אייך ?

ס א ל נ ע ס : יאָ, אין גאַנצען. מאַכט זיך א מאָל אז איך גיב א קוק אויף איהר, וועז זי שטעהט צו מיר מיט'ן רוקען, מַרק איך, אַז זי פיהלט עס. זי פלאַטערט און ווערט אן אויפגעציטערטע ווי נור איך קום צו איהר. וואָס דענקט איהר וועגען דעם ?

ה ע ר ד ע ל : הם — דאָס לאָזט זיך שוין ערקלערען.

ס א ל נ ע ס : נו גוט, אָבער ווי ערקלערט איהר די אנדער זאַך — וואָס זי האָט געגלויבט אז איך האָב איהר געזאָגט דאָס, וואָס איך האָב נור געוואָלט און פערלאַנגט — שטיל —אין זיך — נור פאר מיר אַליין ? וואָס זאָגט איהר דערצו ? קענט איהר דאָס ערקלערען, הערר דאָקטאָר ?

ה ע ר ד ע ל : ניין, דאָס נעהם איך זיך ניט אונטער.

ס א ל נ ע ס : איך האָב עס פריהער געוואוסט. דערפאר טאַקע האָב איך קיין מאָל ניט געוואָלט רעדען וועגען דעם. אָבער נאָך אַלעם דעם איז עס, פערשטעהט איהר מיך, א פערפלוכטע אָנ־שיקענגיש אויף מיין קאָפּ. איך מוז אָט אזוי כסדר, טאָג איין טאָג אויס זיך בענעהמען פונקט ווי איך וואָלט — און עס איז טאקע אויך א פערברעכען געגען דער ארעמער מיידעל. (האַסטיג) אָבער איך ק ע ן ניט אנדערש. דען אויב ז י וועט ענטלויפען פון מיר — דאן וועט ראַגאַר אויך אַוועקגעהן.

ה ע ר ד ע ל : געהט, נו. איך מוז ווירקליך זאָגען —

ס א ל נ ע ס : (אונטערברעכענדיג איהם, מיט א מאַך מיט דער האַנד) נו, נו, לייבער דאָקטאָר, לאָמיר וועגען דעם מעהר ניט רעדען. זאָל יעדער פון אונז בלייבען ביי זיין מיינונג. (געהט איבער אין אַבוסעל א לוסטיגען טאָן.) אָבער, הערט נור, דאָקטאָר — הם —

ה ע ר ד ע ל : נו ?

ס א ל נ ע ס : אויב איהר גלויבט טאקע ניט, או איך בין — קראנק — און משוגע — און אזוי ווייטער — — —

ה ע ר ד ע ל : איז דאָן וואָם ?

ס א ל נ ע ס : דאָן שטעל איך מיר פאָר או איהר מיינט אודאי או איך בין אויסערגעווענליך גליקליכער מענש.

ה ע ר ד ע ל : איז דאָם נור אן אויסבילדונג ?

ס א ל נ ע ס : (לאַכט) ניין, ניין ! נאָט בעהיט ! דענקט נור — צו זיין דער בוימייכטער סאַלנעס ! האַלווארד סאַלנעס ! א קליניגקייט !

ה ע ר ד ע ל : נו, איך מוז איך זאָגען, מיר דאכט ווירקליך או אייך האָט זהר געגליקט.

ס א ל נ ע ס : (אונטערדרוקט א טרויערניגען שמייכעל) יא. אין דער הינזיכט קען איך זיך ניט בעקלאָגען.

ה ע ר ד ע ל. יא, ערשטענס, האָט אויך אייער מזל אָבגעברענט יענער אבשיילִיכער אַלטער רויבער־שלאָס, אין דאָם איז זיכער גענוגן א גרויס גליק.

ס א ל נ ע ס : (ערנסט) עס איז גענוגן די היים פון אלינעס עלטערן, פערגעסט דאָם ניט, דאָקטאָר.

ה ע ר ד ע ל : יא, פאר אייער פרוי האָט דאָם געמוזט זיין א שרעקליכער קלאַפּ.

ס א ל נ ע ס : זי האָט דאָם נאָך ביז היינטיגען טאָג ניט פערגעסען, ניט אין די גאנצע דרייצעהן — פיערצעהן יאָהר.

ה ע ר ד ע ל : אה, וואָם איז נאָכדעם געקומען האָט געמוזט זיין דאָם שרעקליכסטע פאר איהר.

ס א ל נ ע ס : איינס מיט'ן אנדערען.

ה ע ר ד ע ל : איך ! און צוליעב וואָס, אום גאָטעס ווי־לען — זאָל איך דאָס טאָן ?

ס א ל נ ע ס : וויל איהר דענקט אז איך — (לוידענשאפטליך) נו, צום טייפעל — איהר דענקט וועגען מיר דאָס זעלבע וואָס אלינע דענקט.

ה ע ר ד ע ל : און וואָס דענקט דען אייער פרוי וועגען אייך?

ס א ל נ ע ס : (בעהערשט זיך וויעדער) זי האָט אָנגעפאנגען דענקען, אז איך בין — ווי זאָל איך דאָס זאָגען ? — קראנק.

ה ע ר ד ע ל : קראנק ! איהר ! מיר האָט זי וועגען דעם קיין וואָרט ניט געזאָגט. און וואָס דענקט זי דען איז מיט אייך, ליבער הערר סאָלנעס ?

ס א ל נ ע ס : (בויגט זיך אָן איבער'ן שטוהל און זאָגט זעהר שטיל) אלינע טראָגט זיך אַרום מיט'ן געדאנק, אז איך בין משוגע. אָט ו ו א ס זי דענקט.

ה ע ר ד ע ל : (זיך אויפהויבענדיג) אָבער, ליעבער הערר סאָלנעס — !

ס א ל נ ע ס : אזוי וואהר ווי איך לעב, זי דענקט עס ! אזוי איז דאָס. און זי האָט דאָס אייך אויך אויסגערעדט. אָה, איך פערזיכער אייך, דאָקטאָר — איך מערק עס אוי אייך גאָנץ דייט־ליך. מיך נאָרט מען ניט אזוי לייכט, מוז איך אייך זאָגען.

ה ע ר ד ע ל : (קוקט אויף איהם פערוואונדערט) קיין מאָל — הערר סאָלנעס — קיין מאָל איז דאָס מיר אויף די געדאנקען ניט געקומען.

ס א ל נ ע ס : (מיט אַן אונגלויבליגען גלעכטער) אזוי ? ווירקליך ניט ?

ה ע ר ד ע ל : ניין, קיין מאָל ניט. און אייער פרוי האָט וועגען דעם אויך געווים ניט געטראכט. איך וואָלט דאָס כמעט גע־קענט שווערען.

ס א ל נ ע ס : נו, דאָס וואָלט איך אייך גראָד ניט געראטהען. וויל אין א געוויסען זינן, זעהט איהר, האָט זי פיליכט — פיליכט א שטיקעל גרונד אזוי צו דענקען.

ה ע ר ד ע ל : אימעצער קלאפט אין טיר.

ס א ל נ ע ס : (חויך) אריין !

(הילדא וואנגעל קומט אריין פון פארצימער. זי איז פון מיטעלער וואוקס, שלאנק אין אביסעד פערבראנט פון זונן ; טראגט א רייזע־קאבטיום, דאס קלייד ארויפגעשפילעט, א מאטראזען־קאלנער, אפען ביים האלז און א קלוינע מאטראזען־היטעלע אויפ'ן קאפ. א רעננעל אויף די פליצעס, א שאל אין א רימען און א לאנגען אלפען־שטאק).

ה י ל ד א : (געהט גלייך צו צו כאלנעסען, איהרע אויגען פונק־לעז פון גליק) גוטען אבענד !

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר, ניט וויסענדיג ווער זי איז) גוטען אבענד —

ה י ל ד א : (לאבט) איך גלויב, איהר דערקענט מיך ניט !

ס א ל נ ע ס : איך מוז דאס צוגעבען — אין דעם אויגענ־בליק —

ה ע ר ד ע ל : (קומט נעהענטער) אבער א י ך דערקען איך, פרויליין —

ה י ל ד א : (צופריעדען) אך, דאס זייט א י ה ר — !

ה ע ר ד ע ל : יא, געווים בין איך עס. (צו סאלנעסען) מיר האבען זיך דעם זומער געטראפען אין די בערג. (צו הילדא'ן) וואס איז געווארען מיט די איבערינע דאמען?

ה י ל ד א : אה, זיי זיינען אוועק געפאהרען נאך וועסט.

ה ע ר ד ע ל : זיי האבען ניט שטארק ליעב געהאט די שפא־סען וואס מיר פלעגען האבען אין די אבענדען.

ה י ל ד א : ניין, איך דענק, אז ניט שטארק.

ה ע ר ד ע ל : (מאבט מיט'ן פונגער צו איהר) און איך האב מורא מען קען ניט זאגען, אז איהר האט ניט אביסעל קאקעטירט מיט אונז.

ה י ל ד א : נו, דאס איז דאך געווען מעהר שפאסהאפטיג איידער צו זיצען מיט יענע אלטע וויבער און שטריקען זאקען.

ה ע ר ד ע ל : (לאבט) אין דעם בין איך מיט אייך פאלקאם איינשטימיג !

ה ע ר ד ע ל : אבער איהר — איהר זעלבסט זייט ערהויבען געווארען פון יענעם חורבן. איהר האָט אָנגעפאנגען אלם ארעמער אינגעל פון דארף — און איצט זייט איהר דער גרעסטער אין אייער פאך. איהר ווייסט, הערר סאָלנעם, אייך האָט ווירקליך זעהר געגליקט.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהם מיט צווייפעל) יא, אָבער טאקע דאָס שרעקט דאָך מיך אזוי.

ה ע ר ד ע ל : ווי ? איהר שרעקט זיך, ווייל עס גליקט אייך ?

ס א ל נ ע ס : עס שרעקט מיך — עס שרעקט מיך יעדע מינוט. ווייל דער מזל מוז זיך פריהער אָדער שפעטער אומדרעהען, פערשטעהט איהר.

ה ע ר ד ע ל : אך, אונזין פאר וואָס זאָל זיך דער מזל אומדרעהען ?

ס א ל נ ע ס : (פעסט און זיכער) די יוגענד !

ה ע ר ד ע ל : עט ! די יוגענד ! איך דענק, אז א י ה ר זייט נאָך אויך ניט אָבגעלעבט. אָה ניין — אייער פאָזיציאָן דאָ איז איצט דאכט זיך בעסטער, ווי זי איז וועהן עס איז געווען.

ס א ל נ ע ס : דער מזל ו ו ע ט זיך אומדרעהן, איך ווייס עס — איך פיהל אז עס קומט. אימעצער וועט זיך אריינענעהמען זיינען און וועט זאָגען : גיב מ י ר א געלעגענהייט ! און דאן וועלען אלע איבעריגע קומען מיט טענות נאָך איהם, און וועלען אויסשטרעקען זייערע פויסטען אויף מיר און שרייען : מאך פלאץ — מאך פלאץ — מאך פלאץ ! יא, אָט ווי איהר זעהט. דאָקטאר, באלד וועט די יוגענד קומען און אנקלאפען ביי מיר אין טיר —

ה ע ר ד ע ל : (לאבענדיג) נו, איז וואס אז זיי וועלען ?

ס א ל נ ע ס : וואָס וועט זיין אויב זיי וועלען ? דאן וועט זיין דער סוף פון'ם בוימייסטער סאָלנעם.

(עס הערט זיך א קלאפ אין טיר לינקס).

ס א ל נ ע ס : (דערשראָקען) וואס איז ד א ס ? איהר האָט געהערט ?

ה י ל ד א : אָבער גאָנץ וועניג. מיר האָבען פערבראכט א פּאָר טעג צוזאמען אין דעם קור־אָרט.

ס א ל נ ע ס : אה, דאָרט אין די בערג.

ה י ל ד א : זי האָט געזאָגט אז איך קען איהר בעזוכען, וועז איך קום אין שטאָרט. (צמויבעלט) אַזוי ווי איך האָב נויטיג געהאט זי זאָל עס זאָגען.

ס א ל נ ע ס : א חידוש וואָס זי האָט עס קיינמאָל ניט דערמאָנט.

(הילדא שטעלט דעם שטאָק בייס אויוועז, נעהמט ארונטער דאָס רענצעל אוז לעגט עס צוזאַמען מיט׳ן פּלעד אויף דער זאָפע. הערדעל וויל איהר העלפען. סאָלנעס שטעהט אוז קוקט אויף איהר.)

ה י ל ד א : נו, איצט מוז איך ביי אייך בעטען ערלויבענים צו פערברייגען דאָ די נאכט.

ס א ל נ ע ס : דאָס וועלען מיר שוין קענען לייכט אויספיהרען.

ה י ל ד א : איך האָב ניט קיין אנדערע קליידער אויסער די וואָס איך טראָג, א חוץ אַלטע וועש אין רענצעל; וואָס מען וועט מיוזען געבען וואשען; וואַרים עס איז זעהר קויטיג.

ס א ל נ ע ס : אָה, וועגען דעם וועלען מיר שוין זעהן. איצט וויל איך נור אָנזאָגען מיין פרוי —

ה ע ר ד ע ל : דערווייל וועל איך געהן בעזוכען מיין פּא־ציענט.

ס א ל נ ע ס : יא, געהט, אוז קומט שפעטער צוריק.

ה ע ר ד ע ל : (לוסטיג, וואַרפענדיג א בליק אויף הילדאן) אָה, דאָס וועל איך שוין טאָן, איהר מעגט זיין זיכער! (לאַכט) הייסט עס אייער נבואה איז מקוים געוואָרען, הערר סאָלנעס!

ס א ל נ ע ס : ווי הייסט?

ה ע ר ד ע ל : די יוגענד איז ו ו י ר ק ל י ך געקומען קלאפען אין טיהר.

ס א ל נ ע ס : (לעבהאפט) אָבער גאָר אויף אן אנדער אָרט.

ה ע ר ד ע ל : יא, אויף אן אנדער אָרט, דאָס קען מען ניט לויקענען. (עד געהט ארויס דורכ׳ן פּארציממער).

ס א ל נ ע ס : איהר זייט דאָס היינט אָבענד געקומען אין שטאָדט ?

ה י ל ד א : יא, איך בין נאָר־וואָס אָנגעקומען.

ה ע ר ד ע ל : איינע אַליין, פרייַלין וואַנגעל ?

ה י ל ד א : געווים.

ס א ל נ ע ס : וואַנגעל ? איז אייער נאָמען וואַנגעל ?

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם צופריעדען און פערוואונדערט) יא, געווים איז דאָס מיין נאָמען.

ס א ל נ ע ס : דאן זייט איהר אודאי די טאָכטער פון דעם בעצירק־דאָקטאָר פון לייסאַנזשער ?

ה י ל ד א : (ווי פריהער) יא, וועמענס דען טאָכטער זאָל איך זיין ?

ס א ל נ ע ס : א, אויב אזוי האָבען מיר זיך מסתמא בענע־גענט יענעם זומער, וועו איך האָב געבויעט א טורעם אויף דער אַלטער קירכע.

ה י ל ד א : (מעהר ערנסט) יא, געווים האָבען מיר זיך דאן בעגעגענט.

ס א ל נ ע ס : עס איז שוין א לאַנגע צייט צוריק.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם שטרענג) עס איז פונקט די צעהן יאָהר.

ס א ל נ ע ס : איך דענק, איהר האָט נאָך דאן געמוזט זיין נאָר א קינד.

ה י ל ד א : (לייכטזיניג) א יאָהר צוועלף אָדער דרייצעהן.

ה ע ר ד ע ל : זייט איהר עס דאָס ערשטע מאָל דא אין שטאָדט, פרייַלין וואַנגעל ?

ה י ל ד א : יא, טאַקע דאָס ערשטע מאָל.

ס א ל נ ע ס : און איהר קענט דא קיינעם ניט ?

ה י ל ד א : קיינעם ניט אויסער אייך. און נאַטירליך, אויך אייער פרוי.

ס א ל נ ע ס : אזוי, איהר קענט זי אויך ?

ס א ל נ ע ס : עס ז יעגן בשרהאנען דריי קינדער־צימערן אין הויז.

ה י ל ד א : ווירקליך ? דאן מוזט איהר האבען א סך קינדער.

ס א ל נ ע ס : ניין, מיר האבען גאר קיין קינדער ניט. נור איצט קענט א י ה ר דערווייל דא זיין דאס קינד.

ה י ל ד א : אויף היינטיגע נאכט, יא. איך וועל ניט שרייען. איך האב בדעה צו שלאפען ווי א נעהרג'עטע.

ס א ל נ ע ס : איך דענק, איהר מוזט זיין זעהר מיעד.

ה י ל ד א : אה, ניין. אבער יעדענפאלס — עס איז אזוי גוט צו ליגען און חלום'ען.

ס א ל נ ע ס : איהר חלום'ט אפט ביינאכט ?

ה י ל ד א : אה, יא. כמעט אימער.

ס א ל נ ע ס : וועגען וואס חלום'ט איהר אם מעהרסטען ?

ה י ל ד א : היינט זאג איך דאס איך ניט. פיעלייכט אן אנדערס מאל. (זי שפאצירט ווייטער איבער'ן צימער, שטעלט זיך אב ביים שרייב־טיש און פארעט זיך אביסעל ביי די ביכער און פאפירען.)

ס א ל נ ע ס : (צוקומענדיג) איהר זוכט עפעס ?

ה י ל ד א : ניין, איך קוק נור דורך די אלע זאכען. (קעהרט זיך אום) עס איז פיליייכט ניט ערלויבט ?

ס א ל נ ע ס : אה, ביטע, ביטע !

ה י ל ד א : שרייבט א י ה ר דאס אין דעם גרויסען קאנ־טאר־בוך ?

ס א ל נ ע ס : ניין, מיין בוכהאלטערין.

ה י ל ד א : א פרויענצימער ?

ס א ל נ ע ס : (שמייכעלט) יא.

ה י ל ד א : איהר בעשעפטיגט זי דא ?

ס א ל נ ע ס : געווים.

ה י ל ד א : זי איז פערהייראט ?

ס א ל נ ע ס : ניין, זי איז א פרייליין.

ה י ל ד א : אזוי !

ס א ל נ ע ס : (עפענט די טיר רעכטס און רעדט צו אימעצען אין זייטיגען צימער) אליע ! זיי אזוי גוט און קום אריין. דיינע א בעקאנטע איז דא — פרייליז וואנגעל.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (וויזט זיך אין טיר) ו ו ע ר, זאגסט דו איז דא ? (דערזעהט הילדען) אך, דאס זייט איהר, פרייליז וואנגעל ? (געהט צו איהר צו און גיט איהר די האנד) זייט איהר, הייסט עס, דאך געקומען אין שטאדט.

ס א ל נ ע ס : פרייליז וואנגעל איז אקאדשט אנגעקומען און זי וואלט דא וועלען איבערנעכטיגען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : דא, ביי אונז ? מיט פערגעניגען.

ס א ל נ ע ס : פערשטעהסט, אום צו ברענגען איהרע זאכען אביסעל אין ארדנונג.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איך וועל טאן אלעס וואס איז מעגליך פאר אייך. עס איז ניט מעהר ווי מיין פליכט. אייער קאסטען וועט, וואהרשיינליך, אנקומען שפעטער ?

ה י ל ד ע : איך האב ניט קיין קאסטען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : נו, עס וועט שוין רעכט זיין. דערווייל מוזט איהר מיר ענטשולדיגען ; איך וועל אייך דא לאזען מיט מיין מאן און אליין וועל איך געהן זעהן מען זאל אייך צוגרייטען א בעקוועמעס צימער.

ס א ל נ ע ס : קענען מיר איהר ניט געבען איינס פון די קינדער־צימערן ? זיי זיינען דאך אלעמאל צוגעגרייט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אה, יא, דערט האבען מיר איבערגענוג פלאץ. (צו הילדאן) זיצט און רוהט זיך דערווייל אב. (זי געהט ארויס רעכטס).

(הילדא, פערלעגט די הענד פון הינטען, געהט ארום און בעקוקט פערשיעדענע זאכען. סאלנעס שטעהט פון פארענט ביים טיש, אויך פערלעגט די הענד אויף הינטען און קוקט איהר נאך).

ה י ל ד א : (שטעלט זיך אב און קוקט אויף איהם) האט איהר עטליכע קינדער־צימערן ?

ס א ל נ ע ס : פאר דאָס צווישען אַנדערעס. (זעצט זיך אין לעהנשטוהל) אייער פאָטער לעבט נאָך ?

ה י ל ד א : יא, מיין פאָטער לעבט.

ס א ל נ ע ס : דענקט איהר פילייכט, דאָ צו שטודירען ?

ה י ל ד א : ניין, דאָס איז מיר קיין מאָל אויפ'ן געדאנק ניט געקומען.

ס א ל נ ע ס : אָבער, איהר פערבלייבט דאָ פאר אַ לענגערע צייט, האָף איך.

ה י ל ד א : דאָס איז נעזונדט אַן געווייסע אומשטענדען. (זי זיצט אַ וויילע, שאָקעלט זיך אזן קוקט אויף איהם אַהלב ערנסט, האַלב מוט אַ פערבאַרגענעם שמייכעל. דאָן נעהמט זי אַרונטער איהר חוטעלע אזן לעגט עס אויפ'ן טיש לעבען זיך). הערר סאָלנעס !

ס א ל נ ע ס : יא ?

ה י ל ד א : האָט אירר זעהר א שלעכטען זכרון ?

ס א ל נ ע ס : א שלעכטען זכרון ? ניין, דאכט זיך אז ניט.

ה י ל ד א : איז פאר וואָס זאָגט איהר מיר נאָר ניט וועגען דעם וואָס האָט פאַסירט דאָרט אויבען ?

ס א ל נ ע ס : (פאַר אַן אויגענבליק איבערראַשט) דאָרט אין לייסענשטער ? (גלייכגילטיג) מיר דאכט, עס איז ניטא פיעל, וואָס צו זאָגען וועגען דעם.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט אַ פאַרוואונדערטע) ווי קענט איהר דאָס זאָגען ?

ס א ל נ ע ס : נו, דאן רעדט א י ה ר צו מ י ר וועגען דעם.

ה י ל ד א : וועז דער טורעם איז פערטיג געווארען, האָבען מיר געהאט א גרויסען יום־טוב אין שטאָדט.

ס א ל נ ע ס : יא, י ע נ ע ם טאָג וועל איך ניט אזוי גיך פערגעסען.

ה י ל ד א : (לאכט) ניין ? דאָס איז זעהר שעהן פון אייך.

ס א ל נ ע ס : שעהן ?

ה י ל ד א : ביי דער קירך איז דאָן געווען מוזיק — אזן

ס א ל נ ע ס : אבער זי וועט וואהרשיינליך אין גיכען היי־
ראטען.

ה י ל ד א : דאם איז גוט פאר א י ה ר.

ס א ל נ ע ס : אבער ניט אזוי גוט פאר מ י ר. דאן וועל
איך קיינעם ניט האבען מיר ארויסצוהעלפען.

ה י ל ד א : קענט איהר דען ניט קריגען אן אנדערע, וואם
זאל זיין פונקט אזוי גוט ?

ס א ל נ ע ס : פיעלייכט ווילט א י ה ר דא בלייבען און
— און שרייבען אינ'ם קאנטא־בוך ?

ה י ל ד א : (קוקט איהם אן פון אויבען ביז אראב) יא, איך
מיין עפעם ! ניין, איך דאנק איך — אזעלכע זאכען זיינען ניט
פאר מ י ר — (שפאצירט אביסעל איבער'ן ציממער און זעצט זיך אוועק
אויף דעם שאקעל־שטוהל, סאלנעם געהט צו צום טיש. הילדא זעצט
פארט:) ווייל עם טוט דאך דא זיין עפעם אנדערם צו טאן אויסער
ד ע ם אויך. (קוקט אויף איהם, שמייכלענדיג) דענקט איהר ניט אזוי?

ס א ל נ ע ס : פערשטעהט זיך. צוערשט און הויפטזעכליך
ווילט איהר, וואהרשיינליך מאכען א טור איבער די קראמען און זיך
אויספוצען נאך דער לעצטער מאדע.

ה י ל ד א : (לוסטיג) ניין, ד א ס, גלויב איך, קען איך
אוים־לאזען.

ס א ל נ ע ס : אזוי ?

ה י ל ד א : וואהרום איהר דארפט וויסען, אז איך האב שוין
אויסגעבראכט מיין גאנץ געלד.

ס א ל נ ע ס : (לאכט) הייסט עס, ניט קיין געלד און ניט
קיין קאסטען !

ה י ל ד א : ניט דאם און ניט יענעם. אבער איצט מאכט
דאם מיר ניט אויס.

ס א ל נ ע ס : זעהט איהר, פאר ד א ס געפעלט איהר מיר
גראר.

ה י ל ד א : נור פאר דאס ?

אויפ'ן אלערהעכסטען שפּיץ ! א ווירקליכער לעבעדיגער מענש ! און עס זאל אײך גאָרניט שווינדלען ! דאָס האָט אייגענטלעך גע־מאכט, אז עס זאל — אז עס זאל א צווייטען שווינדלען צו דענקען וועגען דעם.

ס א ל נ ע ס : ווי קענט איהר זיין אזוי זיכער, אז מיר האָט ניט —?

ה י ל ד א : (צוריקווייזענדיג דעם געדאַנק) אָה ניין ! געווים ניט ! דאָס האָב איך געפיהלט. ווייל, זאָגסט וואָלט איהר ניט געקענט שטעהן אויבען און זינגען.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר פערוואונדערט) זינגען ? האָב איך געזונגען ?

ה י ל ד א : יא, איך קלער עפּעס אזוי.

ס א ל נ ע ס : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) איך האָב קיין מאָל אין מיין לעבען קיין איין טאָן ניט געזונגען.

ה י ל ד א : יא, איהר האָט דאָן געזונגען, עס האָט זיך גע־הערט ווי הארפען אין דער לופט.

ס א ל נ ע ס : (נאָכדענקענדיג) עס איז עפּעס זעהר וואונ־דערבאר — די גאַנצע געשיכטע.

ה י ל ד א : (בלויבט שטיל א ווייל, קוקט אויף איהם און זאָגט שטיל) אָבער דאָן — נאכהער — דאָן האָט פּאַסירט דאָס וויכ־טיגסטע.

ס א ל נ ע ס : דאָס וויכטיגסטע ?

ה י ל ד א : (לעכהאַפּט) יא, אָן דעם דאַרף איך אײך געווים ניט דערמאָנען ?

ס א ל נ ע ס : א, יא, דערמאָנט מיך אָן ד ע ם אויך אַביסעל.

ה י ל ד א : נעדענקט איהר ניט אז מען האָט צו אייער עהרע געגעבען א גרויסאַרטיגען מאָלצייט אין קלוב ?

ס א ל נ ע ס : יא, געווים. עס האָט געמוזט זיין דעם זעל־בען נאָכמיטאג, ווייל דעם צווייטען פריהמאָרגען בין איך פון דאָרט אוועקגעפאָהרען.

פיעלע, פיעלע הונדערטער מענשען. מיר, די שוהל־מיידלעך זיינען געווען געקלייידעט אין ווייסען; און מיר האָבען אלע געטראָגען פאָהנען.

ס א ל נ ע ס: אָה יא, די פאָהנען געדענק איך גוט!

ה י ל ד א: דאן זיט איהר אַרויפגעשטיגען אויף דעם ברעטער־געשטעל, גלייך צום סאָמע שפיץ; איהר האָט מיט זיך נעהאט א נרויסען קראָנץ; און איהר האָט איהם אויפגעהאָנגען העט אויבען אויפ'ן וועטערפאָהן.

ס א ל נ ע ס: (שלאָגט איהר קורץ איבער) אין יענע צייטען פלעג איך דאָס אימער טאָן. עס איז אן אלטער מנהג.

ה י ל ד א: עס איז געווען אזוי וואונדערבאר שפאַנענד צו שטעהן אונטען און אַרויפצוקוקען צו אייך. שטעלט זיך פאָר וועהן ער פאַלט אַרונטער! ער — דער בוימייסטער אליין!

ס א ל נ ע ס: (אזוי ווי ער וואָלט ניט וועלען זי זאָל רעדען וועגען דעם) יא, יא, דאָס האָט אויך לייכט געקענט פאַסירען. וואָרום איינע פון יענע אין ווייסען אָנגעטאָנענע קלייענקע טייפלען — זי האָט זיך אזוי ווילד בענומען און האָט צו מיר אזוי אַרויפגעשריען —

ה י ל ד א: (שטראָהלענדיג מיט פערגניגען) „עס לעבע דער בוימייסטער סאָלנעס", יא!

ס א ל נ ע ס: — און זי האָט אזוי געמאכט מיט איהר פאָהן הין און צוריק — אז דער קאָפּ האָט זיך מיר שיער ניט פערדרעהט, קוקענדיג דערויף.

ה י ל ד א: (שטילער און ערנסט) יענער קלייענקער טייפעל — דאָס בין א י ך געווען.

ס א ל נ ע ס: (קוקט זיך איין אין איהר) איצט בין איך זיכער דערריין. דאָס האָט א י ה ר טאָקע געמוזט זיין.

ה י ל ד א: (וויעדער לעבהאַפט) אָה, עס אז געווען אזוי שפאַנענד! איך האָב מיר ניט געקענט גלויבען, אז אין דער גאנצער וועלט איז דאָ א בוימייסטער, וועלכער זאָל קענען בויען אזא אונגעהויער הויכען טורעם. און דאן אז איהר זאָלט אליין שטעהן

ה י ל ד א : (לאַכט צו זיך אַליין) יא, און איהר האָט מיר אפילו געזאָגט ווי דאָס קעניגרייך וועט הייסען.

ס א ל נ ע ס : נו, ווי ? —

ה י ל ד א : עס האָט געדארפט הייסען דאָס קעניגרייך פון אפעלסיניע.

ס א ל נ ע ס : נו, דאָס איז א גאנץ אפעטיטנער נאָמען.

ה י ל ד א : מיר איז עס גאָרנישט געגאנגען געפעלען ; עס האָט אויסגעזעהן, ווי איהר ווילט זיך איבער מיר נור לוסטיג מאכען.

ס א ל נ ע ס : געווים איז דאָס ניט געווען מיין אבזיכט.

ה י ל ד א : ניין, איך האָף אז ניט, נעהמענדיג אין אנבעטראכט וואָס איהר האָט נאכהער געטאָן —

ס א ל נ ע ס : וואָס האָב איך דען, אום גאָטעס ווילען, נאכהער געטאָן ?

ה י ל ד א : נו, מעהר פעהלט ניט, נאָר איהר זאָלט דאָס אויך האָבען פערגעסען ! מיר דאכט, אזא זאך מוז מען, ניט ווילענדיג, נעדענקען.

ס א ל נ ע ס : גיט מיר נור עפעס א סמן זיך צו דערמאָהנען, אפשר דאן —

ה י ל ד א : (קוקט זיך איין אין איהם) איהר זייט צוגעגאנגען און האָט מיך געקושט, בוימייסטער.

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף פון שטוהל מיט אן אָפען מויל) א י ך האָב עס געטאָן ?

ה י ל ד א : נו, געווים. איהר האָט מיך אנגענומען מיט ביידע הענד, און האָט צוריקגעבויגען מיין קאָפ, און האָט מיך געקושט — פיעלע מאָל.

ס א ל נ ע ס : נו, ווירקליך, לייענט פרייליז וואנגעל — !

ה י ל ד א : (הויבט זיך אויף) איהר מיינט דאָך דאָס ניט צו לייקענען ?

ס א ל נ ע ס : יא, איך לייקען דאָס ענטשיעדען !

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט פעראכטונג) אָה, אזוי ! (זי קעהרט זיך אָב און געהט לאַנגזאַם צום אויוועז, וואו זי בליבט

ה י ל ד א : און פון קלוב זיינט איהר געווען געלאדען צו אונז אויפ'ן אבענד.

ס א ל נ ע ס : נאנץ ריכטיג, פרייליז וואנגל. עס איז מערקווירדיג, ווי גוט איהר געדענקט די אלע קליניגקייטען.

ה י ל ד א : קליניגקייטען! דאס געפעלט מיר! איז דאס אפשר אויך א קליניגקייט, וואס איך בין געווען א י י ן אין צימער וועז איהר זייט געקומען?

ס א ל נ ע ס : זייט איהר געווען אליין?

ה י ל ד א : (ניט ענטפערענדיג) איהר האט מיך ד א ן ניט גערופען, קליינענקער טייפעלע.

ס א ל נ ע ס : ניין, איך האף אז ניט.

ה י ל ד א : איהר האט נעזאגט אז איך בין וואונדערשעהן אין מיין וויים קלייד און, אז איך זעה אוים ווי א קליינע פרינצעסין.

ס א ל נ ע ס : געווים האט איהר טאקע אזוי אויסגעזעהן, פרייליז וואנגל. — און דערצו נאך האב איך זיך געפיהלט אזוי לייכט און פריי יענעם טאג —

ה י ל ד א : און דאן האט איהר געזאגט, אז וועז איך וועל אויסוואקסען, וועל איך זיין א י י ע ר פרינצעסין.

ס א ל נ ע ס : (לאכט אביסעל) ע, ע, — ד א ס האב איך אויך געזאגט?

ה י ל ד א : יא, יא, איהר האט דאס געזאגט. און וועז איך האב געפרעגט ווי לאנג איך וועל דארפען ווארטען, האט איהר מיר געענטפערט אז איהר וועט צוריקקומען אין צעהן יאהר ארום, ווי א נישט-גוטער, און איהר וועט מיך אוועקפיהרען — אין שפאנ-יען אדער עפעס אן אנדער לאנד. און דארט, האט איהר מיר פער-שפראכען צו קויפען א קעניגרייך.

ס א ל נ ע ס : (ווי פריהער) יע, נאך א גוטען מיטאג איז מען געווהנליך זעהר פרייגעביג אין געלט אנגעלעגענהייטען. אבער האב איך דאס טאקע אלעס ג ע ז א ג ט?

ס א ל נ ע ס : ווי פיעל איהר ווילט נור אליין.

ה י ל ד א : (קוקט זיך שנעל אום צו איהם און האָט וויעדער דעם שטראַהלענדען אויסדרוק פון גליק אין איהרע אויגען) נו, זעהט איהר, איך האָב עס דאָך פון אייך ארויסגעקראָגען.

ס א ל נ ע ס : (מיט אַ לייכטען שמייכעל) יא, דענקט נור — איך זאָל אזא זאַך פערגעסען!

ה י ל ד א : (וויעדער אַביסעל אָנגעכלאָזען, מרעט פון איהם אָב) אָה, איהר האָט, וואהרשיינליך, פיעלע געקושט אין אייער לעבען.

ס א ל נ ע ס : ניין, ד א ס מוזט איהר וועגען מיר ניט דענקען.

(הילדא זעצט זיך אין לעהנשטוהל.)

ס א ל נ ע ס : (בלייבט שטעהן אָנגעשפּאַרט אָן שאָקעל־שטוהל און קוקט אויף איהר אויפמערקזאם) פרייליך וואָגעל?

ה י ל ד א : יא?

ס א ל נ ע ס : וי אזוי איז דאָס ג ע ו ע ז ע ן? וואָס איז פין דעם אַלעמען ארויסגעקומען — צווישען אונז ביידע, מיין איך?

ה י ל ד א : ווייטער איז גאָרניט ארויסגעקומען. איהר וויסט דאָס גאַנץ גוט. וויל דאָן זיינען די אנדערע געסט געקומען — און דאָן — עט!

ס א ל נ ע ס : ריכטיג! די אַנדערע זיינען געקומען. דענקט נור, אז ד א ס האָב איך אויך פערגעסען!

ה י ל ד א : אָה, איהר האָט אין דער ווירקליכקייט גאָרניט פערגעסען; איהר שעהמט זיך נור אביסעל; איך בין זיכער, אז אזעלכע זאכען פערגעסט מען ניט.

ס א ל נ ע ס : ניין, דאָס קען מען זיך פאָרשטעלען.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם, וויעדער לעכהאפט) פיעלייכט האָט איהר אויך פערגעסען אין וואָס פאר א טאָג דאָס איז געשהען?

ס א ל נ ע ס : אין וואָס פאר א טאָג?

שטעהן אונבעוועגליך, איהר געזיכט אַבגעקעהרט פון איהם און די הענד פערלאָגט אויף הינטען. א קורצע פּאָוזע.)

ס א ל נ ע ס : (געהט צו צו איהר פאַרזיכטיג פון הינטען) פּרייַ־ליין וואַנגעל!

ה י ל ד א : (בלויבט שטיל, און אונבעוועגליך).

ס א ל נ ע ס : שטעהט ניט ווי א סטאַטוע. אייך האָט זיך דאָס אלעס געמוזט חלומ'ען, (לעגט זיין האַנד אויף איהר ארעם) הערט מיך אויס —

ה י ל ד א : (מאַכט אַן אונגעדולדיגע בעוועגונג מיט'ן ארעם).

ס א ל נ ע ס : (ווי עס וואָלט איהם פלוצלונג אַריין עפּעס אַ געדאַנק) אָבער — ! וואַרט א ווייל ע ! עס שטעקט עפּעס הינטער דעם אלעס... גלויבט מיר !

ה י ל ד א : (ריהרט זיך ניט).

ס א ל נ ע ס : (שטיל, נור מיט נאַכדרוק אין די ווערטער) איך האָב דאָס אלעס געמוזט ט ר א כ ט ע ן. איך האָב עס געמוזט ו ו ע ל ע ן — פ ע ר ל א נ ג ע ן — האָב געמוזט ל ו ס ט ה א ־ ב ע ן עס צו טאָן. און דאן — איז עס ניט מעגליך או דאָס איז די ריכטיגע ערקלערונג ?

ה י ל ד א : (שווייגט נאָך אלץ).

ס א ל נ ע ס : (אונגעדולדיג) נו, צום טייפעל — דאן, ה א ב א י ך דאָס געטאָן !

ה י ל ד א : (קעהרט אום איהר קאָפּ אַביסעל און קוקט ניט אויף איהם) היימט עס, איהר גיט עס ענדליך צו ?

ס א ל נ ע ס : יא, אלעס וואָס איהר ווילט.

ה י ל ד א : אז איהר האָט מיך ארומגענומען ?

ס א ל נ ע ס : אָה, יא !

ה י ל ד א : און מיר דעם קאָפּ צוריקגעבויגען ?

ס א ל נ ע ס : זעהר ווייט צוריק.

ה י ל ד א : און מיך געקושט ?

ס א ל נ ע ס : יא, געווים.

ה י ל ד א : פיעל מאָל.

ה י ל ד א : (פֿערבאָרגט א האַלב־רויצענדען שמויבעך) געווים! דאָס האָב איך פון אייך ערוואַרטעט.

ס א ל נ ע ס : אז איך וועל צוריקקומען צו אייך אהיים און איך צונעמען?

ה י ל ד א : יא, ווי א ניט־גוטער.

ס א ל נ ע ס : און מאכען פון אייך א פֿרינצעסין?

ה י ל ד א : דאָס האָט איהר מיר דאָך פערשפּראָכען.

ס א ל נ ע ס : און אייך טאקע געבען א קעניגרייך?

ה י ל ד א : (קוקט צום באַלקען) וואָרום דען ניט? עס דאַרף גראָד ניט זיין א געוועהנלעך, ריכטיג קעניגרייך.

ס א ל נ ע ס : ווי דען? עפּעס אנדערס פּונקט אזוי גוט?

ה י ל ד א : מינדעסטענס אזוי גוט. (קוקט אויף איהם אַן אויפֿגעבלויק) איהר האָב געדענקט, אז אויב איהר קענט בויען די העכסטע קירכען־טורעמס אין דער וועלט, וועט איהר דאָך געווים קענען מאכען עפּעס א מין קעניגרייך.

ס א ל נ ע ס : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) איך פערשטעה אייך ניט גוט, פרויליין וואַנגעל.

ה י ל ד א : ווירקליך ניט? מיר ווייזט דאָס אלעס אוים אזוי אייגפאך.

ס א ל נ ע ס : ניין, איך ווייס ניט, צי איהר מיינט ערנסט, וואָס איהר זאָגט, אָדער איהר שפּאסט עס מיט מיר.

ה י ל ד א : פילייכט מאַך איך זיך לוסטיג? ווי איזהר דאַן?

ס א ל נ ע ס : גאַנץ ריכטיג. מיר מאכען זיך ביידע לוסטיג. (קוקט אויף איהר) שוין לאַנג ווי איהר ווייסט, אז איך בין פערהייראַט?

ה י ל ד א : איך האָב אימער געוואוסט. אָבער, וואָרום פרעגט איהר דאָס?

ס א ל נ ע ס : (לייכט) אָה, עס איז מיר גראָד נעקומען אויפֿן זינען. (קוקט אויף איהר ערנסט. שטיל) נאָך וואָס זייט איהר געקומען?

ה י ל ד א : יא, אין וואָס פּאַר אַ טאָג האָט איהר אויפּ־
געהאָנגען דעם קראַנץ אויפֿן טורעם ? אָה ? זאָגט שנעל !

ס א ל נ ע ס : הם — גאָט וויסט, דעם דאָזיגן האָב איך
פערגעסען. איך ווייס נור, אַז דאָס איז געווען פּאַר צעהן יאָהרען,
אזוי ארום הערבסט.

ה י ל ד א : (שאָקעלט עמליכע מאָל לאַנגזאַם מיט׳ן קאָפּ). דאָס
האָט פּאַסירט פּאַר צעהן יאָהרען — דעם ניינצעהנטען סעפּ־
טעמבער.

ס א ל נ ע ס : יא, עס האָט געמוזט זיין ארום יענער צייט.
אזוי — אזוי, דאָס געדענקט איהר אויך ! (בלייבט שטיל אַ ווייל)
אָבער ווארט נור — ! געווים — היינט האָבען מיר אויך דעם
ניינצעהנטען סעפּטעמבער.

ה י ל ד א : יא, און די צעהן יאָהר זיינען אַריבער. און
איהר זייט ניט געקומען, ווי איהר האָט מיר פערשפּראָכען.

ס א ל נ ע ס : וואָס איך האָב איך פערשפּראָכען ? איהר
מוזט מיינען, ווי איך האָב איך אָנגעשראָקען ?

ה י ל ד א : איך האָב דאָס גאָרניט געהאַלטען פּאַר אַן אָנ־
שרעקען.

ס א ל נ ע ס : נו, דאָן איז עס געווען אַביסעל לוסטיג גע־
מאַכט זיך.

ה י ל ד א : איז דאָס אַלעס, וואָס איהר האָט געוואָלט ? זיך
לוסטיג מאַכען איבער מיר ?

ס א ל נ ע ס : און פיעלייכט אום צו האָבען מיט איך אַבי־
סעל שפּאַס. איך קען זיך, כ׳לעבען, ניט עראינערען. אָבער עפּעס
אזעלכעס האָט עס געמוזט זיין ; ווייל איהר זייט דאָך דאמאָלס
נאָך געווען א קינד.

ה י ל ד א : אָה, פיעלייכט בין איך גאָרניט געווען אזא קינד.
נאָר ניט אזא קעצעלע ווי איהר שטעלט זיך פּאָר.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר, פּאַרשענדיג) האָט איהר,
ווירקליך, ״ גאנצע צייט ערנסט ערוואַרטעט, אז איך וועל צוריק־
קומען ?

ס א ל נ ע ס : (שאקלט מיט'ן קאָפּ) ניין, די מענשען ווילען עס ניט.

ה י ל ד א : דענקט נור — ז י י ווילען עס ניט !

ס א ל נ ע ס : (זיכטער) נור יעצט בוי איך א נייע היים פאר זיך אליין — אט דאָ אנטקעגען.

ה י ל ד א : פאר זיך אליין ?

ס א ל נ ע ס : יא, עס איז כמעט געענדיגט. און אויך דעם הויז איז פאראן א טורעם.

ה י ל ד א : א הויכער טורעם.

ס א ל נ ע ס : יא.

ה י ל ד ע : זעהר הויך ?

ס א ל נ ע ס : מען וועט געזוים זאָגען, אז ס'איז צו הויך, וועניגסטענס פאר א וואָהנונג.

ה י ל ד א : מאָרגען, גלייך אין דער פריה געה איך דאָס בעטראכטען.

ס א ל נ ע ס : (זיצט מיט דער האַנד אונטערשפּאַרענדיג דאָס געזיכט אין בעטראכט זי) זאָגט מיר, פרויליין וואַנגעל, וואָס איז אייער נאָמען, אייער פאָרנאָמען, מיין איך ?

ה י ל ד א : נו, הילדא.

ס א ל נ ע ס : (ווי פריהער) הילדא ? הא ?

ה י ל ד א : געדיינקט איהר ד א ס ניט ? איהר אליין האָט מיך געריפען הילדא, יענעם טאָג, ווען איהר האָט זיך שלעכט בענומען.

ס א ל נ ע ס : אזוי ?

ה י ל ד א : נור דאן האָט איהר געזאָגט „ק ל י י נ ע ה י ל ד א" אין מיר איז עס ניט געווען געפעלען.

ס א ל נ ע ס : אזוי, אייך איז דאָס ניט געווען געפעלען, פרויליין הילדא ?

ה י ל ד א : ניין, ניט ביי אזא געלעגענהייט. אָבער — „פרינצעסין הילדא" — דאָס, דענק איך, וועט קלינגען גאנץ שעהן.

ה י ל ד א : ווייל איך ווייל מיין קעניגרייך. די צייט איז אויס.

ס א ל נ ע ס : (לאַבּט, ניט ווילענדיג) איהר זייט אן אנטיק.

ה י ל ד א : (לוסטיג) אהער מיין קעניגרייך, בוימייסטער! (קלאַפּט מיט די פינגער) מיין קעניגרייך ארויף אויפ'ן טיש!

ס א ל נ ע ס : (רוקט נעהענטער צו דעם שאַקעל שטוהל און זעצט זיך.) נו, לאַמיר רעדען ערנסט. נאָך וואָס זייט איהר געקומען? וואָס ווילט איהר דאָ ווירקליך טאָן?

ה י ל ד א : אָה, צוערסט ווייל איך ארומגעהן און בעטראכטען אלעס וואָס איהר האָט דאָ אויפגעבויט.

ס א ל נ ע ס : דאָס וועט אייך געבען גענוג מאַציאָן.

ה י ל ד א : יא, איך וויים, איהר האָט זעהר, זעהר פיעל געבויט.

ס א ל נ ע ס : ווירקליך — מעהרסטענס אין די לעצטע יאָהרען.

ה י ל ד א : פיעלע קירכען־טורעמס אויך? אונגעהייער הויכע?

ס א ל נ ע ס : ניין, איך בוי ניט מעהר קיין קירכען־טורעמס — קיין קירכען אויך ניט.

ה י ל ד א : וואָס דען בויט איהר איצט?

ס א ל נ ע ס : היימען פאר מענשען.

ה י ל ד א : (נאָכדענקעגדיג) וואָלט איהר געקענט בויען א קליינעם — א קליינעמ קירכען־טורעם איבער די דאָזיגע היימען!

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף) וואָס מיינט איהר הערמיט?

ה י ל ד א : איך מיין — עטוואָס, וואָס זאָל זיך ערהויבען פריי אין דער לופט. מיט א וועטערפאָהן אויף א שווינדעלדיגע הויך.

ס א ל נ ע ס : (טראַבּט אַביסעל) עס איז אזוי מערקווירדיג, אז איהר זאָלט דאָס זאָגען — ווייל דאָס איז וואָס איך וואָלט טאָקע אם ליעבסטען געמאכט.

ה י ל ד א : (אונגעדולדיג) וואהרום זשע טהוט איהר עם ניט?

דערפאר טאָרע דאָכ איך זיך אזוי אָבגעשלאָכען אין פערשפאדט. (געהיימניספֿאר) איך זאָג אייך, די יוגענד זועט אמאָל קומען אין דונערן ביי מיין טיר ! אין זיי וועלען זי אויפברעכען !

ה י ל ד א : דאָן, דענק איך, וואָלט איהר געדארפט געהן און עפענען די טיר פאר דער יוגענד.

ס א ל נ ע ס : עפענען די טיר ?

ה י ל ד א : נו, יא. לאָזט זיי אריינקימען צו אייך אין פרויגדליכען אופן.

ס א ל נ ע ס : נייז, נייז, נייז ! די יוגענד — פערשטעהט איהר מיך, דאָס איז די אָברעבעניגג. זי קומט, ווי אונטער א נייעם באַנער אָנצינדיגען זי די דאָ פין מזל חאָט זיך אומגעדרעהט.

ה י ל ד א : (חויבט זיך אויף, קוקט אויף איהם אין זאָגט צוגייפצוהענדיג די ליפּען) קען א י ך אייך נוצליך זיין, בוימייסטער ?

ס א ל נ ע ס : יא, איהר געניוס ! ווייל איהר קומט, דאכט זיך אייך אינטער א נייעם באנגער. יוגענד געגען יוגענד — !

ד ר. ה ע ר ד ע ל : (קומט אַריין הויכ'ן פאָרדערצימער) ווי, איהר אין פרייליכן וואנגעל זייט נאָך אלין דאָ ?

ס א ל נ ע ס : יא. מיר האָבען געהאַט אינענדליך פיעל, ווענען וואָס צו רעדען.

ה י ל ד א : אי אלטעס, אי נייעס.

ה ע ר ד ע ל : ווירקליך ?

ה י ל ד א : עס איז געווען זעהר אמיזאנט. דער בוימייסטער האָט אזא ווונדערבארען זכרון. ער געדענקט יעדע קלייניגקייט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (קומט אַריין פין דער טיר רעכטס) פרייליכן וואנגעל, אייער צימער איז שיין פאַרטיג פאר אייך.

ה י ל ד א : אָה, ווי גוט איהר זייט צו מיר !

ס א ל נ ע ס : (צו פרוי סאָלנעס) דאָס קינדער־צימער ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, דאָס מיטעלסטע. אָבער צוערסט לאָמיר געהן עסען.

ס א ל נ ע ס : געווים, פרינצעסין הילדא פון — פון — ווי האָט געהייסען דאָס קעניגרייך ?

ה י ל ד א : טפו ! איך ווייל גאָר ניט האָבען צו טאָן מיט י ע נ ע ס נאָרישען קעניגרייך. איך ווייל גאָר אַן אַנדער מין קעניגרייך !

ס א ל נ ע ס : (שפּאַרט זיך אָן אין שטוהל און קוקט נאָך אַלץ אויף איהר) דאָס איז זאָנדערבאָר. וואָס מעהר איך דענק וועגען דעם, אַלץ מעהר צייגט זיך מיר אויס, אַז איך בין אַרומגעאַנגען די אַלע יאָהרען, פּלאַגענדיג זיך מיט — ה'ם —

ה י ל ד א : מיט וואָס ?

ס א ל נ ע ס : מיט דער אנשטרענגונג זיך אָן עטוואָס צו דערמאָנען — עפּעס אַן איבערגעלעבטע זאַך, וואָס איך האָב וואהרשיינליך פערגעסען. נור איך האָב קיין מאָל ניט געהאט דעם קלענסטען בעגריף, וואָס דאָס איז אזוינס געווען.

ה י ל ד א : איהר וואָלט געדארפט מאכען א קניפּעל אין אייער טאשענטוך, בוימייסטער.

ס א ל נ ע ס : דאָן וואָלט איך געדארפט ברעכען דעם קאָפּ אויסצוגעפונען, וואָס דער קניפּעל מיינט.

ה י ל ד א : אָה, יא, עס זיינען, וואהרשיינליך פאַראַנען אזעלכע מינים נישט־גוטע אויף אויף דער וועלט.

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך לאַנגזאַם אויף) עס איז א גרויס גליק, וואָס איהר זייט איצט געקומען.

ה י ל ד א : (קוקט טיף אין זיינע אויגען) א י ז עס א גליק !

ס א ל נ ע ס : ווייל איך בין דאָ געווען אזוי עלענד און האָב אויף אַלעס געקוקט אזוי הילפלאָז. (שטילער) איך מוז אייך זאָגען, איך האָב זיך אַנגעהויבען אזוי צו שרעקען — זיך מורא'דיג צו שרעקען פאַר דער יונגענד.

ה י ל ד א : (אַביסעל מיט פערדרוס) עט ! — פאַר דער יוגענד דאַרפט איהר זיך גאָרניט שרעקען !

ס א ל נ ע ס : דאָך ! דאָך ! גראָד פאַר א י ה ר. אָט

צווייטער אקט

אַ שׂעהן פֿערפֿוצטער קלײנער זאַל אין כאַלנעס׳ הויז. פֿון הינטען אַ גלעזערנע טיר וואָס פֿיהרט צו אַ וועראַנדאַ און צום גאָרטען. רעכטס אַ גרויסער ווינקעל־פֿענסטער, אויף וועלכען עס שטעהען וואָזעגעס. אין לינקען ווינקעל אַ וואַנד, געבויט, ווי דאָס פֿענסטער רעכטס, אין וועל־כער עס איז דאָ אַ טיר, געשפֿאלירט ווי די וואַנד. פֿון בוידע זייטען געוועהנליכע טירען. פֿון פֿאָרנט רעכטס אַ קאַנאַל־טיש מיט אַ שפּיגעל איבער איהם. אַ רויבע אויסשטעלונג פֿון בלומען און פֿלאַנצען. פֿון פֿאָרנט לינקס אַ סאָפֿע מיט אַ טיש און שטוהלען. ווייטער פֿון הינטען אַ בוכער־שראַנק. פֿאר דעם ווינקעל־פֿענסטער אַ קלײנער טיש מיט שטוה־לען. עס איז פֿריהמאָרגען.

סאַלנעס זיצט בײַ אַ טישעל, אויף וועלכען עס ליעגט ראַגאַר בראַוויק׳ס פֿאָרטאָליא אַן אָפּענער. ער כלעטערט די ציכנונגען און בעטראַכט אינניגע פֿון זיי געוווּ. פֿרוי סאַלנעס גההט שטילערהייד אַרום מיט אַ קלײנעם וואַכער־קאַן און בעשפֿריצט די בלומען. זי איז גע־קלײדעט אין שוואַרצען ווי פֿריהער. איהר הוט, מאַנטעל און שירם ליגען אויף אַ שטוהל בײַם שפּיגעל. סאַלנעס טהוט אַ קוק אויף איהר פֿון צייט צו צייט, וועז זי בעמערקט עס ניט. קיינער פֿון זיי רעדט ניט קיין וואָרט. קאַיאַ פֿאַלי קוקט שטיל אַרײַן פֿון דער לינקער טיר.

ס א ל נ ע ס : (קעהרט זיך אום און זאָגט צו איהר אין א גלייכגילטיגען טאָן) אָך, דאָס זייט איהר?

ק א י א : איך האָב איך נור געוואָלט זאָגען, אז איך בין שוין געקומען.

ס א ל נ ע ס : גוט. ראַגאַר איז שוין אויך דאָ?

ק א י א : ניין, נאָך ניט. ער האָט געמוזט וואַרטען אַ ווייל אויפֿן דאָקטאָר. ער קומט אָבער באַלד זיך ערקונדיגען —

ס א ל נ ע ס : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ צו הילדאן) הילדא וועט שלאָפען אין קינדער־צימער.

פ ר ו י : ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהם) הילדא ? !

ס א ל נ ע ס : יא, פּרויליין וואנגעל'ס נאָמען איז הילדא. איך האָב זי נאָך געקענט אלס קינד.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אזוי גאָר האלווארד ? נו קומט, דאָס עסען איז אויפ'ן טיש. (זי נעהמט דר. הערדעל'ס אָרעם און געהט מיט איהם ארויס רעכטס. הילדע האָט דערווייל צונויפגענומען איהרע רייזע זאכען.)

ה י ל ד א : (מילד און שנעל צו סאָלנעסען) איז עס אמת, וואָס איהר האָט געזאָגט ? א י ך ק ע ן א י ך נוצליך זיין ?

ס א ל נ ע ס : (נעהמט ביי איהר די זאכען) איהר זייט אקוראט די, וועלכע איך האָב אזוי נויטיג געדארפט האָבען.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט א גליקליכען פערוואונדערטען בליק און קלאַמערט צונויף די הענט) אָה, גאָט, ווי פראכטפאָל! —

ס א ל נ ע ס : (נייגעריג) וואָס ?

ה י ל ד א : איצט האָב איך מיין קעניגרייך !

ס א ל נ ע ס : (ניט ווילענדיג) הילדא — !

ה י ל ד א : (וויעדער צונויפצויהענדיג די ליפּען) כ מ ע ט,— האָב איך געוואלט זאָגען. (זי געהט ארויס רעכטס, סאָלנעס נאָך איהר.)

פ ר ו י כ א ל נ ע כ : יאָ, איך בין אַרײַנגענאַנגען זי זאָלן, איז זי געווען פֿאַרנומען אַרײַנגעקוקט אין אַ זשורנאַל אָדער אַזאַכן.. (זי שטעלט זיך בײַם שפּיגל אין חײַבט אָן אָנצוטאָם אָנטאָן דעם הוט.)

כ א ל נ ע כ : (נאָך א קורצער פּאָוז) ענדליך איז אונז דאָך צוגיץ געקומען אײַנעם פֿון אײַנזערע קינדער־צימער, אַלינאַ.

פ ר ו י כ א ל נ ע כ : יאָ, ס׳איז צוגיץ געקומען.

כ א ל נ ע כ : מיר האָבט עס איז אַלץ בעסער, אַיידער זיי זאָלען אײַנאַנצען שטאָהן פּוסט.

פ ר ו י כ א ל נ ע כ : די דאָזיגע פּוסטקייט איז שרעקלעך. דאָס איז אמת.

כ א ל נ ע כ : (פֿאַרמאַכט די פֿאַרטפֿאַליא מיט די צייכנונגען, טאָהט אײַף אַן אָפּהט צו צו אויבן) דו וועסט זהען, אַלינאַ, אַז נאָך דעם יעט איז זיין א כּך בעסער. עס וועט זיין בעקוועמער. דאָס לעבען ייעט זיין לייכטער — כּפֿעציעל פֿאַר ד י ר .

פ ר ו י כ א ל נ ע כ : (קוקט אויף אָן) נאָך דעם ?

ס א ל נ ע כ : יאָ, גלויב מיר, אַלינאַ —.

פ ר ו י כ א ל נ ע כ : דו מיינסט וויל ז י איז דאָ נעקומען ?

ס א ל נ ע כ : (זיך צוריקהאַלטענדיג) אויך מיין, נאַטירלעך, ווען מיר וועלען אַרײַנציהען אין דאָס נייע הויז.

פ ר ו י ס א ל נ ע כ : (נעהמט איהר מאַנטעל) אה, דו גלויבסט עס, האַלוואַרד ? עס וועט דאָן בעסער זיין ?

ס א ל נ ע כ : איך קען עס מיר אַנדערס ניט פֿאָרשטעלען. און דו דענקסט דען ניט אזוי ?

פ ר ו י ס א ל נ ע כ : איך האָף נאָר ניט אויף דאָס נייע הויז.

ס א ל נ ע כ : (אומעטיג) עס פֿערדריסט מיך זהר ווען דו זאָגסט עס. ווארים דו ווייסט דאָך, אז איך האָב עס הויפּטזעכלעך פֿון דיינעט וועגען געבויט. (ער וויל איהר העלפֿען אָנטאָן דעם מאַנטעל.)

פ ר ו י ס א ל נ ע כ : (ווייזט צוריק זיין חילף) דער אמת

ס א ל נ ע ס : וואס מאכט דער אלטער?

ק א י א : ניט גוט. ער טאט נעבעטעי, איר זאלט איהם ענטשילדיגען, ייאס ער ייעט דיינטיגען טאג מייער בלייבען אין דער הויז.

ס א ל נ ע ס : נאנץ ריכטיג. זאל ער נור זיך אייבריגען. אין איהר נערמט זיך צו אייער ארבייט.

ק א י א : יא. (י בייבט שטעהן אין טיר.) ייאלט איהר ערלען מיט ראגגארען, זיען ער וועט קומען?

ס א ל נ ע ס : נייי. טאכט זיך, איך טאכ איהם נאר ניט ייאס צו זאגען.

(קאיא נעהט אוועק אין דער לינקער זייט. סאלנמס בלעטערט ווייטער אין די צייטונגען.)

פ ר ו י כ א ל נ ע ס : (בייו די וואיאנקס) ווער ווייס, ער וועט אפשר איצטער אויך שטארבען?

כ א ל נ ע ס :(קוקט איהר אן) אויך? ווער נאך דען?

פ ר י י כ א ל נ ע ס : (נום עגעפערנדוג) יא, יא, קענסט זיך פערלאזען דרויף, טאלייאר, דער אלטער בראוויק ייעט אייך שטארבען. די ייעכט יעדן.

כ א ל נ ע ס : לייבע אלינא, רעגכטי ניט אז די ייאלכט נעהארפט זיך דורכגעהן אביכעל שפאציידען?

פ ר י י כ א ל נ ע ס : יא, איך דענק אז איך דארף טאקע. (זי פאדעט זיך ווייטער מיט די בלומען.)

ס א ל נ ע ס : (אויפגעבויגען אוכער די ציוכנונגען) זי שלאפט נאך?

פ ר י י כ א ל נ ע ס :(קוקט איהם אן) די ויכט דא אין קלארסט עס אלץ ווענען פרייליך וואנגעל?

ס א ל נ ע ס : (גלויבגולביג) זי איז מיר נראד, ציפעליג, נעקומען אויף די נעראנקען.

פ ר י י כ א ל נ ע ס : פרייליך יואנגעל איז שיין לאנג אויפנעשטאנען.

ס א ל נ ע ס : אזוי?

ס א ל נ ע ס : (ערשטוינט) באר דיר! רעדסטו וועגען **ד י ר** וועגען זיך אליין, **אלינא**?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : **נו, יא,** וועגען וועמען **דען זאל** איך רעדען?

ס א ל נ ע ס : (ניט וויליגדיג צו זיך צוזיין) **נאך ד א ח** האָט געפעהלט!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : וועגען דאָס אַלטע הויז וואָלט **איך** גאָרניט געוואָרגט. איין מאָל האָט דאָס אומגליק געדארפט קומען, דאָן...

ס א ל נ ע ס : דאָס דאָסט דו העכט. פון קיין אומגליק אנטלויפט מען ניט, ווי מען זאגט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָבער דאָס שרעקליכע, וואָס **איז** אַרויסגעקומען, פינ'ס פייער — ! דאָס איז עכ! ד א כ, דאָס!

ס א ל נ ע ס : (חיצוניג) ניט טראכט יועגען דעם, **אלינא**!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : **א ח**, ד א כ איז גראד, וועגען וואָס איך מיז טראכטען. אין איצט מיז איך עס טאקע אַרויסרעדען אויך, ייויל איך קען עס שיין מעהר ניט אריבערטראָגען! און דאָן, וואָס איך קען מיר אַליין קיין מאָל ניט פערגעבען!...

ס א ל נ ע ס : (שרייט אויס) וואָס, דו קענסט **ד י ר** ניט פערגעבען?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, וואַרים איך האָב דאָך געהאט צוויי־ערליי פליכטען: צו דיר און צו די קינדער. איך האָב זיך געדארפט שטארקען, ניט צוטומלט ווערן אין שרעק — אַדער פון יסורים, וואָס איך האָב פערלאָרען מיין היים. (ברעכט די הענד.) אָה, ווען איך וואָלט דאָס נאָר געהענט, האָלוואָרד!

ס א ל נ ע ס : (קומט נעהענטער, געריהרט און מילד) **אלינא**, דו מוזט מיר פערשפרעכען, מעהר זיך אין אזוינע געדאנקען ניט אריין צו לאָזען. פערשפרעך דאָס מיר!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : דו ליעבער גאָט! —— פערשפרעכען! פערשפרעכען קען מען אַלעס...

ס א ל נ ע ס : (פרעסט צוזאַמען די הענד און גוקט אויבערין

איז, אז דו טוסט צופיעל פון מיינעטוועגען.

ס א ל נ ע ס : (מיט היזן) ניין, ניין, זאג עס ניט, אלינא! **איך** קען ניט הערען אזעלכע ווערטער פון דיר!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : נו, אויב אזוי וועל **איך** דאס **שוין** מעהר ניט זאגען, האלוואדד.

ס א ל נ ע ס : **איך** בלייב אבער ביי מיין מיינונג. **דו** וועסט שוין זעהן ווי פיעל בעסער עס וועט פאר דיר זיין **אין דער** נייער וואוינונג.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אך גאט — פאר מיר בעסער! —

ס א ל נ ע ס : (היסטיריש) יא, געווים! דו קענסט זיין **זיכער** אין דעם! ווייל דארטען, פערשטעהסטו, וועט זיין אזוי פיעל, **ווען** וועט דיך דערמאנען אן דיין אייגענער היים...

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אן די היים פון מיין פאטער און מוטער — וואס איז אבגעברענט געווארען ביז'ן גרונד ——

ס א ל נ ע ס : (שטיל) יא, יא, מיין ארעמע אלינא, **דאס איז** פאר דיר געווען א שרעקליכער קלאפ.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט א ווייענדיגער שטימע) **דו** מעגסט בויען וויפיעל דו ווילסט, האלוואדד — פאר מ י ר קענסט **דו** קיינמאל קיין ריכטיגע היים ניט אויפבויען!

ס א ל נ ע ס : (שפאנט אויבער'ן צימער) נו, אויב אזוי, לאמיר וועגען דעם מעהר ניט רעדען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : מיר רעדען וועגען דעם זאנסט אויך קיינמאל ניט, ווייל דו שטופסט דעם גערואנק שטענדיג אוועק פון זיך...

ס א ל נ ע ס : (בלייבט מיט אמאל שטעהן און קוקט אויף איהר) איך? פארוואס זאל א י ך דאס דען טאן? אוועקשטופען דעם גערואנק?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אה, האלוואדד, איך פערשטעה דיך גאנץ גוט. דו ווילסט מיך שאנווען, און געפינען תרוצים פאר מיר אויך וויפיעל דו קענסט נור.

וואונדער ניט, אלינא! וועז דו מוזט זיך קיועלען מיט א קראנקען מאן אין הויז.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: (מיט אנגעבט) ק ר א נ ק? דו ביסט קראנק, האלוואדד?

ס א ל נ ע ס: (פלוצעם ערנסט) אדער מיט א האלב־פערריק־טען מאן! א משוגענעם כאן! רוף מיך, ווי דו ווילסט!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: (בשפּס אן א שטוהל אין זעצט זיך) האלוואדד — אום גאטעם ווילען!

ס א ל נ ע ס: אבער, איהר האט ביידע א טעות, אי דו, אי דער דאקטאר. ניט דאס איז די צרה מיט מיר. (ער שפּאַצירט אַרום אין צימער. פרוי סאלנעם קוקט איהם נאך מיט אנגעבט. ענדליך געהט ער צו צו איהר. ריהיג) אין גרונד געגומען פעהלט מיר גאר נישט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: ניין, ניט וואהר? וואס זשע איז דאך מיט דיר?

ס א ל נ ע ס: די צרה איז, וואס איך פיהל אפט, ווי איך זינק אריינטער אינטער דעם שיועלען לאסט פון שולדען...

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: שולדען, זאגסט דו? אבער דו ביסט דאך קיינעם גאר נישט שולדיג, האלוואדד!

ס א ל נ ע ס: (מילד, מיט געפיהל) איך בין ד י ר שולדיג אן אונענדליען חוב — ד י ר, ד י ר, אלינא.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: (הויבט זיך לאנגזאם אויף) וואס שטעקט הינטער אלעם דעם? זאג מיר בעסער גלייך.

ס א ל נ ע ס: עס ש ט ע ק ט גאר ניט הינטער דעם. איך האב דיר קיין מאל קיין שלעכטס ניט געטאן. יעדענפאלס ניט, ווייסענדיג אדער ווילענדיג. און דאך — און דאך דאכט מיר, אז עפעס א שווערע שולד ליעגט אויף מיר אין בויגט מיך צו דער ערד.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: א שולד געגען מ י ר?

ס א ל נ ע ס: הויפטזעכליך געגען דיר.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: אויב אזוי, ביסט דו טאקע קראנק,

צימער) אָה, מען קען פערצווייפלען! קיין איין שטראהל פון דער זון! ניט צום מאל אַ העלער שיין צו בעלייכטען אונזער היים!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: דאָס איז ניט קיין היים, האַלוואַרר.

ס א ל נ ע ס: אָה, ניין. דאָס איז דער גאַנצער אמת. (מיט אַ שווערען געמיט) און גאָט ווייס, אויב דו האָסט ניט רעכט, אַז עס וועט אונז אין דעם נייען הויז אויך ניט בעסער זיין!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: עס וועט קיין מאל ניט בעסער זיין, פונקט אַזוי פּוסט, פונקט אַזוי עלענד, דאָרטען ווי דאָ.

ס א ל נ ע ס: (מיט חיטרן) אָבער, אום גאָטעס ווילען, צו וואָם האָבען מיר עס געבויט? קענסטו מיר ערקלערען?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: ניין, אויף דער פראָגע מוזט דו אַליין ענטפערען.

ס א ל נ ע ס: (קוקט אויף איהר ערשטוינט) וואָם מיינסט דו ד ע ר מ י ט, אַלינא?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: וואָם איך מיין?

ס א ל נ ע ס: יא, צום טייפעל — ! דו האָסט עס געזאָגט אַזוי מאָדנע — ווי עס וואָלט אין דעם געוועז עפעס אַ פערבאָרגענער געדאַנק.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: ניין, גאָרנישט; דו מעגסט זיין זיבער...

ס א ל נ ע ס: (קומט צו נעהענטער) אָה, עס איז ניט נעטהיג — איך ווייס וואָם איך ווייס. איך האָב אָפען מיינע אויגען, און מיינע אויערען, אַלינא, קענסט זיך פערלאָזען אויף מיר!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: וואָם רעדסטו דען? ו ו א ס איז עס אַזוינס?

ס א ל נ ע ס: (שטעלט זיך קעגען איהר) ווילסטו מיר איינרייד־ען, אַז דו געפינסט ניט עפעס אַ פערבאָרגענעם געדאַנק אין יעדען אונשולדיגען וואָרט, וואָם איך רעד אַרוים?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: א י ך, זאָגסט דו? איך טו דאָס?

ס א ל נ ע ס: (לאַכט) חאַ־חאַ־חאַ! עס איז גאָר קיין

געהן אין שטאָדט, האַלטאַרד. (צו הירדען) אָן איך יעל זעהן אייער־
קויפען פֿאַר אַ ייִך אייניגע זאַכען.

הירלד א: (זיך זיי אַרומנעמען) אַך, ליעבע, טייערע פֿרוי
כאַלנעס! איהר זייט ייִדקלעך צו גיט צי מיר! שרעקליך גוט...

פֿרוי סאַלנעס: (זיך לויז מאַכענדיג פֿון איהר) אָה,
דירכאַיִס ניט. עס איז נישט מעהר יוי מיין פֿליכט אָן דאַרום
טו איך עס גערן.

הירלד א: (בעלויכטיג, בזאָוז אַי די לופֿטן) איבריגענס,
דענק איך, אז איך קען אַזוי אַרייכגערן אין גאַס, איצט אז
איך האָב מיין קאַסטיים אַביסעל צירעכט געמאַכט. אָדער איהר
דענקט אז ניט?

פֿרוי סאַלנעס: דעם אמת זאָגענדיג, דענק איך,
אז מען וואָלט איהך אָנגעקוקט אַביסעל.

הירלד א: (מיט פֿעראַכטונג) עט! נישט מעהר ווי דאַם?
עס וואָלט מיר נור שפּאַס געמאַכט.

סאַלנעס: (מיט פֿערשטיקטען פֿערדרוס) יא, אַבער
כענישטן העכען זיך נאָך אַריינגעהמען אין כאַפּ, אז איהר
זייט אויך משוגע.

הירלד א: משיגע? זיינען דען דאָ אין שטאָדט פֿאַראַנען
אזוי פֿיעל משוגעים?

סאַלנעס: (וווייזט אויף זיין שטערן) דאָ זעהט איהר
אייניעם, יעדענפֿאַלס.

הירלד א: איהר — הערר סאַלנעס!

פֿרוי סאַלנעס: אַבער, ליעבער האַלוואַרד!

סאַלנעס: דאַט איהר דען דאַם נאָך ניט בעמערקט?

הירלד א: ניין, דאַם דאַב איך געווים ניט בעמערקט. (זיי
בעדענקט זיך אַן שמויכעלט) אין דאָך —— אין אַין אייניגען
פונקט פֿילייכט.

סאַלנעס: נאַ, דו הערסט, אַלינא?

פֿרוי סאַלנעס: וואָס איז עס פֿאַר אַ פונקט, פֿרייליין
וואַנגעל?

האַלוואַרד.

ס א ל נ ע ס : (מיט אַ שוועריקן געמיטה) אפֿנים עס מוז אזוי זיין, אַדער ניט ו ו י י ט דערפֿון. (ער קוקט אויף דער טיר רעכטס, וועלכע עפֿענט זיך) אַה, איצט ווערט לייכטיג!

ה י ל ד א ו ו א נ ג ע ל : (קומט אַרויס; זי האַט אַביסעל געענדערט איהר קאָסטיום, דאָס קלייד איז אַראָפּגעלאָזען).

ה י ל ד א : גוט מאָרגען, בוי־מיסטער!

ס א ל נ ע ס : (פֿערניגט זיך) האָט איהר גוט געשלאָפֿען?

ה י ל ד א : וואונדערבאר גוט! ווי אין אַ ווינטל. אַה — איך בין געלעגען און האָב זיך אויסגעצויגען — ווי אַ פֿרינצעסין!

ס א ל נ ע ס : (שמייכעלט) היימט עס, ס'איז איך געווען גאַנץ בעקוועם?

ה י ל ד א : איך מיין עפּעס אזוי.

ס א ל נ ע ס : און איהר האָט וואַהרשיינליך געטרוימט אויך?

ה י ל ד א : געווים. אָבער דאָס איז געווען שרעקליך.

ס א ל נ ע ס : אזוי?

ה י ל ד א : יא, דען עס האָט זיך מיר געחלומ'ט אַז איך בין אַראָבגעפֿאלען פון אַן אונגעהייער הויכער פּעלזענוואַנד. חלומ'ט זיך אייך קיינמאָל ניט אזעלכע חלומות?

ס א ל נ ע ס : אַה, יא. מאַנכעס מאָל...

ה י ל ד א : עס איז אזוי שפּאַנענד — ווען מען פאַלט און פאַלט...

ס א ל נ ע ס : עס פיהלט זיך ווי דאָס בלוט וואַלט ווערען פערקיהלט.

הי ל ד א : ציהט איהר אַרויף די פּיס אונטער זיך, ווען איהר פאַלט?

ס א ל נ ע ס : יא, אזוי הויך ווי איך קען נור.

ה י ל ד א : איך טו עס אויך.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (נעהמט איהר שירם) איצט מוז איך

טאקע אזוי גוט — זוי א הר זאגט — צו וואם דארף זי אזוי רעדען?

ה י ל ד א : אבער, מיין גאט, ווי דען וואלט איהר וועלען זי זאל האבען געזאגט?

ה י ל ד א : זי האט געקענט זאגען, אז זי טוט עם ווייל איך געפעל איהר זעהר. אונגעפעהר אזוי האט זי געקענט זאגען — עפעם אזוינס וואם וואלט געווען יואַרעם און הערצליך, פערשטעהט איהר מיך.

ס א ל נ ע ס : (קוקט זי אן) הייסט עס, אט אזוי האט איהר עס געוואלט האבען?

ה י ל ד א : יא, פונקט אויף א ז א ארט. (זי געהט ארום אין ציממער, שטעלט זיך אפ בוי א ביכער־שראנק און קוקט אויף די ביכער.) איהר האט א סך ביכער!

ס א ל נ ע ס : יא, איך האב מיר איינגעשאפט א היבש ביסעל.

ה י ל ד א : און איהר לעזט זיי טאקע אלע?

ס א ל נ ע ס : אמאל פלעג איך עס פרובירען. לעזט איהר?

ה י ל ד א : ניין, קיין מאל ניט. איך האב עס אויפגעגעבען. עס איז אין גאנצען, מיר דוכט, אן איבעריגע זאך.

ס א ל נ ע ס : אקוראט אזוי פיהל איך אויך וועגען דעם.

ה י ל ד א : (געהט ווידער ארום, שטעלט זיך אב ביים קלייניעם טישעל, עפענט די פארטפאליע און בלעטערט דארט) זיינען דאס אלץ אייערע צייכנונגען?

ס א ל נ ע ס : ניין. עם האט זיי געמאכט א יונגערמאן, וועלכער ארבייט ביי מיר.

ה י ל ד א : איינער, וועמען איהר האט געלערנט?

ס א ל נ ע ס : אה, יא. אהן צווייפעל האט ער פון מיר אויך עטוואס געלערנט.

ה י ל ד א : (זעצט זיך) דאן מוז ער זיין זעהר געשיקט, (בעטראכט די צייכנונגען) ניט וואהר?

ס א ל נ ע ס : אה, ניט שלעכט. פאר מ י ן צוועק —

ה י ל ד א : ניין, איך וועל ניט זאָגען.

ס א ל נ ע ס : אָה, יא. זאָגט עס!

ה י ל ד א : ניין, א דאנק אייך, אזוי פערריקט בין א י ך ניט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : וועז דו וועסט בלייבען אליין מיט פרייליז וואנגעל, וועט זי דאָס דיר שוין זאָגען, האָלוואָרד.

ס א ל נ ע ס : אזוי דענקסט דו?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, געווים. דו קענסט דאָך זי אזוי גוט פון פריהער. נאָך אלס קינד, זאָגסט דו. (אָב דורך די טיר לינקס.)

ה י ל ד א : (נאָר א קליינער פּאוזע) האָט אייער פרוי מיך ז ע ה ר פיינד?

ס א ל נ ע ס : האָט איהר דען עפעס בעמערקט?

ה י ל ד א : און איהר אליין האָט דאָס דען ניט בעמערקט?

ס א ל נ ע ס : (אויסווייכענדיג) אלינא איז געוואָרען אזוי שעמעדיג מיט פרעמדע מענשען די לעצטע פּאָר יאָהר.

ה י ל ד א : ווירקליך?

ס א ל נ ע ס : אָבער וועז איהר וואָלט זי געקענט — זי איז אזוי פיין, אזוי טריי, אזוי גוטהערציג.

ה י ל ד א : (אונגעדולדיג) אָבער אויב זי איז דאָס אלעס, פּאָר וואָס זשע האָט זי אזוי גערעדט פון פליכט?

ס א ל נ ע ס : פון פליכט?

ה י ל ד א : זי האָט געזאָגט, זי וועט געהן אין שטאָדט און מיר עטוואָס קויפען, וויל עס איז איהר פ ל י כ ט. אך, איך קען ניט ליידען דאָס העסליכע וואָרט פליכט!

ס א ל נ ע ס : וואָרום דען?

ה י ל ד א : עס קלינגט אזוי קאלט, שארף און שטעכעדיג. פליכט — פליכט — פליכט. דוכט זיך אייך ניט אז עס שטעכט אייך דורך?

ס א ל נ ע ס : הם — איך האָב וועגען דעם ניט נאָכגע־דענקט.

ה י ל ד א : אָבער עס איז דאָך אזוי! און אויב זי איז

ה י ל ד א : נו, דאָס איז, דאכט מיר, גאנץ נאטירליך.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר פאַרשענד) אפשר האָט איהר דאָס שוין בעמערקט?

ה י ל ד א : ניין, ווירקליך ניט.

ס א ל נ ע ס : אבער פריהער — וועז איהר האָט געזאָגט, אז איהר האָלט מיך פאר עטוואָס צודרעהט? אין איין פונקט, האָט איהר געזאָגט...

ה י ל ד א : אָה, דאָן האָב איך געדענקט וועגען נאָר עפעס אנדערס.

ס א ל נ ע ס : וועגען וואָס אַנדערס?

ה י ל ד א : איך וועל איך ניט אויסזאָגען.

ס א ל נ ע ס : (שפּאַציערט איבער'ן צימער) ווי איהר ווילט זיך. (בלייבט שטעהן בייס פענסטער) קומט אַהער, איך ווייל איך עפעס ווייזען.

ה י ל ד א : (צוקומענדיג) וואָס איז דאָס אזוינס?

ס א ל נ ע ס : איהר זעהט — דאָרט אין גאָרטען —— ?

ה י ל ד א : יא?

ס א ל נ ע ס : (ווייזט מיט'ן פינגער) דאָרט פונקט איבער'ן גרויסען שטיין־פעלד?

ה י ל ד א : דאָס נייע הויז מיינט איהר?

ס א ל נ ע ס : וואָס האָלט זיך אין בויען, יא. און כמעט נעענדיגט.

ה י ל ד א : דאכט מיר, עס האָט זעהר א הויכען טורעם.

ס א ל נ ע ס : דאָס ברעטער־געשטעל איז נאָך ניט אָרונ־טערגענומען נעוואָרען.

ה י ל ד א : איז דאָס אייער ניי הויז?

ט א ל נ ע ס : יא.

ה י ל ד א : דאָס הויז, אין וועלכען איהר וועט באָלד אריינציהען?

ס א ל נ ע ס : יא.

ה י ל ד א : אָה, יא — איך בין זיכער אַז ער איז שרעקליך געשיקט!

ס א ל נ ע ס : זעהט איהר דאָס ארוים פון זיינע צייכנונגען?

ה י ל ד א : עט — פון אָט די פאַטשקעריי! אָבער איין מאָל האָט ער ביי אייך געלערנט, דאַן...

ס א ל נ ע ס : אָה, וואָס קעהר זיך אַן צו דעם — זיינען דאָ פיעלע, וואָס האָבען ביי מיר געלערנט און זיינען דאָך ניט ווייט אוועק.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם און שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) ניין, איך קען פאר קיין פאַל ניט פערשטעהן, ווי איהר קענט זיין אַזוי נאַריש?

ס א ל נ ע ס : נאַריש? זעה איך דען אויס אַזוי נאַריש?

ה י ל ד א : נו, גאַנץ געווים. אויב איהר זייט צופריעדען זיך אָבצוגעבען דערמיט און לערנען אָט די אַלע לייטע...

ס א ל נ ע ס : (לייכט אויפאַפּענדיג זיך) יא, פאר וואָס דען ניט?

ה י ל ד א : (שטעהט אויף האַלב לאַכענדיג און האַלב ערנסט) אָך, ניין, בוימייסטער! צו וואָס נוצט עס? קיינער, אויסער א י ך, דאַרף ניט האָבען דאָס רעכט צו בויען. איהר מוזט שטעהן גאַנץ אַליין! איהר אַליין דאַרפט אַלעס טהאָן. איצט ווייסט איהר שוין?

ס א ל נ ע ס : (ניט ווילענדיג) הילדא! —

ה י ל ד א נו!

ס א ל נ ע ס : ווי אַזוי איז דאָס אייך געקומען אויף די געדאַנקען?

ה י ל ד א : דענקט איהר דען, אַז איך בין אַזוי שטאַרק אונגערעכט?

ס א ל נ ע ס : ניין. ניט דאָס האָב איך געמיינט. נור איצט וועל איך אייך עפּעס זאָגען.

ה י ל ד א : נו?

ס א ל נ ע ס : איך האָב זיך אָהן אַן אויפהער — שטיל און אייגזאָם — ארומגעטראָגען מיט דיעזען געדאַנק.

און מיז רעדען. (מיט אַ שווערען געמיטה) אין אויך ניט וועגען נאָך פיעלע אנדערע זאכען.

ה י ל ד א : (מיט אַן אונטערדריקטער שטימע) איז דאָס אַלעס, וואָס איהר האָט נעמיינט בעת איהר האָט געזאָגט, אז איהר דארפט מיך האָבען?

ס א ל נ ע ס : דאָס איז געווען די הויפט־זאך וואָס איך האָב געמיינט — וועניגסטענס נעכטען. ווייל היינט בין איך שוין ניט אזוי זיכער —— (אונטערברעכט זיך) קומט אהער און לאָמיר זיך אויסקוועטשן, הילדא. זעצט זיך דארט אויפ'ן זאפא — אזוי אז איהר זאָלט קענען קוקען אין גאָרטען. (הילדא זעצט זיך אין א ווינקעל אויפ'ן זאָפא. סאָלנעס ברויגט צו א שטוהל) ווילט איהר מיך אויסהערען?

ה י ל ד א : יא, איך וועל איך זעהר, זעהר גערן אויס־הערען.

ס א ל נ ע ס : (זעצט זיך) אויב אזוי, וועל איך איך אַלעס דערציילען.

ה י ל ד א : איצט קען איך זעהן אי דעם גאָרטען, אי איך, בוימייסטער. אַזאָ, איצט דערצעהלט. הויבט אָן!

ס א ל נ ע ס : (ווייזט אויפ'ן פענסטער) אָט דאָרט אין דרויסען, אויפ'ן בערגעל — וואו איהר זעהט דאָס נייע הויז —

ה י ל ד א : נו?

ס א ל נ ע ס : דאָרט האָבען מיר, איך און אַלינא, גע־וואוינט די ערשטע יאָהרען נאָך אונזער חתונה. דאָרט אויבען איז געשטאנען אן אַלט הויז, וואָס האָט בעלאנגט צו איהר מוטער; מיר האָבען דאָס גע'ירש'נט; אין דערצו אויך דעם גאנצען, גרוי־סען גאָרטען.

ה י ל ד א : איז אויך יענעם הויז אויך געווען א טורעם?

ס א ל נ ע ס : ניין, אפילו קיין שפור ניט. פון דרויסען האָט עס אויסגעזעהען ווי א גרויסער, פינסטערער און העסליכער, היל־צערנער קאסטען; נור אינווענדיג איז פון דעסטוועגען געווען גאנץ נעט און בעקוועם.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם) זיינען אין ׳ ע נ ע ם הויז אויך פאראנען קינדער־צימערן?

ס א ל נ ע ס : דרייַ, פונקט ווי דאָ.

ה י ל ד א : און קיינע קינדער?

ס א ל נ ע ס : און עס וועלען שוין קיינמאל קיין קינדער ניט זיין.

ה י ל ד א : (האַלב שמייכלענדיג) נו, בין איך ניט געווען גערעכט — ?

ס א ל נ ע ס : אין וואָס — ?

ה י ל ד א : אַז איהר זייט דאָך — עטוואָס פערריקט.

ס א ל נ ע ס : וועגען ד ע ם האָט איהר דאָס געטראכט?

ה י ל ד א : יא, וועגען די אַלע פוסטע קינדער־צימערן, אין וועלכע איך בין געשלאָפען.

ס א ל נ ע ס : (שטילער) מיר האָבען געהאט קינ־דער — אַלינא און איך.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם געשפאַנט) א י ה ר האָט.....?

ס א ל נ ע ס : צוויי קלייַנע אינגעלעך. זיי זיינען געווען אין איין עלטער.

ה י ל ד א : א צווילינג, הייסט עס?

ס א ל נ ע ס : יא, א צווילינג. עס איז שוין אין דעם עלף אָדער צוועלף יאָהר.

ה י ל ד א : (פאַרזונטיג) און ביידע זיינען — ? איהר האָט, הייסט עס, ביידע קינדער פערלאָרן?

ס א ל נ ע ס : (שטיל, בעוועגט) א דרייַ וואָכען האָבען מיר זיי געהאט. אָדער כמעט אַזוי פיעל צייט. (פלוצעם ערויס) אָה, הילף־דא, איך קען אייך גאָר ניט זאָגען ווי גוט עס איז פאר מיר, וואָס איהר זייט געקומען! דען איצט האָב איך ענדליך צו וועמען צו רעדען!

ה י ל ד א : קענט איהר דען ניט רעדען צו — צו א י ה ר?

ס א ל נ ע ס : ניט וועגען דעם. ניט אַזוי ווי איך וויל

ס א ל נ ע ס : אה, ז י י האבען עס גאר אריבערגעטאָגען. נור אויגא דאט בעזיבען דאס ביבער אין עס איז אריין אין די מיקּ. ז י דאט נישט נעזיאט זיי אריין זיצען. וויי דאס איז נעזיין איהר פריבט, דאט ז י נעזיאנט. אין אינזערע ביידע אינגערעך — זיי —— (ער פרעסט צונויף די העגד) זיי — אה!

ח י ל ד א : זיי האבען דאס נישט אריבערגעטאָגען?

ס א ל נ ע ס : ניין, דאס האבען זיי נישט אריבערגעטאָגען. און אט אזוי האבען מיר זיי פערלאָרען.

ח י ל ד א : דאס דאט פאר אייך נעמיזט זיין שרעקליך שיעד.

ס א ל נ ע ס : שיעד נעניג פאר מיר. אבער צערן מאר שיערער פאר אלייאן (ער פרעסט צינוים די הענד אין אייגעאַשענער אייפרקייט) אר, אי איירבע יאבען יארען טעבען אויך דער יעדט! (ריין אין פעסט) פיי דעם טאג אי יאט אויך דאס זיי בערלאָרען, דאס אויך מעהר קיין האַרץ נישט צו בויען קירבען.

ח י ל ד א : דאט אידר נישט נערן נעבויט דעם קירבען־טורעם ביי אונז אין שטאדט?

ס א ל נ ע ס : נישט נערי. אויך נעדענק, זיי בריי אין רייכט אויך דאס נעפיהרט יעין דער טורעם אין נעיעין נעשענדיגט.

ח י ל ד א : א י ך נעדענק דאס אויך.

ס א ל נ ע ס : אין יעצט ייער אויך שיין רוין דאר נישט, — ריי, מער נישט בייי עפעס אייגענעם, נישט רוין קירבען אין נישט קיין קירבען־טורעמס.

ח י ל ד א : (שאַרעט אַנגזאם מיט׳ דאָס) נור הייזער וואו מענשען זאָלען וואָהנען.

ס א ל נ ע ס : הייטען פאר מענשען, הילדא.

ח י ל ד א : אבער הייטען מיט חויבע טיהרען אין מיט שפיצען אויף זיי.

ס א ל נ ע ס : דאס אט לייבטטען (נעמט אויבער אין א רייכטי טאג) נאר, יוי אויך דאס בריהר נעזאגט, דאס בייער דאט מיך אויפגעריכט — אלס בוימייסטער, מיין אויך.

ה י ל ד א : האָט איהר אַרונטערגעריסען די אַלטע געבויעט?

ס א ל נ ע ס : ניין, עס איז פערבראַנט געוואָרען.

ה י ל ד א : אינגאַנצען?

ס א ל נ ע ס : יא.

ה י ל ד א : איז עס פאר אייך געווען א גרויסער אונגליק?

ס א ל נ ע ס : עס וועלדט זיך, ווי מען קוקט דערויף. אַלס בויפּייסטער האָב איך אין גאַנצען צו פערדאַנקען דעם פייער —

ה י ל ד א : נו, נור — ?

ס א ל נ ע ס : עס איז געווען באַלד נאָך דעם ווי די צוויי אינגעלעך זיינען געבאָרען געוואָרען.

ה י ל ד א : דער אַרעמער צווילינג, יא.

ס א ל נ ע ס : זיי זיינען געקומען געזונד און שטאַרק אויף דער וועלט, און זיי זיינען אזוי גוט געוואַקסען, אז מען האָט עס געקענט מערקען פון טאָג צו טאָג.

ה י ל ד א : קליינע קינדערלעך וואַקסען זעהר שנעל אין אַנהויב.

ס א ל נ ע ס : עס איז געווען דאָס שענסטע בילד אין דער וועלט צו זעהן אַליינאן ליעגענדיג מיט זיי ביידען אין איהרע אַרעמס.... אָבער דאן איז געקומען די נאכט פון דעם פייער...

ה י ל ד א : (געשפּאַנט) וואָס זשע איז געשעהן? זאָגט, איז אימיצער אומגעקומען?

ס א ל נ ע ס : ניין, דאָס ניט. יעדער איז געראַטעט געוואָרען פון הויז...

ה י ל ד א : נו, וואָס קומט וויטער? ——

ס א ל נ ע ס : דער שרעק האָט אַליינא'ן זעהר ערשיטערט. דער לויפער, דאָס אנטלויפען פון הויז, די אייגענעם, און דערצו נאָך די אייז־קאַלטע לופט יענע נאכט, ווייל מען האָט זיי געמוזט ארויסטראָגען אזוי וו' זיי זיינען געלעגען, אי איהר אי די קינדער ——

ה י ל ד א : און זיי האָבען עס ניט אריבערגעטראָגען?

ה י ל ד א : (טראַכט, אין קען ניט דערטראַכטען) ניין, וואָס פאַר א געראַנק זאָל דאָס זיין?

ס א ָ ל נ ע ס : (מיט אויסגעהאַלטענער בעטאָנונג) נור דורך דעם פייער האָב איך געקענט קיטען דערצו צו בויען מענשליכע היימען. בעקיצער, שערנע אין ליכטיגע היימען, וואו פאָטער און מוטער מיט זייערע מהנית קינדער קענען וואַהנען זיכער אין צופריעדען, פיהלענדיג וואָס פאַר א גוטע זאַך עס איז צו לעבען אויף דער וועלט, אין דער עיקר צו געהערען איינער צום צוויייטען, ווי אין די גרויבע, אזוי אין די קלענערע אנגעלעגענהייטען.

ה י ל ד א : (מיט חיוך) נו, אין איז עס דען ניט א גרוים גליק פאַר אייך צו קענען בויען אזעלכע פראַכטפאָלע היימען?

ס א ָ ל נ ע ס : אָבער דער פריין, הילדא! דער שרעקליכער פריין, ייאָב איך האָב געמוזט בעצאָהלען, כדי צו קומען דערצו!

ה י ל ד א : אָבער קענט איהר דאָס שוין ק י י ן מ א ָ ל ניט פערגעסען?

ס א ָ ל נ ע ס : ניין, כדי צו קענען בויען היימען פאַר אנדערע, האָב איך געמוזט פערליערן — אויף אייביג פערליערן — די האָפנונג צו האָבען אן אייגענע היים. איך מיין א היים פאַר א מהנה קינדערלעך — אין פאַר א פאָטער און מוטער אויך.

ה י ל ד א : (פאַרוויכטיג) אָבער, האָט איהר דאָס דען ג ע ־ מ ו ז ט טאָן? אין ווי זאָגט איהר, אויף אייביג?

ס א ָ ל נ ע ס : (שאָקעלט לאַנגזאַם מיט'ן קאָפּ) ד א ָ ס איז געווען דער פריין פאַר דעם גליק, וועגען וועלכען מענשען רעדען אזוי פיעל. (אַטהמעט שווער) ד א ָ ס גליק — ה'ם — ד א ָ ס גליק האָט מען בילליגער ניט געקענט קויפען, הילדא.

ה י ל ד א : (ווי פריהער) אָבער קען דאָס דען ניט נאָך א מאָל גוט ווערען.

ס א ָ ל נ ע ס : ניין, קיין מאָל ניט. דאָס איז נאָך א פאָלגע פון'ם פייער — און פון אלינא'ם קראַנקהייט דערנאָך.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט אן אונבעשטימטען אויס־דרוק) און דאָך בויט איהר אָט די קינדער־צימערן?

ה י ל ד א :פֿאַרוואָס רופט איהר זיך ניט אַרכיטעקט, ווי די אַנדערע ?

ס א ל נ ע ס : איך האָב דערצו ניט קיין ענוג סיסטעמא־טישע בילדונג. דאָס מעהרסטע וואָס איך קען, האָב איך אליין אויסגעפונען.

ה י ל ד א : אָבער טראָץ דעם זייט איהר הויך געשטיגען, בויסייסטער.

ס א ל נ ע ס : יע, צו פערדאָנקען דעם פייער. במעט דעם גאַנצען גאָרטען האָב איך צוטהיילט אין בוי־פּלעצער פּאַר ווילליאָם; און ד א ר ט האָב איך געקענט בויען ווי איך האָב געוואָלט. אזוי בין איך זעהר שנעל פֿאַרווערטס געגאַנגען.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם פּאַרשעמד) איהר מוזט זיין זעהר א גליקליכער מענש, אז עס געהט אייך אזוי.

ס א ל נ ע ס : (פּינסטער) גליקליך ? איהר זאָגט עס אויך — ווי אלע אַנדערע ?

ה י ל ד א : יא, איך דענק, איהר זייט עס. וועז איהר וואָלט נור קענען אויפהערען דענקען וועגען די צוויי קינדערלעך, דאן . . .

ס א ל נ ע ס : (לאַנגזאַם) די צוויי קינדערלעך — זיי קען איך ניט אזוי גרינג פערגעסען, הילדא.

ה י ל ד א : (עשוואָס אונזיכער) פיהלט איהר נאָך אלץ דעם פערלוסט אזוי שטאַרק — נאָך אזוי פיעל לאַנגע יאָהרען ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט זי פעסט אָן, ניט ענטפערענדיג) א גליק־ליכער מענש, האָט איהר ג ע ז א ג ט.

ה י ל ד א : יא, אָבער זייט איהר דען ניט גליקליך אין אַנ־דערע הינזיכטען ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אלץ אויף איהר) וועז איך האָב אייך דאָס אלעס דערצעהלט וועגען פייער — הם —

ה י ל ד א : נו ?

ס א ל נ ע ס : איז ניט געווען דערין איין ספּעציעלער גע־דאַנק, וואָס איז אייך געוואָרען — אייך געוואָרען אויפּמאַלענד ?

האָט געמיזט ווערען ציידריקט, ציריבען און פערניכטעט, כדי מיינער זאָל קענען זיך הירכרייסען א וועג אין דערגרייכען דאָס, וואָס זעהט אויס ווי א גרויסער זיעג. דען איהר מוזט ווייסען, אז אלינא האָט אויך געהאט א טאלאנט צו בויען.

ה י ל ד א : זי ? צום בויען ?

ס א ל נ ע ס : (שאקעלט מיט'ן קאָפּ) ניט קיין הייזער און טירעמ, אין טירעם־שפיצען — ניט די אלע זאכען מיט וועלכע איך פערנעהם זיך...

ה י ל ד א : ו ו א ס דען ?

ס א ל נ ע ס : (מיהד אין בעזונגס) צו בויען קינדערשע נשמה־לעך, היהדא. אויפצובויען קינדערישע נשמה'לעך, פאלקאָם באלאנ־כירט אין אין שהנע, ערלע פארמען. זיי זאלען קענען זיך דער־הייבען אין וועלען אויפריכטיגע דערוואקסענע מענשליכע נשמות.

צי ד ע ם האָט אלינא געהאט טאלאנט. און אָט דאָס אלעס לייגט איצט אינבעניצט אין אינגיצבאר אויף אייביג — קיין שום טובה קיינט קיינעם דערפון ניט ארוים — פונקט ווי דער חורבן, וואָס בלייבט נאָך א שרפה.

ה י ל ד א : יא, אָבער וועט אפילו עס איז אזוי — !

ס א ל נ ע ס : עס איז אזוי ! עס איז ! איך וויים עס !

ה י ל ד א : נו, גיט, אָבער יעדענפאלס איז עס דאָך ניט א י י ע ר שולד.

ס א ל נ ע ס : (זואַרפט זיין בליק אויף איהר, אין שאקעלט לאַנג־זאָם מיט'ן קאָפּ) אה, ד א ס איז טאקע די גרויסע, שרעקליכע פראגע. ד א ס איז דער ציוויפעל, וואָס נאָגט מיך בייטאָג און ביינאכט.

ה י ל ד א : ד א ס ?

ס א ל נ ע ס : יא. שטעלט זיך פאָר, אז עס איז געווען מ י י ן שולד — אין א געוויסען זינן.

ה י ל ד א : אייער שולד ! דאָס פייער !

ס א ל נ ע ס : אין נאנצען ; אלין מיט אנאנדער. אין דאָך, אפשר — בין איך טאקע נאָר ניט שולדיג געווען אין דעם.

ס א ל נ ע ס : (ערנסט) האָט איהר קיין מאָל ניט געמערקט, הילדא, ווי דאָס אונמענליכע — רייצט און רופט ?

ה י ל ד א : (נאָכדענקענדיג) דאָס אונמענליכע ? (בעלעבט) געווים ! פיהלט איהר אויך אזוי ?

ס א ל נ ע ס : יא, אזוי פיהל איך.

ה י ל ד א : דאן מוז אין אייך אויך שטעקען עפּעס א נישט־גוטער.

ס א ל נ ע ס : פארוואָס א נישט־גוטער ?

ה י ל ד א : ווי דען וואָלט א י ה ר דאָס רופען ?

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף) עס קען זיין, אז איהר זייט געראטן. (האַסטיג) אָבער ווי אזוי זאָל איך ניט ווערען א נישט־גוטער, אז דיר געהט אזוי אימער — אין אלעם —אין אלעם !

ה י ל ד א : ווי מיינט איהר דאָס ?

ס א ל נ ע ס : (שטיל, אינערליך בעוועגט) בעטראכט גוט, וואָס איך זאָג אייך, הילדא. אלעם, אין וואָס איך האָב געהאט ערפאָלג, דאָס בויען און שאפען — די גאנצע פראכט, זיכערקייט, לוסטיגע בעקוועמליכקייט — יא, אפילו ערהאבענקייט — (פרעסט צונויף די הענד) אה, ווי שרעקליך עס איז צו דענקען וועגען דעם...

ה י ל ד א : ו ו א ס איז אזוי שרעקליך ?

ס א ל נ ע ס : וואָס פאר דאָס אלעם מוז איך אבקומען, אבצאָהלען — ניט מיט געלד, נור מיט מענשליכען גליק. און ניט נאָר מיט מיין אייגען גליק, נור מיט דעם גליק פון אנדערע מענשען אויך. יא, יא, איהר זעהט, הילדא ? אט, דאָס איז דער פרייז וואָס מיין גליק האָט מיך געקאָסט — מיך און אנדערע. און טאָג איין טאָג אוים מוז איך צוזעהן ווי מען צאָהלט פאר מיר דעם פרייז אויפ׳ס ניי. וויעדער און וויעדער — אימער וויעדער !

ה י ל ד א : (הויבט זיך אויף און קוקט זיך אין אין איהם) איצט וויים איך וועגען וואָס איהר דענקט — וועגען א י ה ר.

ס א ל נ ע ס : יא, הויפטזעכליך וועגען אלינא׳ן. וויל אלינא — אויך זי האָט געהאט א בערוף אין לעבען, פונקט ווי איך האָב געהאט מיין בערוף. (זיין שטימע ציטערט) אָבער איהר בערוף

פערשפּראָכען דאָס צו טאָן. איז אָט דאָס אַלץ וואָס איך קען זאָגען מיין פּאָטער איידער ער שטאַרבט ?

ס א ל נ ע ס : (קעמפּפט מיט זיך) אָה, זאָגט איהם — זאָגט איהם יאָס איהר ווילט — פּין מייגעט וועגען. דאָס בעסטע איז אָבער, איהם גאָרנישט צו זאָגען! (פּלוצלונג ארויס) איך ק ע ן אנדערס ניט האנדלען, ראגנאר !

ר א ג נ א ר : קען איך צוריקנעהמען די צייכנונגען ?

ס א ל נ ע ס : יא, נעהמט זיי. געווים! זיי ליעגען דאָרט אויפ'ן טיש.

ר א ג נ א ר : (נעהט צום טיש) איך דאנק אייך.

ה י ל ד א : (לעגט איהר האנד אויף דער פּאַרטזאַליע) ניין, ניין; לאָזט זיי דאָ.

ס א ל נ ע ס : צו יואָס ?

ה י ל ד א : ווייל איך ווייל זיי אויך דורכקוקען.

ס א ל נ ע ס : אָבער, איהר ה א ט דאָך זיי... (צו ראגנאַרען) נו, לאָזט זיי דאָ.

ר א ג נ א ר : מיט פערגניגען.

ס א ל נ ע ס : אין נעהט גלייך אהיים צו אייער פּאָטער.

ר א ג נ א ר : יא, איך רעכען, אז איך מוז נעהן.

ס א ל נ ע ס : (זיי פערצווייפעלט) ראגנאר — איהר ט א ר ט ניט פערלאָנגען פון מיר צו טאָן דאָס, וואָס איך קען ניט! איהר הערט, ראגנאר ? איהר ט א ר ט עס ניט !

ר א ג נ א ר : ניין, ניין, עמפּשילדיגט — (צו פערשוויגט זיך און נעהט אַרויס דורך די טיר אין ווינקעל).

ה י ל ד א : (זעצט זיך אויף א שטוהל בייס שפּיגעל. קוקט בייז אויף באַלעכצו) דאָס איז גאָר ניט שעהן פון אייער זייט.

ס א ל נ ע ס : איהר דענקט אויך אזוי ?

ה י ל ד א : יע, עס איז גאָר שרעהליך מיאום און שלעכט, און גרויזאם אויך דערצו.

ס א ל נ ע ס : אָה, — איהר פערשטעהט ניט מיין לאגע.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם כיט אַ פערזאַרגטער מינע) אַך, בוימייסטער — אויב איהר קענט אזוי רעדען, האָב איך מורא, איהר זייט טאקע פאַרט קראנק.

ס א ל נ ע ס : ה'ם — איך גלויב ניט, אַז איך וועל ווען עס איז זיין קלאָר אין דעם פונקט.

(ראַגנאַר בראָוויק עפענט פאַרזיכטיג די טיר לינקס. הילדא קומט איהם אַנטקעגען).

ר א ג נ א ר : (דערזעהענדיג הילדען) אך — ענטשולדיגט, הערר סאָלנעס. (מאַכט אַ בעוועגונג צוריק צו גען.)

ס א ל נ ע ס : ניין, ניין, גענט ניט אַוועק. לאָמיר פערטיג ווערען דערמיט.

ר א ג נ א ר : אָה, יא — ווען מיר וואָלטען נור גענטנ.

ס א ל נ ע ס : ווי איך הער, איז אייער פאַטער ניט בעסער ?

ר א ג נ א ר : מיין פאַטער ווערט וואָס אַ מאָל שוואכער, און דעריבער בעט איך זעהר און זעהר אין איהר זאָלט שרייבען אַ פאָר גוטע ווערטער אויף איינעם פון די פלענער ! דער פאַטער זאָל האָבען צו לעזען איידער ער...

ס א ל נ ע ס : (האסטיג) וועגען אייערע צייכנונגען דארפט איהר מיט מיר מעהר גאַרניט רעדען !

ר א ג נ א ר : האָט איהר זיי דורכגעקוקט ?

ס א ל נ ע ס : יאָ, יאָ, איך האָב דורכגעקוקט.

ר א ג נ א ר : און זיי טויגען ניט ? און א י ך טויג, הייסט עס, אויך ניט ?

ס א ל נ ע ס : (אויסמיידענדיג אַן ענטפער) בלייבט דאָ ביי מיר, ראַגנאַר. איהר קענט אלעס האָבען, ווי איהר ווילט. און דאַן קענט איהר הייראַטען קאַיאַן און לעבען רוהיג — און אפשר גליקליך אויך, ווער ווייסט ? נור דענקט ניט וועגען בויען אויף אייער אייגענער רעבענונג.

ר א ג נ א ר : נו, נו, דאַן מוז איך גענהן אהיים און איבערלעבען דעם פאַטער, וואָס איהר האָט געזאָגט — איך האָב איהם

ס א ל נ ע ס : יאָ, ווייל דייַנער, אייַסער מיר האָט זועגען דעם ניט נעזואוסט.

ה י ל ד א : אָן איהר האָט גאָרנישט נעזאָגט ?

ס א ל נ ע ס : גאָרנישט.

ה י ל ד א : אין דאָט גאָר ניט נערעכט צו פערריבטען דעם קוימען ?

ס א ל נ ע ס : אָר, יאָ, נערעכט האָב איך זועגען דעם, אָבער וויַיטער זיי צים דענרען בין איך ניין מאָר ניט נעקומען. יערעם מאָל, זען איך האָב נעזאָרט אָנפאנגען עפעם טאָן, פלעגט מיך עפעם א מין אינבערואנטע קראפט צוריקהאלטען. איך פלעג טראכטען : ניט רוינט, מאָרגען ! אין עם איז פון דעם ניין מאָל גאָרנישט ארוים נעקומען.

ה י ל ד א : אָבער, פארוואָס האָט אידר עס נעהאלטען אין איין אָבלעגען ?

ס א ל נ ע ס : ווייל אין ראַם האָט זיך ביי מיר אריכנעהערעט א נעראנק. (פאנזאָם אין שטיל) דורך אט דעם רייניעם שפאַרט אין קיימען ייעל איך זיך אפשר אריפארבייטען - אלס בייטייסטער.

ה י ל ד א : (ליקט נרויס פאָר זיך) האָם האָט נעמיוט זיין שפאנענד !

ס א ל נ ע ס : כמעט אינווידעדשטעהליך, — נאנץ אונווידערשטעהליך. ווייל דאָן איז עס מיר פארנעקומען אזוי רייכט אין איינפאך. איך האָב נעוואָרט עס זאָר פאכירען אין מיטען ווינטער — פאר מיטאָג. איך האָב נעוואָרט פארדרעס שפאציערען מיט אלי־נא'ן אין א שלייטען. די ריענטען אין רער הויס זאָרען האָבען שטארק אָנגעהייצט דעם אוויוען.

ה י ל ד א : וואָרים יענעם טאָג האָט אידר נעפארפט זיין א ביטערע קעלט ?

ס א ל נ ע ס : יאָ, א בייבענדע רערט, — אין זיי ווילטען, נאטירליך, נעוואָלט אז אריגא זאָל האָב הייס נעפינען יואָרעם אין נעמיטליך ווען זי וועט צוריק קומען.

ה י ל ד א : זי כוו רפנים בטבע זיין א פערפראָרענע ?

ה י ל ד א : און דאָך — ניין, א י ה ר דאַרפט אַזוי ניט זיין.

ס א ל נ ע ס : איהר האָט אליין ערשט נאָר־וואָס געזאָגט, אז קיינער אויסער מ י ר דאַרף ניט האָבען דאָס רעכט צו בויען.

ה י ל ד א : זאָ־וואָס מעג א י ך זאָגען — אָבער ניט א י ה ר.

ס א ל נ ע ס : איך גיכער פון אלע. איך, וועלכער האָב אזוי טייער בעצאָהלט פאר מיין איצטיגע לאגע.

ה י ל ד א : אה, יא, איהר האָט בעצאָהלט מיט דאָס, וואָס איהר רופט הויזליכע רוה — און דערגלייכען.

ס א ל נ ע ס : און דערצו נאָך מיט דעם פריעדען פון מיין זעעלע.

ה י ל ד א : (הויבט זיך אויף) זעעלען־פריעדען ! (מיט ג ע־פיהל) יא, יא, דאָ האָט איהר רעכט ! ארעמער בוימייסטער, איהר מיינט, אז —

ס א ל נ ע ס : (מיט א שטילען גלעכטער) זעצט זיך נור וויעדער אַוועק, און איך וועל איך דערצאהלען עפעס א שפאַס.

ה י ל ד א : (זעצט זיך ; געשפאַנט) נו ?

ס א ל נ ע ס : עס קלינגט אזוי לעכערליך און קליינליך ; ווייל, פערשטעהט איהר מיך, די גאנצע געשיכטע דרעהט זיך ארום א שפאַלט אין א קוימען.

ה י ל ד א : ווייטער גאָרניט ?

ס א ל נ ע ס : אין אָנהויב ניט מעהר ווי דאָס. (ער רוקט צו א שטוהל און זעצט זיך לעבען איהר.)

ה י ל ד א : (אונגעדולדיג, קלאַפט זיך אין קניע) נו, דער־צאהלט וועגען דעם שפאַלט אין קוימען !

ס א ל נ ע ס : איך האָב דעם שפאַלט בעמערקט א לאנגע צייט פאר'ן פייער. יעדעם מאָל, וען איך פלעג ארויפגעהן אויפ'ן בוידים, פלעג איך א קוק טאָן צי ער איז נאָך דאָרט.

ה י ל ד א : נו, און ער איז געווען ?

עפּעס, צי ב ע ג ע ר ע ן, צי ו ו ע ל ע ן וואס עס איז, אזוי שטאַרק אין אייער בעפּערלעריש, אָן עס מיט ענדליך געשעהען ? גלויבט איהר ניט אין דעם ?

ה י ל ד א : (טוט אַן אונבעשטימטען אויסדרוק אין די אויגען) אייב ר א כ אי ייִדישקייט אַווי, ווילען מיר אין גיכען זעהן צי א י ך בין איינע פון די אייסערוועהלטע.

כ א ל נ ע ס : איינער אליין קען מען קיין גרויסע זאכען ניט אויפטרייבן. דאס ניט. די העלפּער אין דיענער — זיי מיוזען טראָגן זייער חלק, איב עס וואָלט זיין אן ערפּאָלג. זיי קימען אַבער קיינמאָל ניט אליין. מען מיז זיי רופען אויפיהערליך — אין־זיך, אינעוויניג, פערשטערט איהר ?

ה י ל ד א : וואָס זיינען דאס פאר העלפּער אין דיענער ?

ס א ל נ ע ס : אָה, וועגען דעם קענען מיר אָן אנדערס מאָל רעדען. איצט לאָמיר זיך נור האלטען בייַ דער געשיכטע מיט'ן פּייער.

ה י ל ד א : דערציהט איהר ניט, אז דאס פּייער וואָלט יעדען־פאַלס געטראָפען, אפילו ייִי איהר וואלט דאס נ י ט געוויונשען ?

כ א ל נ ע ס : ווען דאס היי וואלט געווען דעם אָלטען קנוט ברא־ייי'ס, ויאָלט עס קיין מאָל ניט אַבגעברענט אזוי בעקוועמליך פאר א י ה ב. איך בין ויכער אין דעם : ווייל ער וויסט ניט ייי אויי צי ווי־פען די העלפּער, — אין די בערייגער אייך ניט. (מעמיט אויף אַ אויפערמעסער) אלזא, זיי אידר זעהט, הילדא, בין איך דאָך שולדיג אין דעם, וואס [illegible] ריגדערליך דאבען פערלאָרען ייִיער לעבען. אין דערנט איהר ניט אז איך בין אייך שולדיג אין דעם, ייאס אלינא איז ניט נעייאַרען דאס, וואס זי דאט נעדארפט ייערען, אין ויאס יי דאט אס לייבסטען נעויואלט ווערען ?

ה י ל ד א : יא, אבער אויב דאס איז אינגאנצען די ארבייט פון די העלפּערס אין דיענער?...

כ א ל נ ע ס : ייער אבער דאט נערופען די העלפּערס אין דיענער ? דאס דאס א י ה נעמטין ! אין זיי ייינען נעריטען אין האבען זיך אינטערייאַרבען אינמער מיין ייִיען. (וויגט אַן

ס א ל נ ע ס : יא, דאָס איז אמת. און וועז מיר וואָלטען אהיים געפֿאָהרען, האָבען מיר בעדארפט זעהן דעם רויך.

ה י ל ד א : נור דעם רויך ?

ס א ל נ ע ס : דעם רויך צוערשט . אָבער צוקומענדיג צום טויער פון גאַרטען, האָט דער, אַלטער האָליץ־קאסטען געדארפט אינגאנצען זיין אין פלאמען. אָט אזוי, פערשטעהט איהר, האָב איך עס געוואָלט האָבען.

ה י ל ד א : אָה, וואַרום האָט עס טאַקע ניט פֿאַסירט אזוי !

ס א ל נ ע ס : דאָס קענט איהר אזוי לייכט זאָגען, הילדא.

ה י ל ד א : גוט, אָבער איצטער, הערט נור, בוימייסטער ! זייט איהר זיכער אז דאָס פייער האָט געטראָפען צוליעב דעם שפּעל־טעל אין קוימען ?

ס א ל נ ע ס : אין געגענטהייל — איך בין גאנץ זיכער, אז דער שפּאָלט אין קוימען האָט גאָר קיין שייכות ניט געהאט צום פייער.

ה י ל ד א : וואָס !

ס א ל נ ע ס : עס אז אויך זיכער דערוויזען געוואָרען, אז דאָס פייער האָט זיך אָנגעהויבען פון א קלוידער־אלמער — גאָר אין א גאנץ אנדער טייל פון הויז.

ה י ל ד א : צו וואָס־זשע נוצען די אַלע פּלוידערייען וועגען דעם שפּאָלט אין קוימען ?

ס א ל נ ע ס : מעג איך נאָך א ווייל רעדען צו אייך, הילדא ?

ה י ל ד א : יא, אויב איהר וועט נור רעדען פערשטענדיג —

ס א ל נ ע ס : איך וועל פרובירען (רוקט נעהענטער צו זיין שטוהל.)

ה י ל ד א : אלזאָ, ארוים מיט דער שפּראָך בוימייסטער !

ס א ל נ ע ס : (פערטרויליך) גלויבט איהר ניט, הילדא, אז עס זיינען פאראנען איינצעלנע, אויסערוועהלטע מענשען, וועלכע זיינען בעגאבט מיט דער קראפט אין פעהיגקייט צו ו ו י נ ש ע ן

ה י ל ד א : יא, איך דענק אז ער איז. איך האָב קיין מאָל ניט געמערקט אז ער איז עס ניט.

כ א ל נ ע כ : איך דעכטן אָבער, אז ער איז נאָך קיין מאָל ניט געשטעלט געוואָרטן אויף א שיוערער פּראָבע.

ה י ל ד א : (מיט א ציטער אויף די ליפּן) אָה, עס איז גאָר ניט אזוי לייכט געייגן אויסקצוגעהן פון מיין פּאָטער — איך האָב אהם אזוי ליעב !

כ א ל נ ע כ : אָך, א נרויסע מעשה ! אויף א מאָנאָט אָדער צוויי —

ה י ל ד א : איך גלויב ניט אז איך וועל זוען עס איז געהן צוריק אהיים.

כ א ל נ ע כ : קיינמאָל ניט ? איז פּאָר זואָס זייט איהר אוועק געגאַנגען פון אויהם ?

ה י ל ד א : (האַלב ערנסט, האַלב שפּאָס אין שפּאָס) האָט איהר שוין וייערער פערגעסען, אז די צעהן יאָהר האָבען זיך געענדיגט ?

כ א ל נ ע כ : אָך, אינזען. דאָט עפּעס פּאַסירט ביי אייך אין דער היים ? הא ?

ה י ל ד א : (ערנסט) עס איז עפּעס גענעהן אין מ י ר, זואָס דאָט מיך גייאָגט אין גטריבען אהער — און גענויגען און גע־שלעפּט.

כ א ל נ ע כ : (היציג) אָט דאָט איהר עס ! אָט האָט איהר עס, הילדא ! אין אייך שטערט אויך עפּעס א „נישט גוטער", אזוי ווי אין מיר. זואָריב, פערשטעהט זיך, אז איז דער נישט גוטער אין מענטשן — ער איז דאָס, זואָס רופט צו די אויסערליכע כראפטען. און דאָ מיז מען נאכגעבען, צי מען ווילּ, צי מען ווילּ ניט.

ה י ל ד א: איך טייב אָן צי דענקען איהר האָט רעכט, בוי־מיסטער.

כ א ל נ ע כ : (שפּאַציירט איבער'ן צימער) אָה, עס זיינען דאָ א סך, א סך טייוואָלים אויף דער יעלט, הילדא, וועלכע מען זאָהט קיינמאָל ניט !

מאַכט אוּן מאַכט אויפגעריבט) אַט דאָס ריפּעט מענטשן ־ „אַבי גלוק“ ; אויך ווען אַזעלכע אַבער זאָגען, ווי עס פּילעגט זיך צו זאָגן אַזא גלוק. עס פּילגט זיך ווי אַ גרויסע חורבן ווען דאָס אויף מיין ברויסט. די ערפּאָרס אוּן די דינגער האַלטען אין אייגן שונדען שטיקער הויט פּון אַנדערע מענשען כּדי צו פּערמאַכט מיין וואונד. אָבער, די וואונד פּערהוילט זיך דאָך גיט — קיין מאָל גיט, קיין מאָל גיט ! אָך, ווען איהר וואָלט ווייסען ווי אַזא ייאַנקען עס אָפּטמאָל צופּאַסן אוּן ברענען !

הילדא : (קוקט איהם אויפמערקזאָם אָן) איהר זייט קראַנק, בויטייסטער. זעהר קראַנק, דוכט מיר.

סאָלנעס : זאָגט בעכער משוגע, ווארים דאָס איז דאָס וואָס איהר מיינט.

הילדא : נייַן, איך דענק גיט אַז די צרה איז עפּעס מיט אייער מוח.

סאָלנעס : מיט וואָס דען איז די צרה ? אַרייַן מיט דער שפּראַך !

הילדא : איך קלעער מיר, צי זייט איהר גיט גענוטען אויף דער וועלט מיט אַ קרענקליכען געוויסען.

סאָלנעס : אַ קרענקליכער געוויסען ? וואָס פאַר־אַ שוואַרץ־יאָהר איז דאָס ?

הילדא : איך מיין, אז אייער געוויסען איז שוואַך — צו־ עדעלּ געבויט, אזוי צו זאָגען — ער האָט גיט די כּראַפט אַ יאַדּ פּעסט אָנצוביסען — אַ דייַס טהאַן אוּן בערטראָגען עפּעס שווער רעס.

סאָלנעס : (בריסט) הם ! — מעג איך אייך פרעגען, וואָס פאר אַ סאָרט געוויסען מיין דען אייגער האָבען ?

הילדא : איך ווילּט ווילּען, אז אייער געוויסען זאָל זיין אַ געזונטער דורך־און־דורך.

סאָלנעס : אזוי ? אַ געזונטער, הא ? איז אייער אייגענער געוויסען אַ געזונטער ?

ה י ל ד א : נערויבט צו ווערען.

ס א נ ע ס : (קוקט אויף איהר אן א וגענבליק) גאָר אזוי !

ה י ל ד א : (אינטערעסענדיג דאָס געשפּרעך) קענען ווּאָס האָט איהר דאָס געהערט וועגען די יוקינגען, בייסייסטער ?

ס א נ ע ס : אנהענגען דעם, אז, י ע נ ע הכרה, אייר יוהט, האָבען אידאי נעמיזט האבען א געזונטען גענייבען ! ווען זיי זיינען צירוק אהיים גהיבען האָבען זיי גהאַנט פרעבען אין זיפּען, אין זיך פיהרען גהיהרוק ווי תוכרה. אין די פרויען אויך ! אָבט פּרענט טרעבען, אז די פרויען האָבען בשום אופן ניט נעוואָהט אייהרגערן פּין זיי. העבט אירר דאָס בענרייפען, הילדא ?

ה י ל ד א : די פרויען פערשטעה איך אויסגעצייבענט.

ס א נ ע ס : אָהא ! אפשר יי .ט איהר אליין אויך נעקענט טהאָן אזא זאך ?

ה י ל ד א : וואָרום דען ניט ?

ס א נ ע ס : לעבען — מיט אייער איינענעם פרייען ווילען — מיט אזא מין גראָבען קערל ?

ה י ל ד א : אייב איך וואָלט זיך פערליעבט אין אזא גראָבען קערל —

ס א נ ע ס : וואָלט אירר זיך דען געהענט פערליעבען אין אזא מאן ?

ה י ל ד א : אך נאָט, איהר ווייסט נאָכיז גיט אז מען קען ניט אייכרליבען אין ייעטען זיך צי פערליעבען.

ס א נ ע ס : (קוקט אויף איהר נאָדענקענד) אָה ניין, איך רעכען אז דער נייטי־גיטער, ייאָם זיצט אין מעכטען אין בעראָנט־וואָרטליך דערפאר.

ה י ל ד א : (האלב לאכענדיג) אין אלע אנדערע געבענטטע שדים, מיט וועלכע א י ר זייט אזוי גיט בעראָנט — אי די בלאָנדע, אי די שוואַרצע.

ס א נ ע ס : (ריהיג אין ווארעם) דאן ווינש איך אייך, אז די טייוואָלים זאָלען זיין זעהר פּאַרזיכטיג, ווען זיי ייעלען פאר אייך אויסקליבען, הילדא.

ח י ל ד א : טייוואָליב אויך ?

כ א ל נ ע ס : (בייטן שמייכלן) נישט טייוואָלים אין פלענטע טייוואָלים, בלאָנדע, טייוואָלים אין שיאָנע טייוואָלים. יעץ מען יאָרט נור אויפן געפענט ווייסען וי דאָס ווינטל די בלאָנדע צאָפע די שיאָנע, ווען ווינען אויף אייך אָננעטיקט נעוואָרן : (שפּאָטיט) אייבו אַר — אַך ! ואו יאָרט דאָס נעזיכט פּ נאָך פּשיטע'ע טעשט.

ח י ל ד א : (פּאָלנט אויפן נאָך טיש די אויגן) אָפּע יען מען ווילט דאָבען א ווידליד שבאדקע. פּאָלנאָב נעזונדען נעווידען —— אזוי אז מען זאָל ו ו א נ ע ן צו מאָן ווילן מען ו ו י ל.

כ א ל נ ע ס : (מטלט זיך אָב ביים נרעסטען ביש) אויך נליווב, אז איז דער ריניבט ווינען דאָס רוב מענטען פּונקט אויפּנאָב שיעד־לינגע, ווי אויך בין.

ח י ל ד א : עס קען ווין.

כ א ל נ ע ס : (שפּאָרט זיך אָב ביש) איז די כאָאָבוכע — דאָס איהר ווען עס איז נעפּעטען די אלטע כאָאָבוכע ?

ח י ל ד א : אָה, יא ! ווער אויך פּלעג לעזען ביכער, דאָס אויך —

כ א ל נ ע ס : אין ענע ביכער לעזט מען ווענען ווידנענע, ווילבע פּלענען ועלבי אין בריטרע לענדע אין דאָרטען פּלוי־דעריע, ברענען אין רוג'נע מענשען —

ח י ל ד א : איז פּלענען אייפּפּוידען מיט וויב די פּרייען —

כ א ל נ ע ס : — איי דאבען ווי נע־אלטען איי פּלען —

ח י ל ד א : — ווי דאבען ווי צו ויך אדיים נענטען אויף זייערע שיפּען —

כ א ל נ ע ס : —איי דאבען ויך מיט ווי בענטע, ווי — ווו די ערנסטע נישטיגיטע.

ח י ל ד א : (קוקט גלויך פּאָר ויך טוט פּ חאָלבשעישליוטען בליק) אויך מיין, אן דאָס, דאָס נעמיט ווין ווער שפּאנען.

כ א ל נ ע ס : (מיט פּ פּיפּען טיפּאָן נעלעבטער) אויפּדיי בען פּרויען, חא ?

ראַגאַרס פֿאַרטפֿאַלוּנ. האַלט דאָס פֿאַר זיינע אויגען) מיר האָבען געדעדט וועגען די צייכנונגען —

ס א ל נ ע ס : (קירין, צוריק וווייזענדיג זיי מיט דער האַנד) לעגט עס אַוועק! איך האָב שוין גענוג געקוקט אויף זיי.

ה י ל ד א : יאָ, אָבער איהר דארפט אויפשרייבען, אייער הסכמה אויף זיי.

ס א ל נ ע ס : אַנשרייבען מיין הסכמה אויף זיי? קיין מאָל ניט!

ה י ל ד א : אָבער דער ארעמער אלטער האלט ביים שטאר־בען! קענט איהר איהם און זיין זוהן ניט מאכען עטוואָס פער־גענגען אייַדער זיי שיידען זיך איינער פון צוויייטען? און, אפשר קען ער נאָך קריגען דעם אנטראג זיי דורצופיהרען אויף.

ס א ל נ ע ס : יאָ, דאָס יוּאַלט ער טאקע געקראָגען. ער האָט זיך שוין בעיוּארענט דערמיט. — עה, מיין שעהנער יונגערמאן!

ה י ל ד א : אָבער, אום גאָטעס ווילען, אויב עס האַלט שוין דערבייַ — קענט איהר דען ניט א מאָל זאָגען א שטיקעל ליגען?

ס א ל נ ע ס : א ליגען? (מיט כּעס) — הילדא, נעהמט אוועק פון מיינע אויגען אָט די טייוועלישע צייכנונגען!

ה י ל ד א : (האַלט די פֿאַרטפֿאַלוּנ נעהענטער צו זיך) נו, נו, נו — עסט מיך ניט אויף — איהר רעדט וועגען נישט־גוטע — מיר דאכט אָבער אז איהר בענעהמט זיך אלַיין ווי א נישט־נוטער. (קוקט זיך אַרום) וואו האַלט איהר אייער טינט און פעדער?

ס א ל נ ע ס : דאָ אין ציממער אין נישטאָ קיין טינט און פעדער.

ה י ל ד א : (גיהט צו דער טיר) אָבער אין קאנטאָר, וואו דאָס פרייַלין איז —

ס א ל נ ע ס : וואַרט נור, הילדא! — איהר מיינט אז איך דארף זאָגען א ליגען? יאָ, צוליעב דעם אלטען וואָלט איך דאָס גע־דארפט טהאָן — איך האָב אין מיין צייט איהם צודריקט, מיט די זיס גענאַטעטען. —

ה י ל ד א : איהם אויך?

ה י ל ד א : פֿאַר מיר האָבען זיי שוין אויסגעקליבען — איין מאָל פֿאַר אַלע מאָל.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר ערנסט) הילדא, איהר זייט ווי א ווילדער פויגעל פון וואלד!

ה י ל ד א : דורכאוים ניט. איך בעהאלט זיך ניט אין די קוסטען.

ס א ל נ ע ס : ניין, ניין, אהר זייט גיכער עהנליך צו א רויב־פויגעל.

ה י ל ד א : דאָס שוין גיכער. (זעהר הייב) און פֿאַרוואָס טאָקע ניט א רויב פויגעל? וואַרום זאָל א י ך ניט געהן אויף געיעג — אזוי גוט ווי אנדערע? אוועקשלעפען דאָס רויב וואָס איך בעגעהר — אויב איך קען נור איינגראָבען אין איהם מיינע נעגעל און אוספיהרען מיט איהם וואָס איך ווילּ.

ס א ל נ ע ס : הילדא, — איהר ווייסט וואָס איהר זייט?

ה י ל ד א : יא, איך רעכען, איך מוז זיין, א מאָדנער סאָרט פויגעל.

ס א ל נ ע ס : ניין. איהר זייט, ווי דער אָנקומענדער פּריה־מאָרגען. וועז איך קוק אויף אייך — דאָכט זיך מיר, אז איך קוק אויף דעם אויפגאנג פון דער זון.

ה י ל ד א : זאָגט מיר, בוימייסטער — זייט איהר זיכער, אז איהר האָט מיך קיין מאָל ניט געזופען צו זיך? איך מיין, אינוועניג, אין זיך?

ס א ל נ ע ס : (מילד און לאַנגזאָם) איך הויב אָן צו גלויבען, אז מסתמא האָב איך —

ה י ל ד א : צו וואָס האָט איהר מיך געדארפט?

ס א ל נ ע ס : איהר זייט די י ו נ ע נ ד, הילדא.

ה י ל ד א : (שמייכעלט) די יוגענד, פֿאַר וועלכער איהר שרעקט זיך אזוי?

ס א ל נ ע ס : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) און נאָך וועלכער אין האַרצען בענק איך דאָך אזוי שטאַרק.

ה י ל ד א : (הויבט זיך אויף, געהט צו צום טישעל און נעהמט

ה י ל ד א : דער בעגהער איך צו זעהען א גרויסען. צו זעהן איך מיט א קראַנץ אין דער האַנד, הויך, הויך אויף א קירכען טורעם. (וויעדער רופֿנדיג) ארויס מיט'ן בליישטיפט ! א בליישטיפט האָט איהר דאָך ביי זיך !

ס א ל נ ע ס : (נעהמט ארויס א ברויפענטאַש) איך האָב דאָ א בליישטיפט.

ה י ל ד א : (לעגט די פּאַרטפאָליע אויפֿ'ן סאָפא־טיש) גוט, איצט לאָמיר זיך ביידע דא אויסקוצעלן, בוימייסטער. (סאָלעמ זעצט זיך ביים טיש, הילדא שטעהט הינטער איהם אָנגעשפּאַרט אָן שמוהל) און איצט וועלען מיר אָנשרייבען אויף די צייכנונגען. מיר מוזען שרייבען עפּעס זעהר לייבעם אין וואַרעמעם — פּאַר אָט דעם העסלי־כען רואר — אָדער ווי ער הייסט דאָרט !

ס א ל נ ע ס : (שרייבט עצליכע ווערטער, קעהרט אום דעם קאָפּ אין קוקט אויף איהר) זאָגט מיר איין זאַך, הילדא.

ה י ל ד א : וואָס ?

ס א ל נ ע ס : אויב איהר האָט געוואַרט אויף מיר די גאנצע צעהן יאָהר.

ה י ל ד א : איז וואָס ?

ס א ל נ ע ס : פּארוואָס האָט איהר ניט געשריבען צו מיר ? איך וואָלט אייך דאָך געקענט ענטפערען.

ה י ל ד א : (האַסטיג) ניין, ניין, גראָד דאָס האָב איך ניט געוואָלט.

ס א ל נ ע ס : וואַרום ניט ?

ה י ל ד א : איך האָב מורא געהאַט אז די גאנצע זאַך וואָלט דאָן איבערגעפּיהרט געוואָרען. — אָבער, מיר האָבען דאָך געוואָלט עפּעס אויפֿשרייבען אויף די צייכנונגען, בוימייסטער.

ס א ל נ ע ס : יא, מיר האָבען געוואָלט.

ה י ל ד א : (בייגט זיך אַריבער און קוקט איבער זיין אקסעל בעת ער שרייבט), געדענקט נור ! וואַרעם און ליעבליך ! אָה ווי איך האָס איהם — ווי איך האָס דיעזען רואָלד —

ס א ל נ ע ס : איך האָב געראַרפט מאכען פּלאַץ פּאַר זיך. אָבער אָט דער ראַגנאַר — איהם טאָר מען אויף קיין פּאַל ניט דערלאָזען אויפשטייגען.

ה י ל ד א : ארעמער קערל, פּאַר איהם דארף מען זיך געווים ניט שרעקען. אויב ער איז א פּוסטע כּלי —

ס א ל נ ע ס : (קומט נעהענטער, קוקט אויף איהר און זאָגט שטיל) אויב ראַנאַר בראָוויק וועט נור קריגען די מעגליכקייט, וועט ער מיך אראָב ווארפען צו דער ערד. ער וועט מיך צודריקען, ווי איך האָב צודריקט זיין פּאָטער.

ה י ל ד א : איך צודריקען ? האָט ער דען די פּעהיגקייטען דערוויך ?

ס א ל נ ע ס : יוי, איהר מעגט ייך פערלאָזען אויף דעם. ער האָט די פּעהיגקייט ! ער איז די י ו נ ע נ ד, וואָס שטעהט פּאַרטיג אָנצוהלאָפען ביי מיר אין טיר — צו מאכען א סוף פון האלוואַרד סאָלנעס !

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט שטילען פּאָרוואורף) און דאָך ווילט איהר איהם פערשטעלען דעם וועג. פּע, בוימייסטער !

ס א ל נ ע ס : דער קאמפּף, וועלכען איך האָב דורכגעמאכט האָט מיר געקאָסט גענוג בלוט פון מיין האַרצען — און איך האָב מורא, אז די העלפּער און די דיענער וועלען מיר שוין אויך מעהר ניט פּאַלגען.

ה י ל ד א : דאן מוזט איהר זיך בעגעהן אָהן זיי. מען קען אַנדערס ניט מאכען.

ס א ל נ ע ס : עס איז פּאַרפּאַלען, הילדא. דאָס מזל מוז זיך איבערדרעהען. אַביסעל פּריהער אָדער אַביסעל שפּעטער — די אָברעכענונג איז אונדערבאַרמליך.

ה י ל ד א : (אין אַנגסט, פערדעקט די אויגען) רעדט ניט אזוי! איהר ווילט מיר נעהמען דאָס לעבען ? איהר ווילט צונעהמען דאָס, וואָס איז מיר טייערער ווי דאָס לעבען ?

ס א ל נ ע ס : און וואָס איז עס, וואָס איז אייך טייערער ווי דאָס לעבען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : בלויז מיין איינפאכע פליכט. ווויטער גאַרנישט.

ס א ל נ ע ס : (אויבערלעזענדיג וואָס ער האָט געשריבען) אלינא!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא?

ס א ל נ ע ס : האָסט דו בעמערקט, צי די — די בוכהאלטערין איז דאָרטען?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, געווים, איז זי דאָרטען.

ס א ל נ ע ס : (לעגט ארויס די ציבנונגען אין פּאָרטפאָליע) ה'ם —

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : זי איז געשטאנען ביים שרייב־טיש, ווי זי שטעהט געוועהנליך, ווען א י ך געה דורך דאָס צימער.

ס א ל נ ע ס : (שטעהט אויף) דאן וועל איך דאָס איהר געבען אן איהר זאָגען, אז...

ה י ל ד א : (נעהמט ביי איהם די פּאָרטפאָליע) אָה, ניין. ערלויבט מיר צו האָבען דאָס פערגעניגען! (געהט צום טיר, אָבער קעהרט זיך אום) ווי רופט מען זי?

ס א ל נ ע ס : זי הייסט פרויליין פאָסלי.

ה י ל ד א : אך, דאָס קלינגט אזוי קאַלט! איך מיין, איהר פאַר־נאָמען?

ס א ל נ ע ס : קאַיא — גלויב איך.

ה י ל ד א : (עפענט די טיר און רופט) קאַיא, קומט ארויין! שנעל! הערר סאָלנעס ווייל מיט אייך רעדען.

ק א י א : (ווייזט זיך אין טיר. קוקט אויף איהם ערשטוינט) אָט בין איך — !

ה י ל ד א : (דערלאַנגט איהר די פּאָרטפאָליע) אָט, קאַיא! איהר קענט דאָס אהיים נעהמען; הערר סאָלנעס האָט שוין אָנגעשריבען.

ק א י א : אָה, ענדליך!

ס א ל נ ע ס : גיט דאָס דעם אלטען אזוי שנעל, ווי מעגליך.

ק א י א : איך געה דערמיט גלייך אהיים.

ל א נ ע ס : (שרייבענדיג) האָט איהר ווירקליך קיין מאָל קיינעם ניט געליעבט ?

ה י ל ד א : וואָס זאָגט איהר ?

א ל נ ע ס : האָט איהר גאָר קיינמאָל קיינעם ניט געליעבט?

י ל ד א : איהר מיינט, וואהרשיינליך, קיין אנדערען ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר) יא, קיין אנדערען. קיין מאָל ניט ? אין דיא גאנצע צעהן יאָהר ? קיין איין מאָל ניט ?

ה י ל ד א : אָה, יא, מאנכעם מאָל, ווען איך בין געווען שטאַרק אויפגעבראכט אויף איינעם פאַר וואָס איהר קומט נישט.

ס א ל נ ע ס : דאן האָט איהר זיך יאָ אינטערעסירט מיט אנדערע אויך ?

ה י ל ד א : א קליין ביסעל — פאַר א וואָך אָדער צוויי. אך, אין הימעל'ס ווילען, בוימייסטער : איהר ווייסט דאָך, ווי אזוי די זאכען קומען פאָר.

ס א ל נ ע ס : הילדא — מיט וואָס פאַר א צוועק זייט איהר אהער געקומען ?

ה י ל ד א : פערליירט ניט קיין צייט מיט רעדען. דער ארץ־זמער אלטער קען דערווייל אוועקשטארבען.

ס א ל נ ע ס : ענטפערט מיר, הילדא. וואָס ווילט איהר פון מיר ?

ה י ל ד א : איך ווילּ מיין קעניגרייך.

ס א ל נ ע ס : הם — (ער גיט א שנעלען בליק אויף דער טיר לינקס און זעצט פאַרט זיין שרייבען אויף די צייכנונגען. אין דער זעלבער מינוט קומט ארויין פרוי סאָלנעס ; זי האַלט אין האַנד עטלי־כיי פּעקלעך.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : דאָ זיינען אייניגע זאכען, וואָס איך האָב פאַר אייך געבראכט, פרויליין וואַנגעל. די גרעסערע פּעקלעך וועט מען שפּעטער צושיקען.

ה י ל ד א : אָה, ווי זעהר, זעהר ליעב דאָס איז פון אייער זייט !

אויבען, אויפ'ן שפיץ זון טורעם. וואָם זאָגט איהר ד ע ר צ ו, פריילין הילדא ?

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט פינקעלענדע אויגען) עם וועט זיין פֿראכטפֿאל צו זעהן אייך וויעדער אַזוי הויך !

ס א ל נ ע ס : מיך !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אום גאָטעם ווילען, פריילין וואנגעל, שטעלט זיך דאָם גאָר ניט פאָר, אזא זאך ! מיין מאן ! — איהם שווינדעלט דאָך אזוי !

ה י ל ד א : א י ה ם שווינדעלט ! ניין, איך וויים גאנץ גוט אז איהם שווינדעלט ניט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, יא, עס איז דאָך אזוי.

ה י ל ד א : איך האָב איהם אָבער אליין געזעהן גאנץ אויבען אויף א הויכען קירכען־טורעם !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, איך האָב געהערט רעדען דערפון. אָבער עס איז גאנץ אונמעגליך...

ס א ל נ ע ס : (האַסטיג) אונמעגליך — אונמעגליך, יא ! איך בין אָבער דאָך געשטאנען העט אויבען !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, ווי קענסט דו דאָם גאָר זאָגען, האלוואַרד. דו קענסט אפילו ניט פערטראָגען ארוים צו געהן אויפ'ן באלקאן, דא אויפ'ן צווייטען עטאַזש. דו ביסט אימער אזוי געווען.

ס א ל נ ע ס : היינט אוועג, וועסט דו פילייכט זעהן גאָר עפעס אנדערס.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט אַנגסט) ניין, ניין ! דאָם וועל איך, מיט גאָטס הילף, ניט דערלעבען צו זעהן. איך וועל באלד שרייבען צום דאקטאָר און איך בין זיכער, אז ער וועט דאָם ניט דערלאָזען.

ס א ל נ ע ס : וואַרום, אַלינא...!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, דו ווייסט אז דו ביסט קראנק, האלוואַרד ! דאָם אליין איז א סמן ! אך גאָט — אך גאָט ! (זי גיעהט שנעל ארוים רעכטס.)

ס א ל נ ע ס : יא, יא, שנעל. איצט וועט שוין ראַנאַר קענען בויען זעלבשטענדיג.

ק א י א : אך, קען ער קומען אייך בעראנקען פאַר אַלעס...?

ס א ל נ ע ס : (האַרט) איך ווייל ניט קיין דאנק ! זאָגט דאָס איהם פון מיינעט וועגען.

ק א י א : גוט, גוט, איך וועל —

ס א ל נ ע ס : און זאָגט איהם, אויך, אז פון איצט אָן נויטיג איך זיך ניט מעהר אין איהם. און אין אייך אויך ניט.

ק א י א : (וויייך און צישערנדיג) אין מיר אויך ניט ?

ס א ל נ ע ס : איצט וועט איהר זיך שוין דאַרפען פערנעה־מען מיט אַנדערע זאכען ; און דאָס איז זעהר גוט פאַר אייך. נו, געהט אהיים מיט די צייכנונגען, פרויליין פאַסלי. שנעל ! איהר הערט ?

ק א י א : (ווי פריהער) גוט, הערר סאַלנעס. (זי געהט אַוועק).

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : גאָט ! וואָס פאַר אַ גניבישע אוי־גען זי האָט.

ס א ל נ ע ס : זי ! אָט די ארעמע בעשעפענים ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, איך וויים וואָס איך זעה, האַל־ווארד — דו זאָגסט זיי אָב ווירקליך ?

ס א ל נ ע ס : יאָ.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איהר אויך ?

ס א ל נ ע ס : האָסט דו דאָס דען ניט פערלאַנגט ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָבער, ווי קענסט דו זיך בעגעהען אָהן א י ה ר ? — אָה, דו מוזט שוין אודאי האָבען אָנגענרייט אַן אַנדערע, האַלוואַרד.

ה י ל ד א : (לוסטיג) נו, א י ך יעדענפאַלס בין ניט די פערזאָן אויף צו שטעהן בייס שרייב טיש.

ס א ל נ ע ס : עס מאכט ניט, עס מאכט ניט — עס וועט שוין רעכט זיין, אלינא. איצט דארפסטו נור דענקען וועגען אריינ־ציהען אין דעם נייען הויז — אזוי שנעל ווי מעגליך. היינט אבענד וועלען מיר אויפהענגען דעם קראַנץ — (צו הילדא'ן) — גאַנץ

ה י ל ד א : (שרויט אויס מונטער) דערצעהלט מיר ניט אז א י י ך קען אמאל שווינדלען דער קאפ !

ס א ל נ ע ס : הייסט עס, היינט אוועק העגגען מיר אויף דעם קראנץ — פרינצעסין הילדא.

ה י ל ד א : (מיט א ביטערען צוק פון די ליפען) איבער אייער נייער היים, יא !

ס א ל נ ע ס : איבער דעם נייעם הויז, זואם וועט קיין מאל ניט זיין קיין ה י י ם פ א ר מ י ר. (ער געהט ארויס דורך די טיר אין גארטען).

ה י ל ד א : (קוקט גלייך פאר זיך מיט א ווייטען אויסדרוק אויף איהר געזיכט, און מורמעלט צו זיך אליין. די אוינציגע וועג־טער וואס מען הערט זיינען) — שרעקליך שפאנענד —

ה י ל ד א : (קוקט זיך גוט איין אין איהם) איז דאָס אמת, אָדער ניט ?

ס א ל נ ע ס : אז עס שווינדעלט מיר ?

ה י ל ד א : אז מיין בוימייסטער ו ו א ג ט נ י ש ט — ק ע ן נ י ש ט שטייגען אזוי הויך ווי ער בויט ?

ס א ל נ ע ס : איהר קוקט גאָר אויף דעם פון אזא שטאַנד־פונקט ?

ה י ל ד א : יא.

ס א ל נ ע ס : מיר דאכט, אז ס'איז אין מיר קיין ווינקעלע ניט געבליבען, אויף וועלכען איהר זאָלט קיין שליטה ניט האָבען.

ה י ל ד א : (קוקט צום ווינקעלפענסטער) אלזא, דאָרט אויבען, אזש דאָרט אויבען... !

ס א ל נ ע ס : (קומט נעהענטער צו איהר) איהר קענט האָבען דאָס אויבערסטע צימער אין טורעם, הילדא — דאָרט קענט איהר וואָהנען ווי א פרינצעסין.

ה י ל ד א : (מיט אַן אונבעשטימטען געמיש פון ערנסט און שפּאַס) יא, דאָס האָט איהר מיר טאקע פערשפּראָכען.

ס א ל נ ע ס : האָב איך עס ווירקליך פערשפּראָכען ?

ה י ל ד א : פע, בוימייסטער ! איהר האָט געזאָגט, אז איך וועל זיין א פרינצעסין, און אז איהר וועט מיר געבען א קעניגרייך, און דאן האָט איהר גענומען — נו, מעהר זאָג איך ניט !

ס א ל נ ע ס : (פאַרזיכטיג) זייט איהר גאָר זיכער, אז דאָס איז ניט א חלום, אַן איינביל־דונג, וואָס האָט זיך אייך אריינגעהאקט אין קאָפּ ?

ה י ל ד א : (שאַרף) און איהר מיינט אז איהר האָט דאָס, אפשר, גאָרניט געטהון ?

ס א ל נ ע ס : איך וויים עס קוים אליין. (מילדער) אָבער ד א ס וויים איך איצט אויף זיכער, אז איך...

ה י ל ד א : אז איהר...? זאָגט עס גליך !

ס א ל נ ע ס : אז איך האָב עס ג ע ד א ר פ ט טאָן.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איהר האָט אויך בלומען געפונען, ווי אויך זעה.

ה י ל ד א : יא, נעיוס. עס זיינען דאָ אזוי פיעל דאָרט צווישען די קוסטען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ווירקליך ? אזוי שפעט אין יאָהר ? איך גיע כמעט קיין מאָל ניט אַרונטער אַהין.

ה י ל ד א : (קיכט נעהענטיג) וואָס ! איהר לויפט גאָר ניט יעדען טאָג ארונטער אין גאָרטען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט א שמוצען שמייכעל) איך „לויף" שוין יעצט איבערהויפט ניט.

ה י ל ד א : אָבער האָך, נעהט איהר דען ניט אמאָל אראָב אָנציקירען דעם גאנצען פּראָבט ייאָם געפינט זיך דאָרטען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : עס איז מיר אינגאנצען גלייכגילטיג. איך האָב כמעט מיראַ נאָך א מאָל דאָם אָנצוקוקען.

ה י ל ד א : אייער אייגענעם גאָרטען !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : עס דאכט זיך מיר, אז ער איז ניט מעהר מ י י נ ע ר .

ה י ל ד א : וואָס מיינט איהר ? —

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ניין, ניין, ער איז ניט — ניט ווי ער איז גייוען, ווען מייגע עלטערען האָבען געלעבט. זיי האָבען אייערגעניסען אזוי פיעל — אזוי פיעל האָבען זיי אויסגענוטען פין'ם גאָרטען, פרייליין ייאנגעל. בערעכענט נור — זיי האָבען דאָם צישטיקעלט — אין אייסגעבויט הייזער פאר פרעמדע מענשען. פאר מענשען ייעלבע אויך קען גאָר ניט. און ז י י קענען זיצען און קוקען אויף מיר פון זייערע פענסטער.

ה י ל ד א : (מיט א מונטערן אויסדרוק) פרוי סאָלנעס !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא ?

ה י ל ד א : מעג איך א ווייל בלייבען דאָ מיט אייך ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : מיט פערגענינגען, אויב אירר ווילט נור.

ה י ל ד א : (רוקט צו א שטוהל נעהענטער צום לעהנשטוהל אין

דריטער אקט

א גרויסע, ברייטע ווערַאַנדע פאַר סאָלעסעס וואָהנונג. אַ טהייל פון היזיז מיט אַן אַרויסגאַנג אויף דער ווערַאַנדע זעהט זיך לינקס. אַ פּאַרענצע ארום דער ווערַאַנדע אויף דער רעכטער זייט. פון הינטען, פון דער שמאָלער זייט פון דער ווערַאַנדע — טרעפּ וואָס פיהרען אַראָב אין גאַרטען. הויכע, אַלטע בוימער פערשפּרייטען זייערע צווייגען איבער דער ווערַאַנדע צום הויז. ווייט, אויף דער רעכטער זייט, צווישען די בוימער, זעהט זיך עטוואָס דער אונטערשטער טהייל פון דער נייער ווילָא אין אַ שטיקעל פון׳ם טורעם מיט דעם ברעטער־געשטעל ארום איהם. אין הינטערגרונד איז דער גאַרטען ארומגעצוימט מיט אַן אַלטען הילצערנעם פּאַרקאַן. פון דרויסען פון פּאַרקאַן, אַ גאַס מיט נידריגע, אייגנגעפּאַלענע הייזער. אויף דער ווערַאַנדע, לינקס פון הויז, שטעהט אַ גאַרטען־באַנק, אין פאַר דער באַנק, אַ לאַנגער טיש. פון דער אַנדער זייט טיש, אַ שאָקעל־שטוהל אין עטליכע געווענליכע שטוהלען. דאָס גאַנצע מעבעל איז פון געפלאָכטענעם שטריי.

דער אוועגד־הימעל איז בעדעקט מיט וואָלקענס, בעלויכטען פון דער זון. פרוי סאָלנעס, אויגגעווינקעלט אין אַ גרויסען, ווייסען טוך זויבט אין לעהנשטוהל אין קוקט רעכטס. באַלד קומט הילדא וואנגעל אויף די טרעפּ פון גאַרטען. זי איז געקליידעט ווי אין פאַריגען אַקט און טראָגט איהר היטעלע. אויף דער ברוסט טראָגט זי אַ בוקעט פון עטליכע גע־ווענליכע פעלד־בלומען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (קעהרט עטוואָס אום דעם קאָפּ) איהר האָט ארום געשפּאַצירט אין גאַרטען, פרייליין וואנגעל ?

ה י ל ד א : יא, איך האָב איהם ארום געקוקט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : מיט מיר רעדט ער זעהר זעלטען וועגען ד י זאכען. — יא, איך קען אייך זאגען, פרייליין וואנגעל, איך האָב שוין צופיעל דורכגעמאכט אין מיין לעבען.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהר מיטפיהלענד און שאָקעלט לאַנג־זאַם מיט'ן קאָפּ) ארעמע פרוי סאָלנעס. ערשטענס האָט איהר גע־האט די שרפה...

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט א זיפץ), יא, אלע מ י י נ ע זאכען זיינען דאן פערברענט געוואָרען.

ה י ל ד א : און דאן איז געקומען נאָך עטוואָס ערגערעס.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר פאַרשעמט) ער־גערעס ?

ה י ל ד א : דאָס ערגסטע פון אלע.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, די אינגעלאָך. אָבער ד אָ ס, ה י ל ד א : (מילד) איהר האָט פערלאָרען די צוויי אינ־געלעך.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, די אינגעלאָך. אָבער ד אָ ס, זעהט איהר איז נאָר עפעס אנדערס. דערבי איז געווען נאָטס ווי־לען ; און בי־י אזא זאך מוז מען זיך אויסטערווארפען, און נאָך גאָט דאנקען.

ה י ל ד א : און איהר טוט דאָס ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ליידער, ניט אימער. איך וויים נאָכיץ גוט, אז עס איז מיין פליכט, און דאָך ק ע ן איך עס ניט.

ה י ל ד א : ניין. דאָס, דענק איך, איז נאָכיץ נאטירליך.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : און זעהר אָפט מוז איך מיר אליין זאָגען, אז עס איז געווען א גערעכטע שטראָף פאר מיר...

ה י ל ד א : וואָרום דען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ווייל איך בין ניט געווען שטארק גענוג אין מיין אונגליק.

ה י ל ד א : אָבער, איך קען ניט בעגרייפען, ווי...

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אך, ניין, פרייליין וואנגעל — רעדט צו מיר ניט מעהר וועגען די צוויי קינדער. וועגען ז י י דאר־

זעצט זיך) אה — דאָ קען מען זיך באַדען אין דער זון, ווי אַ קאַץ.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (לעגט לויבט איהר האַנד אויף הילדא'ס נאקען) עס איז זעהר שעהן צום אייער זייט, וואָס איהר ווילט מיט מ י ר זיצען אַ ווייל.

איך האָב געמיינט איהר ווילט אריינגעהן צו מיין מאַן.

ה י ל ד א : צו וואָס דאַרף איך איהם ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איהם העלפען, האָב איך געדענקט.

ה י ל ד א : אָה, ניין. איבריגענס איז ער דאָרט איצט ניטאָ. ער שטעהט לעבען די ארבייטער און ער זעהט אוים אזוי בייז, אז איך האָב גאָר מורא געהאַט צו רעדען צו איהם.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אין גרונד גענומען איז ער אזא גוטער און מילדער מענש.

ה י ל ד א : ע ר !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אין אמת'ן קענט איהר איהם נאָך ניט גוט, פרייליין וואַנגעל.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהר ליעבליך) זייט איהר צופריעדען מיט דעם געדאנק אריינצוציהען אין דעם נייעם הויז ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איך מ ו ז זיין צופריעדען ; ווייל האַלוואַרד וויל דאָס —

ה י ל ד א : אָה, זיכער, ניט גראָד נור אוים דעם גרונד.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, יא, פרייליין וואַנגעל ; דען עס איז אינפאַך מיין פליכט זיך אונטערצוגעבען צו איהם. אָפּט מאָל אָבער איז עס שרעקליך שווער צו צווינגען דעם געדאנק זיך אונטערצוגעבען.

ה י ל ד א : יא, ד אָ ס מוז ווירקליך זיין זעהר שווער.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איהר מענט מיר גלויבען, — וועז מען האָט אזוי פיעל פעהלערען וויפיעל איך האָב —

ה י ל ד א : וועז מען האָט אזוי פיעל דורכגעליטען, ווי איהר...

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : פון וואַנען ווייסט איהר דאָס ?

ה י ל ד ע : אייער מאַן האָט מיר דערצעהלט.

ה י ל ד א : איך לאָך שוין נאָר ניט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אין א געוויסען זינן, קען מען זאָגען, האָבען זיי אויך געהאט לעבען אין זיך. איך פלעג זיי טראָגען אונטער מיין האַרץ — ווי קלייניע ניט־געבוירענע קינדערלעך.

(דר. הערדעל גיבט ארויס דורך די טיר מיט'ן הוט אין האַנד און דערזעהט פרוי סאָלנעס מוט הילדא'ן.)

ד ר. ה ע ר ד ע ל : אזוי, פרוי סאָלנעס, איהר זיצט זיך דאָ און ערקעלטעט זיך ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : די לופט איז היינט אזוי מילד און וואַרעם.

ה ע ר ד ע ל : יא, יא. אָבער וואָס קומט דאָ היינט פאַר ? איך האָב נעקראָגען אייער בריוועל.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף) יא, איך מוז מיט אייך עפעס רעדען.

ה ע ר ד ע ל : גוט, דאן לאָמיר פילייכט אריינגעהן אין הויז. (צו הילדא'ן) איהר זייט נאָך אלץ אין אייערע בערג־קלייידער, פרייליז ?

ה י ל ד א : (שטעהט אויף, לוסטיג) געווים, אין פולער פאַרמע ! היינט ווייל איך אָבער ניט קלעטערען און ברעכען דעם גענעק. מיר ביידע, דאָקטאָר, וועלען זיך נאָכן שטיל שטעהן אונטען און אַרויפקוקען.

ה ע ר ד ע ל : אויף וואָס וועלען מיר קוקען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (דערשראָקען, מילד, צו הילדא'ן) שטיל, שטיל — אום גאָטעס וויללען ! ער קומט. זעהט, רעדט איהם אָב פון דעם אייגפאל. און לאָמיר זיין פריינד, פרייליז וואַנגעל. קענען מיר דאָס ניט זיין !

ה י ל ד א : (פאַלט איהר אויפ'ן האַלז) אך, וועז מיר וואָלטען דאָס נור קענען !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (בעפרויט זיך עדעך). אָט, אָט ! אָט קומט ער, דאָקטאָר. איך ווייל מיט אייך עפעס רעדען.

ה ע ר ד ע ל : איז עס וועגען א י ה ם ?

פען מיר זיך נור פריהען ; זיי איז יעצט אזוי גוט, אזוי גוט. ניין, עס זיינען פאראנען קלייניע שאדענס אין לעבען, וואס רייסען דאס הארץ — וועו מען פערליירט אזוינע זאכען, וואס אנדערע מענשען בעטראכטען עס כמעט פאר גארנישט.

הילדא : (לעגט איהרע העכד אויף פרוי סאלנעסעס קניע, און קוקט אויף איהר ליעבליך) ליעבע פרוי סאלנעס — זאגט מיר, וואס פאר א קליינע זאכען מיינט איהר !

פרוי סאלנעס : ווי איך האב אייך שוין געזאגט, לויטער קליניגקייטען. אלע אלטע פאַרטרעטען וואס זיינען פערברענט געוואָרען אויף די וועגד ; אלע זיידענע קליידער, וואס האבען פון דורי־דורות געהערט צו דער פאמיליע. דער מוטער'ס און גרויס־מוטערס שפיצען — דאס איז אויך פערברענט געוואָרען. און בעטראכט נור — די גאלד־ציערונג אויך ! (טרויעריג) און דאן, אלע ליאלקעס.

הילדא : די ליאלקעס ?

פרוי סאלנעס : (מערען שטיקען זי) איך האב גענייז וואונדערשעהנע ליאלקעס.

הילדא : און זיי זיינען אויף פערברענט געוואָרען ?

פרוי סאלנעס : אלע. אה, ווי שווער מיר איז געווען — ווי שווער !

הילדא : האט איהר דען די אלע ליאלקעס בעהאלטען, נאך פון זינט איהר זייט געווען א קליין קינד !

פרוי סאלנעס : בעהאלטען, ניין. איך און די ליאלקעס זיינען אימער געווען צוזאמען.

הילדא : אפילו וועו איהר זייט אויסגעוואקסען ?

פרוי סאלנעס : יא, א לאנגע צייט נאך דעם.

הילדא : און נאך אייער חתונה אויך ?

פרוי סאלנעס : אה, יא. וועו ער איז דערביי ניט געווען, דאן — זיי זיינען אבער אלע פערברענט געוואָרען, די ליעבינקע. קיינער האט זיך נישט געקימערט זיי צו ראטעווען. אה, עס איז אזוי טרויעריג. לאכט ניט פון מיר, פריילין וואנגעל.

ס א ל נ ע ס : יא, דאָס הויפטזעכליך.

(הילדא גייט, די הענד פערזעצט אויף הינטען, איבער דער וועראנדע, שטעלט זיך אָב ביי דער פאַרנענצע און קוקט אַריבער אין גאַרטען.)

כ א ל נ ע ס : (נאָך א קורצער פּאָוז) האָט איהר געהאט א לאַנגען געשפּרעך מיט איהר ?

(הילדא שטעהט אָהן בעוועגונג און ענטפערט נישט.)

כ א ל נ ע ס : איך פרעג צי איהר האָט געהאט א לאַנגען געשפּרעך ?

(הילדא איז שטיל ווי פריהער.)

ס א ל נ ע ס : וועגען וואָס האָט זי געוואַרט, הילדא ?

(הילדא איז אַליין שטיל.)

כ א ל נ ע ס : ארעמע אַלינא, מסתמא וועגען די אינגעלעך.

(הילדא א נערוועזער ציטער גייט איהר דורך, דאַן שאָקעלט זי א פּאָר מאָל שנעל מיט'ן קאָפּ.)

ס א ל נ ע ס : זי וועט דאָס קיין מאָל ניט פערגעסען, קיין מאָל אין לעבען ניט. (קימט נעהענטער צו איהר) איצט שטעהט איהר נאָך א מאָל ווי א כטאַטוע ; פינקט ווי איהר זייט געשטאַנען געמטערען אוועק.

ה י ל ד א : (קוקט זיך אום אין קוקט אויף איהם מיט גרויסע ערנסטע אויגען) איך פאָהר אוועק !

ס א ל נ ע ס : (שארף) איהר פאָהרט אוועק !

ה י ל ד א : יא.

ס א ל נ ע ס : איך וועל דאָס אייך ניט ערלויבען !

ה י ל ד א : וואָס האָב איך ד א איצט צו טאָן ?

ס א ל נ ע ס : איינפאך ז י י ן דא, הילדא !

ה י ל ד א : (מעכט איהם אָב מיט א קוק) עס וואָלט זיין ניט שלעכט. אָבער איהר ווייסט דאָך, אז מיט דעם וועט עס זיך ניט ענדיגען.

ס א ל נ ע ס : (אינאיבערלעגט) איז נאָך בעסער !

ה י ל ד : (צוהויבט) איך קאָן נישט טאָן קיין שלעכטס צו

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : נו, געווים וועגען א י ה ם. קומט ארײן.

(זי און דער דאָקטאר געהען ארײן אין הויז. אין דער זעלבער צײט קומט סאָלנעס אויף די טרעפ פון גאָרטען. הילדא קוקט אויס ערנסט).

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף דער הויז־טיר, וועלכע פערמאַכט זיך פאַרזיכטיג פון אינעווענדיג) איהר האָט בעמערקט, הילדא ? אזוי שנעל, ווי איך קום, געהט זי אוועק.

ה י ל ד א : איך האָב בעמערקט אז אזוי שנעל ווי איהר קומט, מאַכט איהר זי זאָל אַוועקגעהן.

ס א ל נ ע ס : עס קען זיין. אָבער איך קען דערצו גאָר־נישט העלפען. (קוקט אויף איהר אויפמערקזאם) אייך איז קאַלט, הילדא ? עס זעהט אזוי אוים.

ה י ל ד א : איך בין אָקאָרשט אַרויף געקומען פון א קבר.

ס א ל נ ע ס : וואָס הייסט ד א ס ?

ה י ל ד א : — אז איך בין דורך־און־דורך געפראָרן געוואָרן, בוימייסטער.

ס א ל נ ע ס : (לאַנגזאַם) מיר דאכט, איך פערשטעה...

ה י ל ד א : נאָך וואָס זייט איהר איצט געקומען אהער ?

ס א ל נ ע ס : איך האָב איך דערזעהן פון דער וויטענס.

ה י ל ד א : דאן, האָט איהר דאָך ז י אויך געמוזט זעהן?

ס א ל נ ע ס : איך האָב געוואוסט אז זי וועט אַוועקגעהן אזוי באלד ווי איך וועל נור צוקומען.

ה י ל ד א : טוט עס אייך זעהר לייד, וואָס זי מיידעט אייך אזוי אוים ?

ס א ל נ ע ס : אין א געוויסער הינזיכט געפין איך אין דעם אן ערלייכטערונג.

ה י ל ד א : נישט צו זעהן זי פאַר אייערע אויגען ?

ס א ל נ ע ס : יא.

ה י ל ד א : נישט צוצוקוקען כסדר, ווי זי נעהמט זיך צום האַרצען די געשיכטע מיט די אינגעלעך ?

ס א ל נ ע ס : (שאקעלט מיט'ן קאפ) איך גלויב ניט, אז איך וועל איבערהויפט שוין פיעל בויען.

ה י ל ד א : קיינע בעקוועמע, גליקליכע היימען פאר פאטערס און מוטערס און מחנות קינדער ?

ס א ל נ ע ס : איך וויים ניט צו מען וועט דאס דארפען אין דער צוקונפט.

ה י ל ד א : ארעמער בוימייסטער ! און איהר האט גאנצע צעהן יאהר דערוויף געארבייט — דאס לעבען אבגעגעבען נור דערוויף.

ס א ל נ ע ס : יא, איהר האט רעכט, הילדא.

ה י ל ד א : (פלוצים ערוים) אה, דאס אלעס קומט מיר פאר אזוי נארוש, אזוי נארוש !

ס א ל נ ע ס : אלעס וואס ?

ה י ל ד א : נישט צו קענען אנכאפען דאס אייגענע גליק — דאס אייגענע לעבען ! נור דערפאר וואס א וועלכע עס איז בעקאנטע פערזאנען שטעהט אין וועג !

ס א ל נ ע ס : א פערזאן, וועלכע מען האט קיין רעכט ניט אבצושטופען אן א זייט.

ה י ל ד א : איך וואלט וועלען וויסען, צי קיינער האט ווירקליך ניט דאס רעכט ? און דאך — אך, וועו מען וואלט געקענט אריבערשלאפען די גאנצע געשיכטע ! (זי לעגט פלאך די הענד אויפ'ן טיש, לאזט די לינקע זייט פון קאפ רוהען אויף די הענד, און פערמאכט די אויגען).

ס א ל נ ע ס : (דרעהט ארום דעם לעהנשטוהל און זעצט זיך ביים טיש) האט א י ה ר געהאט א בעקוועמע, גליקליכע היים, דארט בייא אייער פאטער, הילדא ?

ה י ל ד א : (נישט ריהרענדיג זיך, ווי האלב פערשלאפען) איך האב נור געהאט א שטייגעל.

ס א ל נ ע ס : און איהר זייט בעשלאסען נישט צוריקצוקעהרען זיך אהין ?

א פּערזאָן, וועלכע איך ק ע ן ! איך קען ביי איהר נישט צו נעהמען, וואָס געהערט צו איהר.

ס א ל נ ע ס : וועד הייסט עס איך דען טאָן ?

ה י ל ד א : (פּאַרטזעצענדיג) ביי א פּרעמדער, יא ! דאָס איז גאָר עפּעס אנדערס. ביי אזא, וועלכע איך האָב קיין מאָל נישט געזעהן. אָבער מיט איהר בין איך דאָך געקומען אין אזא נאָהענ־טער בעריהרונג !... ניין, אָה ניין ! פּוי !

ס א ל נ ע ס : יא, אָבער איך האָב אייך קיין מאָל ניט פּאַרגעשלאָגען איהר זאָלט דאָס טאָן.

ה י ל ד א : אָה, בוימייסטער, איהר וויסט גאָנץ גוט וואָס די ענדע וואָלט געווען. און דערפּאר טאקע פּאָהר איך אַוועק.

ס א ל נ ע ס : און וואָס וועט ווערען פון מיר, וועז איהר וועט אַוועקפּאָהרען ? צו וואָס וועל איך ד א ן דאַרפען לעבען—?

ה י ל דא : (מיט אַן אונבעשטימטען אויסדרוק אין די אויגען) מיט א י י ך האַלט עס געווים ניט אזוי שלעכט. איהר האָט אייערע פּליכטען צו איהר. לעבט צולויעב די פּליכטען.

ס א ל נ ע ס : צו שפּעט. דיזע מעכטע — דיזע — דיזע —

ה י ל ד א : — טייוואָלים —

ס א ל נ ע ס : יא, דיזע טייוואָלים ! און דער נישט־גוטער אין מיר, אויך — זיי האָבען פון איהר דאָס גאנצע לעבענס־בלוט אַרויסגעצאפּט. (ער לאַכט פערצווייפעלט) זיי האָבען דאָס געטאָן צו־ליעב מיין גליק ! יא, יא ! (מיט א שווערען געמיטה) און איצט איז זי טויט — פון מיינעט וועגען. און איך בין לעבעריגערהייט צוגעשמידט מיט קייטען צו א טויטער פרוי. (אין ווילדער אַנגסט) איך — איך, וועלכער ק ע ן ניט לעבען אָהן לעבענס־פּרייד !

ה י ל ד א : (רוקט זיך איבער אויף דער אַנדער זייט טיש און זעצט זיך אויף דער באַנק, מיט די עלענבויגען אויפ'ן טיש, און דעם קאָפּ אָנגעשפּאַרט אַן די הענד, זיצט און קוקט אויף איהם א ווייל) וואָס וועט איהר ווייטער בויען ?

ה י ל ד א : גיט. דאָן בויט איהם אויף פאר מיר, אָט די מינוט!

ס א ל נ ע ס : (לאַבענדיג) אזוי, איהר מוזט אָט דאָס אויף האָבען גלייך אין מינוט?

ה י ל ד א : נאַנין געווים! וויל איצט זיינען די צעהן יאָהר אויס, אין איך וויל מעהר נישט וואַרטען. אלזא — אַהער דעם שלאָס, בוימייסטער!

ס א ל נ ע ס : עס איז גאָר נישט קיין שפאַס אייך עפּעס שולדיג צו זיין, הילדא.

ה י ל ד א : וועגען דעם האָט איהר פריהער געדארפט טראַכטען. איצט איז שוין צו שפּעט. אלזא — (זי קלאַפּט אויפ'ן בויש) דעם שלאָס אהער אויפ'ן טיש! עס איז מ י י ן שלאָס! איך וויל עס ג ל י י ך האָבען!

ס א ל נ ע ס : (מעהר ערנסט, בוגט זיך אַריבער צו איהר, מיט די הענד אויפ'ן טיש) וואָס פאר א סאָרט שלאָס האָט איהר זיך פאַרגעשטעלט, הילדא?

(איהר אויסדרוק ווערט אַלץ מעהר פערשלעהערט. זי זעהט אויס וני זי וואָלט מיעף ארוינקוקען אין זיך זעלבסט.)

הי ל ד א : (לאַנגזאַם) מיין שלאָס זאָל שטעהן הויף — נאַנין אויבען — מיט א פרייען אויסבליק אויף אלע זייטען — אזוי, אז איך זאָל קענען ארויסקוקען וויט — וויט ארום.

ס א ל נ ע ס : און, אָהן צוויפעל, מוז אויף איהם זיין א הויכער טורעם?

ה י ל ד א : אן אונגעהייער הויכער טורעם, און אויפ'ן רעכטען שפּיין פון טורעם מוז זיין א באַלקאָן, און איך וועל אויף איהם שטעהן —

ס א ל נ ע ס : (באַפּט זיך ניט וויל'עגדיג בוים שטערען) ווי אזוי קענט איהר ליעב האָבען צו שטעהן אויף אזא שווינדעלדינגער הויך? —

ה י ל ד א : יא, איך וויל! גראָד דאָרט אויבען וויל איך שטעהן און אַראָפקוקען אויף די אנדערע — אויף די, וועלכע בויען

ה י ל ד א : (ווי פריהער) דער ווילדער פויגעל ווייל קיין מאָל ניט אין שטייג אריין.

ס ָא ל נ ע ס : בעסער שוועבען אין די פרייע לופט...

ה י ל ד א : (אלץ ווי פריהער) דער רויב פויגעל ליעבט צו שוועבען —

ס ָא ל נ ע ס : (קקוקט אויף איהר). וועד עס האָט נור דעם ווייקינג־גייסט אין זיך...

ה י ל ד א : (אין איהר נאַטירליכע שטימע; עפענט די אויגען, נור ריהרט זיך נישט) און די אנדער זאך? זאָגט, וואָס איז געווען די אנדער זאך?

ס ָא ל נ ע ס : א געוונדען געוויסען.

ה י ל ד א : (זעצט זיך גלייך אויף דער באַנק; איהרע אויגען פינקלען וויעדער מיט פרייד. שאָקעלט איהם צו) א י ך ווייס, וואָס איהר וועט בויען נעכסטענס!

ס ָא ל נ ע ס : דאַן ווייסט איהר מעהר ווי איך אליין, הילדא.

ה י ל ד א : יא, די בוימייסטער זיינען אווינע נאַרישע מענשען.

סָא ל נ ע ס : אלזאָ, וואָס וועט דאָס זיין?

ה י ל ד א : (שאָקעלט ווידער מיט'ן קאָפּ) דער שלאָס.

ס ָא ל נ ע ס : וואָס פאַר א שלאָס?

ה י ל ד א : מ י י ן שלאָס, נאַטירליך?

ס ָא ל נ ע ס : איצט ווילט איהר שוין גאָר א שלאָס?

ה י ל ד א : זייט איהר מיר ניט שולדיג א קעניגרייך, וואָלט איך וועלען וויסען?

ס ָא ל נ ע ס : אווי בעהויפטעט איהר, וועניגסטענס.

ה י ל ד א : גוט, איהר זייט מודה אז איהר זייט מיר שולדיג א קעניגרייך. און מיר דאכט אז מען קען ניט האָבען קיין קעניגרייך אָהן א קעניגליכען שלאָס!

ס ָא ל נ ע ס : (מעהר און מעהר בעלעבט) יא, געוועהנליך געהען די בוידע זאכען צוזאַמען.

מיט דער האַנד). פערשטעהט זיך! לופט־שלאָסער — זייגען אַזוי בעקוועם אייך צו בעהאַלטען זיך אין זיי. אין עס איז אויך אַזוי לייכט זיי צו בויען — (קוקט אויף איהם צופרידן) איבערהויפט פאַר די בויפּייכטערס — וועלכע האָבען אַ — אַ שוויגדעלדיגען געוויסען.

ס א ל נ ע ס: (חויכט זיך אויף). פון הייגט אָן בויען מיר בוידע צוזאמען, הילדא.

ה י ל ד א: (מיט אַ שמייכעל פון צוויפעל). א ר י כ ט י ־ ג ע ן לופט־שלאָס?

ס א ל נ ע ס: יאָ, א לופט־שלאָס מיט אַ שטאַרקען פונדאַ־מענט אונטער איהם.

(ראַנגאַר בראַווויק קומט אַרויס פון הויז; ער טראָגט אַ גרויסען גרויעם קראַגען, בעפוצט מיט בלומען אין זוידענע בענדער).

ה י ל ד א: (שרייט אויס מיט פרייד). דער קראַנץ! אָה, דאָס וועט זיין פראַכטפאָל!

ס א ל נ ע ס: (פערוואונדערט). א י ה ר האָט געבראַכט דעם קראַנץ, ראַנגאַר?

ר א נ ג א ר: איך האָב פערשפּראָכען דעם וועריקמייסטער דאָס איך וועל בריינגען.

ס א ל נ ע ס: (עריוכטערט). אה, אויב אזוי, שטעל איך מיר פאָר אז אייער פאטער פיהלט זיך בעסער?

ר א נ ג א ר: ניין.

ס א ל נ ע ס: האָט איהם נאָר ניט ערמונטערט דאָס, וואָס איך האָב אָנגעשריבען?

ר א נ ג א ר: עס איז געקומען צו שפּעט.

ס א ל נ ע ס: צו שפּעט!

ר א נ נ ע ר: וועז זי איז דערכייט געקומען, איז ער שוין ניט געווען בייַ די געדאַנקען. ער דאָט געהרינגען די אפּאָפּלעקסיע.

ס א ל נ ע ס: אויב אזוי געהט־זיצט שנעל אהיים צו איהם! זייט דאָך לעבען אייער פאטער!

ר א נ נ א ר: ער דאַרף מיך שוין מעהר נישט.

ס א ל נ ע ס: אָבער דאָך, איהר מוזט זיין לעבען איהם.

קירכען, אין היימען פֿאר פֿאטערס און מוטערס און מחנות קינדער.
און א י ה ר מעגט אויך ארויפקומען און דאָס אָנקוקען.

ס א ל נ ע ס : (שטיל) מעג דער בוימייסטער ארויפקומען צו דער פֿרינצעסין ?

ה י ל ד א : אויב דער בוימייסטער ווי.

ס א ל נ ע ס : (וויכער). דאַן, גלויב איך, וועט דער בוי־מייסטער קומען.

ה י ל ד א : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) דער בוימייסטער — ער ו ו ע ט קומען.

ס א ל נ ע ס : ער וועט אָבער מעהר קיינמאָל ניט קענען בויען — דער ארעמער בוימייסטער.

ה י ל ד א : (מונטער) יא, יא, ער וועט ! מיר ביידע וועלען זיך נעהמען פֿאר דער ארבייט צוזאַמען. און דאַן וועלען מיר בויען דאָס שענסטע — דאָס אַלערשענסטע, וואָס גיט אויף דער וועלט !

ס א ל נ ע ס : (געשפּאַנט) הילדא, זאָגט מיר וואָס איז דאָס אַווינם ?

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם, שמייכלענדיג, שאָקעלט מיט'ן קאָפּ, פערשפּיצט די ליפּען און רעדט ווי צו אַ קינד). די בוימייסטער — זיי זיינען זעהר — זעהר נאַרעשע מענשען.

ס א ל נ ע ס : יא, אודאי זיינען זיי נאַרעש. אָבער זאָגט זשע מיר וואָס איז דאָס — דאָס שענסטע אויף דער וועלט, וואָס כּיר ביידע דאַרפען צוזאַמען בויען ?

ה י ל ד א : (איז שטיל אַ ווייל, דאַן זאָגט זי מיט אַן אונבע־שטימטען אויסדרוק אין די אויגען). ל ו פ ט ־ ש ל ע ס ע ר.

ס א ל נ ע ס : לופט־שלעסער ?

ה י ל ד א : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ). לופט־שלעסער, א ! ווייסט איהר וואָס פֿאר אַ מין זאַך אַ לופט־שלאָס איז ?

ס א ל נ ע ס : איהר זאָגט, עס איז דאָס שענסטע אויף דער וועלט.

ה י ל ד א : (הויבט זיך האַסטיג אויף און גיט אַ מאַך אַוועק

איהר זאָלט זיין פֿאַרזיכטיג, פֿרייַנד יואַנגע! איהר קענט
א י ה ם נאָך ניט ריכטיג.

ה י ל ד א : (פֿייַערדיג). אָה, איך קען איהם בעסער באַ
יערען אויגעם!

ר א ג נ א ר : (לאַכט פֿערבויערט). איהם דאַנקען, בעת אַז
ער האָט מיך פֿין יאָדר צו יאָדר געראַטעוועט געבינדען! בעת אַז
ער האָט געמאַכט אַז מיין באַטער זאָל צוויַיפֿלען אין מיר, אַז איך
זאָל אַליין אין זיך צוויַיפֿלען! אוּן האָב אַלעס, נור כדי ער זאָל.....!

ה י ל ד א : (זיי עס וואָלט איהר עפּעס אויסגעלעגן). כדי ער
זאָל....? זאָגט מיר גלייך!

ר א ג נ א ר : כדי ער זאָל ז י קענען האַלטען ביי זיך.

ה י ל ד א : (שפּרינגט אויף צו איהם). דאָס מיידעל ביים
שרייבטיש?

ר א ג נ א ר : יא.

ה י ל ד א : (דראָענענד, מיט צוגעוויפּטער העגד). דאָס איז
ניט אמת! איהר דערצעהלט באַלאַשע זאכען וועגען איהם!

ר א ג נ א ר : איך וואָלט עס אַליין אויך ניט געגלויבט בין
היינט, וועז זיי האָט דאָס מיר אַליין געזאָגט.

ה י ל ד א : (אויסער זיך). ו ו א ס האָט זי געזאָגט?
איך ווייל עס וויסען! גלייך!

ר א ג נ א ר : זי האָט געזאָגט, אז ער האָט בעהערשט
איהרע געפֿיהלען, אז אַלע איהרע געדאַנקען געהערען צו איהם אוּן זי
קען זיך קיין מאָל פֿין איהם ניט אויסקריסטען. אז זי וועט בלייַ־
בען דאָרט, וואו ער איז....

ה י ל ד א : (מיט פּלוצעדיג אויפֿגען). מיין וועט עס איהר
ניט לאָזען!

ר א ג נ א ר : (פֿאַרשעמדיג). וועד וועט זי ניט לאָזען?

ה י ל ד א : (שנעל). ער וועט עס אויך ניט!

ר א ג נ א ר : ניין, נאַטירלייך ניט. איצט פערשטעה איך די
גאַנצע געשיכטע. איצט וואָלט זי נור נעיוען — אין וועג.

ה י ל ד א : איהר פערשטעהט גאָרנישט, אויב איהר קענט

ר א ג נ א ר : ז י זיצט ביי זיין בעט.

ס א ל נ ע ס : (עטוואָס אונזיכער). קאַיא?

ר א ג נ ע ר : (קוקט אויף איהם פינסטער). יא — קאַיא.

ס א ל נ ע ס : געהט אַהיים, ראגנאר, צו איהר און צו איהם. גיט מ י ר דעם קראַנץ.

ר א ג נ א ר : (אונטערדריקט א שפּאַטישען שמייכעל). איהר מיינט דאָך ניט אפשר אַליין...?

ס א ל נ ע ס : איך וועל מיט דעם אליין ארונטערגעהן (ער נעהמט ביי איהם דעם קראַנץ) און איצט גענט אַהיים; מיר האר־פען אייך דאָ היינט ניט.

ר א ג נ א ר : איך וויים, אז איהר דאַרפט מיך מעהר נישט; נור היינט בלייב איך דאָ.

ס א ל נ ע ס : נו בלייבט, אויב איהר ווילט.

ה י ל ד א : (ביי דער פּאַרעגנצע). בויסטער — איך וועל דאָ שטעהן און קוקען אויף אייך.

ס א ל נ ע ס : אויף מיר!

ה י ל ד א : עס וועט זיין שרעקליך שפּאַנענד.

ס א ל נ ע ס : (שטיל). מיר וועלען וועגען דעם שפּעטער רעדען, הילדא. (ער גענט אַרונטער די טרעפּ מיט'ן קראַנץ, וווייטער אַוועק אין גאָרטען אריין).

ה י ל ד א : (קוקט איהם נאָך, זאן אומקעהרענדיג זיך צו ראגנארען) איך מיין, איהר האָט איהם וווינגסטענס געמעגט דאַנקען.

ר א ג נ א ר : איהם דאַנקען! א י ה ם האָב איך געדאַרפט דאַנקען?

ה י ל ד א : יא, געווים האָט איהר געדאַרפט!

ר א ג נ א ר : איך דענק, איך האָב גיכער א י ך נע־דאַרפט דאַנקען.

ה י ל ד א : ווי קענט איהר דאָס זאָגען?

ר א ג נ א ר : (ניט ענטפערענדיג) אָבער, איך ראטה אייך

און גרויס ער האָט אויסגעזעהן, שטעהענדיג דאָרט און צובינדענדיג דעם קראָנץ צו דער קירכען־פאָהן.

ר א ג נ א ר : איך וויים, אז ער האָט דאָס געוואָגט איין מאָל אין זיין לעבען — איין אייניציג מאָל. מיר יונגע דערצעהלען עס צווישען זיך ווי א טראדיציע. אָבער קיין מאכט אין דער וועלט קען איהם ניט בעיועגען דאָס נאָך אמאָל צו טאָן.

ה י ל ד א : היינט טוט ער דאָס וויעדער!

ר א ג נ א ר : (שפּאָטיש). יא, איך מיין עפּעס!

ה י ל ד א : וועלען מיר זעהן!

ר א ג נ א ר : ניט איהר און ניט איך וועלען דאָס זעהן.

ה י ל ד א : (קלאָג זיך ניט קאָנטראָלירען). איך ו ו ע ל עם זעהן! איך ו ו י ל און מ ו ז עס זעהן!

ר א ג נ א ר : ער וועט דאָס אָבער נישט טאָן. ער וועט איינפאך ניט וואָגען. אָט די שוואכקייט האָט ער — ער, דער גרויסער בוימייסטער.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (קומט אַרויס פון הויז אויף דער וועראַנדע, קוקט זיך אַרום). ער איז דאָ ניטאָ? וואו איז ער אוועק־געגאַנגען?

ר א ג נ א ר : הערר סאָלנעס איז דאָרט מיט די ארבייטער.

ה י ל ד א : ער האָט געגומען דעם קראָנץ מיט זיך.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט אַנגסט). מיטגענומען דעם קראָנץ! אָך גאָט — אָך גאָט! בראָווויק — איהר מוזט אַראָבגעהן צו איהם! זעהט, ער זאָל צוריק קומען!

ר א ג נ א ר : זאָל איך איהם זאָגען, אז איהר ווילט מיט איהם רעדען, גנעדיגע פרוי?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, איך בעט אייך! — ניין, ניין, זאָגט איהם ניט פון מ י ר! זאָגט, אז אימעצער איז דאָ, ער זאָל גלייך קומען.

ר א ג נ א ר : גוט, גוט. איך וועל איהם זאָגען, גנעדיגע פרוי. (ער גיהט אַרונטער די טרעפּ אין גאָרטען אריין).

אזוי רעדען! ניין, א י ך וועל אייך ערקלערען, וואָרום ער האָט זיך אזוי געהאלטען אַן איהר.

ר א ג נ א ר: נו גוט, וואָרום?

ה י ל ד א: כדי א י י ך צו האלטען ביי זיך.

ר א ג נ ע ר: האָט ער דאָס אייך געזאָגט?

ה י ל ד א: ניין, נור אזוי איז עס! עס מ ו ז אזוי זיין! (וויילד) איך וויל, — איך ו ו י ל, אז עס זאל אזוי זיין!

ר א ג נ א ר: און גראד, וועז איהר זייט געקומען, האָט ער זי אבגעלאָזען.

ה י ל ד א: אייך — אייך האָט ער אבגעלאָזען! וואָס, מיינט איהר, קימערט ער זיך אום פרעמדע מיידלעך, ווי זי איז?

ר א ג נ א ר: (ענקט נאָך). איז עס מעגליך, אז די גאנצע צייט האָט ער פאר מיר מורא געהאט?

ה י ל ד א: ע ר מורא געהאט! אזא הויכע מיינונג דאַרפט איהר וועגען זיך ניט האָבען.

ר א ג נ א ר: אָה, ער האָט שוין לאנג געמוזט בעמערקען, אז איך טויג אויך אויף עפעס. איבעריגענס, א פייגלינג — דאָס, זעהט איהר איז ער פון דער נאטור.

ה י ל ד א: ע ר! אודאי! דאָס דערצעהלט אימעצען אנדערס!

ר א ג נ א ר: אין א געוויסען זינן איז ער א פייגלינג — ער, דער גרויסער בוימייסטער. ער האָט קיין מורא ניט אוועקצוראבע־ווען ביי אנדערע זייער לעבענס־גליק — ווי ער האָט דאָס געטאָן מיט מיר און מיין פאטער. אבער וועז עס קומט פאר ארויף צו־קלעטערען אויף א שטיקעל ברעטער־געשטעל, וועט ער זיך אוים־דרעהען מיט אלע מיטלען!

ה י ל ד א: אָה, איהר וואָלט איהם געדאַרפט זעהן אזוי הויך, אזוי הימעל־הויך, ווי איך האָב איהם איין מאל געזעהן!

ר א ג נ א ר: איהר האָט דאָס געזעהן?

ה י ל ד א: גאנץ געווים האָב איך עס געזעהן. ווי מריי

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : גוט, גוט, איך דענק מען מוז דאָך געהן צו זיי. עס איז מיין פליכט.

ה י ל ד א : קענט איהר דען ניט בעטען די דאָמען זיי זאָלען אַוועק גיהן?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ניין, דאָס גיהט ניט. איין מאָל זיינען זיי שוין געקומען, איז עס מיין פליכט זיי אויפצונעהמען. נור בליבט א י ה ר דערווייל אין דרויסען — און רעדט מיט איהם, ווען ער וועט קומען.

ה ע ר ד ע ל : און פערהאַלט איהם מיט א געשפּרעך אַזוי לאַנג, ווי מעגליך....

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, ליעבע פרייליען וואַנגעל, — האַלט איהם אַזוי פעסט ווי איהר קענט נור.

ה י ל ד א : דענקט איהר ניט, אז עס וואַלט זיין בעסער איהר זאָלט דאָס טאָן?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, גאָט וויים, אז דאָס איז מיין פליכט. נור זוען מען האָט אַזוי פיעל פערשידענע פליכטען...

ה ע ר ד ע ל : (קוקט ארויס אין גאָרטען). אָט קומט ער!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : און איך מוז אריינגעהן.

ה ע ר ד ע ל : (צו הילדען). זאָגט איהם גאָרנישט וועגען דעם אז א י ך בין דאָ.

ה י ל ד א : אָה, ניין! איך מיין, אז איך וועל שוין געפּינען עפּעם אַנדערעם וועגען וואָס צו רעדען מיט'ן בוימייסטער.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : און האַלט איהם נור פעסט. איך דענק, א י ה ר קענט עס טאָן אם בעסטען.

(פרוי סאַלנעס אין דאָקטאָר הערדעל גיהען ארויס אין הויז, הילדא בליבט שטיהן אויף דער וועראַנדע).

ס א ל נ ע ס : (קומט ארויף אויף די טרעפּ). איך הער, אז אימעצער דאַרף מיך דאָ.

ה י ל ד א : יא, איך בין דאָס, בוימייסטער.

ס א ל נ ע ס : אזוי, איהר זייט עס, הילדא. און איך האָב זיך שוין געשראָקען, טאָמער איז עס אלינא אַדער דער דאָקטאָר.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אך, פריילען וואנגעל, איהר קענט זיך גאָר ניט פאָרשטעלען, ווי בעזאָרגט איך בין וועגען איהם.

ה י ל ד א : איז עס דען אזוי געפעהרליך, אז מען זאל דאַרפען זיך אזוי שרעקען דעריבער?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, נעווים; איהר קענט דאָך עס פערשטעהן. בעטראַכט נור — וועז ער וואָלט עס מיינען ערנסט! וועז ער וואָלט ווירקליך וועלען קלעטערען אויפ'ן ברעטער־גשעטעל!

ה י ל ד א : (געשפּאַנט). און איהר דענקט, ער וועט דאָס טאקע טאָן?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : מען קען קיין מאל ניט וויסען, וואָס איהם קען איינפאלען. אויף איהם איז אלעס צו גלויבען.

ה י ל ד א : אהא, א י ה ר דענקט אפשר אויך, אז ער איז ניט אזוי — נישט אין נאַנצען...?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, איך וויים שוין אליין ניט, וואָס צו דענקען וועגען איהם. דער דאָקטאָר דערצייהלט מיר אלערליי מעשות. און אויסער דעם, וועז איך דערמאָן זיך פערשי־דענע זאכען וואָס איך אליין האָב געהערט פון איהם...

ד ר. ה ע ר ד ע ל : (שטעקט אריין דעם קאָפּ דורך די טיר). ער קומט באלד?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אזוי דענק איך. איך האָב געשיקט נאָך איהם.

ה ע ר ד ע ל : (קומענדיג נעהנטער). איך האָב מורא איהר וועט מוזען אריינגעהן, מאדאם —

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ניין, ניין, איך בלייב דאָ וואַרטען אויף האלוואַרדען.

ה ע ר ד ע ל : עס זיינען אָבער געקומען צו איך א פּאָר דאמען מיט א וויזיט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אך גאָט! נאָך ד א ס האָט נע־פעהלט! און גראָד איצט!

ה ע ר ד ע ל : זיי זיינען, אייגענטליך, געקומען זעהען די צערעמאָניע.

ס א ל נ ע ס : אז איך דענק, ער האָט געדארפט זיין צו־פריעדען מיט מיר.

ה י ל ד א : ע ר ? וואָס פאר אן ע ר ?

ס א ל נ ע ס : ער, פערשטעהט זיך, — פאר וועמען די קירכען זיינען געיוען בעשטימט ! ער, פאר וועמענס רוהם און עהרע זיי זיינען געבויט געוואָרען.

ה י ל ד א : אזוי ! אָבער וויפיל איהר דען בעשטימט אז — אז ער איז ניט געיוען — ציפריעדען מיט אייך ?

ס א ל נ ע ס : (שמאָטש). ער צופריעדען מיט מ י ר ? ווי קענט איהר דאָס גאָר זאָגען, הילדא ? ער, וועלכער האָט דערלאָזען, אז דער נישט־גוטער זאָל אין מיר געוועלטיגען וויפיל ער וויל אליין. ער, וועלכער האָט זיי געהייסען זיין גרייט מיך צו דינען בייטאָג און ביינאכט — אלע די — די...

ה י ל ד א : טייוואָלים ?

ס א ל נ ע ס : יע, ביידערליי. אָה ניין, ער האָט מיר געגעבען צו פיהלען גאנץ דייטליך, אז ער איז מיט מיר נישט צופריעדען. (געהיימניספאָל). ד א ס, זעהט איהר, איז, אייגענטליך, געוועזן די אורזאך, וואָס ער האָט געלאָזט אָבערענען דאָס אלטע הויז.

ה י ל ד א : איז ד א ס געווען די אורזאך ?

ס א ל נ ע ס : יא, איהר פערשטעהט דאָס דען ניט ? ער האָט מיר געייאלט געבען די מעגליכקייט צו ווערען א גרויסער מייסטער אין מיין פאך, אום איך זאָל פאר איהם בויען אלין שעהנערע קירכען. אין אָנפאנג האָב איך נישט פערשטאנען וואוהין ער האָט געצויגען ; נור מיט אמאָל איז דאָס מיר קלאָר געוואָרען.

ה י ל ד א : ווען איז דאָס געווען ?

ס א ל נ ע ס : עס איז געיוען ווען איך האָב געבויט דעם קירך־טורעם דאָרט, אין לייסאנושער.

ה י ל ד א : אזוי האָב איך געדענקט.

ס א ל נ ע ס : וויל, פערשטעהט איהר, הילדא — דאָרט אין דער פרעמד פלעג איך אונגעשטערט ארומגעהן און זיך גריבלען אין זיך אליין. דאן האָב איך איינגעזעהן גאנץ קלאָר, וואָרום ער

ה י ל ד א : עס זעהט אויס, א י ה ר זייט זעהר א שרע־קעריגער.

ס א ל נ ע ר : דענקט איהר אזוי?

ה י ל ד א : יא, מען זאגט איהר האָט מורא ארום צו קלע־טערן — אויף די געשטעלטען ארום א געביידע, הייסט עס.

ס א ל נ ע ס : נו, דאָס אז דאָך א גאנץ ספעציעלע זאך.

ה י ל ד א : איז עס, אלזוֹ, אמת, אז איהר האָט דערפאר מורא?

ס א ל נ ע ס : יא, דאָס איז אמת.

ה י ל ד א : איהר האָט מורא, איהר וועט אראָפּ פאלען און דעם גענעק ברעכען?

ס א ל נ ע ס : ניין, דאָס ניט.

ה י ל ד א : וואָס־זשע דען?

ס א ל נ ע ס : איך שרעק זיך פאר דער אָברעכענונג, הילדא.

ה י ל ד א : די אָברעכענונג! (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ). דאָס פערשטעה איך ניט.

ס א ל נ ע ס : זעצט זיך, וועל איך איך עפּעס דערצעהלען.

ה י ל ד א : גוט! דערצעהלט! (זעצט זיך אויף א טאָבורעט ביי דער פאַרענצע און קוקט אויף איהם מיט ערוואַרטונג).

ס א ל נ ע ס : (וואַרפּט זיין הוט אויפ'ן טיש). וווי איך איז בעוואוסט, האָב איך אָנגעפאַנגען מיין קאריערע מיט בויען קירכען.

ה י ל ד א : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ). דאָס וויים איך וואויל.

ס א ל נ ע ס : וויל, פערשטעהט איהר, אלס אינגעל בין איך געוואקסען אין א פרום הויז אין א דאָרף. און מיר האָט זיך געדאכט, דאָס עס גיט גאָרניט קיין ערהאבענערע זאך פאר מיר, ווי צו בויען קירכען.

ה י ל ד א : יא, וואָרום דען ניט?

ס א ל נ ע ס : און דאָס מוז איך איך זאגען, אז איך האָב געבויט די קלייגע, ארעמע קירכען מיט אזא עהרליכקייט, וואדעמ־קייט און ערנסטע איבערגעבענהייט אז — אז...

ה י ל ד א : אז — ? וואָס?

ה י ל ד א : זאָגט איהר דאָס א י צ ט ע ר ?

ס א ל נ ע ס : יא, איצטער זעה איך דאָס איין. מענשען דאַרפען נישט אָט די הייסען זייערע — אויף צו זיין דאָדט גליקליך. איך וואָלט אויך נישט געדאַרפט אַזא חיים, וועו איך וואָלט עס געהאַט. (מיט א שטילען, בישערען געלעכטער). איהר זעהט, דאָס איז דער רעזולטאט פון דער גאַנצער געשיכטע, ווו ווייט צוריק איך זאָל נישט בליקען. עס איז גאָרנישט ווירקליך געבויט, און עס איז אויך גאָרנישט געאַפפערט, כדי צו האָבען די געלעגענהייט צום בויען. גאָרנישט, גאָרנישט ! די גאַנצע זאַך איז גאָרנישט !

ה י ל ד א : וועט איהר שוין משהו קיין מאָל גאָרנישט ניט בויען ?

ס א ל נ ע ס : (מיט היצערקייט). אין געגענטהייל, ערשט איצט וועל איך אָנפאַנגען !

ה י ל ד א : וואָס ? וואָס וועט איהר בויען ? זאָגט גליך !

ס א ל נ ע ס : איך גלויב, אז עס גיט נור איין מעגליכער ווייז־פּלאַץ פאר מענשליכען גליק — און דאָס איז וואָס איך וועל איצטער בויען.

ה י ל ד א : (קוקט איהם פרעגנד אָן). בוימייסטער — איהר מיינט אונזערע לופט־שלעסער.

ס א ל נ ע ס : די לופט־שלעסער — יא.

ה י ל ד א : איך האָב מורא, עס וועט אייך אָנהויבען שווינדלען, איידער מיר וועלען ארויפגעהן א האלבען וועג.

ס א ל נ ע ס : ניין, ניט יוען איך קען ארויפשטייגען האַנד אין האַנד מיט אייך, הילדא.

ה י ל ד א : (מיט אַן אויסדרוק פון אונטערדריקטען צאָרן). נור מיט מיר ? וועט ניט זיין נאָך וועד עס איז דערבי ?

ס א ל נ ע ס : וועמען נאָך מיינט איהר דען ?

ה י ל ד א : אה — יענע מיידעל — די קאָזא, וואָס בייט שרייבטיש. די ארעמע — וויל איהר דען ניט זי אויך מיטנעהמען ?

ס א ל נ ע ס : אהא ! וועגען א י ה ר האָט עס אלינא מיט אייך געראדט ?

האָט ביי מיר צוגענומען די קינדערלעך. ער האָט דאָס געטאָן, אום קיין זאך זאָל מיך נישט צובינדען צו זיך. קיינע אַזעלכע זאכען, ווי לייבע און גליק, פערשטעהט איהר מיך. איך האָב נור געדאַרפט זיין א בוימייסטער — ווייטער גאָרנישט. און מיין גאַנץ לעבען האָב איך געדארפט פערבריינגען אין ג׳יען פאר איהם. (האַבּ) נאָר לאָמיך איך זאָגען, דערפון איז גאָרנישט אַרויסגעקומען.

ה י ל ד א : וואָס האָט איהר דען געטאָן?

ס א ל נ ע ס : צוערשט האָב איך זיך געגריבעלט און אויסגעפרובירט מיין אייגען האַרץ —

ה י ל ד א : און דאן?

ס א ל נ ע ס : דאן האָב איך געטאָן דאָס א ו נ מ ע נ ־ ל י כ ע — איך אַקוראט ווי ע ר !

ה י ל ד א : דאָס אונמענליכע?

ס א ל נ ע ס : פריהער האָב איך קיין מאָל ניט געקענט אַרויסקלעטערען הויך און פריי. אָבער י ע נ ע ם טאָג האָב איך עס געטאָן.

ה י ל ד א : (שפרינגט אויף). יאָ, יאָ, איהר האָט עס געטאָן

ס א ל נ ע ס : און וועו איך בין דאָרט געשטאַנען, העכער איבער אַלעס, און האָב אויפגעהאַנגען דעם קראַנץ אויף דער וועטער־פאָהן, האָב איך צו איהם געזאָגט : הער מיך אוים, איצטער, דו מעכטיגער! פון היינט אָן וועל איך אויך זיין א פרייער בוימייסטער — איך אין מיין קרייז, פונקט ווי דו אין דיינעם. איך וועל מעהר קיינמאָל ניט בויען קיין קירכען פאר דיר — נור היימען פאר מענשען.

ה י ל ד א : (מי־ רויסע פינקלענדע אויגען). ד א ס איז געווען דער געזאַנג, וואָס איך האָב דאָרט אויבען געהערט.

ס א ל נ ע ס : אָבער נאכהער איז געקומען זיין וייהע.

ה י ל ד א : וואָס מיינט איהר דערמיט?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר מוטהלאָז). בויען היימען פאר מענשען — איז קיין גראָשען ניט ווערטה, הילדא.

ס א ל נ ע ס : דאן וועל איך א מאך טאן מיט מיין הוט און אַרונטערקומען צוריק אויף דער ערד — און טאן ווי איך האָב איהם געזאָגט.

ה י ל ד א : (מיט אויסגעשטרעקטע הענט). איצט זעה איך אייך וויעדער, ווי דאן, ווען עס האָט זיך געהערט געזאנג אין דער לופט.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר, דעם קאַפּ אַראָפּגעלאָזען). ווי אזוי זייט איהר נעווָאָרען דאָס, וואָס איהר זייט, הילדא?

ה י ל ד א : ווי אזוי האָט איהר פון מיר נעמאכט דאָס וואָס איך בין?

ס א ל נ ע ס : (קוקן און פּעכט). די פּרינצעסין זאָל בעקומען איהר שלאָפ...

ה י ל ד א : (פּרויליך, פּאַטשענדיג מיט די הענד). אָך, בוי־מייסטער! — מיין וואונדער — וואונדערשהענער שלאָפ! אונזער לופט־שלאָפ!

ס א ל נ ע ס : אויף א פעסטען פונדאמענט.

(אן עולם מענשען, וועלכען מען זעהט אונדויטליך דורך די בוי־מער, האָט זיך פּערזאַמעלט אויפ'ן גאַס. פון וווייטענס, הינטער דעם נייעם הויז הערט מען מוזיק פון בלאָז־אינסטרומענטען).

(פּרוי סאַלנעס מיט א וווייסען פּוטערנעם קראַגען, דאָקטאָר הערדעל, וועלכער טראָגט איהר וווייסען טוך אויף דער האַנד, און אוי־ניגע דאָמען, קומען אַרויס אויף דער וועראַנדע. ראַנאַר בראוויק קומט אין דער זעלבער צייט אַרויף אויף די טרעפּ).

פ ר ו י ס א ל נ ס : וועלען מיר האָבען מוזיק אויך?

ר א נ נ א ר : יא, גנעדיגע פרוי. דאָס וועלען זיין די מו־זיקאנטען פון דעם בוי־אַרבייטער פעראיין. (צו סאַלנעסען) דער וועדקמייסטער לאָזט וויסען, או ער איז שוין פּאַרטיג אַרויף צו נעהן מיט'ן קראנץ.

ס א ל נ ע ס : (נעהמט זיין הוט) גוט, איך וועל אַליין אַרי־בערגעהן.

ה י ל ד א : איז עס אזוי, אדער ניט?

ס א ל נ ע ס : (חאסטיג). אוף אזעלכע פראגען ענטפער איך ניט! איהר מוזט אין מיר גלויבען אונבעדינגט, אינגאנצען!

ה י ל ד א : גאנצע צעהן יאהר האב איך אין אייך אזוי פעסט געגלויבט — אזוי פעסט.

ס א ל ע נ ס : איהר מוזט אין מיר ווייטער אויך גלויבען!

ה י ל ד א : יא, דאן לאזט מיך אייך וויעדער זעהען שטעהענדיג אויבען, הויך און פריי!

ס א ל נ ע ס : (שווערמוטהיג). אה, הילדא — ניט יעדען טאג קען איך דאס טאן.

ה י ל ד א : (לוידענשאפטליך). איך ווייל איר זאלט עס טאן! איך ווייל עס! (בעטענדיג). נור, נאך איין אויגציגען מאל, בוי־מייסטער! טוט דאס א ו נ מ ע ג ל י כ ע נאך איין מאל!

ס א ל ע נ ס : (קוקט איהר טיעף אן). א ו י ב איך וועל דאס פרובירען, הילדא, דאן וועל איך שטעהן אויבען און רעדען צו איהם ווי דאמאלסט.

ה י ל ד א : (אלץ מעהר געשפאנט). וואס וועט איהר איהם זאגען?

ס א ל נ ע ס : איך וועל איהם זאגען: הער מיך אויס, אלמעכטיגער הערר — דו קענסט מיך משפט'ן, ווי דו ווילסט. אבער פון איצט אן וועל איך בויען נור דאס שהנסטע אויף דער ו ו ע ל ט —

ה י ל ד א : (ענטצוקט). יא — יא!

ס א ל נ ע ס : — וועל דאס בויען צוזאמען מיט א פרינ־צעסין, וועלכע איך ליעב....

ה י ל ד א : יא, זאגט איהם דאס! זאגט עס איהם!

ס א ל נ ע ס : יא. און דאן וועל איך איהם זאגען: איצט גהה איך ארונטער און וועל זי ארומנעהמען און זי קושען —

ה י ל ד א : פיעל מאל! זאגט עס!

ס א ל נ ע ס : פיעל, פיעל מאל, וועל איך זאגען.

ה י ל ד א : און דאן — ?

ר א ג נ א ר : דאָס זיינען מיינע קאמעראדען, וועלכע זיינען געקומען אָנקוקען דעם בוימייסטער.

ה י ל ד א : צו וואָס ווילען זיי איהם דען אָנקוקען?

ר א ג נ א ר : זיי ווילען זעהן, ווי ער וואָגט ניט אַרויפצוקריכען אויף זיין איגען הויז.

ה י ל ד א : אזוי, ד א ס איז עס וואָס די בחורים ווילען זעהן, הא?

ר א ג נ א ר : (מראָציג אין שפּאָטיש) ער האָט אונז אזוי לאַנג געהאַלטען אונטען. איצט ווילען מיר זעהן, ווי ע ר בלייבט אויך אמאָל נאָכן רוהיג אונטען.

ה י ל ד א : דאָס וועט איהר ניט זעהן — ניט דאָס מאָל!

ר א ג נ א ר : (לאַכט) אזוי? וואו דען וועלען מיר איהם זעהן?

ה י ל ד א : הויך, אויבען ביי דער וועטער־פאָהן! דאָרט וועט איהר איהם זעהן!

ר א ג נ א ר : (לאַנג) איהם! יא, מען מעג זיך ריכטען!

ה י ל ד א : ער ווייל גרייכען דעם שפּיץ — אַלזאָ, אויפ'ן שפּיץ זאָלט איהר איהם זעהן.

ר א ג נ א ר : ע ר ו י ל, אָה יא! דאָס גלויב איך שוין. ע ר ק ע ן עס אָבער איינפאַך ניט. דער קאָפּ וואָלט זיך איהם פערדרעהען נאָך איידער ער וואָלט קומען אויפ'ן העלפט וועג. ער וואָלט מוזען ארונטערקריכען צוריק אויף אַלע פיער.

ה י ל ד א : (ווייזענדיג אויבער'ן וועג) איהר זעהט! דער ווערקמייסטער קריכט אַרויף אויפ'ן לייטער.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : און דעם קראָנץ, פערשטעהט זיך, מוז ער נאָך אויך טראָגען. אָה, איך האָף, אז ער וועט זיין פאָרזיכטיג!

ר א ג נ א ר : (קוקט אַרויבער, ניט גלויבענדיג זיינע אויגען און רופט אויס) אָבער דאָס איז דאָך...

ה י ל ד א : (יובעלט) דאָס איז דער בוימייסטער אליין!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (שרייט אויס אין גרויס שרעק) יא,

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט אַנגסט) וואָס דאַרפסט דו דאַרטען אונטען, האַלוואַרד?

ס א ל נ ע ס : (קורץ) איך מוז זיין דאָרטען אונטען מיט די אַרבייטער.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, אונטען — אָבער נור אונטען.

ס א ל נ ע ס : דאָרטען שטעה איך אַלעמאָל, ביי וואָכעדיגע געלעגנהייטען. (ער גיהט אַרונטער די טרעפּ, וויינט אַוועק דורכ'ן גאָרטען.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (רופט איהם נאָך איבער דער פאַרצוג) בעט דעם מאַן, ער זאָל זיין זעהר פאָרזיכטיג, וועז ער וועט אַרויף! פערשפּרעך עס מיר, האַלוואַרד.

ה ע ר ד ע ל : (צו פרוי סאַלנעס) אהר זעהט, אז איך האָב געהאַט רעכט? יענע דומהייט איז איהם שוין אַרויס פון זינען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה וואָס פאר א שטיין עס איז מיר אַראָב פון האַרצען! שוין צוויי מאָל זיינען ביי אונז ארבייטער אַרונטערגעפאַלען און דער'הרג'עט געוואָרען אויפ'ן אָרט. (וועג־דעט זיך צו הילדא'ן) איך דאנק אייך, פרויליין וואַנגעל, א י ה ר האָט איהם אַזוי גוט בעאיינפלוסט. איך וואָלט אויף איהם קיין מאָל ניט געקענט אַזוי ווירקען.

ה ע ר ד ע ל : (לוסטיג) יא, יא, פרויליין וואַנגעל, א י ה ר וויסט שוין וויי צו מאַכען א שטאַרקען אייגדרוק אויף אייגעם, וועז איהר נעהמט זיך דערצו.

(פרוי סאַלנעס און דאָקטאָר הערדעל גיהען צו די דאַמען, וועלכע שטיהען נעהענטער צו די טרעפּ און קוקען אַריבער אין גאָרטען. הילדא בלייבט שטיהן ביי דער פאַרענצע פון פּאַרוינס. ראַגנאַר גיהט צו צו איהר.)

ר א ג נ א ר : (מיט אַן אונטערדריקטען געלעכטער, שטיל) פרויליין וואַנגעל, איהר זעהט אַלע יונגע לייט דאָרט, אויף דער גאַס?

ה י ל ד א : יא.

ל י כ ע, וואָס ער טוט יעצט! (מיט דעם אונבעשריבליכען אויסדרוק אין די אויגען) זעהט איהר נאָך אימעצען נעבען איהם?

ר א ג נ א ר: עס איז דאָרט קיינער ניטאָ.

ה י ל ד א: דאָך, דאָרט איז דאָ אימעצער, מיט וועמען ער רעדט זיך איבער.

ר א ג נ א ר: איהר האָט א טעות.

ה י ל ד א: און דעם געזאַנג אין דער לופטען הערט איהר אויך ניט?

ר א ג נ א ר: דאָס מוז זיין דער ווינד צווישען די בוימער.

ה י ל ד א: איך הער א געזאַנג — א שטאַרקען געזאַנג! (זי שרייט אין ווילדען יובעל) זעהט, זעהט! אָט מאַכט ער מיט זיין הוט! אָה, גריסט איהם, גריסט איהם צוריק! עס איז שוין געענדיגט! (זי רייסט אַראָב ביים דאָקטאָר דאָס ווייסע טוך, פאַכט עס אין דער לופטען און שרייט צו סאָלנעסען) עס לעבע דער בוימייסטער סאָלנעס!

ה ע ר ד ע ל: הערט אויף! הערט אויף! אום גאָטעס ווילען —!

(די דאַמען פאַבען מיט די טאַשענטיכלעך. פון גאַס הערט מען הורראַה־געשרייען; פלוצלונג ווערט אַלעס שטיל, און דער גאַנצער עולם בערגט אויס אין אַ געשרוי פון שרעק; פון צווישען די בוימער זעהט מען דיטליך ווי אַ מענשליכער קערפער פאַלט אַרונטער צוזאַמען מיט די ברעטער און שטוק האָלץ.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: (און די דאַמען גלייכצייטיג) ער פאַלט! ער פאַלט!

(פרוי סאָלנעס שוואַנקט און פאַלט אָהנמעכטיג ריקווערטס. זי ווערט אונטערגעכאַפט פון די דאַמען אין דעם אַלגעמיינעם רעש און געפילדער. דער עולם אויפ'ן גאַס ברעכט דורך דעם פאַרקאַן און ווארפט זיך אַריין אין גאָרטען. דאָקטאָר הערדעל לויפט אַרונטער. א קורצע פאוזע.)

ה י ל ד א: (קוקט גלויך אַרויף און זאָגט ווי פערשטיינערט) מ י י ן בוימייסטער.

דאָס איז האָלוואָרד! אך! דו ליעבער גאָט — ! האָלוואָרד! האָל־
וואָרד!

ה ע ר ד ע ל : שטיל! שרייט ניט צו איהם!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (האַלב פון זינען) איך מוז געהן צו איהם! איך מוז איהם אַרונטערנעהמען אונטען.

ה ע ר ד ע ל : (האַלט זי צו) קיינער זאָל זיך ניט ריהרען! קיין געוויש!

ה י ל ד א : (אונבעוועגליך, פאַלגט נאָך סאָלנעסטען מיט די אויגען) ער קלעטערט און קלעטערט, העכער און העכער! זעהט! נור, זעהט!

ר א ג נ א ר : (אָהן אַן אָטהעם) איצט מ ו ז ער זיך אומ־קעהרען. עס איז גאָר ניט מעגליך.

ה י ל ד א : ער קלעטערט און קלעטערט. באַלד איז ער אויבען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איך וועל שטאַרבען פון שרעק. איך קען דאָס ניט אַריבערטראָגען!

ה ע ר ד ע ל : קוקט־זשע ניט אַהין.

ה י ל ד א : ער שטעהט שוין אויף די אויבערשטע ברעטער! נאָענ אויבען!

ה ע ר ד ע ל : קיינער זאָל זיך ניט ריהרען! איהר הערט!

ה י ל ד א : (מיט שטאַרקער פרייד, שטיל אין זיך) ענדליך! ענדליך! איצט זעה איך איהם וויעדער גרוים און פריי!

ר א ג נ א ר : (כמעט אָהן לשון) אָבער דאָס איז דאָך אונ.....

ה י ל ד א : אַווי האָב איך איהם געזעהן די גאַנצע צעהן יאָהר. ווי פעסט ער שטעהט! עס איז פון דעסטוועגען שרעקליך שפּאַנענד. זעהט, איצט הענגט ער אויף דעם קראַנץ אויפ'ן שפּיץ טורעם!

ר א ג נ א ר : עס קומט מיר פאָר, אַזוי ווי איך וואָלט זעהן עטוואָס גאַנץ אונמעגליכעס.

ה י ל ד א : יא, דאָס איז דאָך טאַקע דאָס א ו נ מ ע ג ־

ר א ג נ א ר : (שפּאַרט זיך אָב, ציטערענדיג, אָן פּאַרענצע) ער מוז זיין צושמעטערט אויף שטיקער — טויט אויפ'ן אָרט.

א ד א מ ע : (בשעת מען טראָגט פרוי סאָלנעס אין הויז אַריין) לויפט ארונטער נאָכ'ן דאָקטאָר — !

ר א ג נ א ר : איך קען זיך ניט ריהרען —

א צ ו ו י י ט ע ד א מ ע : דאָן רופט אימעצען !

ר א ג נ א ר : (פּרובירט אויסרופען) וואָס הערט זיך ? ער לעבט ?

א ש ט י מ ע : (אונטען אין גאָרטען) הערר סאָלנעס איז טויט !

א נ ד ע ר ע ש ט י מ ע ן : (נעהענטער) דער קאָפּ איז־גאנצען צושמעטערט — ער איז געפאַלען גלייך אויף די שטיינער.

ה י ל ד א : (קעהרט זיך אום צו ראַגנאַרען, שטיל) איצט זעה איך איהם שוין ניט אויבען.

ר א ג נ א ר : עס איז שרעקליך. נאָך אלעמען האָט ער דאָס דאָך ניט געקענט.

ה י ל ד א : (ווי בעצויבערט, מיט שטילען טריאומף). אָבער ביז צום שפּיץ איז ער דאָך געקומען ! און איך האָב האַרפען ג ע ־ ה ע ר ט דאָרט אויבען. (זי פּאַטט אין דער לופטען מוט'ן טוך און שרייט ווילד) מ י י ן — מ י י ן בוימייסטער !

ע נ ד ע .

טעאטער

2857

#2857

.S L76

Toronto Jewish Public Library

THIS BOOK MAY BE KEPT

21 DAYS

and may be renewed once, if no application has been registered for it.

A fine of 4 cents a day is charged, if the book is kept after the last date stamped below. No book will be issued while a fine remains unpaid.

Oct. 14/77		